Gelderland-Zuid

Agenda

vergadering	Algemeen Bestuur
datum	12 december 2019
begin en eindtijd	**14.00 – 16.00 uur**
locatie	GGD, vestiging Tiel, Kersenboogerd 2 4003 BW Tiel (Parkeren svp bij Hotel Van der Valk)
Aan	Leden Algemeen GGD Gelderland-Zuid
Van	Moniek Pieters
afdeling	Directie
doorkiesnummer	(088) 144 71 02
e-mail	mpieters@ggdgelderlandzuid.nl
ons kenmerk	GGD/DIR/2019/1865/MP/JvW

1.	Opening en vaststelling agenda	Mondeling
2.	Verslag vergadering 3 oktober 2019	Bijgevoegd
3.	Terugblik Heidag AB 4 november jl.	Mondeling
4.	Mededelingen	Bijgevoegd
5.	Toelichting op uniforme- en facultatieve taken en bijbehorende financieringswijze	Bijgevoegd
6.	Financieel	
	6.1 Begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis	Bijgevoegd
	6.2 Mogelijkheden voor besparingen GGD	Bijgevoegd
	6.3 P&C-cyclus GGD / jaarkalender 2020	Bijgevoegd
	6.4 Opzet Programmabegroting GGD 2021	Bijgevoegd
	6.5 Consequenties van de verhuizing van GGD uit het pand aan de Groenewoudseweg t.a.v. investeringen en onderhouds-voorziening	Bijgevoegd
7.	Veilig Thuis	
	7.1 Informatievoorziening vanuit VT (periodieke rapportages)	Bijgevoegd
	7.2 (Geactualiseerde) Samenwerkingsafspraken Veilig Thuis – gemeenten Gelderland-Zuid	Bijgevoegd
8.	Meerjarenstrategie GGD 2020 – 2023	Bijgevoegd
9.	Voortgang Wet Verplichte GGZ - inzet GGD	Bijgevoegd
10.	Voorstel aanpassing GR	Bijgevoegd
11.	Lidmaatschap van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties	Bijgevoegd
12.	Rondvraag	Mondeling
13.	Sluiting	

Centraal postadres
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen
GGD Gelderland-Zuid
Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres
Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
T: (024) 329 72 97
F: (024) 322 69 80

Gelderland-Zuid

Verslag - concept

Bespreking	**Algemeen Bestuur GGD Gelderland-Zuid**
Datum / Tijd bespreking	Donderdag 3 oktober 2019 van 10.00 - 12.00 uur
Locatie	Van der Valk, locatie Tiel
Aanwezig	Dhr. P. van Teffelen (Beuningen), dhr. D. Russchen (Buren), dhr. S. Buwalda (Culemborg), dhr. S. van Elk (Druten), mw. I. v.d. Scheur (Berg en Dal), dhr. F. Eetgerink vanaf agendapunt 6 (Heumen), mw. A. Sörensen (Maasdriel), mw. H. van Dijkhuizen (Neder-Betuwe), mw. G. Visser (Nijmegen), dhr. T. van Maanen (West Betuwe), dhr. B. van Swam (West Maas en Waal), dhr. T. Burgers (Wijchen), dhr. A. Bragt (Zaltbommel), mw. C. Kreuk (Tiel), dhr. P. Seesing, mw. M. Pieters, dhr. J. van Wijngaarden, dhr. R. de Haan, mw. L. van Hövell en dhr. M. Hoff.
Afwezig	Mw. S. Doorenbos (Mook en Middelaar) mkg
Kopie aan	OR
Van	Mw. J. Slagter-van der Voort
Afdeling	Directie
Doorkiesnummer	(088) 144 71 02
E-mail	JSlagter@ggdgelderlandzuid.nl
Ons kenmerk	GGD/DIR/19/2206/JS
Datum	19 oktober 2019

	Onderwerp / Besluit
1.	**Opening en vaststellen agenda** De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Mevr. Doorenbos is afwezig, dhr. Eetgerink komt later. De agenda wordt conform vastgesteld.
2.	**Verslag vergadering 27 juni 2019** Het verslag wordt onder dankzegging ongewijzigd vastgesteld. N.a.v. punt 4 (pag. 2) deelt mw. Pieters mee dat medio december 2109 de maternale kinkhoest in het RVP komt. N.a.v. punt 5.6 (pag. 4) vraagt dhr. Russchen wanneer het DB met een voorstel komt voor besparingen. Mw. Visser geeft aan dat dit punt aan de orde komt in het volgende AB op 12 december a.s.
3.	**Mededelingen** Mw. Sörensen deelt mee dat zij en dhr. Bragt niet aanwezig zullen zijn bij de aansluitende vergadering van burgemeesters en wethouders zorg over de Wet verplichte ggz, omdat Maasdriel en Zaltbommel besloten hebben om voor de aanpak van de Wvggz aan te sluiten bij de regio Noordoost-Brabant. *6. Gezondheidsmakelaars* Dhr. Buwalda verzoekt de brief die op 30 juli jl. gestuurd is aan iedere gemeente over de gezondheidsmakelaars aan te vullen met het huidige aantal fte's gezondheidsmakelaars per gemeente. Mw. Pieters zal hiervoor zorgdagen. *7. Maandcijfers Veilig Thuis juni/juli 2019* Dhr. Van Elk verbaast zich over de extra inzet van backoffice personeel. Hij had dit eerder verwacht bij de frontoffice. Hij vraagt hier uitleg over. Mw. Van Hövell: bij de front-office zijn per 1 oktober drie vaste nieuwe medewerkers begonnen en bij de backoffice een vaste nieuwe medewerker. Er zijn nog steeds structureel meer meldingen, 58% meer dan vorig jaar. Het is noodzaak om meer mensen in de backoffice in te zetten om achterstanden weg te werken. Dhr. Van Maanen vraagt zich af in hoeverre de politiemeldingen ook naar het sociaal team van de gemeente komen. De gemeente wil graag meer aan de voorkant acteren. Daarom stelt hij voor om de lichte meldingen te melden aan gemeenten.

CONCEPT

	Mw. Van Hövell: gisteren heeft een evaluatie plaatsgevonden over de politiemeldingen. Alle zorgmeldingen komen nu bij VT. Dit is een landelijke afspraak. Er komen echter ook meldingen binnen over burenruzies etc. Hier moeten goede afspraken over worden gemaakt worden. Deze horen bij de gemeenten thuis. De meldingen worden nu wel door VT onderzocht en indien nodig bij VT geregistreerd. Dhr. Van Maanen merkt op dat dit lastig is voor de gemeenten. Waar pakken de gemeenten dit dan op? Hij wil graag met elkaar zoeken naar goede werkafspraken. Mw. Van Hövell geeft aan dat dit landelijke instructies zijn en speelt bij alle VT's. Zij zet echter vraagtekens bij de procedure om alle zorgmeldingen via VT te laten lopen. Zij stelt dhr. Van Maanen voor om dit onderwerp ook met de politie te bespreken. Mw. Visser stelt voor dit onderwerp terug te laten komen in het eerstvolgende AB. Dhr. Russchen stelt voor dit gezamenlijk op te pakken met het DB van de VRGZ zodat het niet te lang duurt en meer draagvlak heeft. Mw. Van Hövell deelt mee dat er naar aanleiding van de begrotingswijziging VT een aantal raadsbijeenkomsten wordt georganiseerd waarin toelichting gegeven wordt, namelijk: 11/11 bij de GGD in Nijmegen: dhr. Eetgerink is hierbij vanuit het DB aanwezig. 12/11 bij de GGD in Tiel: mw. Kreuk is hierbij vanuit het DB aanwezig. Een uitnodiging volgt zo spoedig mogelijk. Daarnaast zal op 6/11 de begrotingswijziging toegelicht worden in de gemeente Nijmegen. Mw. Visser merkt op dat daar eventueel ook AB-leden welkom zijn op de publieke tribune. Dhr. Van Wijngaarden vult het proces met betrekking tot de begrotingswijziging VT aan met de mededeling dat dit punt vanmiddag in het DB geagendeerd staat ter besluitvorming. Medio oktober gaat het voorstel naar de gemeenten voor zienswijze, zodat de begrotingswijziging in de AB-vergadering van december kan worden vastgesteld.
4.	**Marap t/m juni 2019** Mw. Sörensen merkt op dat er onder het kopje 'financieel' staat dat het resterend tekort met name wordt veroorzaakt door te hoge capaciteit van gezondheidsmakelaars. Zij begrijpt dit niet, aangezien in het AB van 27 juni jl. besloten is niet akkoord te gaan met de meerkosten voor de gezondheidsmakelaars. Nu worden we er op deze manier toch mee geconfronteerd. Mw. Pieters: bij gezondheidsmakelaars wordt een groot deel facultatief afgenomen. Het facultatieve deel is echter niet gegarandeerd, terwijl qua bedrijfsvoering medewerkers wel dienstverbanden hebben. Momenteel wordt de formatie van gezondheidsmakelaars teruggebracht door tijdelijke contracten niet te verlengen en natuurlijk verloop. Mw. Sörensen merkt op dat je binnen bedrijfsvoering niet op zaken vooruit kunt lopen. Het gaat om een aanzienlijk bedrag. Zij verzoekt dit in het vervolg niet meer zo doen. Dit is zo niet in de Raad uit te leggen. Mw. Visser belooft hier in de toekomst meer alert op te zijn. Dhr. De Haan merkt op dat de loonstijging hoger is dan de in de begroting gehanteerde indexering. Voorgesteld wordt om dit jaar het verschil te financieren door de post onvoorzien vrij te laten vallen. Voor 2020 wordt voorgesteld om het verschil te onttrekken aan de algemene reserve. Dan loopt de algemene reserve terug tot circa € 100.000. Mw. Visser geeft aan dat het voorstel voor de begrotingswijziging 3 Veilig Thuis anders is opgezet dan afgesproken. Het voorliggende voorstel is niet gebaseerd op het onderzoek naar kostprijs. Dit onderzoek is namelijk nog niet afgerond en er zijn nog geen reële cijfers beschikbaar. Mw. Van Hövell deelt mee dat het onderzoek (3 maanden) tot 14 oktober loopt. Het komende voorstel voor begrotingswijziging 2019 VT is op basis van de werkelijke kosten. Volgende keer (begrotingswijziging 2020 VT) zal dit op basis van de resultaten van het onderzoek zijn, dus op basis van de reële instroom- en procescijfers. De begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis zal medio oktober worden gestuurd naar de raden, zodat in het AB van 12 december hierover besloten kan worden. Dhr. Bragt vraagt om een goede toelichting, zodat het duidelijk uit te leggen is waarom de Q-consult cijfers er nog niet zijn. Gevraagd wordt of een onderzoek van drie maanden representatief is? Mw. Van Hövell merkt op dat het momentopnames blijven. Drie maanden moet op zich valide genoeg zijn. Er zal een grondige analyse worden gedaan. Cijfers zullen in december worden toegelicht.

CONCEPT

	Mw. Kreuk vraagt naar het proces met betrekking tot de begrotingswijziging 2019 VT en de Marap. Ook hier wordt gevraagd om een goede begeleidingsbrief. De begrotingswijziging wordt aangeboden aan de raden en daarna de managementrapportage? Of tegelijkertijd? De voorkeur gaat uit naar het gezamenlijk aanbieden. Dhr. Van Wijngaarden geeft aan dat gezamenlijk aanbieden akkoord is. Ten aanzien van de begrotingswijziging wordt aan de raden een zienswijze gevraagd. **Besloten wordt:** **1. Het AB neemt kennis van de managementrapportage tot en met juni 2019** **2. Het AB stelt de managementrapportage tot en met juni 2019 vast.** **3. Het AB neemt kennis van de cao ontwikkelingen en consequenties voor de algemene reserve, verwerkt in begrotingswijziging 2.** **4. Het AB stemt in met het voorstel om de post onvoorzien vrij te laten vallen.** **5. Het AB stemt in dat de begrotingswijziging 3 Veilig Thuis 2019 wordt voorbereid op basis van de huidige kostprijzen.** **6. Het AB stemt in dat de managementrapportage tot en met juni ter kennisname wordt aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten tegelijk met de begrotingswijziging.**
5.	**Wet Verplicht GGZ – Inzet GGD** Mw. Visser geeft aan dat op verzoek van het gezamenlijke AB van burgemeesters en wethouders door de GGD een offerte is gemaakt voor de uitvoering van de Wet verplichte GGZ (Wvggz) door de GGD. De gemeenten Zaltbommel en Maasdriel hebben besloten voor de aanpak van de Wvggz aan te sluiten bij de regio Noordoost-Brabant. De gemeente Mook en Middelaar sluit aan bij de regio Gelderland-Zuid. Het GGD-voorstel ligt nu voor in het AB ter bespreking. Hoe staat het AB er in en hoe gaan we dit vanmiddag toelichten in het overleg met de burgemeesters. Dhr. Van Teffelen wil ook in deze vergadering een besluit over het voorliggend voorstel, los van hetgeen er vanmiddag besproken wordt in het gecombineerde AB. Dhr. Bragt geeft aan dat hij hier vorige keer in het gecombineerd overleg al een opmerking over heeft gemaakt. Focus moet liggen om te gaan denken vanuit de Wvggz. De verantwoordelijkheden van collegeleden worden dan zwaarder. De burgemeesters staan hier anders in. Zwaartepunt moet meer vanuit de zorg/volksgezondheid komen met verant-woordelijkheid vanuit de portefeuillehouders. Dhr. Hoff geeft een korte toelichting. Het betreft hier een nieuwe taak, er is geen praktische ervaring. Deze taak is risicovol naar de toekomst en complex omdat het een nieuwe Wet is. Er worden veel aannames gedaan (landelijk kader) over hoeveel, hoe vaak horen, hoeveel tijd verkennend onderzoek, processen en kwaliteit. Het DB heeft inmiddels kwalitatief en financieel de uitdaging bekeken. Kwaliteit staat voorop. Er is een aantal verschillen met de inzichten van de bestuurlijke werkgroep, waar ook de heren Russchen, Eetgerink, Frings en mw. Pieters zitting hebben. Dhr. Hoff geeft hier een korte uitleg over. <u>Verschil</u> * <u>Horen:</u> bij het horen is in de offerte van de GGD uitgegaan van het landelijk kader. In de werkgroep is uitgegaan van een lager aantal op basis van de huidige ervaring met IBS. * <u>Productiviteit:</u> er wordt uitgegaan van een lagere productiviteit in het eerste jaar (2020) in de offerte van de GGD. Dit is door de werkgroep overgenomen. Er wordt gerekend met een gemiddelde productiviteit van de GGD. De werkgroep gaat uit van een hogere productiviteit in het tweede jaar. * <u>Projectleiding (uren):</u> interne projectleiding is nodig om de werkzaamheden goed vorm te geven en te monitoren/bijsturen. De bestuurlijke werkgroep heeft deze projectleidersuren niet overgenomen. Concreet zou het betekenen dat de overhead van de GGD/Bijzondere Zorg stijgt om hierin te kunnen voorzien. Mw. Visser stelt voor de beslispunten voor dit agendapunt een voor een te bespreken. <u>Taakuitvoering zorgmachtiging:</u> Indien er uitgegaan wordt van een uniforme taak, dan wordt dit berekend naar rato van het aantal inwoners. Risico's liggen dan bij de gemeenten. Dhr. Van Swam pleit voor maatwerk = facultatief. Dit gaat 1 op 1 via de Rijksbijdrage. De hr. van Swam is van mening dat als gemeenten kiezen om taken uit te laten voeren door de GGD, daar ook financiering voor moet zijn! Het kan niet zo zijn dat het een probleem van de GGD wordt, het is een gezamenlijk probleem.

CONCEPT

Op deze manier geformuleerd is het in de geest een uniforme taak: alle gemeenten krijgen hetzelfde aanbod berekend op basis van inwoneraantallen (prijs per inwoner). Maar omwille dat de financiering gelijke tred moet houden met de Rijksbijdrage wordt dit facultatief genoemd.
Bij het opstellen van de begroting 2021 dit opnieuw bekijken. Wordt alleen opgenomen in de begroting als de financiering helder is.

Besloten wordt:

1. **Het AB besluit niet in te stemmen met de taakuitvoering Wvggz als uniforme taak, maar wel als facultatieve taak bij het MBZ van GGD Gelderland-Zuid voor deelnemende gemeenten GGD Gelderland-Zuid, exclusief Zaltbommel en Maasdriel inclusief Mook en Middelaar.**
2. **Het AB stemt in met de voorgestelde inhoudelijke en organisatorische invulling van deze taakuitvoering.**
3. **Het AB stemt in met de voorgestelde randvoorwaarden, fasering en beheersplannen.**

Dhr. Seesing vraagt of we betreft beheersmaatregelen nu dan kiezen voor het budget-plafond?
Mw. Visser geeft aan dat dit in de praktijk lastig zal zijn. Bij signalen moeten er telkens aanpassingen gedaan worden. Is dit wat we willen?
Dhr. Van Teffelen vindt dat het teveel over geld gaat. We moeten meer denken vanuit de verantwoordelijkheid voor de zorg. We moeten vanuit de gemeenten de zorg bieden die nodig is. Daar hoort een financieel plaatje bij. We moeten niet de financiën uit het oog verliezen, maar zeker ook niet de mensen waar het om gaat.
Mw. Pieters merkt op dat de beheersmaatregelen wel moeten worden afgestemd. Dit is nodig om de risico's met elkaar af te dekken. Op het moment dat de begroting niet overeenkomt met de werkelijkheid, dan moet er afstemming plaats vinden. Eventuele tekorten zouden geen probleem van de GGD moeten worden. De GGD kan mee bewegen, maar het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten om tijdig beheersmaatregelen te treffen. Het AB stemt hiermee in.
Mw. Visser vraagt naar de rol van de bestuurlijke werkgroep na besluitvorming.
Dhr. Russchen merkt op dat deze na invoering blijft bestaan. De integrale verantwoorde-lijkheid ligt daar. Er ligt een opdracht. Er is ook periodiek overleg met het veld.
Dhr. Buwalda concludeert het volgende. Als het aantal fluctueert, zijn er nu beheersmaatregelen, wordt het proces geregeld en ligt de financiering buiten de GGD. Hier stemt iedereen mee in.

Omdat de vergadering bij beslispunt 1 anders besloten heeft, wordt punt 4 ook anders. Tekst veranderen in: instemmen met de taakuitvoering zorgmachtiging door de GGD conform de begroting (per jaar €619.500,-), berekend op basis van inwoneraantallen.

Dhr. Russchen: oorspronkelijk kregen we hiervoor €616.000,-. Op verzoek van het VNG is een herverdeling gedaan waardoor het bedrag nu €542.000,- is geworden (september-circulaire). Het betreft hier wederom een wettelijke taak waarvoor we niet de middelen krijgen die we nodig hebben.
Moeten we nog een beslispunt toevoegen of de GGD gaat onderhandelen over de tarieven?
Dhr. Van Teffelen: we moeten de verantwoordelijkheid daar leggen waar het hoort. Als GGD moeten we besluiten het kwalitatief goed te doen tegen de juiste kosten, anders niet. Hiervoor is geld nodig, zo heeft het DB hierover gesproken en besloten
Dhr. Van Swam: de aantallen bepalen uiteindelijk de werkelijke kosten, hiervoor is geld nodig. Het kan niet zo zijn dat we als GGD telkens oplossingen moeten bedenken als we al weten dat we geld tekort komen.
Dhr. Van Elk: we weten al dat we te maken krijgen met een verschil (tekort). We kunnen toch ook denken in oplossingen?
Dhr. Russchen stelt voor om in de aansluitende gezamenlijke vergadering van burgemeesters en wethouders aan de orde te brengen een motie in te dienen bij VNG.

Besloten wordt:

4. **Het AB stemt in met de taakuitvoering zorgmachtiging door de GGD conform de begroting (per jaar €619.500,-), berekend op basis van inwoneraantallen.**
5. **Het AB besluit in te stemmen met de voorbereidingskosten in 2019 voor de GGD conform de begroting (eenmalig € 93.000,-).**

CONCEPT

	Taakuitvoering horen in het kader van de crisismaatregel Wvggz **6. Het AB besluit in te stemmen met de taakuitvoering horen in het kader van de crisismaatregel Wvggz als *facultatieve taak* bij het MBZ van GGD Gelderland-Zuid voor deelnemende gemeenten GGD Gelderland-Zuid, exclusief Zaltbommel en Maasdriel, inclusief Mook en Middelaar.** Ten aanzien van de beheersmaatregelen vraagt dhr. Buwalda of deze afdoende zijn als blijkt dat sommige gemeenten deze niet gaan afnemen? Dhr. Hoff merkt op dat deze dienst alleen afgenomen kan worden als alle gemeenten mee doen. Het gaat om cliënten in een crisissituatie. We moeten ieder risico vermijden. Mw. Visser: het horen moeten we zuiver houden. Gemeente Nijmegen is er voorstander van het horen bij de GGD te beleggen. Wel is hierbij van belang dat de onafhankelijkheid en taakscheiding wordt gegarandeerd. Dhr. Hoff: dan moeten we afspreken dat mensen in dezelfde casus niet horen en onderzoeken. We doen uiteraard ons best dit te scheiden. De GGD kan dit echter niet 100% garanderen. We moeten registreren, dus we kunnen het monitoren en evaluaren. Als er gemeenten beslissen om het horen zelf te doen, dan ligt de vraag voor of we dit als GGD aan moeten bieden. **Besloten wordt:** **7. Het AB stemt in met de voorgestelde inhoudelijke en organisatorische invulling van de taakuitvoering horen in het kader van de crisismaatregel.** **8. Het AB stemt in met de voorgestelde randvoorwaarden, fasering en beheersplannen.** **9. Het AB stemt in met de taakuitvoering horen in het kader van crisismaatregel door de GGD conform de begroting (per jaar €56.500,-), berekend op basis van inwoneraantallen.** **10. Het AB stemt in met de voorbereidingskosten in 2019 voor de GGD conform de begroting (eenmalig €8.000,-).** Dhr. Van Maanen merkt op dat er in het voorstel ook nog gesproken wordt over een commissie 'bezwaar en beroep'. Dit is in de besluitvorming niet meegenomen. Mw. Pieters geeft aan dat dit niet bij de GGD ligt, maar dat het een optie is.
6.	**Voorstel aanpassing mandaat Toezicht Wmo** Mw. Kreuk vraagt wat er met beslispunt 1 precies bedoeld wordt ten aanzien van de PGB-klanten. Dhr. Hoff geeft aan dat voorheen per onderzoek een aanvraag ingediend moest worden. Hiervoor wordt nu op voorhand een mandaat gevraagd. Het gebeurt alleen in overleg met de gemeente op basis van signalen. Dhr. Burgers geeft aan dat we het hebben over uitbreiden van het mandaat. Er is naar zijn mening onvoldoende uitgezocht wat de uitbreiding betekent ten opzichte van andere partijen die hiermee bezig zijn. Mw. Pieters: De GGD vraagt naar uitbreiding van het mandaat op basis van signalen vanuit de gemeenten, waarbij gevraagd wordt om mandaat uitbreiding naar PGB-klanten. Er is een verschillend beeld over dit punt binnen het AB. Mw. Pieters geeft aan dat er gevraagd wordt om een uitbreiding van het formele juridische mandaat, zodat er niet per casus een mandaat gegeven hoeft te worden, binnen de huidige basisfinanciering. Hierover wordt besluitvorming gevraagd. Mw. Van Dijkhuizen vraagt of er een maximum aan follow-up onderzoeken is? Dhr. Hoff: in de praktijk vindt er vaak een tweede of derde follow-up plaats. Dit gebeurt in opdracht op basis van facturen. Er is geen maximum vastgelegd. Dhr. Russchen pleit voor optie B, te weten uitbreiden van de basisfinanciering Wmo-toezicht. Het gaat ook over een stuk solidariteit. Mw. Sörensen vraagt of de mogelijkheden voor een efficiencyslag die vanuit de inspectie zijn aangegeven worden meegenomen. Mw. Visser geeft aan dat punt 3A de huidige situatie weergeeft en stelt voor een besluit te nemen.

CONCEPT

	Besloten wordt: **1. Het AB besluit in te stemmen om het juridische mandaat van Wmo-toezicht uit te breiden met PGB-onderzoeken binnen de huidige basisfinanciering.** **2. Het AB stemt in om het mandaat van Wmo-toezicht uit te breiden tot alle benodigde follow-up onderzoeken binnen de huidige basisfinanciering.** **3. Het AB stemt in met financieringsscenario 3A, te weten uitvoeren PGB-onderzoeken en/of follow-up onderzoeken op factuurbasis.** Aanvullend merkt Mw. Pieters op dat signalen vanuit diverse geledingen binnen de gemeente naar Wmo-toezicht kunnen worden doorgegeven als het gaat om het toetsen van de kwaliteit van zorg.
7.	**Voorstel aanpassing GR GGD Gelderland-Zuid** Het DB heeft besloten om het voorstel GR in concept naar het AB te sturen. Het is nog niet compleet omdat de implicaties van de Wvggz en Wnra voor de GR GGD nog niet duidelijk zijn. Het complete voorstel wordt in de AB-vergadering van december opnieuw geagendeerd. Daarna wordt de GR ter instemming naar de colleges en raden gestuurd. De Kaderbrief voor 2021 wordt voor 15 november 2019 aan de raden gestuurd. Mw. Visser bedankt de werkgroep en de voorzitter (afkomstig van de gemeente Wijchen) voor het vele werk dat is verricht om tot dit voorstel te komen. **Besloten wordt:** **1. Het AB besluit in te stemmen met het voorstel van de werkgroep om de GR op een aantal punten aan te passen, conform het voorstel van de werkgroep, met uitzondering van de in de bijgaande nota opgenomen discussiepunten.** **2. Het AB stemt in met het voorstel van het DB ten aanzien van de geformuleerde taken in de GR, te weten:** **a. De uniforme taken te onderscheiden in:** **- taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD** **- taken (afkomstig uit andere wetten) die door de gemeente vanwege beleidsmatige keuzes zijn opgedragen aan de GGD** **b. Ouderengezondheidszorg handhaven in de GR bij de taken die vanwege de Wpg of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD** **c. In de artikelsgewijze toelichting de facultatieve taken te benoemen.** **3. Het AB besluit in te stemmen met een rooster van aftreden voor het extra lid van het Dagelijks Bestuur volgens een rooster van 4 jaar, waarbij de periode niet gelijk loopt met het rooster van de wethouders. De aanstelling geldt voor maximaal twee termijnen.** **4. Het AB stemt in met:** **a. het voorstel om de kaderbrief te zenden voor 15 november voorafgaand aan het jaar waarin de ontwerpbegroting voor het daarop volgende jaar moet worden vastgesteld.** **b. het voorstel de gemeenten de gelegenheid te bieden om hun zienswijzeover de kaderbrief ter kennis te brengen van het Dagelijks Bestuur, dat vervolgens wordt betrokken bij het opstellen van de concept-begroting.** (In de artikelsgewijze toelichting wordt opgenomen dat 'zienswijze' hier moet worden opgevat als standpunt.) **5. Het AB geeft de DPG de opdracht om, in afstemming met de werkgroep, de bovengenoemde besluiten, de artikelsgewijze toelichting en de gevolgen van de Wvggz en de Wnra te verwerken in een volgende conceptversie van de GR en deze voor te leggen aan het AB op 12 december 2019**.
8.	**Huisvesting GGD, locatie Nijmegen** Het AB neemt kennis van de ontwikkelingen met betrekking tot de huisvesting GGD, locatie Nijmegen.
9.	**Rondvraag** Mw. Sörensen stelt voor dat het DB bespreekt of vier AB-vergaderingen per jaar wel voldoende is. Wellicht is het beter een extra vergadering toe te voegen. Mw. Pieters: de doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang komt eraan. Zij vraagt zich af wanneer we terug horen hoe de gemeentes hier in staan? Voorgesteld wordt om dit ambtelijk uit te vragen.
10.	**Sluiting** De voorzitter sluit om 12.03 uur onder dankzegging de vergadering.

CONCEPT

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	4
Onderwerp	Mededelingen

---

1. Halfjaarlijkse rapportage Veilig Thuis
Bijgevoegd is de halfjaarlijkse rapportage Veilig Thuis. Het gaat om de periode januari tot en met juni 2019. Veilig Thuis staat in deze rapportage uitgebreid stil bij de ontwikkelingen in het afgelopen half jaar en we blikken vooruit op de laatste maanden van 2019. Vervolgens laten we zien hoe de verschillende diensten van Veilig Thuis zich ontwikkeld hebben. Daarbij worden de aantallen per maand en gemeente weergegeven. Ten slotte lichten we kort toe wat de landelijke beleids-informatie van Veilig Thuis over het eerste half jaar van 2019 (CBS) oplevert.

2. Vraag van Stuurgroep Veiligheidshuis
De directeur Veilig Thuis heeft 9 oktober jl. een vraag ontvangen vanuit de Stuurgroep Veiligheidshuis om een voorstel te maken in afstemming met de politie hoe bepaalde zorgmeldingen kunnen worden teruggelegd bij de politie. Geconstateerd is dat politie zorgmeldingen stuurt naar Veilig Thuis, die breder zijn dan kindermishandeling en huiselijk geweld. Vragen die gesteld worden zijn: mag VT deze meldingen wel ontvangen, registreren en triëren? Inmiddels zijn hierover met de politie in deze regio afspraken gemaakt, maar we willen graag toe naar landelijke afspraken hierover, die houvast geven in de samenwerking. Daarnaast geldt ook dat een deel van de meldingen van de politie bestemd zijn voor de afdeling Bijzondere Zorg in het kader van de OGGZ.
De Stuurgroep Veiligheidshuis stelde 9 oktober jl. voor hierover een notitie aan het AB van de GGD voor te leggen op 12 december en daarna op 19 december aan het gecombineerde AB.
Mede na overleg met Carmen Polman (manager Veiligheidshuis) en de huidige ontwikkelingen rondom deze 'zorgmeldingen' vanuit de politie, wordt voorgesteld om eerst een ambtelijke verkenning te doen wat dit betekent voor onze regio. Dit betekent dat dit agendapunt geagendeerd wordt in het DB van 12 maart en het AB van 2 april 2020. Dat geeft VT meer tijd en dan kan er beter geanticipeerd worden op landelijke ontwikkelingen die in dit kader momenteel aan de orde zijn.

3. Fijnstof Gelderland
Binnenkort wordt door de GGD'en in Gelderland het rapport 'Luchtkwaliteit in Gelderland' met de van de stand van zaken van de luchtkwaliteit in onze regio 2019 openbaar gemaakt. Dit is een vervolg op het rapport dat in 2017 verscheen 'Naar een gezonde lucht in Gelderland – update 2017'. Voorafgaand aan de publicatie wordt het rapport afgestemd met gemeenten (afdelingen Milieu en Volksgezondheid), zodat de communicatie hierover goed kan worden voorbereid.

4. Gezondheidsmonitor
De GGD monitort de gezondheidssituatie van de inwoners van onze 14 gemeenten. Daarvoor laten de onderzoekers per jaar een andere groep een vragenlijst invullen. Dit najaar wordt op de voortgezet onderwijs-scholen klassikaal een digitale vragenlijst afgenomen bij de 2e en 4e klassers (Gezondheidsmonitor Jeugd). Najaar 2017 vulden ouders van 0-12 jarigen een vragenlijst in over de gezondheid van hun kind, over opvoeding, welbevinden en leefstijl (Kindermonitor). Najaar 2016 was de beurt aan 19-plussers. Deze groep is volgend jaar opnieuw aan de beurt.
Elke gemeente krijgt de eigen specifieke resultaten van de monitor gepresenteerd in een overleg met wethouder en ambtenaren. Deze resultaten zijn terug te vinden in een tabellenboek. Voor elke gemeente een eigen versie. Daarnaast worden tabellenboeken gemaakt met de resultaten per deelgebied van een gemeente, per subregio en voor heel Gelderland-Zuid. De monitors vormen ook de basis voor de gebiedsprofielen.

Factsheets
De verdieping op een onderwerp komt terug in factsheets.
Naar aanleiding van de Kindermonitor zijn onlangs onderstaande factsheets verschenen. Deze zijn als bijlage opgenomen, maar zijn ook te vinden door te klikken op de titel. In de maak is nog een factsheet over Opvoeding en Armoede.

Psychische gezondheid
Baby's en peuters
Voeding

Over de Gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen zijn deze factsheets verschenen:
Gezondheid van volwassenen in de regio
Gezondheid van ouderen in de regio
Gezondheid van ouderen, voor elke gemeente een eigen factsheet
LHBT-acceptatie in regio Gelderland-Zuid
LHBT-acceptatie in Nijmegen

Vanuit de Jeugdmonitor verschenen al eerder een aantal verdiepende factsheets per thema:
Jongeren en bewegen
Jongeren en voeding
Jongeren en alcohol
Jongeren en roken
Jongeren en drugs
Jongeren en mantelzorg
Jongeren en seksuele diversiteit
Jongeren en social media en gamen

Een verdiepend onderzoek met behulp van focusgroepen leverde een e-magazine op: Jongeren aan het woord over welzijn en leefstijl.

5. Vaccinatiegraad in de gemeente(n)
De gemeenten zijn sinds 1 januari 2019 verantwoordelijk voor de financiering en uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). GGD'en en jeugdgezondheidsorganisaties hebben een belangrijke rol in de uitvoering van het RVP en in de surveillance van de vaccinatiegraad en infectieziekten. Om die reden zal GGD Gelderland-Zuid, in samenwerking met Santé Partners, de gemeenten jaarlijks informeren over de uitvoering, de vaccinatiegraad en andere belangrijke onderwerpen aangaande het RVP aan de hand van een factsheet over de vaccinatiegraad per gemeente. U krijgt binnenkort de factsheet toegestuurd van uw gemeente. Alle vaccinatiegraad-factsheets van de gemeenten in Gelderland-Zuid zijn terug te vinden op de website van GGD Gelderland-Zuid; zie: https://ggdgelderlandzuid.nl/gezondleven/gezondheid-in-cijfers/vaccinatiegraad/

6. Hoofdprijs Agis Innovatiefonds naar project 'Gezond in Nederland'
Het project 'Gezond In Nederland' heeft de Bert Huiskamp Agis Innovatiefonds hoofdprijs gewonnen. 'Gezond in Nederland is een project van GGD Gelderland-Zuid, GGD Kennemerland en GGD Amsterdam op initiatief van GGD regio Utrecht en Pharos. 'Gezond in Nederland' is een online platform voor en door nieuwkomers. Syrische, Eritrese en Nederlandse zorgprofessionals werken dagelijks samen om nieuwkomers wegwijs te maken in de Nederlandse zorg en aanverwante onderwerpen. Het platform bestaat uit:

- Website http://www.gezondinnederland.info
- Facebookpagina Syriërs Gezond
- Facebookpagina Eritreeërs Gezond
- Facebookpagina Opgroeien in Nederland
- Een YouTube-kanaal met alle gemaakte films/animaties.

Via deze kanalen krijgen nieuwkomers toegankelijke informatie en kunnen zij vragen stellen over gezondheid, het zorgsysteem en opvoeden in Nederland. Alle informatie is tweetalig, in het Arabisch of Tigrinya én het Nederlands. Het bereik van deze social media is groot. 20.000 Arabisch sprekenden en 5.000 tigrinya sprekende volgers worden bereikt met belangrijke informatie over gezondheid en opvoeding. Eind 2019 stopt de financiering. Pharos en de GGD'en zoeken naar kansen voor borging.

7. Lichtste vorm van toezicht door Provincie Gelderland
De Provincie Gelderland heeft per brief (dd. 6 november 2019; zie bijlage) laten weten dat naar hun oordeel de Programmabegroting GGD 2020 en de meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht zijn. Daarom hebben zij besloten om de GR GGD Gelderland-Zuid onder repressief toezicht te stellen; dit is de lichtste vorm van toezicht.

8. Plaatsvervangend DPG
In bijgevoegde brief aan het DB heeft de DPG zijn plaatsvervangers (in volgorde) vermeld in geval van afwezigheid van DPG. Het AB ontvangt deze brief ter kennisname.

HALFJAARLIJKSE RAPPORTAGE VEILIG THUIS GELDERLAND-ZUID

JAN T/M JUNI 2019

Veilig Thuis Gelderland-Zuid
14 november 2019

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 5

2. TERUGBLIK EN VOORUITBLIK 6

2.1 Terugblik op het afgelopen half jaar 6
2.2 Agenda laatste maanden 2019 10

3. VEILIG THUIS TOTAALBEELD IN 2016 T/M EERSTE HELFT 2019 11

4. AANTALLEN PER DIENST VEILIG THUIS 13

4.1 Inleiding 13
4.2 Aantal adviezen 13
4.3 Aantal zorgmeldingen Veilig Thuis 14
4.4 Aantal meldingen waarbij de veiligheidsbeoordeling is uitgevoerd 15
4.5 Aantal overdrachten na veiligheidsbeoordeling 16
4.6 Aantal afgeronde onderzoeken 17
4.7 Aantal afgeronde diensten Voorwaarden & vervolg 19

5. BELEIDSINFORMATIE VEILIG THUIS 21

5.1 Inleiding 21
5.2 De belangrijkste resultaten 22

1. INLEIDING

Veilig Thuis is er voor iedereen – kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen – die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Elke regio heeft zijn eigen Veilig Thuisorganisatie. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, zowel aan slachtoffers, omstanders als professionals. Veilig Thuis doorbreekt onveilige situaties, zorgt voor afstemming tussen samenwerkingspartners en zet mensen in beweging. En biedt perspectief op een betere situatie waardoor mensen weer toekomst hebben[1].
De oprichting en instandhouding van Veilig Thuis is een wettelijke verplichting voor alle gemeenten in Nederland. Deze verplichting is opgenomen in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) met een verwijzing naar de Jeugdwet.

De regio Gelderland-Zuid bestaat uit het Rijk van Nijmegen en Rivierenland. Veilig Thuis Gelderland–Zuid levert ook diensten aan Mook en Middelaar. De gemeenten in de regio Gelderland-Zuid[2] (hierna: gemeenten) en Veilig Thuis Gelderland-Zuid (hierna: Veilig Thuis) hebben de wens te werken aan een verbetering van de kwaliteit van Veilig Thuis en van de inbedding in de keten van zorg en veiligheid. Daarnaast willen de gemeenten goed zicht hebben op de uitvoering van de wettelijke taken van Veilig Thuis en de samenwerking in de keten van zorg en veiligheid. Om te kunnen sturen is inzicht in de werkwijze en processen vereist.

Dit rapport laat de halfjaarlijkse resultaten zien van Veilig Thuis Gelderland-Zuid, betreffende de periode **januari t/m juni 2019**. Bron is het cliëntregistratiesysteem REGAS[3]. Het gaat dit keer om een afgeslankte versie van de halfjaarrapportage. We staan in deze rapportage uitgebreid stil bij de ontwikkelingen in het afgelopen half jaar, en we zullen beschrijven wat er in de laatste maanden van 2019 op de agenda staat. Vervolgens laten we zien hoe de verschillende diensten van Veilig Thuis zich ontwikkeld hebben. Daarbij worden de aantallen per maand en gemeente weergegeven.

---

[1] Jaarplan Veilig Thuis 2019

[2] Gemeenten die binnen de regio Gelderland-Zuid vallen: Beuningen, Berg en Dal, Buren, Culemborg, Druten, Groesbeek, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.

[3] Uitzondering zijn de cijfers afkomstig uit het routeeroverleg (zie paragraaf 4.3). Bron van deze cijfers is Vis2, het registratiesysteem van Veiligheidshuis Nijmegen.

2. TERUGBLIK EN VOORUITBLIK

2.1 Terugblik op het afgelopen half jaar

Verbeterde Meldcode en aantal meldingen
Per 1 januari 2019 is de verbeterde Meldcode van start gegaan met ingrijpende gevolgen voor de werkwijze van Veilig Thuis. Deze staat beschreven in het nieuwe Handelingsprotocol van Veilig Thuis. Het landelijk omarmde visiedocument van Van Arum & Vogtländer, genaamd 'Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risico gestuurde zorg' is hiervoor de inhoudelijke grondslag[4].
De verbeterde meldcode, de gegeven voorlichting hierover alsmede de landelijke mediacampagne begin dit jaar hebben tot een flinke toename van het aantal meldingen geleid ten opzichte van 1e halve jaar van 2018. Dit betekent dat er meer situaties van (structurele) onveiligheid in beeld zijn dan voorheen.

Nieuwe werkwijze
Landelijk is een nieuw triage-instrument ontwikkeld dat in Gelderland-Zuid al in het najaar van 2018 ingevoerd is. De triage heet vanaf dat moment veiligheidsbeoordeling. De nieuwe veiligheidsbeoordeling leidt tot een besluit om of over te dragen naar het lokale veld of een professional, óf tot bemoeienis van Veilig Thuis. Bij bemoeienis van Veilig Thuis wordt gekozen voor de dienst Onderzoek of Voorwaarden & Vervolg. Voorwaarden & vervolg is een nieuwe dienst bij Veilig Thuis (per 1 januari 2019). Voor Voorwaarden & Vervolg wordt gekozen als de direct betrokkenen bereid zijn hulp te accepteren en als het niet nodig is om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te bevestigen of te weerleggen. Voor onderzoek wordt gekozen als dit wel noodzakelijk is én als de direct betrokkenen onvoldoende of niet bereid zijn hulp te accepteren. Na bemoeienis Veilig Thuis wordt een casus overgedragen en zet Veilig Thuis de dienst Monitoring in. Met als doel om na te gaan of aan de veiligheidsvoorwaarden is voldaan, of deze hebben geleid tot directe en stabiele veiligheid, en of er aandacht is voor herstel van de opgelopen schade[5].

We hebben gekozen voor een gefaseerde invoering van de nieuwe werkwijze, zodat de medewerkers voldoende tijd hebben om zich de majeure wijzigingen in hun werkwijze eigen te maken. Op de volgende pagina is te zien hoe het nieuwe proces van Veilig Thuis eruit ziet[6].

---

[4] Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risico gestuurde zorg. Een duurzame visie op ketenzorg bij kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel misbruik en de centrale rol hierbij van het triage-instrument Veilig Thuis. L. Vogtländer & S. van Arum, mei 2016.
[5] Meer informatie over de Belangrijkste wijzigingen in 2019 is te vinden op de landelijke site van Veilig Thuis: https://veiligthuis.nl/wp-content/uploads/2018/11/281118-Veiligthuis-interactief-versie-2.pdf
[6] Bron: Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019.

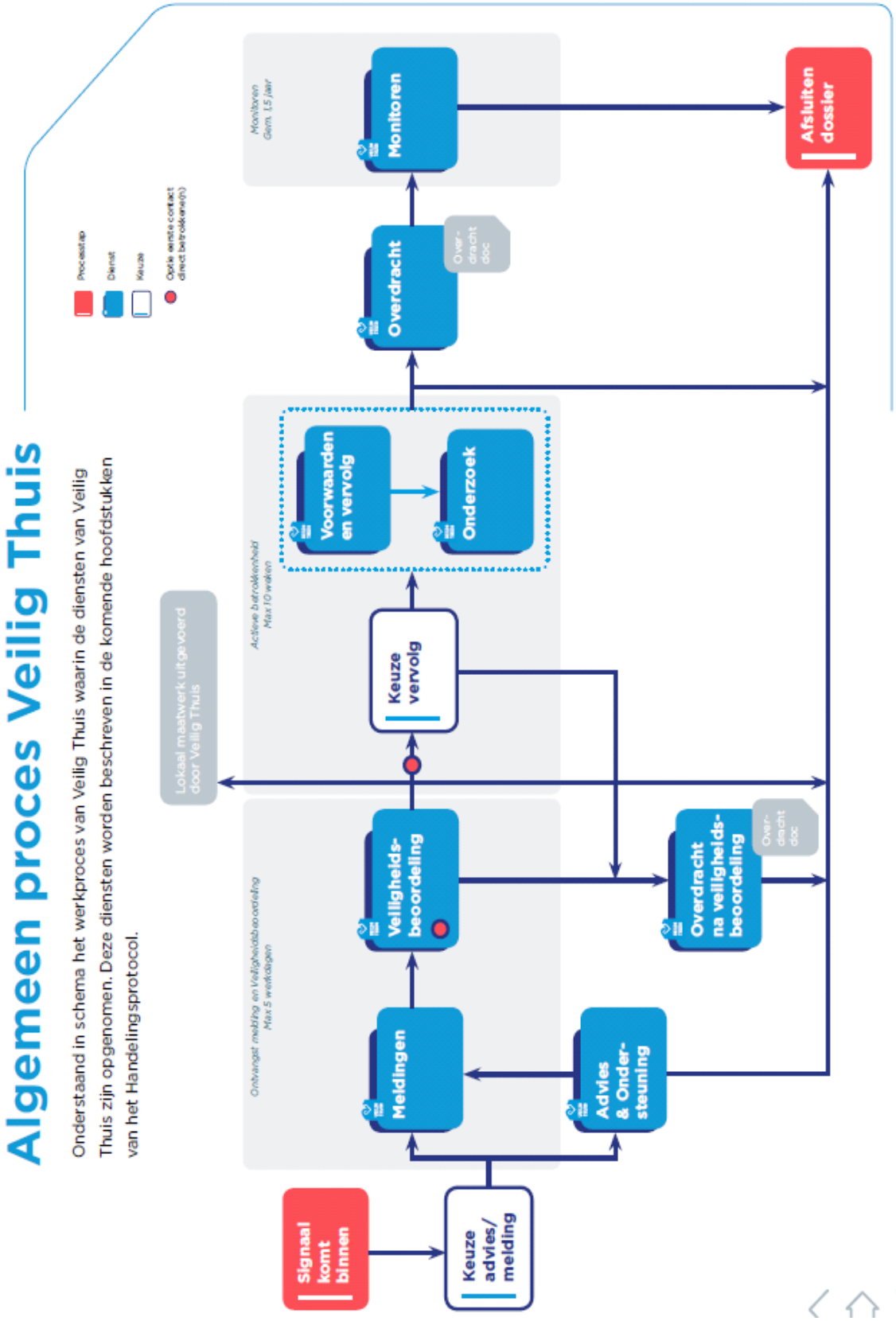
Algemeen proces Veilig Thuis
Onderstaand in schema het werkproces van Veilig Thuis waarin de diensten van Veilig Thuis zijn opgenomen. Deze diensten worden beschreven in de komende hoofdstukken van het Handelingsprotocol.
Proceststap
Dienst
Keuze
Optie eerste contact direct betrokkene(n)
Lokaal maatwerk uitgevoerd door Veilig Thuis
Ontvangst melding en Veiligheidsbeoordeling
Max 5 werkdagen
Actieve betrokkenheid
Max 10 weken
Monitoren
Gem. 1,5 jaar
Signaal komt binnen
Keuze advies/ melding
Meldingen
Advies & Onder-steuning
Veiligheids-beoordeling
Keuze vervolg
Voorwaarden en vervolg
Onderzoek
Overdracht
Over-dracht doc
Overdracht na veiligheids-beoordeling
Over-dracht doc
Monitoren
Afsluiten dossier

Nieuwe medewerkers
Vanaf oktober 2018 zijn er veel nieuwe medewerkers gestart bij Veilig Thuis. Ook in 2019 zijn nog verschillende nieuwe medewerkers binnen gekomen. Het inwerken van deze medewerkers kost meer tijd dan verwacht.
Alle medewerkers hebben verschillende trainingen gevolgd ten behoeve van de verbeterde meldcode en het nieuwe Handelingsprotocol van Veilig Thuis. Vanaf april zijn we bezig de nieuwe medewerkers nog beter in te werken en te begeleiden door bijvoorbeeld te werken met werkbegeleiders en REGAS keyusers. Vanaf april hebben we de inzet van zzp-ers afgebouwd. De flexibele schil zetten we in via medewerkers van Radar en door meer medewerkers een tijdelijk contract aan te bieden.
Verder hebben we onze interne processen onder de loep genomen en onze werkwijzen aangepast door nog scherper af te bakenen wat door de front office wordt opgepakt en wat door de back office.

Voorlichting
Vanaf december 2018 tot en met het voorjaar van 2019 is een aantal werkconferenties georganiseerd voor ketenpartners, bedoeld om toelichting te geven op de nieuwe meldcode en het afwegingskader dat door de beroepsgroepen zelf is opgesteld. We merken dat deze conferenties hebben bijgedragen om goed zicht te krijgen op de werkwijze van Veilig Thuis, en om beter de afweging te kunnen maken om wel of niet bij Veilig Thuis te melden. De verbeterde Meldcode en ook de werkconferenties hebben ertoe bijgedragen dat professionals in het veld ons eerder en beter weten te vinden. De verbeterde Meldcode levert ook nog veel vragen op waarover de medewerkers van Veilig Thuis benaderd worden. Het aantal adviezen en meldingen is toegenomen.

Bestuurlijke samenwerkingsafspraken
Ten aanzien van de samenwerking met het lokale veld is gewerkt aan een herziening en implementatie van de bestuurlijke samenwerkingsafspraken. Gelet op de ontwikkelingen ten aanzien van het routeeroverleg (zie hieronder) worden de Bestuurlijke Samenwerkingsafspraken in het voorjaar van 2020 bestuurlijk bekrachtigd. Onderdeel van de samenwerkingsafspraken is het overdrachtsprotocol: Wat doet Veilig Thuis, wat doen de wijkteams en wat zijn onze gezamenlijke afspraken. In het najaar van 2019 zullen deze nieuwe afspraken vanuit 'Samen Doen' in een werkconferentie toegelicht worden. We merken dat er sneller opgeschaald moet worden als de samenwerking met dan wel afschalen naar wijkteams niet goed verloopt. Daarvoor is het escalatiemodel ontwikkeld, als onderdeel van deze samenwerkingsafspraken.

In het zes wekelijkse Samen Doen overleg zijn sinds juni ook de gecertificeerde instellingen aangeschoven (Jeugdbescherming Gelderland en Moviera namens alle GI's). Tijdens dit overleg worden ontwikkelingen besproken rondom de samenwerking, samenwerkingsafspraken voorbereid en casussen besproken.

Routeeroverleg
In het AB van 3 april 2019 is aan de directeur Veilig Thuis toestemming verleend om een pilot te starten om de nieuwe werkwijze van het routeeroverleg te testen. Dit houdt in dat de politiemeldingen niet meer worden gerouteerd via het routeeroverleg (onder voorzitterschap van het Veiligheidshuis), maar dat zij rechtstreeks bij Veilig Thuis binnenkomen en hier worden beoordeeld volgens de nieuwe veiligheidsbeoordeling. Hierover is met alle ketenpartners gecommuniceerd en er is een proces uitgelijnd om op 11 pilotdagen de nieuwe werkwijze uit te proberen, startend op 10 mei en tussendoor te evalueren.
Op 27 juni is door het AB besloten het routeeroverleg op te heffen en per 1 juli alle politiemeldingen door Veilig Thuis te laten beoordelen.

Een belangrijke conclusie is dat de nieuwe werkwijze politiemeldingen leidt tot meer werk. Daar waar een melding voorheen snel doorgezet kon worden via het routeeroverleg, moet hier nu een uitgebreide veiligheidsbeoordeling voor worden gedaan. Veilig Thuis heeft een apart team politiemeldingen geformeerd dat zich richt op alle binnenkomende politiemeldingen. Inmiddels is de werkwijze team politiemeldingen ontwikkeld. Verder hebben verschillende evaluaties plaatsgevonden met alle betrokken ketenpartners over deze nieuwe werkwijze.

Aanpassingen REGAS
Als gevolg van alle wijzigingen vanuit de verscherpte Meldcode en het Handelingsprotocol moest ook het Veilig Thuis registratie systeem aangepast worden (REGAS 2.0). Dit is landelijk gebeurd volgens een eenduidige wijze, de zogenaamde BUR (Landelijke Basisset Uniforme Registratie Veilig Thuis). Helaas moeten we constateren dat dit voor medewerkers tot veel vragen heeft geleid, en dat het registreren in REGAS 2.0 voor onze medewerkers erg veel tijd kost. Er moeten bijvoorbeeld meer handelingen verricht worden dan voorheen. Aan het eind van het eerste kwartaal van 2019 zijn we gestart met de inzet van key-users die medewerkers on the job kunnen ondersteunen. Daarnaast werken we met een nieuw landelijk informatieprotocol om in de toekomst op basis van landelijk vergelijkbare en kloppende (CBS) cijfers nog beter bij te kunnen dragen aan beleidsvorming ten behoeve van duurzaam stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

In het tweede kwartaal van 2019 is veel ingezet op de verbetering van de registratie in REGAS, door o.a. een training vanuit REGAS te organiseren. We zijn ook met een nieuwe applicatiebeheerder bezig om de medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen. Maar dat kost meer tijd dan gedacht. Landelijk zien we dat dit voor alle Veilig Thuizen – naast de toename van de meldingen – veel energie kost, en dat dit tot frustratie bij medewerkers leidt. Met de tien andere Veilig Thuizen die ook REGAS gebruiken werken we inmiddels samen om in gezamenlijkheid tot een aantal slimmere werkwijzen in REGAS te komen. Wat uiteindelijk leidt tot een goede en up-to-date registratie. Alleen op die manier kunnen we ook voor onze eigen organisatie inzichtelijk maken hoe we ervoor staan, en kunnen we goede beleidsinformatie aan onze opdrachtgevers verstrekken. Dit vergt meer tijd dan verwacht.

Expertgroep aanpak structurele onveiligheid (MDA++)
In de zomer van 2019 is gestart met het praktijk-experiment. De werkwijze wordt op basis van de praktijk verder vormgegeven. Een belangrijk onderdeel hierbij is de inzet van intensief casemanagement door Moviera naast versterking van de samenwerking tussen betrokken professionals en het onderzoeken van mogelijkheden om ervaringsdeskundigheid in te zetten. De pilot loopt in het Rijk van Nijmegen. Het praktijk-experiment loopt in 2019 en 2020. In die periode willen we minimaal 5 casussen volgens de nieuwe aanpak oppakken.

Werkvoorraad en wettelijke termijnen
We zien dit jaar een flinke stijging van de meldingen. Zowel de politiemeldingen als ook de meldingen die rechtstreeks bij Veilig Thuis binnen komen stijgen flink. Vanwege de hoge instroom vanaf begin dit jaar wordt de wettelijke termijn van 5 dagen voor de veiligheidsbeoordeling bij gemiddeld een derde niet gehaald. Deze percentages fluctueren maandelijks nog behoorlijk. Ook bij de diensten onderzoek en voorwaarden & vervolg wordt de wettelijke termijn in veel gevallen niet gehaald.

We zien overigens dat bijna alle Veilig Thuis organisaties in 2019 te maken hebben met vergelijkbare stijgingen en het niet halen van de wettelijke termijnen. Intern zijn we nog

aan het analyseren hoe een aantal cijfers zich tot elkaar verhouden. Een en ander is een logisch gevolg van de enorme stijging van het aantal meldingen die voortvloeien uit de verbeterde Meldcode. Belangrijk hierbij te vermelden is dat we voor alle zaken met prioritiet 'hoog' wel de veiligheidsbeoordeling doen binnen vijf dagen. En meldingen waarbij sprake is van een crisissituatie worden altijd diezelfde dag nog opgepakt door onze piketdienst.

We constateren verder dat de werkvoorraad toeneemt bij zowel de frontoffice als de backoffice. Enerzijds is dit een gevolg van meer meldingen en het afschaffen van het routeeroverleg. Bovendien moet het wijzigen en efficiënter inrichten van de logistiek binnen de afdeling zijn vruchten nog gaan afwerpen. In de zomerperiode is dat in verband met de krappere personeelsbezetting en de hausse aan meldingen voorafgaand aan de zomervakantie altijd lastiger.

2.2 Agenda laatste maanden 2019

Kostprijs onderzoek
In juli 2019 zijn we van start gegaan (onder begeleiding van Q-consult) met het kostprijsonderzoek, zoals afgesproken met de bestuurders. We lopen hierbij voorop in Nederland. Dat maakt de cijfers die medewerkers registreren moeilijk vergelijkbaar met andere Veilig Thuizen. Maar het geeft wel een goede indicatie voor de tijd die we aan de verschillende diensten kwijt zijn. Eind 2019 zullen de resultaten van het kostprijs onderzoek bekend worden gemaakt.

Dashboards
Tevens zijn we met leverancier Q-consult in gesprek om een dashboard te ontwikkelen voor de managementinformatie. Dit gaat helpen om beter te kunnen sturen.
Via een externe partij ontvangen we cijfers die voor de verantwoording in maandrapportages, halfjaarlijkse rapportages en documenten ten behoeve van de P&C cyclus nodig zijn. Met een maatwerk dashboard komt dit minder tijdrovend tot stand.

Samen Doen bijeenkomst 12 november 2019
Op 12 november heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met alle gemeenten van de regio. Onderwerp zijn de bestuurlijke samenwerkingsafspraken, die naar aanleiding van de verbeterde Meldcode zijn geactualiseerd. De bijeenkomst is georganiseerd door Samen Doen. Tijdens de bijeenkomst is iedereen bijgepraat over alle veranderingen in het afgelopen jaar, maar is ook stil gestaan bij de nieuwe samenwerkingsafspraken. Belangrijk onderdeel is het overdrachtsprotocol waarin precies beschreven staat wat Veilig Thuis en de wijkteams precies doen bij de verschillende soorten overdrachten. Tijdens deze bijeenkomst is input opgehaald die wordt verwerkt in de afspraken. Vervolgens wordt deze doorgestuurd naar de colleges en uiteindelijk in het voorjaar van 2020 vastgesteld in het Algemeen Bestuur (zie ook pagina 8).

Werkprocessen
Sinds de invoering van de aangescherpte Meldcode en daarmee ook het nieuwe handelingsprotocol zijn de bestaande diensten bij Veilig Thuis veranderd, en is de nieuwe dienst Voorwaarden & Vervolg toegevoegd. De bestaande omschrijvingen van de werkprocessen moeten daarom worden aangepast en er zullen allerlei nieuwe werkprocessen moeten worden omschreven. Dit om ervoor te zorgen dat de nieuwe werkwijzen voor iedereen helder zijn en dat iedereen op dezelfde manier haar/zijn werk doet. Parallel zullen ook alle bijbehorende werkinstructies in REGAS worden omschreven. Dit zal leiden tot meer eenduidigheid en efficiency.

3. VEILIG THUIS TOTAALBEELD IN 2016 T/M EERSTE HELFT 2019

Ter inleiding op de volgende hoofdstukken die inzoomen op de cijfers op gemeenteniveau laten we hier zien hoe Veilig Thuis zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld in 2016 t/m de eerst helft van 2019. Het gaat om de aantallen adviezen (rood), zorgmeldingen Veilig Thuis (groen) en afgeronde onderzoeken (blauw). De lijnen lopen van dik (laatste halfjaar 2019) naar dun (jaar 2016).

De maandelijkse aantallen adviezen laten een groei zien van gemiddeld 235 in 2016, 275 in 2017, 338 in 2018, en 341 in de eerste helft van 2019.

Ook het aantal politiemeldingen Veilig Thuis blijft stijgen. In 2017 ging het om gemiddeld 159 politiemeldingen per maand, in 2018 zijn dat er 194 gemiddeld. In de eerste helft van 2019 komt het aantal politiemeldingen uit op gemiddeld 231 per maand.

Het aantal afgeronde onderzoeken ten slotte laat een wisselend verloop zien. In zowel 2016 als 2017 was het aantal afgeronde onderzoeken gemiddeld 49 per maand, in 2018 kwam het gemiddelde uit op 45 per maand. In de eerste helft van 2019 komt het gemiddeld aantal onderzoeken per maand weer hoger uit, namelijk op 48 per maand[7]. Naast onderzoek is de nieuwe dienst Voorwaarden & Vervolg van start gegaan, per 1 januari 2019. Dat maakt dat relatief steeds vaker gekozen wordt voor de dienst Voorwaarden & Vervolg en minder voor de dienst Onderzoek (zie paragraaf 4.7).

[7] In de cijfers van de daarop volgende maanden in 2019 zien we het aantal afgeronde onderzoeken weer afnemen. Dit mede als gevolg van het feit dat de dienst Voorwaarden & Vervolg steeds vaker wordt ingezet.

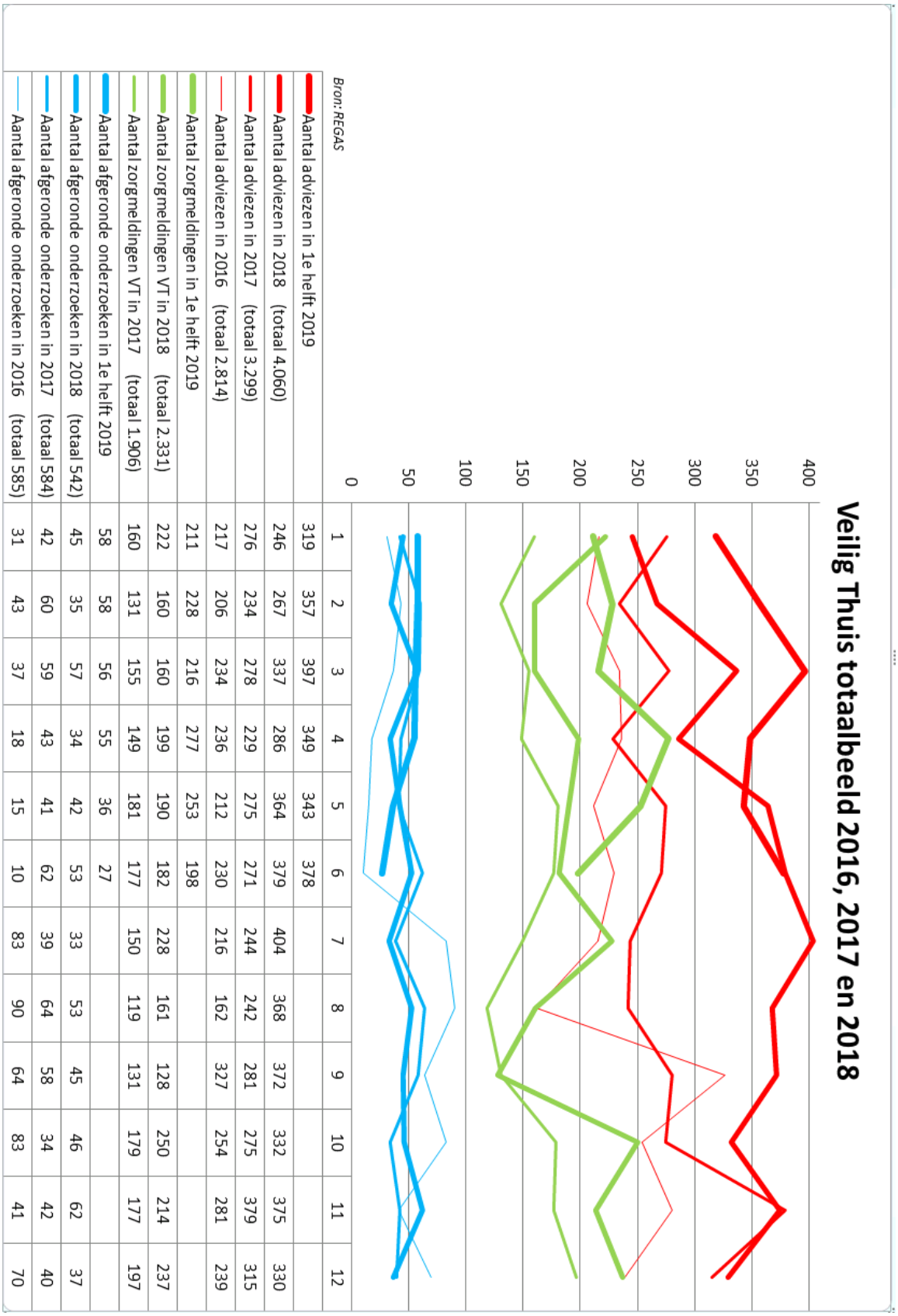

Bron: REGAS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Aantal adviezen in 1e helft 2019	319	357	397	349	343	378						
Aantal adviezen in 2018 (totaal 4.060)	246	267	337	286	364	379	404	368	372	332	375	330
Aantal adviezen in 2017 (totaal 3.299)	276	234	278	229	275	271	244	242	281	275	379	315
Aantal adviezen in 2016 (totaal 2.814)	217	206	234	236	212	230	216	162	327	254	281	239
Aantal zorgmeldingen in 1e helft 2019	211	228	216	277	253	198						
Aantal zorgmeldingen VT in 2018 (totaal 2.331)	222	160	160	199	190	182	228	161	128	250	214	237
Aantal zorgmeldingen VT in 2017 (totaal 1.906)	160	131	155	149	181	177	150	119	131	179	177	197
Aantal afgeronde onderzoeken in 1e helft 2019	58	58	56	55	36	27						
Aantal afgeronde onderzoeken in 2018 (totaal 542)	45	35	57	34	42	53	33	53	45	46	62	37
Aantal afgeronde onderzoeken in 2017 (totaal 584)	42	60	59	43	41	62	39	64	58	34	42	40
Aantal afgeronde onderzoeken in 2016 (totaal 585)	31	43	37	18	15	10	83	90	64	83	41	70

4. AANTALLEN PER DIENST VEILIG THUIS

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk laten we zien wat de aantallen zijn in de eerste 6 maanden van 2019. We zullen daarbij alle diensten langslopen volgens het Algemeen proces van het Handelingsprotocol (zie pagina 7). De aantallen per dienst worden weergegeven per maand en per gemeente[8].

4.2 Aantal adviezen

Onderstaande tabel laat zien hoeveel adviezen Veilig Thuis maandelijks geeft. De advies- en ondersteuningstaak van Veilig Thuis heeft ten eerste betrekking op advisering en ondersteuning van directbetrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit zijn personen die zelf huiselijk geweld en/of kindermishandeling begaan of ondergaan, hun huisgenoten of gezinsleden. De advies- en ondersteuningstaak kan ook betrekking hebben op contacten met omstanders en met professionals die advies of ondersteuning vragen *(Handelingsprotocol pag. 19 en 22).*

Gemeente	Aantal inwoners	jan-19	feb-19	mrt-19	apr-19	mei-19	jun-19	Cum
Berg en Dal	34.748	12	16	9	11	12	17	77
Beuningen	25.798	9	9	7	4	9	6	44
Buren	26.365	7	7	4	7	9	8	42
Culemborg	28.195	11	8	18	10	8	9	64
Druten	18.701	2	7	3	4	10	12	38
Heumen	16.462	3	3	4	4	0	3	17
Maasdriel	24.350	4	8	16	5	15	15	63
Mook en Middelaar	7.779	2	0	0	1	7	1	11
Neder-Betuwe	23.615	5	15	8	17	11	4	60
Nijmegen	175.948	130	128	157	133	146	132	826
Tiel	41.465	31	45	43	43	27	33	222
West Betuwe	58.117	3	4	12	7	5	7	38
West Maas en Waal	18.891	2	3	8	11	2	7	33
Wijchen	40.847	10	8	19	10	10	18	75
Zaltbommel	28.014	6	17	8	7	10	9	57

[8] De aantallen in dit rapport wijken op sommige plaatsen af van de aantallen in de MARAP januari-juni 2019. Dit wordt veroorzaakt door correcties in registraties. Het gaat slechts om zeer geringe verschillen.

Gemeente	Aantal inwoners	jan-19	feb-19	mrt-19	apr-19	mei-19	jun-19	Cum
Overig en onbekend		82	79	81	75	62	97	476
Totaal	**569.295**	**319**	**357**	**397**	**349**	**343**	**378**	**2.143**

De conclusie is dat het aantal adviezen verder doorstijgt in vergelijking met de voorgaande jaren. Dit heeft ongetwijfeld te maken met de inwerkingtreding van de verbeterde Meldcode. We zien dat het aantal adviezen (en ook het aantal meldingen) daardoor flink is toegenomen. Het zelfde beeld is overigens te zien bij de meeste andere Veilig Thuis organisaties.

4.3 Aantal zorgmeldingen Veilig Thuis

Onderstaande tabel laat het aantal zorgmeldingen van de politie aan Veilig Thuis zien. De politiemeldingen komen binnen via CORV. De zorgmeldingen werden in de eerste helft van het jaar gerouteerd via het routeeroverleg[9]. In mei en juni 2019 heeft een pilot plaatsgevonden om te bezien of het routeeroverleg kon blijven bestaan in het licht van de verbeterde Meldcode en het nieuwe Handelingsprotocol[10]. Dit heeft geleid tot een advies aan het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur heeft vervolgens besloten om het routeeroverleg per 1 juli 2019 af te schaffen[11].
Per 1 juli 2019 komen alle zorgmeldingen van de politie rechtstreeks binnen bij Veilig Thuis en worden deze hier beoordeeld en doorgezet[12].

Gemeente	Aantal inwoners	jan-19	feb-19	mrt-19	apr-19	mei-19	jun-19	Cum
Berg en Dal	34.748	12	14	13	26	17	6	88
Beuningen	25.798	6	10	9	9	11	2	47
Buren	26.365	4	8	8	10	12	2	44
Culemborg	28.195	12	9	9	4	2	6	42
Druten	18.701	6	10	6	9	9	2	42
Heumen	16.462	8	4	4	9	2	1	28
Maasdriel	24.350		9	9	11	8	4	41
Mook en Middelaar	7.779							0

[9] Bron is Vis2, het registratiesysteem van het routeeroverleg / Veiligheidshuis.

[10] Op alle dinsdagen en vrijdagen in de maanden mei en juni 2019 heeft Veilig Thuis de politiemeldingen behandeld volgens de nieuwe werkwijze politiemeldingen. Deze meldingen zijn dus niet gerouteerd en ook niet geregistreerd in Vis2. In juni waren dit de pilotdagen: Dinsdag 4/6, vrijdag 7/6, dinsdag 11/6, vrijdag 14/6, dinsdag 18/6, vrijdag 21/6, dinsdag 25/6 en vrijdag 28/6. Op deze pilotdagen in juni zijn in totaal 84 politiemeldingen op de nieuwe manier behandeld.

[11] Meer info is te vinden in de Notitie Pilot politiemeldingen, met daarin de beweegredenen, de opzet van de pilot, de conclusies en het advies aan het Algemeen Bestuur.

[12] In de nieuwe werkwijze vindt iedere dag overleg plaats met de afdeling Bijzondere Zorg. Dit om ervoor te zorgen dat de politiemeldingen die betrekking hebben op verwarde personen, gelijk worden doorgesluisd naar Bijzondere Zorg. Deze meldingen komen NIET terug in deze overzichten van Veilig Thuis.

Gemeente	Aantal inwoners	jan-19	feb-19	mrt-19	apr-19	mei-19	jun-19	Cum
Neder-Betuwe	23.615	6	9	7	6	9	2	39
Nijmegen	175.948	86	98	86	116	68	53	507
Tiel	41.465	22	20	23	19	15	13	112
West Betuwe	58.117	23	6	6	18	16	7	76
West Maas en Waal	18.891	6	9	14	10	3	3	45
Wijchen	40.847	17	14	21	21	10	10	93
Zaltbommel	28.014	3	7	1	9	4	2	26
Overig en onbekend			1					1
Totaal	**569.295**	**211**	**228**	**216**	**277**	**186**	**113**	**1.231**
Totaal aantal zorgmeldingen op de pilotdagen *						**67**	**85**	**152**
Totaal						**253**	**198**	**1.383**

We zien een flinke toename in het aantal zorgmeldingen van de politie in de eerste zes maanden van 2019.

4.4 Aantal meldingen waarbij de veiligheidsbeoordeling is uitgevoerd

Het doel van de veiligheidsbeoordeling is dat Veilig Thuis zicht krijgt op de veiligheid in het gezin of huishouden, en tot het besluit komt bij welke instelling of professional de verantwoordelijkheid wordt belegd voor het nemen van de vervolgstappen waar de melding aanleiding toe geeft. Veilig Thuis baseert deze besluiten op de inhoud van de melding en op de beschikbare informatie uit eigen systemen en eventuele verkregen informatie vanuit andere bronnen. Veilig Thuis neemt binnen 5 werkdagen na binnenkomst van de melding een besluit bij welke instelling of professional de verantwoordelijkheid wordt belegd voor het nemen van de vervolgstappen waar de melding aanleiding toe geeft *(Handelingsprotocol pag. 30).*

In de maanden januari en juni 2019 werden de politiemeldingen Veilig Thuis nog behandeld in het routeeroverleg. Vervolgens kwam een gedeelte van deze politiemeldingen terecht bij Veilig Thuis en werden deze beoordeeld via de veiligheidsbeoordeling (zie paragraaf 4.3).

Naast deze route via de politie komen er veel meldingen binnen van overige professionals en/of burgers. Dit kan telefonisch, schriftelijk of via de mail. Ook deze meldingen worden op dezelfde manier beoordeeld via de veiligheidsbeoordeling.
We zien overigens dat aandeel van de politiemeldingen in het totaal aantal meldingen toeneemt van 39% in januari 2019 tot 56% in juni 2019.

In de volgende tabel is te zien hoeveel meldingen maandelijks zijn beoordeeld volgens de veiligheidsbeoordeling.

Gemeente	Aantal inwoners	jan-19	feb-19	mrt-19	apr-19	mei-19	jun-19	Cum
Berg en Dal	34.748	5	12	6	14	14	15	66
Beuningen	25.798	7	8	5	5	8	6	39
Buren	26.365	7	5	5	7	12	10	46
Culemborg	28.195	9	6	4	7	8	6	40
Druten	18.701	3	6	4	6	5	13	37
Heumen	16.462	0	2	1	6	2	4	15
Maasdriel	24.350	5	6	7	9	6	13	46
Mook en Middelaar	7.779	1	5	1	3	5	2	17
Neder-Betuwe	23.615	4	8	7	4	9	10	42
Nijmegen	175.948	44	73	51	63	59	83	373
Tiel	41.465	15	16	23	14	21	29	118
West Betuwe	58.117	2	1	4	8	25	13	53
West Maas en Waal	18.891	2	3	3	4	4	6	22
Wijchen	40.847	9	7	12	10	8	17	63
Zaltbommel	28.014	2	6	4	5	10	6	33
Overig en onbekend		7	7	0	3	8	7	32
Totaal	**569.295**	**122**	**171**	**137**	**168**	**204**	**240**	**1.042**

Ook hier is – logischerwijs – een flinke toename te zien van het aantal meldingen waarbij de veiligheidsbeoordeling is uitgevoerd.

Voor het eerste half jaar van 2019 is ook uitgerekend wat het aandeel is van meldingen die niet binnen de wettelijke termijn beoordeeld konden worden. Binnen termijn betekent dat de wettelijke termijn van vijf werkdagen niet wordt overschreden. Buiten termijn betekent dat de wettelijke termijn van vijf werkdagen wel wordt overschreden *(Handelingsprotocol pag. 30).* Gemiddeld over het gehele eerste half jaar van 2019 zien we dat in 38% van de gevallen de wettelijke termijn van vijf werkdagen niet wordt gehaald.

4.5 Aantal overdrachten na veiligheidsbeoordeling

Veilig Thuis kan bij de uitvoering het besluit nemen tot overdracht. Dat kan bijvoorbeeld direct na afronding van de veiligheidsbeoordeling. Overdracht is mogelijk aan een of meerdere professionals, diensten of instellingen of aan de directbetrokkenen zelf *Handelingsprotocol pag. 45*).

De dienst overdracht wordt vanaf 2019 apart als dienst vastgelegd en gevolgd. We kunnen hier concluderen dat het aantal overdrachten flink toeneemt in de loop van het eerste half jaar van 2019, van 21 in januari 2019 naar 50 in juni 2019.

Gemeente	Aantal inwoners	jan-19	feb-19	Mar-19	apr-19	mei-19	jun-19	Cum
Berg en Dal	34.748	2	2	5	2	5	2	18
Beuningen	25.798			2		1		3
Buren	26.365				2	6	5	13
Culemborg	28.195	2	2	1		2	1	8
Druten	18.701	1	1	3	2	3	5	15
Heumen	16.462					1	1	2
Maasdriel	24.350	1	1		1	2	2	7
Mook en Middelaar	7.779			2		3		5
Neder-Betuwe	23.615					1	4	5
Nijmegen	175.948	11	9	6	9	14	14	63
Tiel	41.465	2	2	6	2	5	6	23
West Betuwe	58.117			1	2	2	2	7
West Maas en Waal	18.891			2				2
Wijchen	40.847	1		3	1	2	2	9
Zaltbommel	28.014			4	1	2	2	9
Overig en onbekend		1	1		1	2	2	7
Totaal	**569.295**	**21**	**18**	**35**	**23**	**51**	**48**	**196**

4.6 Aantal afgeronde onderzoeken

De tabel op de volgende pagina toont het aantal afgeronde onderzoeken in het eerste half jaar van 2019. Veilig Thuis kiest voor het doen van onderzoek in het geval dat:

a) Er aanwijzingen zijn voor acute en/of structurele onveiligheid en/of een Multi problematische leefsituatie én
b) Directbetrokkenen onvoldoende meewerken of onvoldoende bereid zijn hulp te accepteren én/of
c) Het voor het zetten van vervolgstappen noodzakelijk is de gemelde vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling te bevestigen of te weerleggen.

De doelen van het onderzoek zijn het bevestigen of weerleggen van de gemelde vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, het zo nodig vaststellen van veiligheidsvoorwaarden, en het inzetten van vervolghulp gericht op directe en stabiele veiligheid en herstel van door directbetrokkenen opgelopen schade.
Veilig Thuis voert het onderzoek zo spoedig mogelijk uit. Uiterlijk binnen een termijn van tien weken na afronding van de veiligheidsbeoordeling wordt het onderzoek afgerond *(Handelingsprotocol pag. 33 en 40).*

Gemeente	Aantal inwoners	jan-19	feb-19	mrt-19	apr-19	mei-19	jun-19	Cum
Berg en Dal	34.748	1	4	2	1	2	2	12
Beuningen	25.798	6	4	2	3	3	2	20
Buren	26.365	0	1	3	1	1	2	8
Culemborg	28.195	5	2	2	3	3	0	15
Druten	18.701	1	3	0	2	0	0	6
Heumen	16.462	1	0	1	2	0	1	5
Maasdriel	24.350	3	0	3	5	5	0	16
Mook en Middelaar	7.779	2	3	1	0	0	1	7
Neder-Betuwe	23.615	2	3	3	2	1	1	12
Nijmegen	175.948	19	19	25	22	12	10	107
Tiel	41.465	5	6	6	5	5	4	31
West Betuwe	58.117	2	5	3	4	0	1	15
West Maas en Waal	18.891	0	1	2	0	0	0	3
Wijchen	40.847	7	1	2	2	2	1	15
Zaltbommel	28.014	3	4	1	1	1	0	10
Overig en onbekend		1	2	0	2	1	2	8
Totaal	**569.295**	**58**	**58**	**56**	**55**	**36**	**27**	**290**

Te zien is dat het aantal onderzoeken afneemt van 58 in januari tot 27 in augustus 2019.

We hebben ook bekeken hoeveel onderzoeken niet binnen de wettelijke termijn afgesloten konden worden. Binnen termijn wil zeggen dat de wettelijke termijn van 10 weken na afronding van de veiligheidsbeoordeling niet wordt overschreden. Buiten termijn wil zeggen dat de wettelijke termijn van 10 weken na afronding van de veiligheidsbeoordeling wel wordt overschreden *(Handelingsprotocol pag. 33 en 40).*
In het eerste half jaar van 2019 is bij 50% van de afgeronde onderzoeken de wettelijke termijn niet gehaald.

Bij een groot gedeelte van de afgeronde onderzoeken wordt monitoring ingezet. De doelen van monitoren zijn directe veiligheid en later stabiele veiligheid voor alle directbetrokkenen. En Veilig Thuis heeft inzicht in de stappen die zijn gezet tot herstel van de opgelopen schade als gevolg van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Veilig Thuis gaat in de fase van monitoring na of:

- aan de veiligheidsvoorwaarden is voldaan;
- of deze hebben geleid tot directe veiligheid en later stabiele veiligheid;
- of er aandacht is voor het werken aan herstel van opgelopen schade *(Handelingsprotocol pag. 50).*

Bij de afgeronde onderzoeken wordt in 75% van de gevallen gekozen voor de dienst monitoring.

4.7 Aantal afgeronde diensten Voorwaarden & vervolg

Per 1 januari 2019 is de nieuwe dienst Voorwaarden & vervolg van start gegaan.
Veilig Thuis kiest voor het inzetten van de dienst voorwaarden & vervolg in het geval dat er:

a) Aanwijzingen zijn voor acute en/of structurele onveiligheid en/of Multi problematische leefsituatie,
b) Het niet noodzakelijk of wenselijk is een vermoeden van kindermishandeling en/of huiselijk geweld te bevestigen of te weerleggen, en
c) De directbetrokkene(n) voldoende bereid en in staat is (zijn) om samen te werken aan het herstel van de veiligheid en zo nodig hierbij hulp te accepteren.

De doelen van deze dienst zijn: directe veiligheid organiseren voor alle directbetrokkenen en inzetten van vervolghulp gericht op stabiele veiligheid en herstel van door de directbetrokkenen opgelopen schade *(Handelingsprotocol pag. 33 en 37).*

Het verschil met de dienst onderzoek is dat bij voorwaarden & vervolg de direct betrokkenen wel in staat en bereid zijn te werken aan herstel van veiligheid, en dat ze zo nodig hierbij hulp accepteren. Bovendien is het bij deze meldingen niet noodzakelijk of wenselijk om het vermoeden van kindermishandeling en/of huiselijk geweld te bevestigen of te weerleggen.

In onderstaande tabel is te zien hoe de aantallen Voorwaarden & vervolg zich hebben ontwikkeld.[13] Te zien is dat het aantal diensten voorwaarden & vervolg toeneemt in de eerste maanden tot en met april 2019. In de maanden mei en juni 2019 neemt het aantal diensten voorwaarden & vervolg weer af. Dezelfde ontwikkeling zien we overigens bij de onderzoeken. Ook bij een groot gedeelte van de afgeronde diensten voorwaarden & vervolg wordt monitoring ingezet, te weten 80%[14].

Gemeente	Aantal inwoners	jan-19	feb-19	mrt-19	apr-19	mei-19	jun-19	Cum
Berg en Dal	34.748	0	0	0	3	3	0	**6**
Beuningen	25.798	2	1	5	0	1	1	**10**
Buren	26.365	1	2	4	0	1	1	**9**
Culemborg	28.195	0	1	1	2	1	2	**7**
Druten	18.701	1	1	1	0	0	1	**4**
Heumen	16.462	0	0	2	0	0	1	**3**
Maasdriel	24.350	1	0	0	5	1	0	**7**
Mook en Middelaar	7.779	0	0	0	0	2	1	**3**
Neder-Betuwe	23.615	0	2	1	5	2	2	**12**
Nijmegen	175.948	4	6	2	16	15	7	**50**
Tiel	41.465	2	1	3	10	0	2	**18**

[13] Bron: Veilig Thuis maandelijkse rapportage juni 2019.

[14] In het eerstvolgende halfjaarrapport zullen we verder inzoomen op de verhouding tussen de aantallen onderzoek en de aantallen voorwaarden & vervolg, en het behalen van de wettelijke termijnen bij voorwaarden & vervolg.

Gemeente	Aantal inwoners	jan-19	feb-19	mrt-19	apr-19	mei-19	jun-19	Cum
West Betuwe	58.117	1	1	0	1	2	2	**7**
West Maas en Waal	18.891	1	0	0	0	1	1	**3**
Wijchen	40.847	1	2	1	3	2	1	**10**
Zaltbommel	28.014	1	0	1	0	2	3	**7**
Overig en onbekend		1	0	1	0	0	1	**3**
Totaal	**569.295**	**16**	**17**	**22**	**45**	**31**	**25**	**156**

5. BELEIDSINFORMATIE VEILIG THUIS

5.1 Inleiding

Per 31 oktober 2019 heeft het CBS op haar website de rapportage gepubliceerd met daarin de beleidsinformatie van Veilig Thuis over het eerste half jaar van 2019.
In deze publicatie worden de uitkomsten beschreven over kindermishandeling en huiselijk geweld in het eerste halfjaar van 2019, op basis van gegevens uit de Beleidsinformatie Veilig Thuis.

Sinds 2015 verzamelt het CBS elk half jaar bij de Veilig Thuis organisaties (VT's) gegevens over kindermishandeling en huiselijk geweld. Dit betreft onder andere gegevens over de adviezen die VT's geven, over de meldingen die ze ontvangen en over de diensten die VT's vervolgens uitvoeren.
Het 1e halfjaar van 2019 is de eerste verslagperiode waarin de VT's de gegevens moesten aanleveren volgens de nieuwe versie 2.0 van het Informatieprotocol Veilig Thuis. Deze nieuwe versie is in nauw overleg met alle betrokken partijen tot stand gekomen en sluit aan bij de vernieuwde werkwijze van Veilig Thuis zoals die beschreven is in het nieuwe Handelingsprotocol Veilig Thuis. Met de vernieuwde implementatie van deze nieuwe versie van het informatieprotocol hebben de Veilig Thuis-organisaties meer eenduidigheid en een kwaliteitsimpuls gegeven aan de gegevenslevering aan het CBS.

Het CBS concludeert in deze rapportage dat de vernieuwde werkwijze van Veilig Thuis inderdaad geleid heeft tot een kwaliteitsimpuls van de Beleidsinformatie Veilig Thuis. Op basis van gesprekken met Veilig Thuis is duidelijk dat de aangeleverde informatie over het 1e halfjaar van 2019 vollediger en onderling vergelijkbaarder is dan in de voorgaande jaren. Alle (of zo goed als alle) adviezen en meldingen die betrekking hebben op casussen uit het 1e halfjaar van 2019 zijn aangeleverd bij het CBS.
Maar vermoedelijk zijn bij sommige Veilig Thuis-organisaties de diensten, die nog zijn gestart vóórdat de administratiesystemen zijn aangepast aan versie 2.0 van het informatieprotocol, niet of niet allemaal meegeleverd aan het CBS. Het is niet bekend in welke mate dit het geval is. Er is dus enige voorzichtigheid op zijn plaats bij alle uitkomsten in deze rapportage die betrekking hebben op afgeronde diensten 'Voorwaarden en Vervolg' en 'Onderzoek'[15].

Op de website van CBS is alle beleidsinformatie te vinden[16]. We zullen hier volstaan met de belangrijkste resultaten.

---

[15] Zie https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2019/44/beleidsinformatie-veilig-thuis-1e-halfjaar-2019
Rapport Beleidsinformatie Veilig Thuis 1e halfjaar 2019.

[16] Zie https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2019/44/beleidsinformatie-veilig-thuis-1e-halfjaar-2019
Bijbehorende tabellen.

5.2 De belangrijkste resultaten

In het eerste halfjaar van 2019 hebben de Veilig Thuis-organisaties 53 duizend adviezen gegeven en 65 duizend meldingen ontvangen. De tabellenbijlage bevat gedetailleerde uitkomsten, zowel landelijk als per Veilig Thuisregio. Uit de bijlage in het CBS Rapport Beleidsinformatie Veilig Thuis eerste halfjaar 2019 (pag 12) is onder andere af te leiden dat:

- 55 procent van de adviezen gegeven wordt aan personen die daar vanuit een beroepsmatige rol om vragen;
- 46 procent van de adviezen betrekking heeft op kindermishandeling;
- bij 16 procent van de adviezen een conflictscheiding een rol speelde;
- 60 procent van de meldingen komt van de politie en overige justitie- en veiligheidspartners;
- 27 procent van de meldingen betrekking heeft op partnergeweld;
- bij 1 procent van de meldingen eer gerelateerd geweld een rol speelt;
- in 48 procent van de meldingen bij de veiligheidsbeoordeling gekozen wordt voor een overdracht;
- in 5 procent van de meldingen sprake is van acute onveiligheid;
- in 75 procent van de afgeronde onderzoeken waarin een vermoeden van kindermishandeling is onderzocht, het vermoeden wordt bevestigd;
- 49 procent van de overdrachten naar jeugdzorg/jeugdhulp zijn.

Kerncijfers[1], 1e halfjaar van 2019*

	Gestarte adviezen	Ontvangen meldingen	Actieve casussen	waarvan gestart	waarvan gesloten	Actieve diensten onderzoek	waarvan gestart	waarvan gesloten	Actieve diensten Voorwaarden en Vervolg	waarvan gestart	waarvan gesloten	Overdrachten[2]
	aantal											
Totaal	53 080	64 960	64 040	52 555	44 215	4 165	3 435	2 860	4 965	4 925	3 325	62 075
Amsterdam Amstelland	2 470	5 730	5 635	4 735	4 145	115	115	80	295	295	210	7 350
Brabant-Noordoost	1 415	1 840	1 805	1 500	1 180	205	205	140	245	245	150	1 620
Drenthe	1 145	1 235	1 260	1 000	750	215	150	135	80	80	50	1 330
Flevoland	2 615	2 830	2 575	2 200	1 750	55	55	35	405	405	230	3 050
Friesland	2 450	2 165	2 255	1 785	1 560	375	300	275	310	310	255	2 345
Gelderland-Midden	2 865	1 935	2 020	1 610	1 495	200	140	160	35	35	15	2 620
Gelderland-Zuid	2 165	1 050	1 175	870	605	340	245	280	150	150	115	665
Gooi en Vechtstreek	865	830	630	585	370	5	5	0	250	250	150	105
Groningen	1 815	1 735	1 860	1 440	1 205	230	175	200	60	60	40	1 405
Haaglanden	4 140	4 955	5 075	4 010	3 675	345	345	135	390	390	235	7 395
Hollands-Midden	2 405	3 155	3 015	2 570	2 135	155	155	75	140	140	95	5 230
IJsselland	1 290	1 270	1 320	1 055	845	180	180	105	135	135	80	925
Kennemerland	1 525	1 790	1 880	1 475	1 315	45	45	20	100	100	50	1 230
Midden-Brabant	1 630	2 185	1 805	1 725	1 135	125	100	100	255	230	185	1 765
Noord en Oost Gelderland	1 240	1 745	1 690	1 410	1 250	55	55	15	55	55	20	455
Noord- en Midden Limburg	2 640	1 640	1 745	1 315	1 045	95	85	65	550	540	415	1 250
Noord-Holland Noord	2 275	2 090	2 295	1 680	1 560	355	255	305	55	55	30	1 095
Overijssel regio Twente	1 365	1 570	1 310	1 305	535	10	10	5	225	225	165	1 215
Rotterdam-Rijnmond	3 830	7 390	6 805	5 650	4 505	120	65	110	365	365	305	6 690
Utrecht	2 635	5 595	5 670	4 920	4 860	180	180	80	200	200	95	2 775
West-Brabant	1 705	3 020	3 235	2 245	2 425	90	55	65	110	110	60	2 560
Zaanstreek-Waterland	1 400	1 125	1 120	935	735	25	25	10	25	25	20	315
Zeeland	1 270	1 065	990	890	660	95	90	70	70	70	50	465
Zuid-Holland Zuid	1 440	1 850	1 760	1 400	1 210	120	120	65	50	50	30	3 525
Zuid-Limburg	1 745	2 255	2 500	1 880	1 250	315	175	255	190	190	145	1 165
Zuidoost-Brabant	2 745	2 920	2 610	2 370	2 020	115	115	65	215	215	140	3 530

Bron: CBS.

[1] Alle kerncijfers hebben betrekking op de genoemde verslagperiode.
[2] Alleen overdrachten in casussen die afgesloten zijn in de verslagperiode. Overdrachten zijn op persoonsniveau.

VOEDING

Gezondheid van kinderen in cijfers
Gelderland-Zuid 2017-2018

Gelderland-Zuid

Inhoud

INLEIDING **3**
GROENTE EN FRUIT **3**
SUIKERDRANKJJES **5**
EETGEDRAG **7**
MENING VERSUS METING **7**
REGELS EN AFSPRAKEN **8**
SAMENVATTING **9**

De resultaten in deze factsheet zijn afkomstig uit het onderzoek onder ouders met een kind in de leeftijd 0-12 jaar (Kindermonitor). Dit onderzoek werd in het najaar van 2017 voor de 3e keer uitgevoerd. Ouders met een kind in de basisschoolleeftijd kregen een uitnodiging via de school. Ouders met een kind tot 4 jaar werden uitgenodigd via de GGD.

De resultaten van de volledige Kindermonitor zijn al gepubliceerd en vindt u op onze website. Meer informatie over het onderzoek kunt u opvragen via: onderzoek@ggdgelderlandzuid.nl. Of via de gezondheidsmakelaar van uw gemeente.

Tekst en figuren: Meta Moerman
onderzoek@ggdgelderlandzuid.nl
GGD Gelderland-Zuid, afdeling Gezond Leven

© 2019

Gezond eten is voor kinderen van belang voor een goede ontwikkeling. Ouders van jonge kinderen hebben veel invloed op wat hun kinderen eten en drinken. Helpt het als ouders regels hebben voor het eten van groente? Kunnen ouders inschatten of hun kind een gezond gewicht heeft?

In deze factsheet gaan we dieper in op de Kindermonitor-vragen over voeding. Zo laten we zien wat risicogroepen zijn, welke verschillen er zijn tussen de 2 subregio's van ons werkgebied en wat de trends zijn ten opzichte van de 1e Kindermonitor in 2009. Positief is bijvoorbeeld dat veel minder kinderen suikerhoudende drankjes drinken.

1. Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal, Wijchen
2. Buren, Culemborg, Tiel, Maasdriel, Neder-Betuwe, West Betuwe, Zaltbommel

HOE OUDER HET KIND, HOE MINDER VAAK GROENTE EN FRUIT

Groente

Ruim veertig procent van de kinderen (44%) eet dagelijks groente. De aanbeveling vanuit het Voedingscentrum is dagelijks groente: voor 1 t/m 3-jarigen 50-100 gram, voor 4 t/m 8-jarigen 100-150 gram en voor 9 t/m 13-jarigen 150-200 gram. Ruim de helft voldoet dus niet aan de aanbeveling. Van de kinderen die wel elke dag groente eten, weten we niet of ze voldoende eten.

Hoe ouder het kind, hoe minder vaak het elke dag groente eet. In de regio Nijmegen[1] eten meer kinderen dagelijks groente (50%) dan in regio Rivierenland[2] (37%). Hoe hoger opgeleid de ouders, hoe vaker het kind iedere dag groente eet. Slechts 1% eet (bijna) nooit groente. Ruim tweederde (70%) van de kinderen eet wel op minstens 6 dagen per week groente en 88% minstens 5 dagen.

Dagelijks groente, opgesplitst naar leeftijd

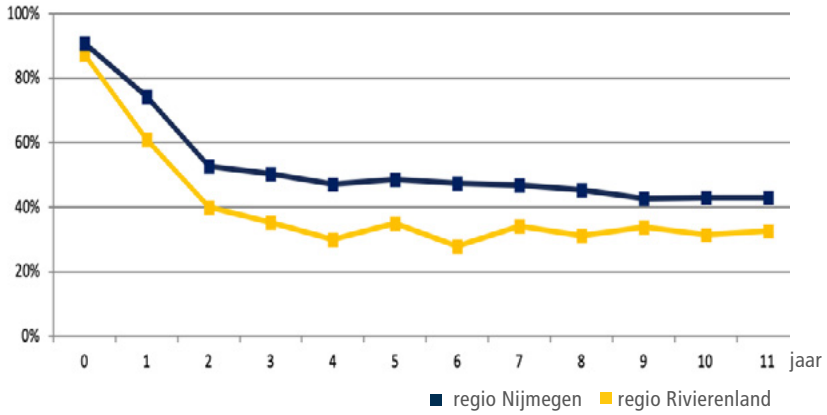

Dagelijks groente, in relatie tot opleidingsniveau ouders

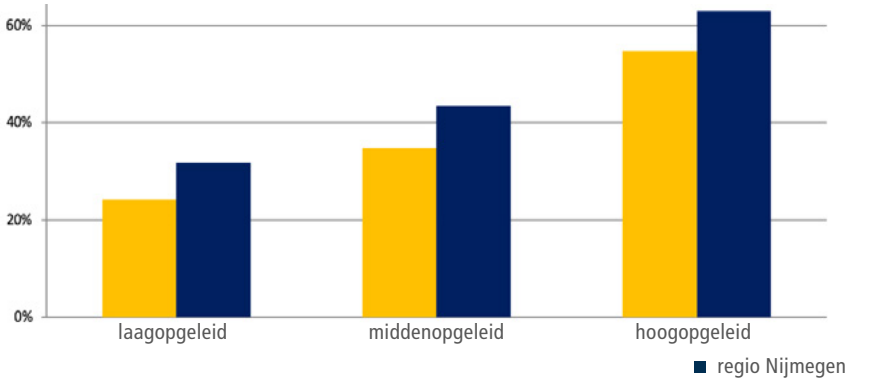

Dagelijks groente, per gemeente

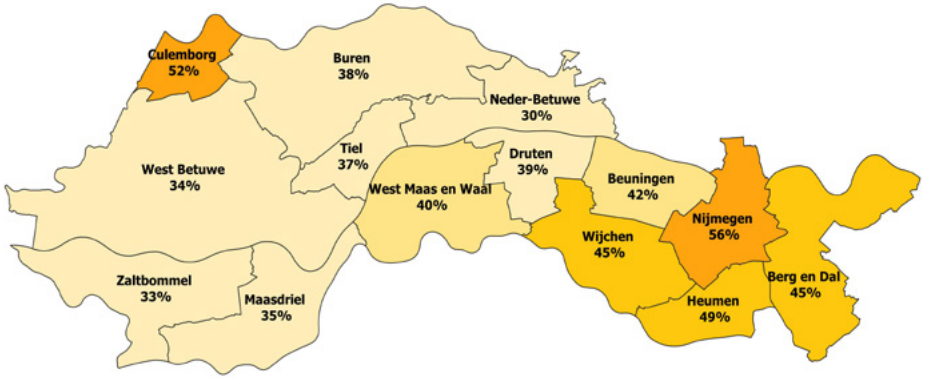

Trend in dagelijkse groenteconsumptie (%)

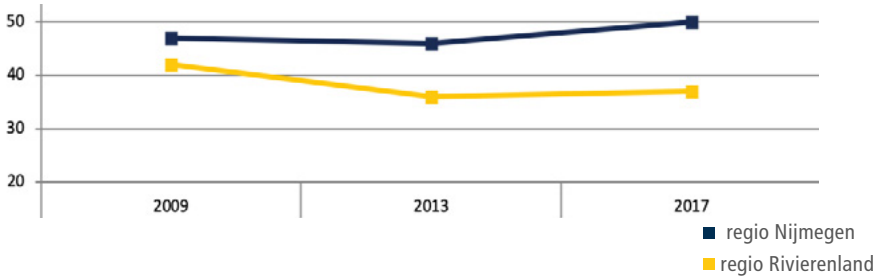

Trends in groenteconsumptie
De groenteconsumptie bij kinderen in Gelderland-Zuid is door de jaren heen redelijk stabiel gebleven. In de regio Nijmegen eten nu iets meer kinderen dagelijks groente dan in 2009. In de regio Rivierenland eten iets minder kinderen dagelijks groente dan in 2009. Dezelfde trend zien we ook bij kinderen die 6 of meer dagen per week groenten eten: dit aantal is in de regio Nijmegen iets toegenomen, in Rivierenland iets afgenomen.

Fruit

Bijna 2/3 van de kinderen (64%) eet elke dag fruit. De aanbeveling vanuit het Voedingscentrum is dagelijks fruit: voor 1 t/m 8-jarigen 1,5 portie en voor 9 t/m 13-jarigen 2 porties. Uit de cijfers van de Kindermonitor blijkt: hoe ouder het kind, hoe minder vaak het elke dag fruit eet. Hoe hoger opgeleid de ouders, des te meer kinderen elke dag fruit eten. In de regio Nijmegen wordt meer fruit gegeten. Ruim driekwart (78%) eet minstens 6 dagen per week fruit en 90% minstens 5 dagen per week. Slechts 1% eet (bijna) nooit fruit.

Dagelijks fruit, opgesplitst naar leeftijd

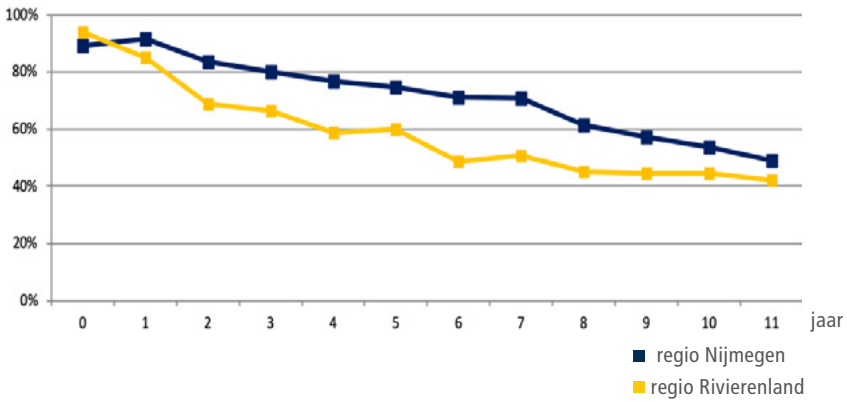

Dagelijks fruit, in relatie tot opleidingsniveau ouders

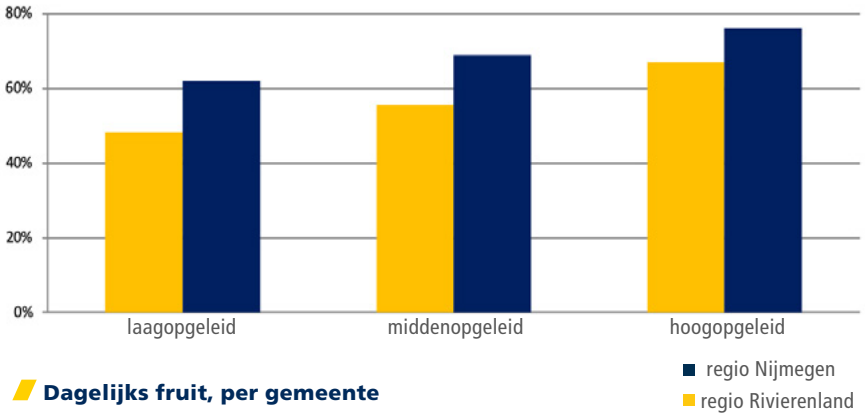

Dagelijks fruit, per gemeente

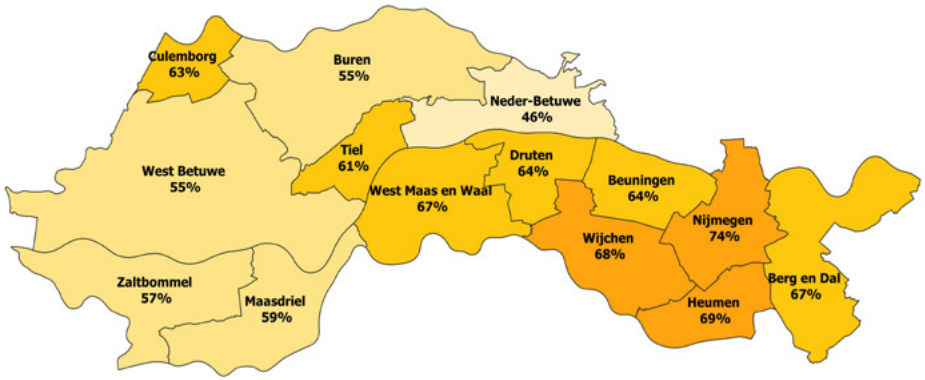

Trend in dagelijkse fruitconsumptie (%)

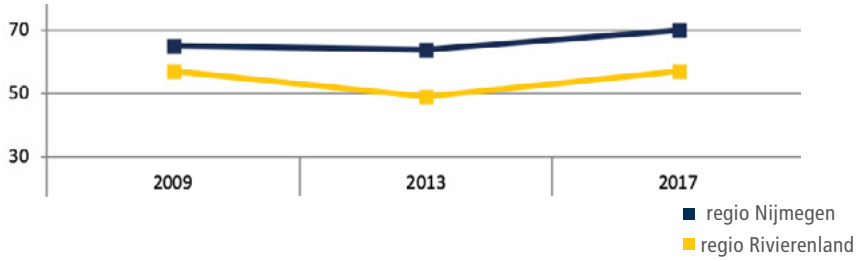

Trends in fruitconsumptie
Na een lichte dip in 2013 is in Gelderland-Zuid het percentage kinderen dat elke dag fruit eet, nu hoger dan in 2009. De trend in beide regio's is anders: in Rivierenland is het percentage op het niveau van 2009, in de regio Nijmegen is een duidelijke stijging zichtbaar ten opzichte van 2009.

2 OP 3 KINDEREN DRINKT DAGELIJKS SUIKERDRANK

Van de kinderen in Gelderland-Zuid drinkt 2/3 (67%) dagelijks suikerdrank. Dit zijn alle drankjes waar suiker inzit, m.u.v. kunstmatige zoetstoffen (light-drankjes). 31% drinkt gemiddeld 1 suikerdrankje per dag, 22% drinkt er 2 en 16% drinkt er 3 of meer. 8-12 jarigen drinken 2x zo vaak 3 of meer suikerdrankjes dan 0-4 jarigen.

Hoe hoger opgeleid de ouders hoe vaker het kind geen suikerdrankjes drinkt. Een kwart van de kinderen van laagopgeleide ouders drinkt 3 of meer suikerdrankjes per dag. Bij de hoogopgeleide ouders is dit 10%. In Rivierenland drinken de 0 t/m 3-jarigen 2x keer zo vaak 3 of meer suikerdrankjes per dag dan die in de regio Nijmegen.

Dagelijks ≥3 suikerdrankjes, opgesplitst naar leeftijd

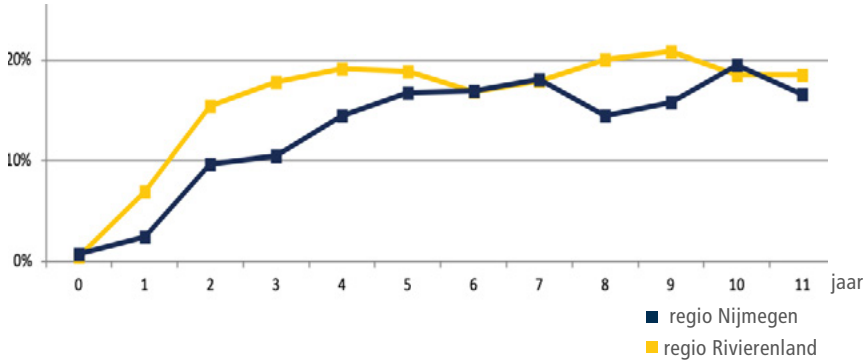

Dagelijks ≥3 suikerdrankjes, in relatie tot opleidingsniveau ouders

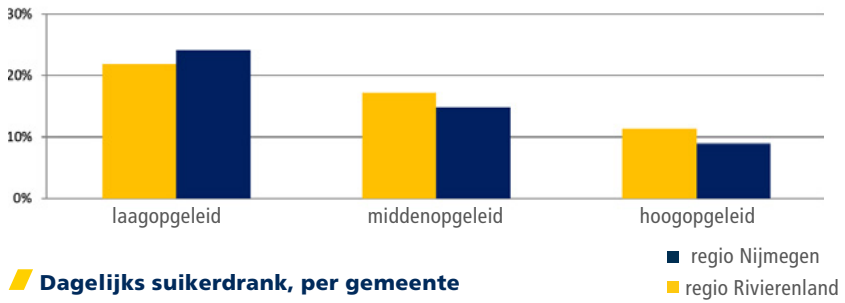

Dagelijks suikerdrank, per gemeente

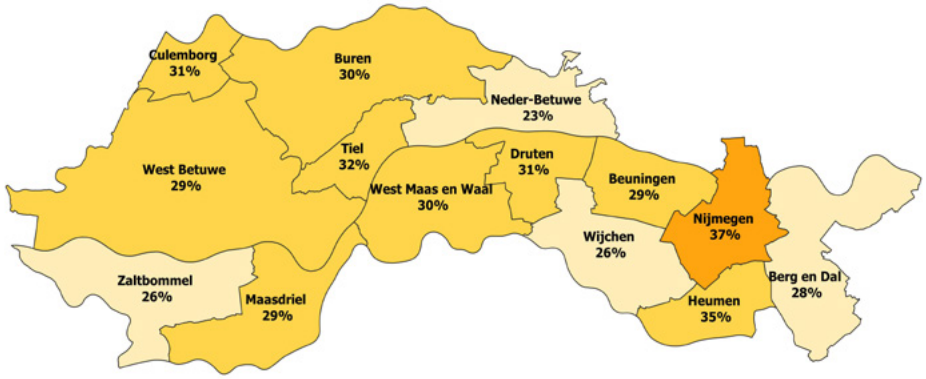

Drinkt géén suikerdrank, opgesplitst naar leeftijd

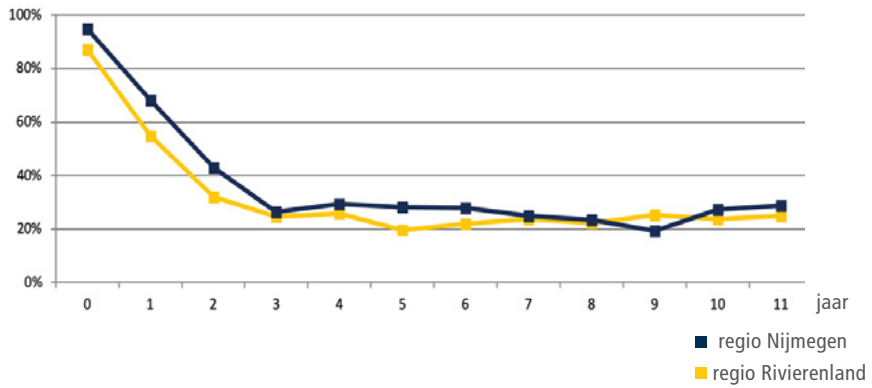

Trends in suikerdrankconsumptie

Bijna 1 op de 3 kinderen drinkt geen suikerhoudende drank. Het aantal 'niet-drinkers' is door de jaren heen gegroeid. In de regio Nijmegen van 13% in 2009 naar 33% in 2017. In de regio Rivierenland van 7% in 2009 naar 29% in 2017.

Vooral bij kinderen van hoogopgeleide moeders en vaders zien we de grootste afname in suikerdrankconsumptie. Ook als we kijken naar kinderen die dagelijks 3 of meer suikerdrankjes drinken, is de daling het sterkst bij kinderen van hoogopgeleide ouders.

1 OP 5 KINDEREN DRINKT NOOIT WATER

Gezonde alternatieven voor suikerhoudende frisdranken zijn water en thee zonder suiker. Ruim 8 op de 10 kinderen (82%) drinken dagelijks water of thee zonder suiker, de rest dus niet.

Drinkt dagelijks water of thee zonder suiker

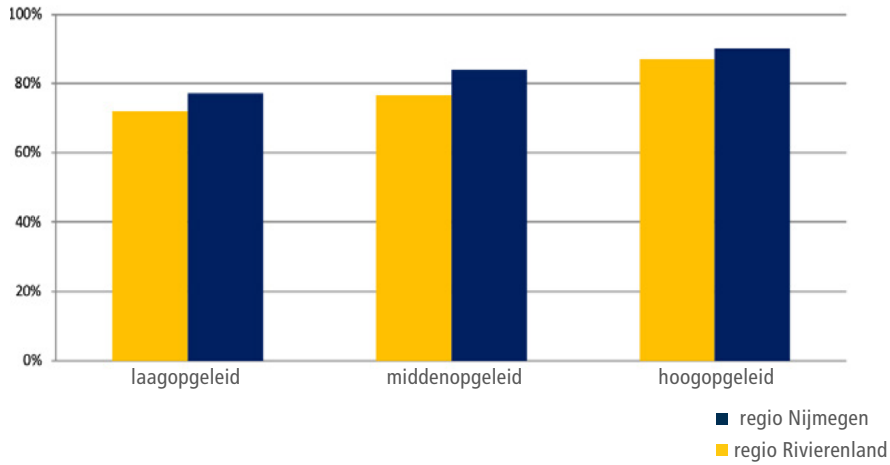

Risicogroepen
Kinderen die niet elke dag groente eten, eten ook veel minder vaak elke dag fruit. Kinderen die dagelijks groente en fruit eten, drinken minder vaak suikerdranken. Hoe meer/vaker een kind suikerdrank drinkt, hoe minder vaak het (dagelijks) water drinkt. In een statistische analyse* zien we dat:

- Kinderen van reformatorische gezindte minder vaak dagelijks groente en fruit eten, vaker dagelijks suikerdrank drinken, en minder vaak water of thee zonder suiker.
- Kinderen van ouders die moeite hebben met rondkomen, eten minder vaak dagelijks fruit. Kinderen van ouders die geen 1.000 euro hebben voor een onverwacht noodzakelijke uitgave, drinken vaker veel suikerdranken per dag.
- Kinderen met een westerse achtergrond, jongere kinderen en meisjes eten vaker groente en fruit. Ook drinken ze minder vaak suikerdranken en vaker water. Hetzelfde geldt voor kinderen van midden- en hoogopgeleide ouders.

** In een model dat corrigeert voor geslacht, leeftijd, opleiding ouders, 1-oudergezin, niet-NL herkomst, moeite rondkomen, geen 1.000 euro, reformatorisch geloof.*

1 OP 6 OUDERS HEEFT ZORGEN OM EETGEDRAG

Als antwoord op de vraag 'Waarover maakt u zich zorgen bij uw kind?' noemen ouders vaak het eetgedrag van hun kind (17%). Ook 'faalangst' (19%) en 'angst/onzekerheid' (16%) worden vaak genoemd. Hoe jonger het kind, hoe vaker ouders zich zorgen maken over het eetgedrag van hun kind. In de regio Rivierenland maken ouders zich minder vaak zorgen over het eetgedrag dan in de regio Nijmegen. In de regio Nijmegen maken laagopgeleide ouders zich hier vaker zorgen over dan hoogopgeleide ouders. In Rivierenland is dit verschil er niet.

Zorgen om eetgedrag kind (%)

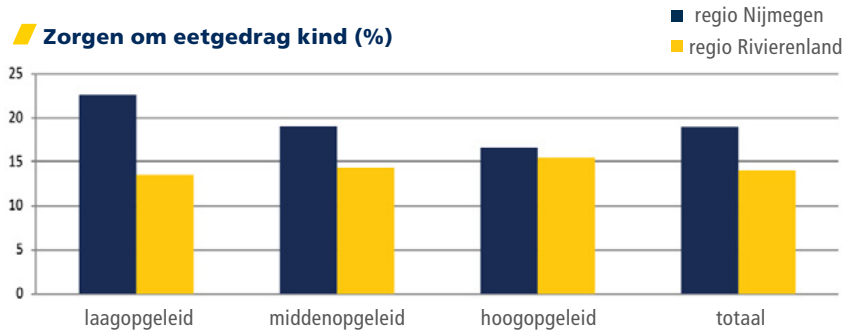

Van de ouders maakt 3% zich zorgen over ondergewicht en 5% over overgewicht. Hoe ouder het kind, hoe vaker de ouders zich zorgen maken. In de regio Nijmegen maken laagopgeleide ouders zich vaker zorgen over het gewicht dan hoogopgeleide ouders (10% versus 5%). In Rivierenland is dit verschil er niet.

Zorgen om overgewicht kind (%)

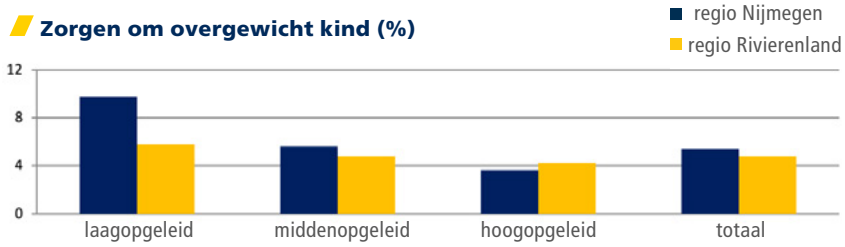

KIND VOLGENS OUDERS VAKER TE LICHT DAN TE ZWAAR

4% van de ouders vindt hun kind (veel) te zwaar, meestal zijn dit laagopgeleide ouders. Bijna twee keer zoveel ouders (7%) vinden hun kind (veel) te licht. Van de ouders die hun kind te zwaar vinden, maakt 70% zich zorgen over het overgewicht van hun kind en de helft maakt zich zorgen over het eetgedrag. Van de ouders die hun kind te licht vinden, maakt 1/3 zich zorgen over het ondergewicht en 41% over het eetgedrag. Kinderen die volgens hun ouders te zwaar zijn, drinken niet meer dan gemiddeld suikerdrank. Wel eten ze minder vaak groente en fruit. Kinderen die (veel) te licht zijn, drinken minder vaak water/thee zonder suiker en even vaak suikerdrank als gemiddeld.

MENING OUDERS VERSCHILT VAN MEETUITKOMST

In de regio Gelderland-Zuid heeft 13% van de kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar overgewicht en 2% heeft ondergewicht[3]. Kinderen in Rivierenland zijn vaker te zwaar. Zowel in Rivierenland als in de regio Nijmegen vinden ouders hun kind vaak niet te zwaar, terwijl de meting uitwijst dat ze wel te zwaar zijn. Bij ondergewicht zijn deze verschillen tussen mening en meting veel kleiner.

Verschil mening en meting overgewicht (%)

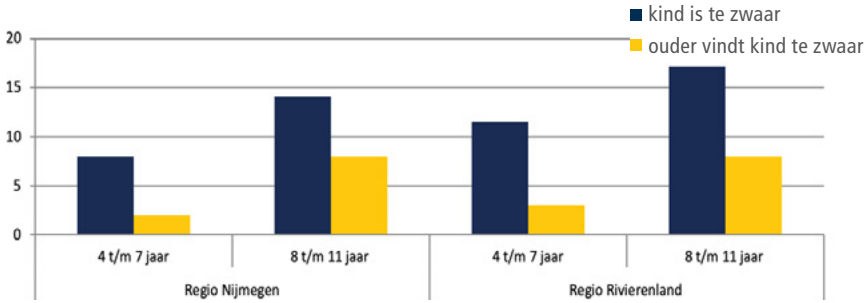

Verschil mening en meting ondergewicht (%)

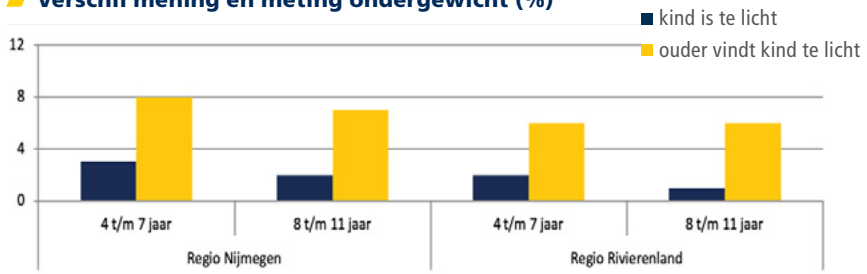

REGELS EN AFSPRAKEN OVER VOEDING

Aan de ouders is gevraagd of ze regels en afspraken hebben over diverse aspecten van voeding. Niet gevraagd/bekend is welke regels en afspraken ouders hebben.

Afspraken over voeding bij 1-12 jarigen

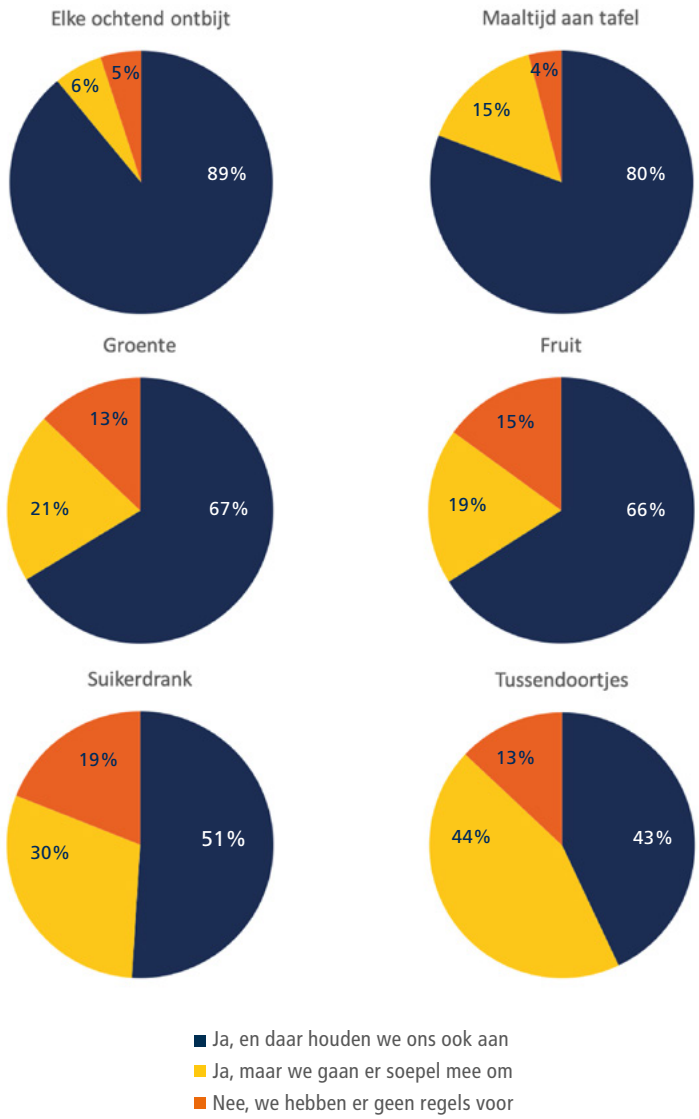

3. *Op basis van metingen Jeugdgezondheidszorg, gemiddeld over 2014-2018.*

Het vaakst hebben ouders regels voor het ontbijt en voor het eten van maaltijden aan tafel. 2/3 van de ouders heeft regels voor het eten van fruit en 2/3 voor groente. Aan deze regels houden de ouders zich ook. 1 op de 5 ouders heeft geen regels voor het drinken van suikerdrankjes. De helft van de ouders heeft er wel regels voor en houdt zich eraan. Voor tussendoortjes heeft in totaal 87% van de ouders regels. De helft daarvan houdt zich eraan, de andere helft zegt soepel om te gaan met de regels.

EFFECT VAN REGELS

Van de ouders die fruitregels hebben en zich eraan houden, eet 73% van de kinderen iedere dag fruit. Bij groenteregels is dit 50% en bij suikerdrankregels is dit 8%. Van de ouders die soepel omgaan met hun fruitregels, eet 40% van de kinderen iedere dag fruit. Bij groente is dit 24% en bij suikerdrankregels 20%. Van de ouders die geen regels hebben, eet 53% van de kinderen iedere dag fruit, 39% iedere dag groente, en 31% iedere dag suikerdrankjes (3 of meer).

SAMENVATTING

- Enkele gunstige voedingstrends tekenen zich af: in de regio Nijmegen is het fruitgebruik toegenomen, en in zowel de regio's Nijmegen als Rivierenland is het gebruik van suikerdrank afgenomen.
- Gezond eetgedrag van kinderen gaat vaak samen met een hoger opleidingsniveau van de ouders.
- Ouders in Rivierenland maken zich minder vaak zorgen over eten en overgewicht dan in de regio Nijmegen, terwijl de kinderen in Rivierenland juist minder gezond eten.
- In algemene zin geldt dat met het toenemen van de leeftijd, de consumptie van groente en fruit bij kinderen lager wordt.
- Kinderen die vaak groente eten, eten ook vaak fruit. Kinderen die minder vaak groente eten, eten ook minder vaak fruit.
- Kinderen van ouders met het reformatorisch geloof eten duidelijk minder vaak fruit en groente.
- Van de ouders die hun eigen fruit- en groenteregels hebben en zich hieraan houden, eten de kinderen vaker dag fruit en groente
- Kinderen van ouders die geen regels hebben, eten vaker groente en fruit dan kinderen van ouders die soepel omgaan met hun regels.
- Van de ouders die regels hebben ten aanzien van suikerdrank en zich hieraan houden, drinken de kinderen minder vaak suikerdrank.
- Hebben de ouders geen regels, dan drinken de kinderen vaker juist wel (veel) suikerdrank.
- Hoogopgeleide ouders hebben vaker regels (waar ze zich aan houden) voor suikerhoudende drank dan laagopgeleide ouders.

MEER LEZEN?

0-4 jarigen: Richtlijnen Gezonde Voeding
Opvoedtips voeding voor baby's
Opvoedtips voeding voor peuters

4-12 jarigen: Richtlijnen Gezonde Voeding
Opvoedtips voeding voor basisschoolkind

PSYCHISCHE GEZONDHEID

Gezondheid van kinderen in cijfers

Gelderland-Zuid 2017-2018

Gelderland-Zuid

Inhoud

INLEIDING **3**
PSYCHOSOCIALE PROBLEMEN **3**
PESTGEDRAG **4**
INGRIJPENDE GEBEURTENISSEN **4**
WEERBAARHEID **4**
ZIEKTEN EN AANDOENINGEN **5**
ZORGEN VAN OUDERS **5**
OORZAAK OF GEVOLG **5**
CONCLUSIES **6**

De resultaten in deze factsheet zijn afkomstig uit het onderzoek onder ouders met een kind in de leeftijd 0-12 jaar (Kindermonitor). Dit onderzoek werd in het najaar van 2017 voor de 3e keer uitgevoerd. Bijna 13.000 ouders vulden een vragenlijst in, digitaal of op papier. Ouders met een kind tot 4 jaar werden hiervoor uitgenodigd via de GGD. Ouders met een kind in de basisschoolleeftijd kregen een uitnodiging via de school.

Tekst en figuren: Meta Moerman
onderzoek@ggdgelderlandzuid.nl
GGD Gelderland-Zuid, afdeling Gezond Leven

© 2019

Met de meeste kinderen in Gelderland-Zuid gaat het goed. Een deel is kwetsbaar voor het ontwikkelen van psychosociale en gedragsproblemen. Om te kunnen leren, talenten te ontwikkelen en op te groeien tot gezonde volwassenen, is het van belang dat kinderen zich prettig voelen. Zowel thuis als op school. Het bevorderen van het welbevinden van jonge kinderen heeft een gunstig effect op gezondheid en leerprestaties. Het voorkomt psychische problemen op latere leeftijd.

Sinds 1 augustus 2015 zijn scholen verplicht om de sociale veiligheid van hun leerlingen te waarborgen. Zo moet de school zorgen voor veiligheidsbeleid en het monitoren van de veiligheidsbeleving. Risicofactoren voor psychische gezondheid zijn onder meer pesten en lifeevents, beschermend zijn bijvoorbeeld weerbaarheid en sociale steun.

RISICO OP PSYCHOSOCIALE PROBLEMEN GROTER

Op basis van de SDQ vragenlijst[1] concluderen we dat in Gelderland-Zuid 1 op de 10 schoolgaande kinderen een verhoogd risico heeft. De SDQ-lijst bestaat uit 25 vragen over het gedrag van het kind in de laatste 6 maanden. De vragen gaan over ongelukkig zijn, aardig gevonden worden, rusteloos zijn, opdrachten afmaken, enzovoort. Oudere kinderen, jongens en kinderen van minder hoogopgeleide ouders hebben meer kans op psychosociale problemen. Ruim 1 op de 10 kinderen (11%) loopt een matig risico. Jongens hebben vaker een verhoogd risico dan meisjes (13% versus 7%). En kinderen van laagopgeleide ouders vaker dan kinderen van hoogopgeleide ouders (15% versus 6%). Vergeleken met 2013 lopen meer kinderen een (matig) risico op psychosociale problemen.

Risico op psychosociale problemen

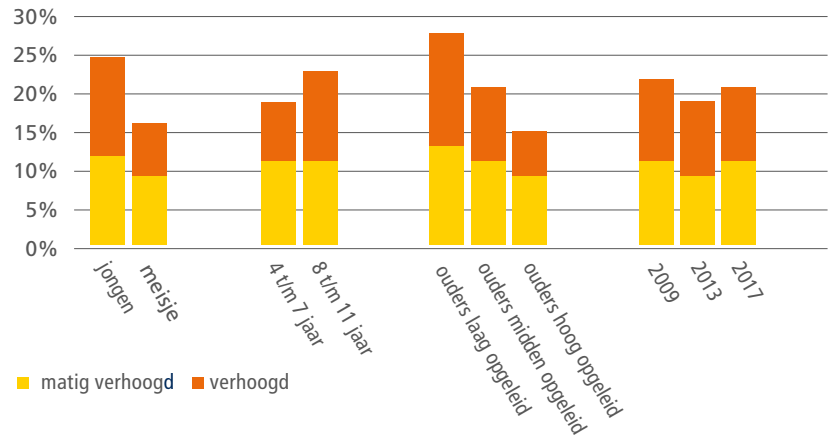

[1] https://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Instrumenten/Zoek-een-instrument/Strengths-and-Difficulties-Questionnaire-(SDQ).

MEER PESTGEDRAG ONDER JONGENS DAN MEISJES

Zo'n 1 op de 3 kinderen is gepest in de voorgaande 3 maanden. Door de jaren heen is het aantal kinderen dat gepest wordt, gelijk gebleven. Het pesten gebeurt meestal op school. Minder vaak in de buurt of op de sportclub. 1% van de 8-12 jarigen wordt gepest via internet, sociale media en/of whatsapp. Van de ouders zegt 61% dat hun kind 'nooit' andere kinderen pest en 11% doet dit 'wel eens'. Ruim een kwart van de ouders weet niet of hun kind zelf wel eens andere kinderen pest. Oudere kinderen en jongens pesten vaker en worden vaker gepest.

Pestgedrag in de afgelopen 3 maanden

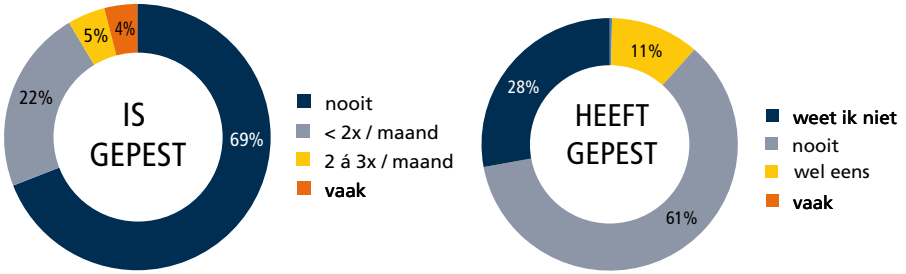

VAKER LAST VAN INGRIJPENDE GEBEURTENIS

Ingrijpende gebeurtenissen (life-events) hebben vaak grote gevolgen voor het welbevinden van kinderen. Denk aan conflicten of ruzies binnen het gezin (16%), langdurige ziekte van een gezinslid (12%) of psychische problemen van een ouder (9%). Minder kinderen maakten een vervelende gebeurtenis mee. Echter: het aantal kinderen dat last had van de gevolgen van zo'n gebeurtenis, groeide. Vaak had dit te maken met een echtscheiding (5%) of langdurige ziekte/handicap van een gezinslid (4%). Kinderen van laagopgeleide ouders kampen vaker met de gevolgen van een ingrijpende gebeurtenis.

Ingrijpende gebeurtenis bij kind

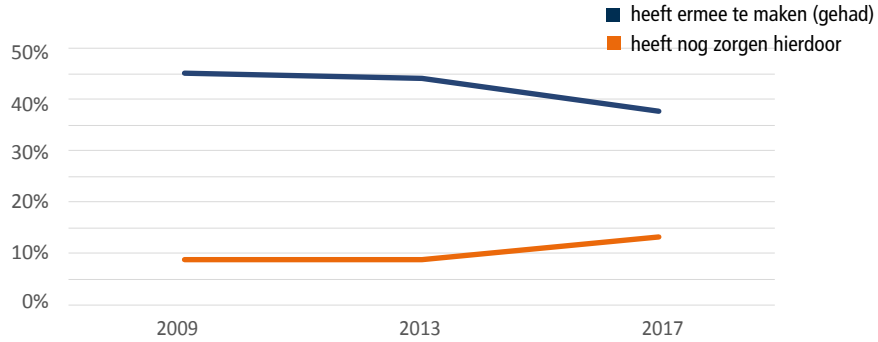

WEERBARE KINDEREN WORDEN MINDER GEPEST

"Een kind is weerbaar als het voor zichzelf kan opkomen. Zonder anderen te kwetsen, te schelden of te vechten." Na deze definitie van weerbaarheid, gaf 93% van de ouders aan dat hun kind weerbaar is. Volgens 7% van de ouders is hun kind (meestal) niet weerbaar. Jongens zijn vaker niet weerbaar dan meisjes. En kinderen van laagopgeleide ouders zijn vaker niet weerbaar dan kinderen van midden- of hoogopgeleide ouders. Kinderen die weerbaar zijn, worden duidelijk minder vaak gepest. Als er zorgen of problemen zijn, praten de meeste kinderen met een ouder of iemand anders. Kinderen die niet weerbaar zijn, praten minder vaak met een volwassene over hun zorgen/problemen.

Kind is weerbaar

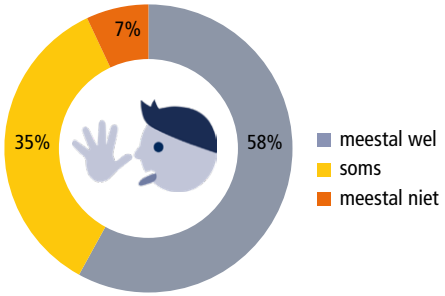

ZIEKTEN EN AANDOENINGEN

Van de ouders geeft 2% aan dat hun kind gedragsproblemen heeft die door een arts zijn vastgesteld. 3% heeft ADHD of ADD en bij 2% van de kinderen is PDD-NOS, Asperger of Autisme vastgesteld door een arts. Andere ziekten of aandoeningen in de lijst die aan de ouders is voorgelegd, zijn bijvoorbeeld astma en buikklachten.

OUDERS MAKEN ZICH ZORGEN OVER (FAAL)ANGST

In de Kindermonitor is aan de ouders de vraag voorgelegd waar ze zich zorgen om maken. Onderstaand de antwoorden op de onderwerpen die met psychische gezondheid te maken hebben. Bijna 1 op de 5 ouders (19%) maakt zich bij hun kind zorgen over 'faalangst' en 20% over 'angst' of 'onzekerheid'.

Waar ouders zich zorgen over maken bij hun kind

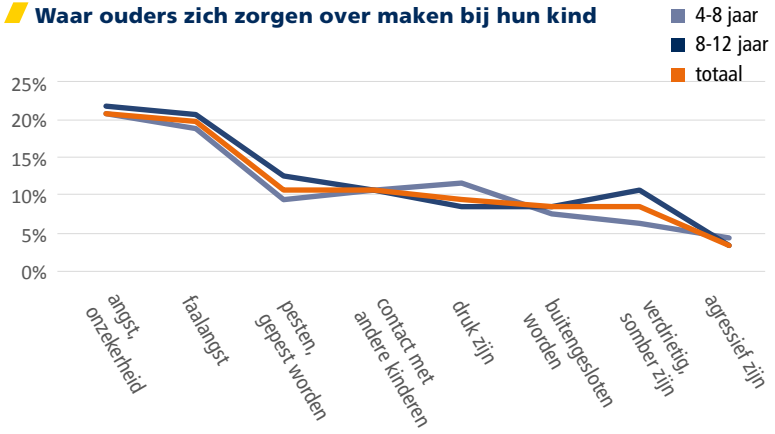

OORZAAK OF GEVOLG?

Behalve de eerdergenoemde factoren, blijkt uit ons onderzoek dat ook andere factoren de kans op psychosociale problemen beïnvloeden. Zie hiernaast het schema.

Factoren die samenhangen met psychosociale problemen

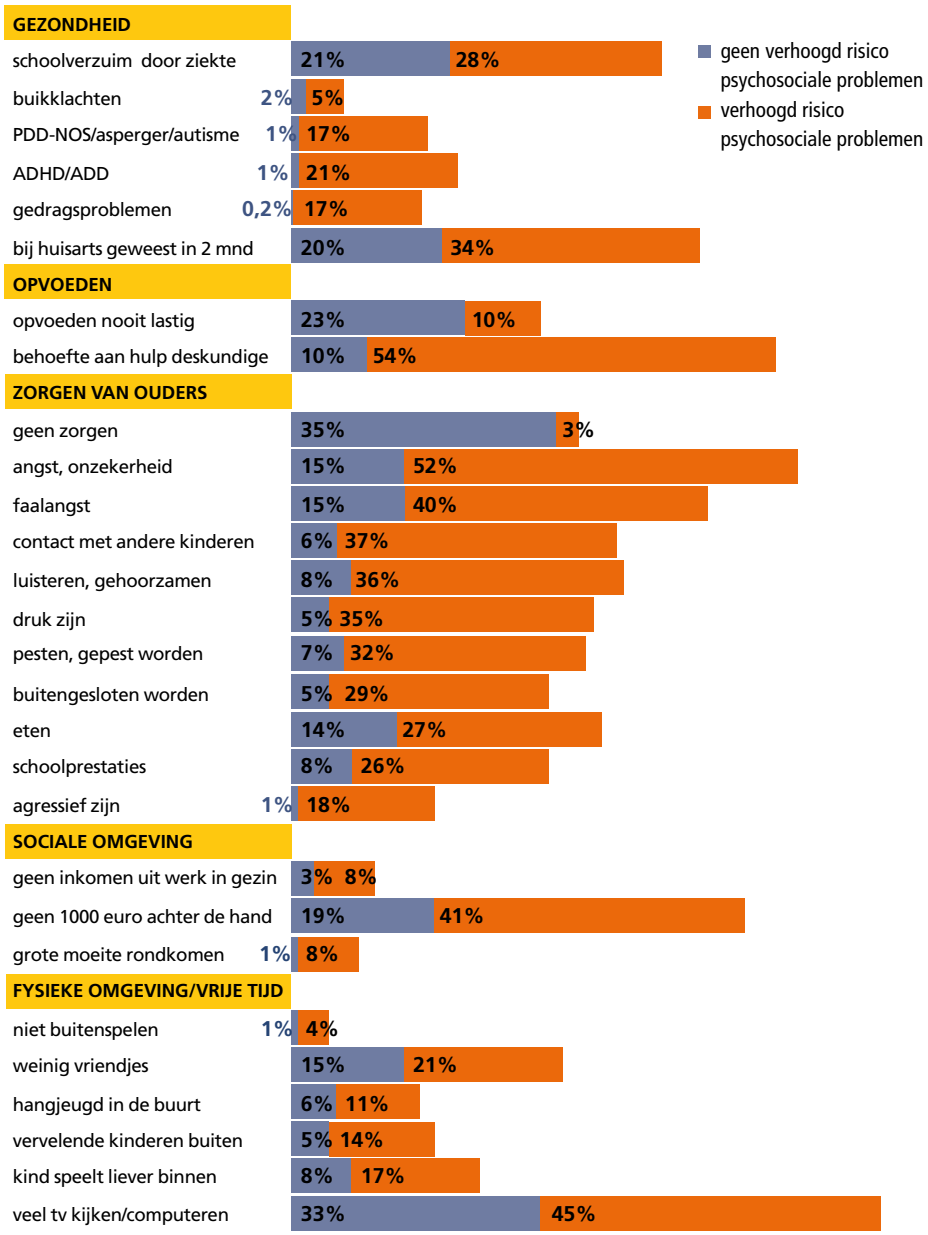

Ouders vinden gezondheid van hun kind (zeer) goed

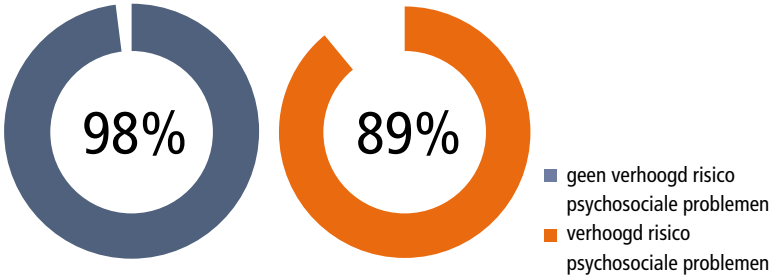

Bij alle genoemde factoren is niet duidelijk of het gaat om een oorzaak of gevolg. Bijvoorbeeld: lopen kinderen die gepest worden, een grotere kans op psychosociale problemen? Of werkt het juist andersom: omdat ze psychosociale problemen hebben, lopen ze een grotere kans om gepest te worden?

CONCLUSIES

Bijna alle ouders zeggen dat de gezondheid van hun kind (zeer) goed is. Tegelijkertijd zien we dat veel kinderen op de basisschool een matig of hoog risico lopen op psychosociale problemen. Deze problemen worden door de jaren heen groter of blijven gelijk. Ouders met een kind met verhoogd risico, maken zich 't vaakst zorgen over onzekerheid en faalangst bij hun kind.

Pestgedrag heeft invloed op het hebben van psychosociale problemen. Uit ons onderzoek blijkt dat weerbaarheid (en praten met volwassenen) zorgt voor bescherming tegen pesten en psychosociale problemen. Kinderen met een hoog risico op psychosociale problemen, hebben (volgens hun ouders) vaker te maken met een langdurige ziekte of handicap, met hoger ziekteverzuim en behoefte aan hulp van een deskundige.

MEER LEZEN?

- www.opvoeden.nl - zoekterm weerbaarheid
- www.opvoeden.nl - zoekterm sociaal-emotionele ontwikkeling
- www.gezondeschool.nl - zoekterm: werken aan welbevinden
- www.gezondeschoolgelderlandzuid.nl - zoekterm welbevinden
- www.welbevindenopschool.nl
- www.nji.nl – zoekterm preventief jeugdbeleid
- www.nji.nl – zoekterm pesten

BABY'S EN PEUTERS

Gezondheid van kinderen in cijfers

Gelderland-Zuid 2017-2018

Gelderland-Zuid

Inhoud

INLEIDING **3**
BORSTVOEDING EN ZWANGERSCHAP **4**
AANDOENINGEN BIJ KINDEREN **5**
LEEFSTIJL EN AFSPRAKEN **6**
GROENTE EN FRUIT **7**
SUIKERDRANKJES EN GEBIT **8**
HULP BIJ OPVOEDEN **8**
ZORGEN VAN OUDERS **9**
BEELDSCHERMGEBRUIK **9**
BUITENSPELEN **10**
KINDVRIENDELIJKE BUURT **11**
KINDEROPVANG **12**
LIFE-EVENTS **12**
OPLEIDING EN WERK OUDERS **13**
MOEITE MET RONDKOMEN **14**

De resultaten in deze factsheet zijn afkomstig uit het onderzoek onder ouders met een kind in de leeftijd 0-12 jaar (Kindermonitor). Dit onderzoek werd in het najaar van 2017 voor de 3e keer uitgevoerd. Bijna 13.000 ouders vulden een vragenlijst in, digitaal of op papier. Ouders met een kind tot 4 jaar (steekproef) werden hiervoor uitgenodigd via de GGD. Ouders met een kind in de basisschoolleeftijd via de school.

Tekst en figuren: Meta Moerman
onderzoek@ggdgelderlandzuid.nl
GGD Gelderland-Zuid, afdeling Gezond Leven

© 2019

In deze factsheet focussen we op de kinderen tot 4 jaar. Bijna 4.500 ouders met een kind tussen 0 en 4 jaar, vulden een vragenlijst in over de gezondheid, leefstijl en opvoeding van hun kind. De uitkomsten laten zien dat er grote verschillen zijn tussen de gemeenten in het werkgebied van GGD Gelderland-Zuid. En dat de financiële situatie en opleiding van ouders grote invloed hebben op de gezondheid van zowel ouder als kind.

De resultaten van de volledige Kindermonitor (inclusief 4-12 jaar) zijn al gepubliceerd en vindt u op onze website. Meer informatie over het onderzoek kunt u opvragen via: onderzoek@ggdgelderlandzuid.nl. Of via de gezondheidsmakelaar van uw gemeente.

INLEIDING

De eerste 1000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start. Wat er in de periode voor, tijdens en na de geboorte gebeurt, heeft grote invloed op de ontwikkeling van kinderen. Zowel fysiek, mentaal als sociaal. Naast blootstelling aan rook en slechte voeding, is vooral stress (bij ouders) een risicofactor bij de start van een kind. Stress weegt doorgaans zelfs zwaarder dan medische of verloskundige risico's. Stress wordt bijvoorbeeld veroorzaakt door huiselijk geweld, relatieproblemen, psychosociale problemen, verslaving, licht verstandelijke beperking, criminaliteit, geluidsoverlast, huisvestingsproblemen, schulden, werkloosheid en gebrekkige opvoedvaardigheden[1].

Om ieder kind een gezonde, veilige en kansrijke start te bieden is een samenhangende aanpak nodig die zich richt op de eerste 1000 dagen van het kind. Binnen deze aanpak werken verschillende lokale partijen uit het medisch en sociaal domein samen. Denk aan verloskundigen, gynaecologen, kraamzorg, jeugdgezondheidszorg, sociaal wijkteam en de kinderopvang.

De cijfers in deze factsheet kunnen lokale partners helpen bij het bepalen van de gewenste aanpak. Voorbeelden van programma's en interventies in dit kader zijn: Nu Niet Zwanger, Voorzorg en Gezonde Kinderopvang.

Gezonde Kinderopvang (GKO)
GKO ondersteunt kinderopvangorganisaties (kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en BSO) bij het werken aan een duurzame gezondheidsaanpak. Het is een praktische werkwijze die aansluit bij de wensen en behoeften van de kinderopvang en haar directe omgeving, en die versterkt wat de betreffende organisatie al doet. Kinderopvangorganisaties die werken met de aanpak kiezen één of meer gezondheidsthema's om mee aan de slag te gaan. Zo mogelijk in een doorgaande lijn met het basisonderwijs. Denk aan thema's als: voeding, bewegen of mediaopvoeding[2].

1. *Factsheet Kansrijke Start. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Den Haag, april 2019.*
2. *www.gezondekinderopvang.nl*

1 OP 3 BABY'S KRIJGT (ALLEEN) BORSTVOEDING

Gemiddeld krijgen 3 van de 10 kinderen uitsluitend moedermelk in de eerste 6 maanden van hun leven. Dit blijkt uit de resultaten van de Kindermonitor. Ruim 4 van de 10 kinderen krijgen de eerste 6 maanden een combinatie van moedermelk en kunstvoeding. De rest krijgt uitsluitend kunstvoeding. Om een gezonde start te maken adviseert het Voedingscentrum dat een kind in het eerste halfjaar uitsluitend moedermelk krijgt.

Kinderen van hoogopgeleide ouders krijgen bijna 2x zo vaak volledige borstvoeding als kinderen van laagopgeleide ouders (39% versus 19%). Bijna de helft van de kinderen van laagopgeleide ouders krijgt het eerste halfjaar uitsluitend kunstvoeding (46%), bij hoogopgeleide ouders is dat 15%. De meest genoemde redenen van laagopgeleide ouders om te kiezen voor kunstvoeding, zijn: borstvoeding past niet bij de moeder / te weinig borstvoeding. Hoogopgeleide ouders noemen als redenen: te weinig borstvoeding / borstvoeding moeilijk te combineren met werk. Andere redenen die ouders veel noemen, zijn: ziekte en/of medicijngebruik moeder, borstontsteking, gezinsomstandigheden, koemelkallergie bij het kind of stress bij moeder.

Vrouwen zonder betaald werk geven vaker borstvoeding. Naarmate de moeder meer uren per week werkt, krijgt het kind minder vaak een halfjaar uitsluitend moedermelk. Dit zien we bij zowel hoog- als laagopgeleide ouders. Nijmegen is koploper borstvoeding (36%), in Maasdriel geven de moeders het minst vaak een halfjaar lang uitsluitend borstvoeding (20%).

Moeder gaf minimaal halfjaar borstvoeding

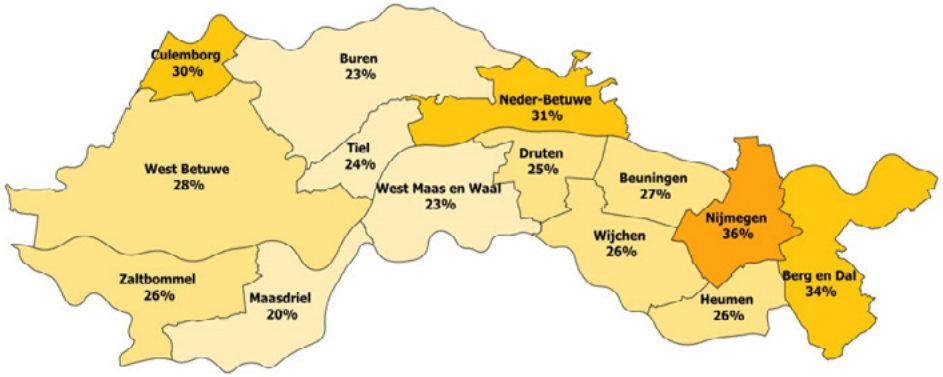

ROKEN TIJDENS ZWANGERSCHAP GEDAALD

Gemiddeld rookte 7% van de moeders tijdens haar zwangerschap: 3% is gestopt, 2% rookte niet dagelijks en 2% rookte dagelijks. Van de hoogopgeleide ouders rookte 2% en van de laagopgeleide ouders rookte 21% van de moeders. Het aantal rokende zwangeren is afgenomen: van 12% in 2009 tot 7% in 2017. In Druten en Tiel rookte 13% van de moeders (af en toe) tijdens (een deel van) de zwangerschap. In Heumen en Wijchen was dit respectievelijk 2% en 3%.

Moeder rookte tijdens zwangerschap

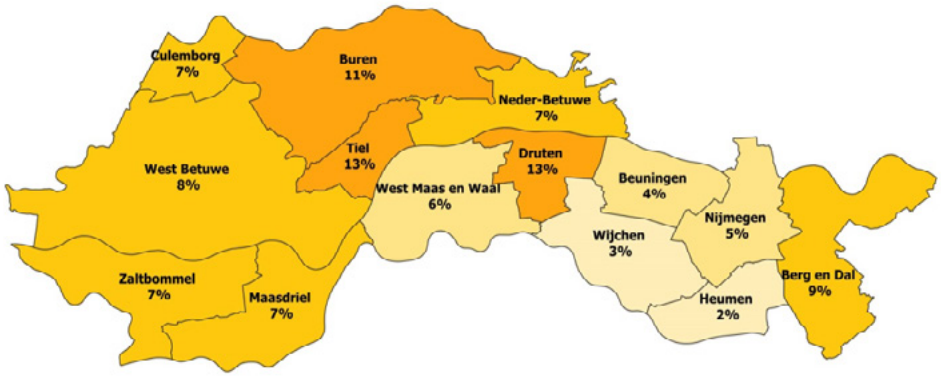

Gemiddeld heeft ruim 1% van de moeders alcohol gedronken tijdens de zwangerschap: 1,3% dronk af en toe maar niet iedere week, en 0,1% dronk af en toe maar niet iedere dag. Er is een dalende trend: in 2009 dronk nog 7%, een daling van 6% dus.

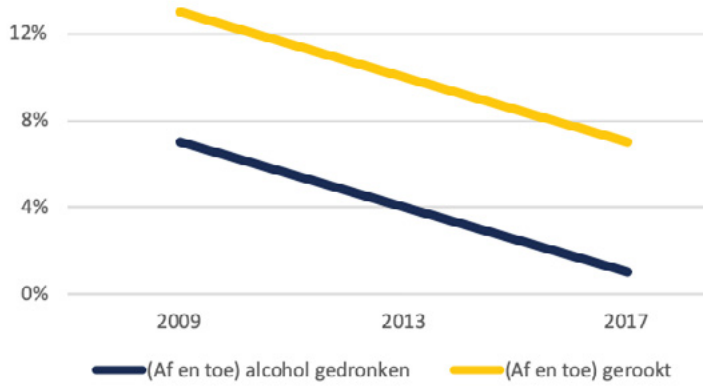

MINDER JONGE KINDEREN ROKEN THUIS MEE

Acht jaar geleden rookte 7% van de 0-4 jarigen passief mee; nu wordt er bij 2% van de ouders in huis gerookt waar het kind bij is. Bij kinderen van laagopgeleide ouders wordt er door 4% passief meegerookt.

OUDERS VINDEN HUN KIND GEZOND

Bijna alle ouders vinden de gezondheid van hun kind goed of zeer goed (97%). Als het gaat om jongens is dat iets minder (96%) dan als het gaat om meisjes (98%). Ouders die moeite hebben met rondkomen, vinden hun kind minder vaak (zeer) gezond (90%). 2% van de ouders vindt zijn/haar kind te zwaar en 6% te licht. Veruit de grootste groep vindt dat zijn/haar kind een normaal gewicht heeft. Vanuit de metingen (op basis van lengte en gewicht) door de Jeugdgezondheidszorg weten we dat dit beeld vaak niet overeenstemt met de werkelijkheid: zeker 6% van de 2-4 jarigen in regio Nijmegen is te zwaar.

Meest voorkomende aandoeningen (kinderen)

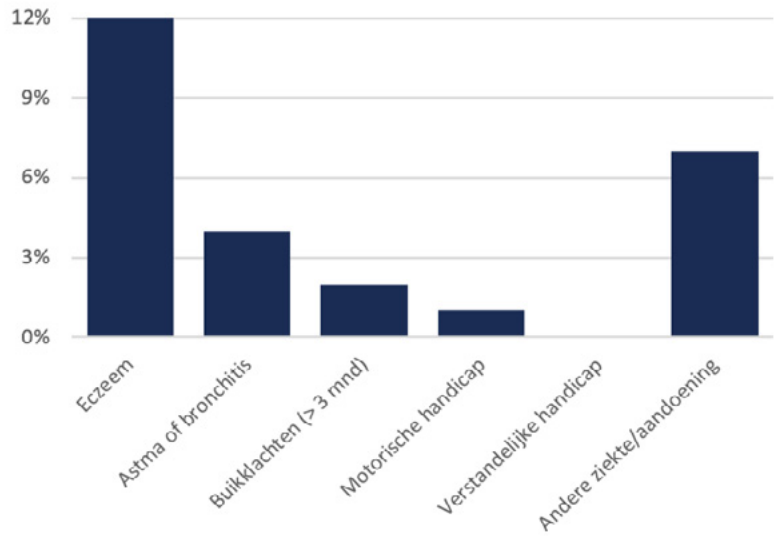

1 OP 5 BABY'S/PEUTERS HEEFT ECZEEM

Op de vraag welke ziekte of aandoening (door arts vastgesteld) het kind heeft, of in de afgelopen 12 maanden had, kruist 12% eczeem aan, 4% astma of bronchitis, 2% buikklachten en 1% motorische handicap. Andere genoemde aandoeningen (7%) zijn: (koemelk)allergie, oorontsteking, blaasontsteking, longontsteking/luchtweginfectie, verkoudheid, waterpokken, pseudokroep, krentenbaard of hartafwijking. Als kinderen een aandoening hebben, wordt hun gezondheid door de ouders als minder goed ervaren.

Alle genoemde aandoeningen komen bij jongens iets vaker voor. Dit verklaart wellicht dat ouders de gezondheid van hun zoon iets minder vaak als gezond bestempelen. Veel kinderen hebben eczeem: bij 12% is dit door een arts vastgesteld en bij 6% niet. Dit betekent dat bijna 1 op de 5 kinderen eczeem heeft.

In de voorgaande 2 maanden had ruim een kwart van de kinderen (27%) contact met de huisarts. Kinderen van laag- en midden-opgeleide ouders iets vaker dan die van hoogopgeleide ouders (respectievelijk 29%, 28% en 24%). Gemiddeld heeft 7% van de kinderen in zijn/haar korte leven nog geen contact gehad met de huisarts. Dit is hetzelfde als 4 jaar geleden. Kinderen met een aandoening hebben al vaker contact gehad. In Wijchen hebben kinderen significant vaker contact gehad met de huisarts in de afgelopen 2 maanden (35%).

Effect van aandoening op gezondheid (kinderen)

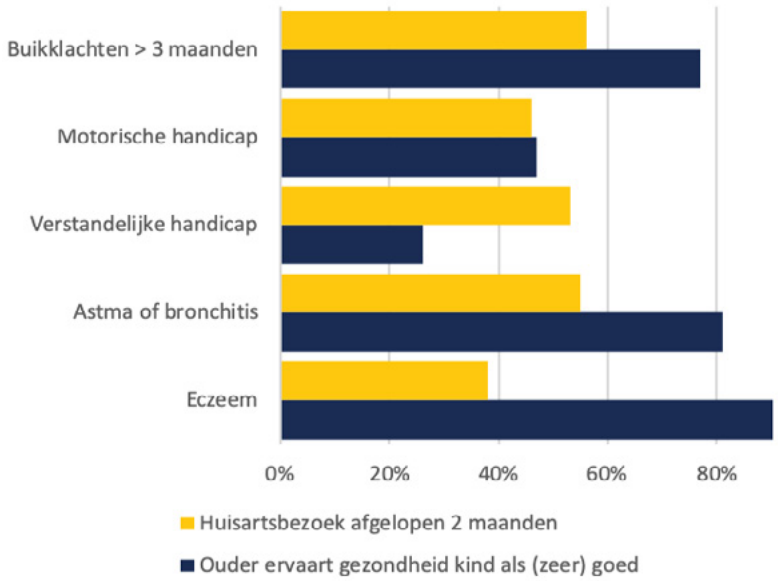

REGELS EN AFSPRAKEN OVER LEEFSTIJL

Aan ouders met een kind tussen 1 en 4 jaar is gevraagd of ze regels en afspraken hebben over voeding en bedtijden, en of ze zich eraan houden. Het grootste deel van de ouders houdt zich aan de regels en afspraken met hun kind over 'elke ochtend ontbijt' en 'maaltijden aan tafel'. Bijna 1 op de 5 ouders heeft geen regels en afspraken over zoete dranken en tussendoortjes. Hoogopgeleide ouders hebben vaker geen regels voor bedtijden, laagopgeleiden gaan vaker soepel om met de eigen regels.

Leefstijl-afspraken met kind (ouders)

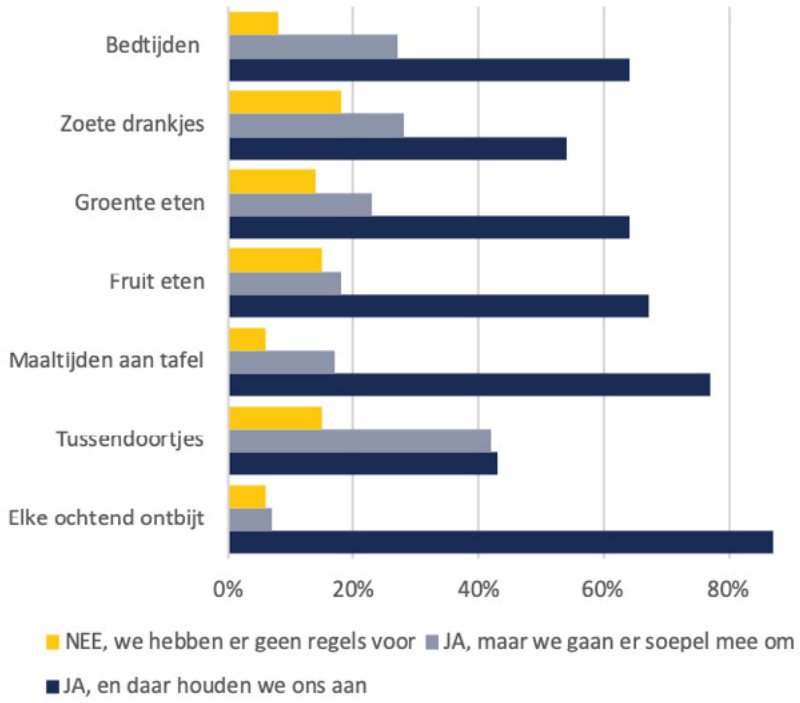

MEER FRUIT EN GROENTE BIJ HOOGOPGELEIDEN

Gemiddeld eten 8 van de 10 kinderen iedere dag fruit. Hoe hoger opgeleid de ouders, hoe vaker iedere dag fruit (86% bij hoogopgeleide ouders versus 73% bij laagopgeleide ouders).

Kinderen van ouders met reformatorisch-orthodox geloof eten minder vaak (dagelijks) fruit. Door de jaren heen is de fruitconsumptie min of meer gelijk gebleven. In Neder-Betuwe eten kinderen het minst vaak iedere dag fruit, in Nijmegen en Wijchen het vaakst. Veel minder kinderen eten iedere dag groente: gemiddeld 56%. Ook hier speelt opleiding een rol: hoe hoger opgeleid de ouders, hoe vaker iedere dag groente (66% bij hoogopgeleid versus 43% bij laagopgeleid). In Neder-Betuwe eet 39% van de jonge kinderen dagelijks groente en in Nijmegen 65%.

De kinderen die iedere dag fruit eten, eten ook bijna allemaal minstens 5 dagen in de week groente. In totaal eet de helft van de baby's en peuters elke dag zowel groente als fruit.

Kind eet elke dag fruit en groente

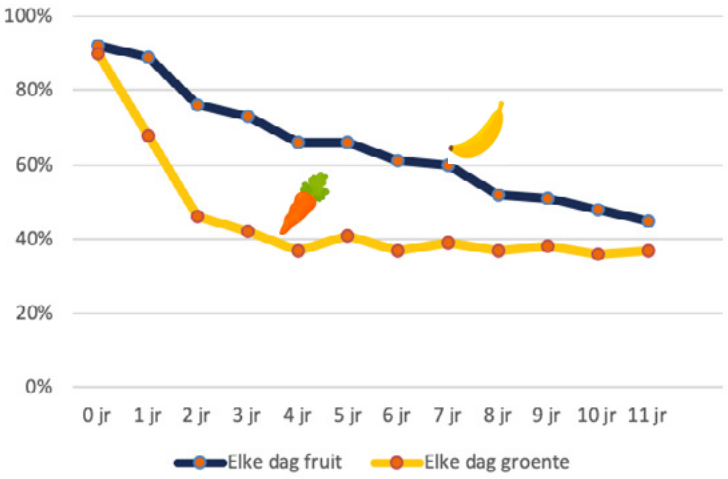

Kind eet elke dag fruit

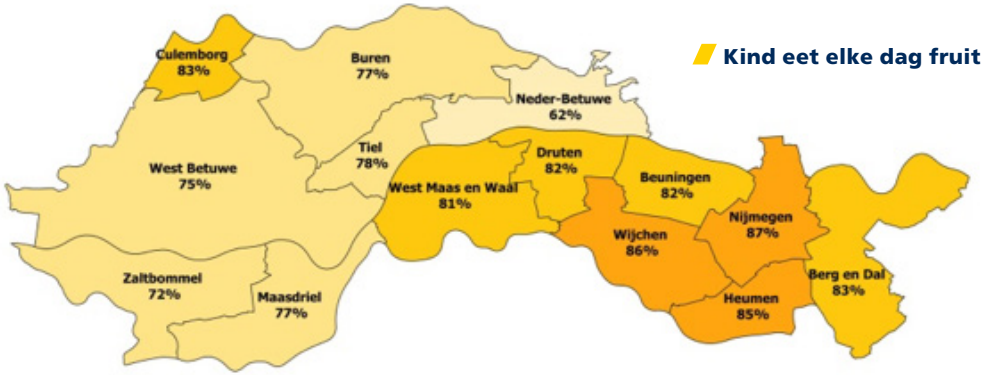

Kind eet elke dag groente

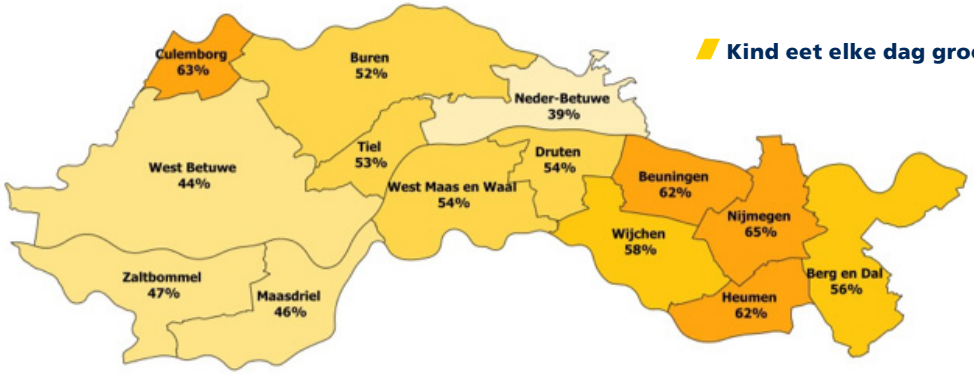

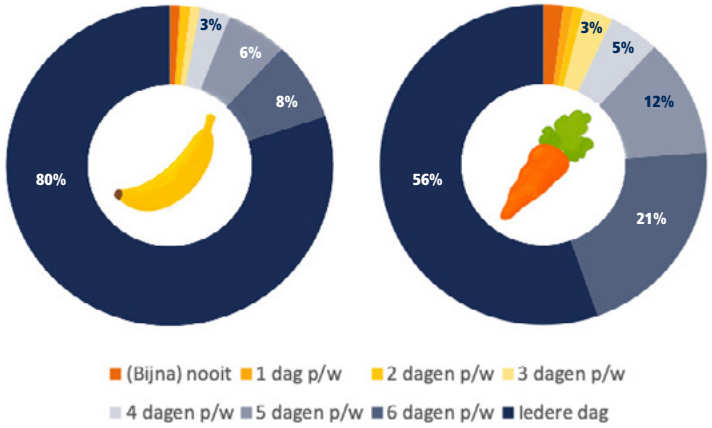

AL JONG VEEL SUIKERHOUDENDE DRANKJES

Meer dan de helft van de baby's en peuters drinkt iedere dag suikerhoudende drankjes (geen light drankje): 28% drinkt er 1 per dag, 17% 2 en 9% minstens 3. Bijvoorbeeld vruchtensap, chocolademelk, yoghurtdrank of thee met suiker. Kinderen van hoogopgeleide ouders drinken minder vaak drankjes met suiker. Zij drinken vaker water/thee zonder suiker. Hoe meer water/thee zonder suiker kinderen drinken, hoe minder suikerhoudende drankjes. Gemiddeld drinkt 1 op de 5 kinderen minder dan 1 glas water/thee zonder suiker per dag.

Drinkt suikerhoudende drankjes (kinderen)

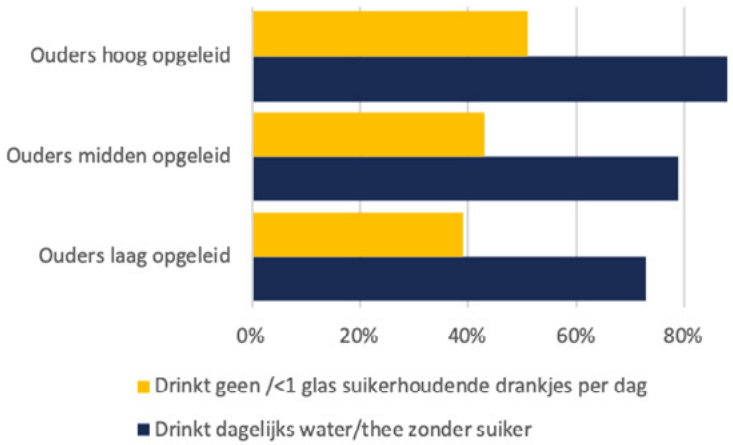

WEINIG GAATJES OP JONGE LEEFTIJD

Gemiddeld poetst 13% van de ouders de tanden van hun kind onvoldoende. De norm van het Ivoren Kruis is: 1x poetsen per dag bij kinderen < 2 jaar, 2x poetsen per dag (minimaal 1x door de ouders) bij kinderen van 2-10 jaar. Het aantal kinderen dat al een gaatje heeft (gehad) is nog klein (2%). De helft van de baby's en peuters gaat (nog) niet naar de tandarts of mondhygiënist. Ruim 1 op de 3 gaat zeker elk jaar (36% 2x, 10% 1x). Zowel bij hoog- als bij laagopgeleide ouders.

BEHOEFTE AAN HULP BIJ OUDERSCHAP

'Wat vindt u ervan om vader/moeder te zijn? Hoe ervaart u het ouderschap?' was de openingsvraag in de rubriek Opvoeding in de vragenlijst. De antwoorden zijn in een woordwolk gezet. Veruit de meeste ouders zijn positief over ouderschap.

Ook is gevraagd naar de (behoefte aan) ondersteuning bij het ouderschap. Ruim 1 op de 4 ouders (27%) zegt zelden of nooit hulp of steun te krijgen. Dit was in 2013 nog bijna de helft (15%). Laagopgeleide ouders zeggen bijna 2x zo vaak als hoogopgeleide ouders dat ze zelden of nooit hulp krijgen (40% versus 22%). De meeste ouders krijgen voldoende hulp. 7% zegt dat ze graag meer hulp en steun willen.

1 op de 10 ouders had het voorgaande jaar behoefte aan hulp van een deskundige voor (het opvoeden van) hun kind. Ouders met een jongen gaven dit vaker aan dan bij meisjes (12% versus 8%). Ruim 3/4 van deze ouders ontving hulp en was hier tevreden over. 5% van de ouders was niet tevreden over de geboden hulp, 15% zocht geen hulp, en 2% zocht hulp maar kreeg deze niet.

Aan de ouders is gevraagd waar ze zich zorgen over maken bij hun kind. De helft van de ouders maakt zich nergens zorgen over (50%). In aflopende volgorde (meerdere antwoorden waren mogelijk) is de top 3: eten, luisteren/gehoorzamen en slapen. Ook is gevraagd wat ze lastig vinden bij het opvoeden. Ruim 1 op de 5 ouders geeft aan opvoeden nooit lastig te vinden. Dit zijn vaker de laagopgeleide (31%) dan de hoogopgeleide ouders (18%).

Maakt zich hier zorgen over bij kind (ouders)

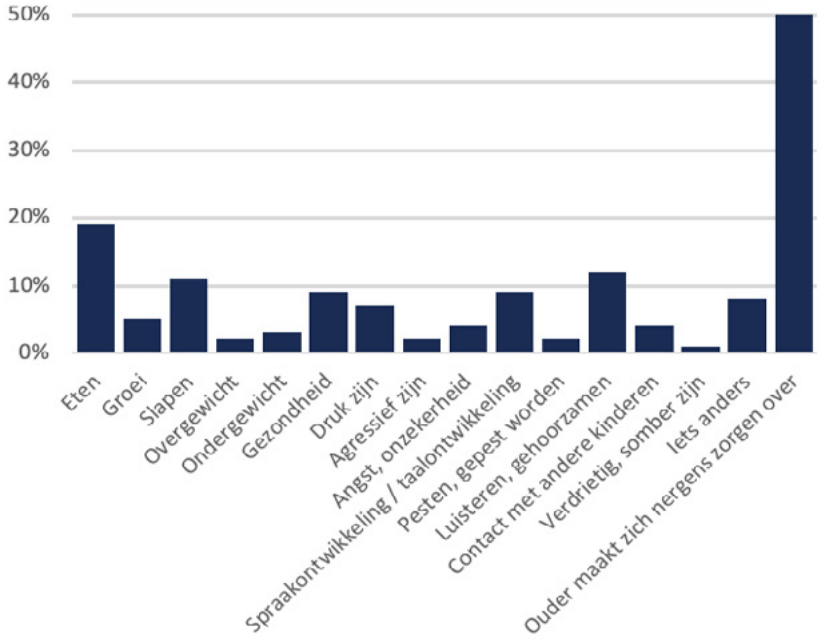

Datgene waar ouders moeite mee hebben, is vooral ‘consequent zijn’ en ‘geduld bewaren’. Hoogopgeleide ouders hebben meer moeite met geduld bewaren dan laagopgeleide ouders (39% versus 26%). Andere opvoedingsaspecten die ouders lastig vinden (8%), zijn onder meer: balans vinden, aandacht verdelen en tijdgebrek.

Vindt dit lastig bij opvoeden van kind (ouders)

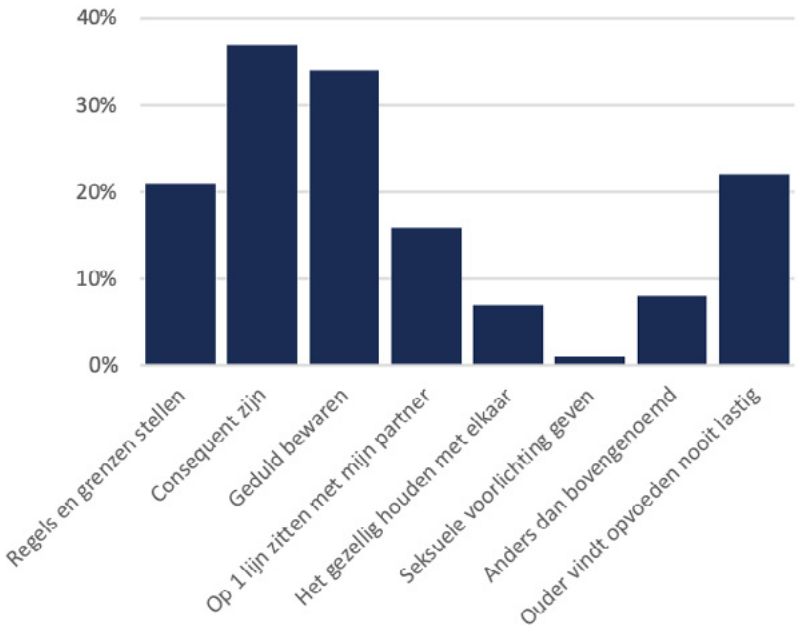

HOOG BEELDSCHERMGEBRUIK PEUTERS

Mediaopvoeding.nl beveelt ouders aan om peuters niet langer dan 5 à 10 minuten per keer digitaal te laten spelen, maximaal een halfuur per dag. Toch zien we dat bijna driekwart van de 2-4 jarigen in Gelderland-Zuid (74%) daar flink boven zit. In 2009 was dit nog 67%. Hoe hoger opgeleid de ouders, hoe minder vaak het kind tv kijkt of computert. Een kwart van de kinderen van laagopgeleide ouders speelt meer dan 14 uur per week digitaal, ten opzichte van 7% van de kinderen van hoogopgeleide ouders. Jongens iets meer dan meisjes. Bijna 1 op de 10 jonge kinderen is altijd digitaal actief/gebruikt een beeldscherm in het uur voor het slapen gaan. Ruim 1 op de 3 doet dat nooit.

Beeldschermgebruik 2-4 jaar (kinderen)

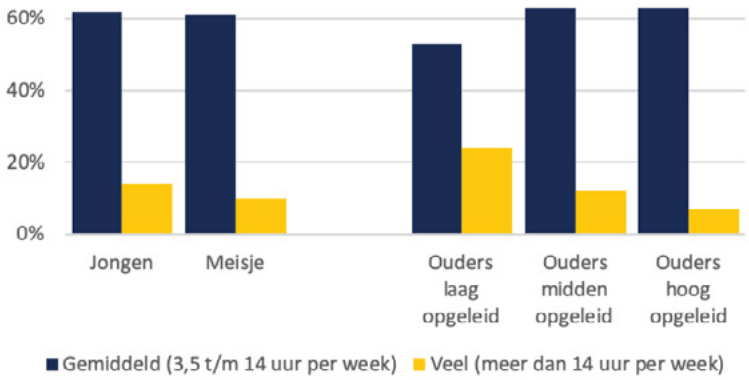

Beeldschermgebruik 1 uur voor het slapengaan (kinderen)

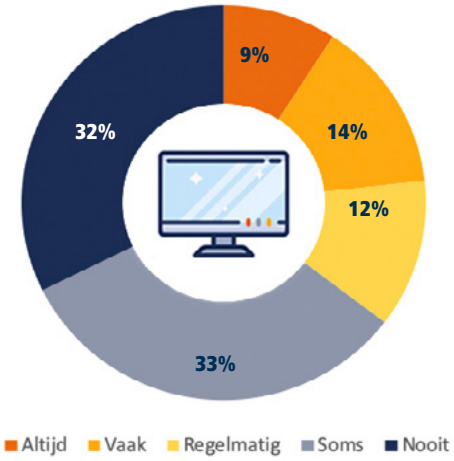

MEER JONGE KINDEREN SPELEN BUITEN

11% van de kinderen speelt een kwartier tot een halfuur per dag buiten. 7% speelt minder vaak buiten. Acht jaar geleden speelde 72% van de 0-4 jarigen meer dan een halfuur per dag buiten, nu is dat 88%.

Alle ouders zeggen dat hun kind de mogelijkheid heeft om buiten te spelen. Voor 94% is dat in de eigen tuin, voor veel anderen (ook) in een openbare speeltuin of in een speelveldje in de buurt (89%), in een openbare speeltuin (89%), op de stoep (67%) of ergens anders in de buurt (73%). Kinderen van hoogopgeleide ouders hebben vaker naast de eigen tuin ook andere mogelijkheden om buiten te spelen.

Gezonde leefomgeving
Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Zowel in fysiek als sociaal opzicht. Vertaald naar jonge kinderen is dit bijvoorbeeld een omgeving die: schoon en veilig is, uitnodigt tot sporten, spelen en bewegen, die rekening houdt met behoeften van kinderen en ouders, voldoende aandacht heeft voor groen, natuur, water en klimaatadaptatie, en daarnaast een gevarieerd aanbod van voorzieningen (bijvoorbeeld woningen, scholen, sport) biedt.

OUDERS VINDEN BUURT DOORGAANS KINDVRIENDELIJK

Een kwart van de ouders vindt de buurt 'heel kindvriendelijk' (26%) en ruim de helft 'kindvriendelijk' (54%). 17% vindt de buurt 'niet zo kindvriendelijk' en 4% zelfs 'helemaal niet kindvriendelijk'. Tussen de gemeenten zijn verschillen: in Wijchen vindt 87% van de ouders hun buurt (heel) kindvriendelijk en in Neder-Betuwe 68%.

Aan alle ouders is gevraagd of er belemmeringen zijn voor hun kind om in de buurt buiten te spelen. Het vaakst zeggen ouders dat er teveel verkeer is om veilig buiten te spelen, gevolgd door gevaarlijk water in de buurt. Verder wordt genoemd: te weinig vriendjes (17%) en te weinig speelplekken (16%). Bijna alle belemmeringen worden minder vaak ervaren door hoogopgeleide ouders. 5% van de ouders zegt dat hun kind liever binnen speelt.

Vindt buurt kindvriendelijk (ouders)

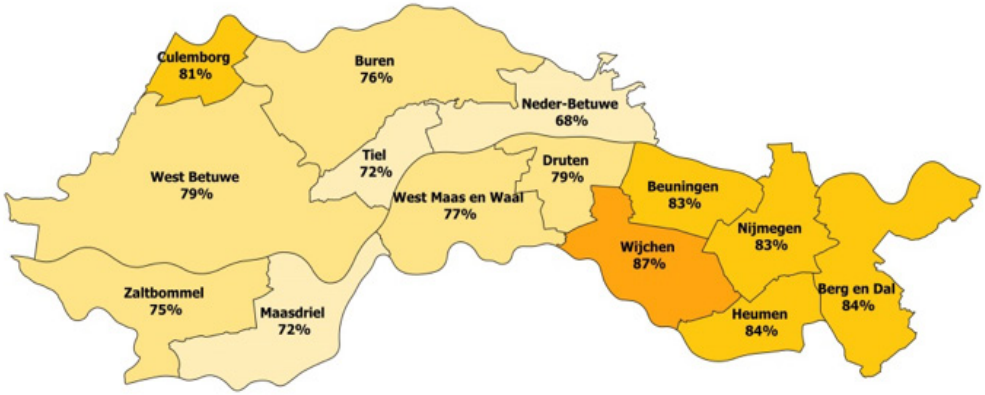

Belemmeringen om buiten te spelen (kinderen)

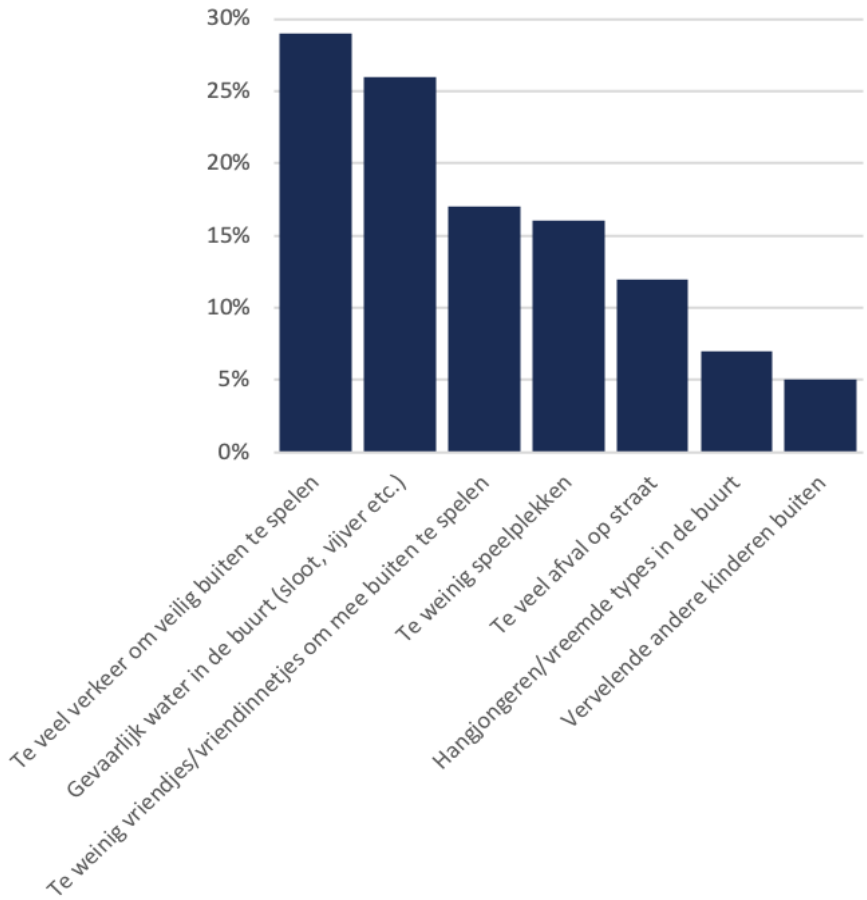

VEILIGE SPEELPLEK WORDT HET MEEST GEMIST

Op een lijst van 12 voorzieningen konden ouders meerdere voorzieningen aankruisen die ze misten in de buurt. Het vaakst was dat 'een veilige speelplek' en 'activiteiten in de buurt voor mijn kind'. Ruim de helft van de ouders gaf aan niets te missen (54%).

Met name ouders in de regio Rivierenland missen een veilige speelplek (23%). Ouders in Rivierenland geven ook iets vaker aan een grasveldje of park te missen. In de regio Nijmegen geven ouders iets vaker aan contact met andere kinderen te missen.

HELFT BABY'S/PEUTERS NAAR KINDERDAGVERBLIJF

Bijna de helft (47%) van de kinderen van de ondervraagde ouders gaat naar een kinderdagverblijf. Van de hoogopgeleide ouders gaat 2/3 van de kinderen naar een kinderdagverblijf en 17% naar een peuterspeelzaal. Van de laagopgeleide ouders gaat 23% van de kinderen naar een kinderdagverblijf en 1/3 naar de peuterspeelzaal. Zo'n 13% van de ouders maakt gebruik van gastouderopvang. Daarnaast maakt 44% gebruik van een onbetaalde oppas en 13% van een betaalde oppas. Onduidelijk is of dit oppas in werktijd of vrije tijd is.

Soort kinderopvang waarvan gebruik wordt gemaakt (ouders)

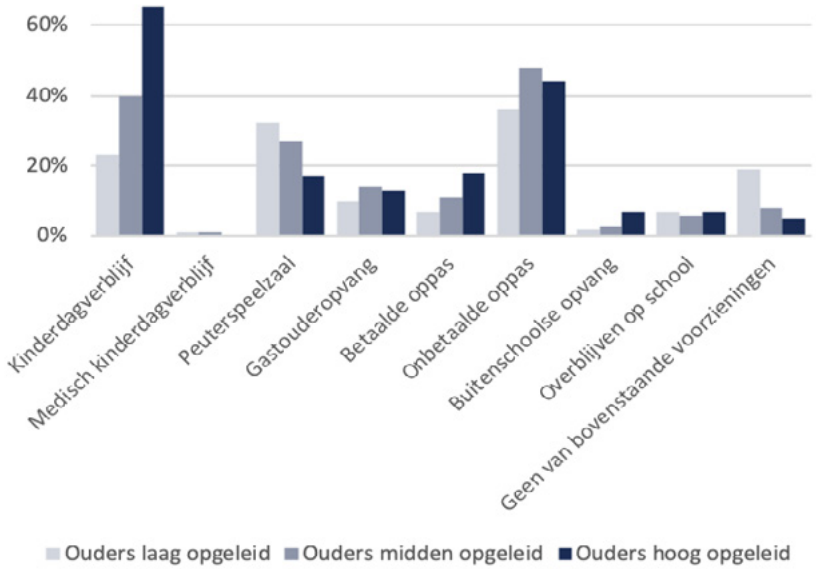

Maakt gebruik van kinderdagverblijf (ouders)

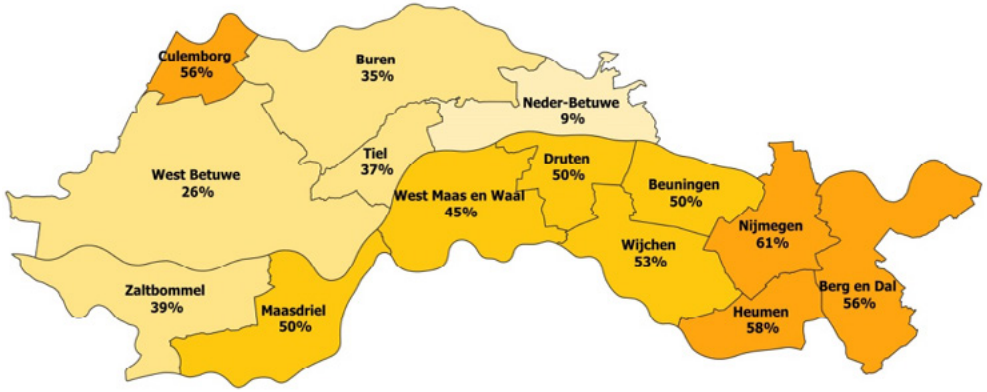

MINDER KINDEREN IN EENOUDERGEZIN

Voor de gezondheid en het welbevinden van het kind, speelt mee onder welke (gezins)omstandigheden het kind opgroeit. Op basis van het (op leeftijd, geslacht en woonwijk) gewogen databestand, zien we het volgende: 4% van de kinderen van 0 t/m 3 jaar woont in een eenoudergezin en 1% woont bij de vader of moeder, samen met de nieuwe partner van vader of moeder. Veruit het grootste deel (93%) woont bij de eigen vader en moeder. Kinderen van laagopgeleide ouders wonen vaker in een eenoudergezin. Ten opzichte van 2009 wonen in 2017 minder jonge kinderen in een eenoudergezin.

1 OP 5 KINDEREN TE MAKEN MET LIFE-EVENT

8% van de baby's en peuters heeft te maken (gehad) met conflicten of ruzies binnen het gezin. Kinderen van laagopgeleide ouders hebben vaker met een scheiding te maken gehad, echter in 2017 minder vaak dan in 2009. Bij 6% van de kinderen is er sprake van psychische problemen van (een van) de ouders en bij 4% van een langdurige ziekte of

handicap van een gezinslid. Ook 4% had te maken met problemen door werk(loosheid) van (een van) de ouders. In totaal heeft 1 op de 5 kinderen te maken (gehad) met een life-event en ondervindt 4% van hen hierdoor nog problemen.

Heeft ingrijpende gebeurtenis meegemaakt (kinderen)

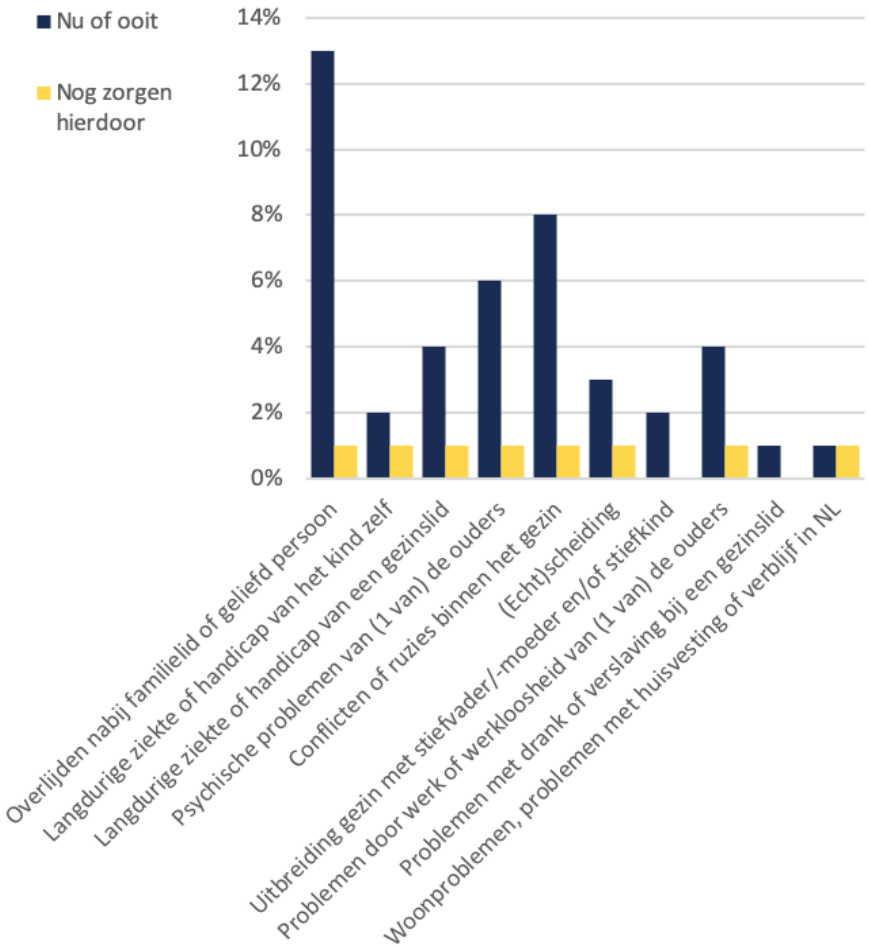

MEER OUDERS HOOGOPGELEID

Op basis van het (op leeftijd, geslacht en woonwijk) gewogen bestand, zien we dat 17% van de ouders gezamenlijk/gemiddeld[3] opleidingsniveau MBO-2 of minder heeft (laagopgeleid). 41% van de ouders heeft een gezamenlijk/gemiddeld HBO- of WO-opleidingsniveau (hoogopgeleid). Dit is 5% meer dan in 2013 (36%).

In 4% van de gezinnen is geen inkomen uit werk. Dit was in 2009 en 2013 ook zo. Bij laagopgeleide ouders is er in 10% van de gezinnen geen inkomen uit werk, bij midden- en hoogopgeleide ouders in respectievelijk 3% en 4% van de gezinnen. Van de vaders uit het onderzoek had 5% geen werk, bij de moeders was dit 20%.

Opleidingsniveau en werk (ouders)

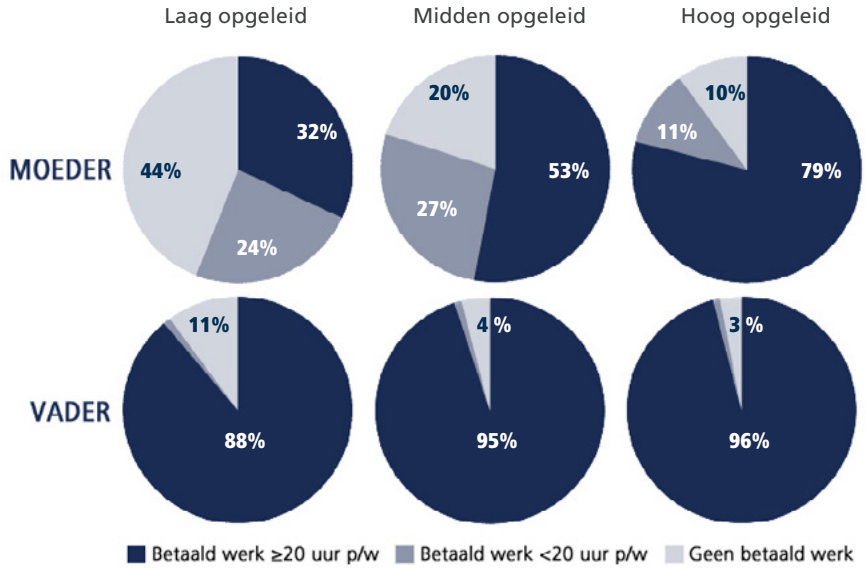

3. *Het opleidingsniveau van beide ouders is opgeteld, door 2 gedeeld en naar beneden afgerond (bijvoorbeeld: laag + midden = laag).*

1 OP 5 KINDEREN ROOMS-KATHOLIEK GELOOF

Meer dan de helft van de ouders (57%), zegt zich niet te rekenen tot een geloof. Bijna 1 op de 5 is rooms-katholiek en 16% is protestants-christelijk. Hoogopgeleide ouders zijn vaker niet-gelovig dan laagopgeleide ouders (66% versus 45%). Laagopgeleide ouders zijn vaker protestants-christelijk en vaker moslim. Van de 0-4 jarige kinderen, heeft 84% de Nederlandse herkomst. In de Kindermonitors van 2013 en 2009 was dit 86%.

2 OP 3 PEUTERS WORDT DAGELIJKS VOORGELEZEN

2/3 van de peuters wordt dagelijks voorgelezen door de ouders. Hoogopgeleide ouders doen dit meer dan laagopgeleide ouders (74% versus 42%). 2% van de peuters wordt nooit voorgelezen.

Leest voor aan kind (ouders)

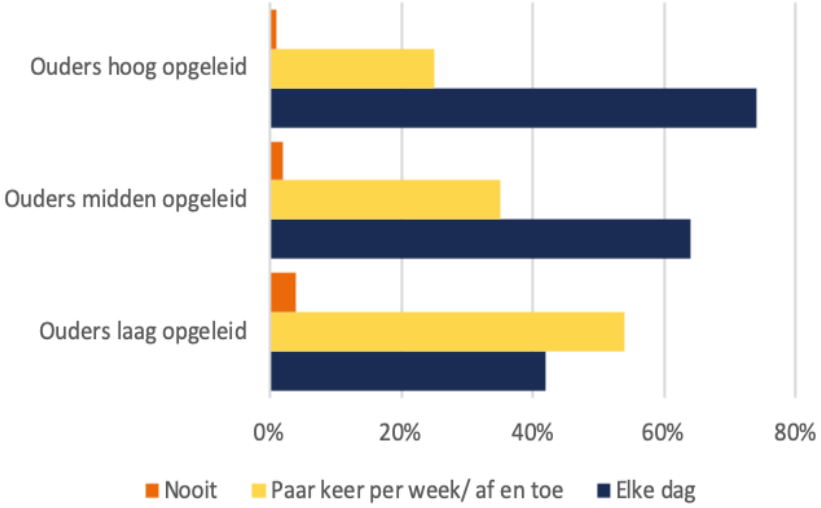

1 OP 10 OUDERS MOEITE MET RONDKOMEN

2/3 van de ouders met een kind tussen 0-4 jaar had geen moeite met financieel rondkomen in het voorgaande jaar, 26% moest wel opletten. Gemiddeld genomen had 9% (enige) moeite om rond te komen. In Tiel (14%) en Culemborg (13%) hebben meer ouders moeite met rondkomen. Van alle ouders zegt 14% door geldgebrek niet op vakantie te gaan, bij 8% zijn er spanningen in het gezin door geldgebrek. Laagopgeleide ouders zeggen 4x zo vaak als hoogopgeleide ouders dat ze door geldgebrek niet op vakantie gaan. Ook zeggen ze 4x zo vaak dat geldgebrek leidt tot spanningen in het gezin.

Moeite met rondkomen (ouders)

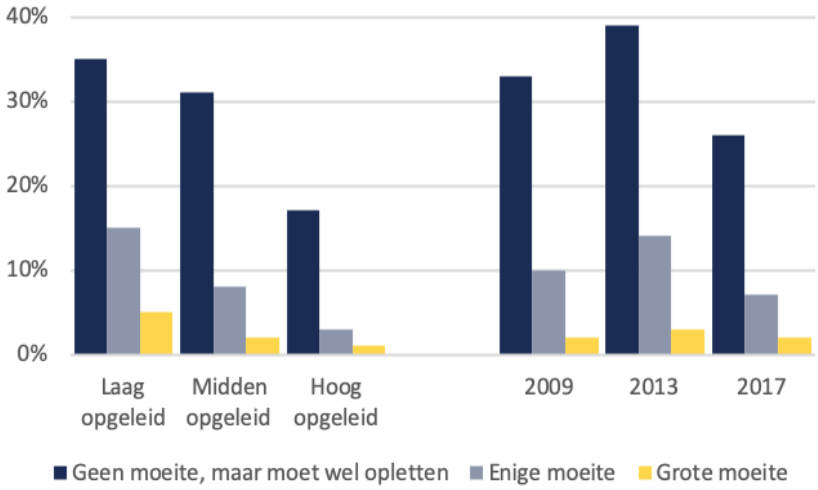

Gemiddeld heeft 1 op de 5 ouders geen 1.000 euro voor een onverwacht noodzakelijke uitgave, zoals een wasmachine. Bij laagopgeleide ouders heeft bijna de helft dit bedrag niet beschikbaar (zonder te lenen) en bij hoogopgeleide ouders is dit nog geen 10%.

Effect van moeite met rondkomen (kinderen)

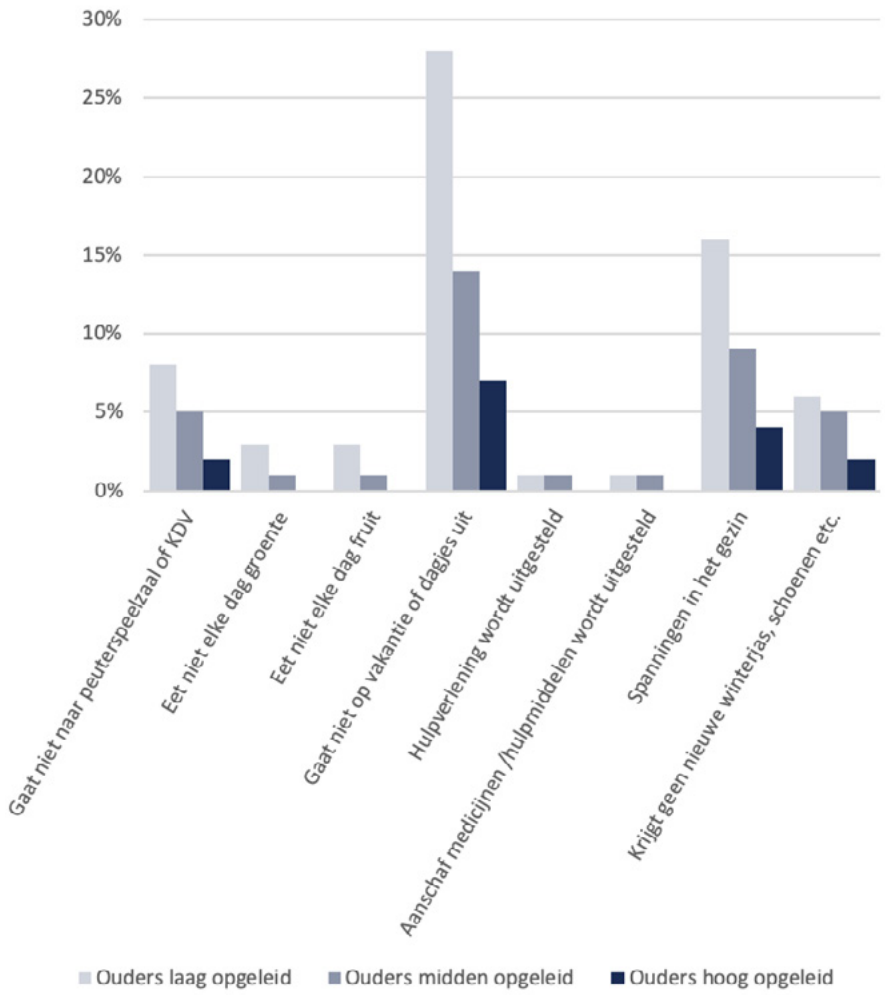

Heeft geen 1000 euro voor onverwachte noodzakelijke uitgave (ouders)

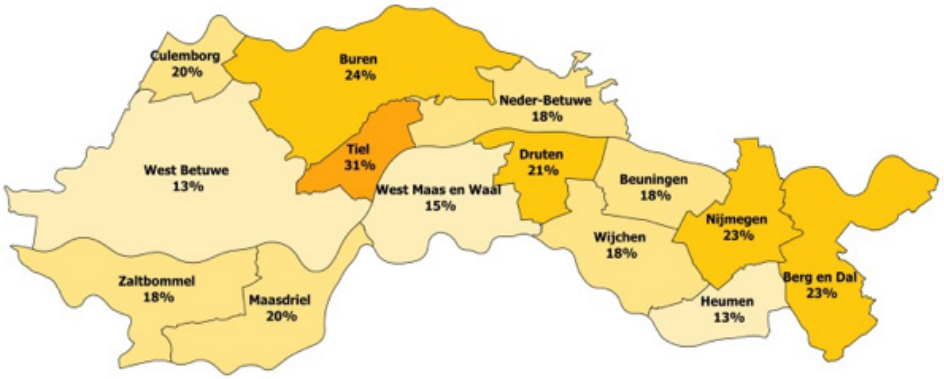

MEER LEZEN?

- www.opvoeden.nl - zoekterm weerbaarheid
- www.opvoeden.nl - zoekterm sociaal-emotionele ontwikkeling
- www.gezondeschool.nl - zoekterm: werken aan welbevinden
- www.gezondeschoolgelderlandzuid.nl - zoekterm welbevinden
- www.welbevindenopschool.nl
- www.nji.nl – zoekterm preventief jeugdbeleid
- www.nji.nl – zoekterm pesten

INGEKOMEN 07 NOV. 2019

Besluit

Datum
6 november 2019

Zaaknummer
2019-007431

Onderwerp
Toezichtvorm 2020

Inlichtingen bij
Gerrit Scholten 026-359 9872
post@gelderland.nl

Blad
1 van 2

Algemeen bestuur van GGD Gelderland Zuid
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

Geachte leden van het bestuur,

U heeft uw begroting 2020 aan ons toegestuurd. Gelet op het bepaalde in artikelen 203 van de Gemeentewet en 34 van de Wet gemeenschappelijke regelingen hebben wij uw begroting beoordeeld. Daarbij hebben wij ook de door u vastgestelde jaarrekening 2018 betrokken.

De vastgestelde jaarrekening 2018 met accountantsverklaring moest vóór 15 juli 2019 bij ons binnen zijn en de vastgestelde begroting 2020 met bijbehorende meerjarenraming 2021-2023 vóór 1 augustus 2019. Wij hebben deze financiële documenten op tijd ontvangen.

Zowel de begroting 2020 als de meerjarenraming zijn naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht. Wij hebben daarom besloten uw gemeenschappelijke regeling voor het jaar 2020 onder repressief toezicht te stellen. Dit is de lichtste vorm van toezicht.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te informeren en gaan er van uit dat u de colleges en raden van de deelnemende gemeenten aan uw gemeenschappelijke regeling over ons besluit informeert.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

Wilt u meer informatie over deze brief? Neem dan contact op met Gerrit Scholten via telefoonnummer 026-359 9872.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends
Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst
Secretaris

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief. Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaar en bij het Provincieloket 026 359 99 99.
Als u een bezwaarschrift indient, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

Gelderland-Zuid

Aan: het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk:	GGD/DIR/2211/19/MP	afdeling:	Directie
uw kenmerk:	-	contactpersoon:	M. Pieters
datum:	30 oktober 2019	doorkiesnummer:	(088) 1447102
onderwerp:	Plaatsvervangend DPG	e-mail:	mpieters@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,

Het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid heeft op 4 juli 2013 het *'Algemeen mandaat-volmacht- en machtigingsbesluit GGD Gelderland-Zuid'* vastgesteld.

Op basis hiervan is de DPG gemachtigd voor de in de bijlage bij genoemd besluit opgenomen bevoegdheden. Conform artikel 3 van dit besluit kunnen deze bevoegdheden, in geval van afwezigheid van de DPG, worden uitgeoefend door een door hem schriftelijk aan te wijzen plaatsvervanger. Er kunnen ook meerdere plaatsvervangers worden aangewezen, mits wordt vastgelegd welke volgorde wordt gehanteerd.

Hierbij bericht ik u dat ik, met ingang van heden, in volgorde heb aangewezen als plaatsvervangers bij mijn afwezigheid:

- De heer M. Hoff, manager AGZ GGD Gelderland-Zuid
- De heer J. van Wijngaarden, directiesecretaris/manager Directiebureau GGD Gelderland-Zuid
- De heer D. Muller, manager JGZ en Gezond Leven GGD Gelderland-Zuid
- Mevrouw L. van Hövell, directeur Veilig Thuis GGD Gelderland-Zuid.

Met vriendelijke groet,

Dr. ir. Moniek Pieters
Directeur Publieke Gezondheid

Centraal postadres
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen
GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres
Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80

BIC /SWIFT: RABONL2U
IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826
BTW: NL8003.34.930.B01
KvK: 09212724

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	5
Onderwerp	Toelichting op uniforme- en facultatieve taken en bijbehorende financieringswijze

---

Korte samenvatting onderwerp:

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 3 oktober jl. (met name het onderwerp/discussie over de Wvggz) en bij het formuleren van de taken van de GGD voor het volgende concept van de GR (zie agendapunt 10), constateerden wij onduidelijkheid en verwarring over de definities/omschrijvingen van de uniforme- en facultatieve taken van de GGD en bijbehorende financieringswijze.

Het Dagelijks Bestuur wil hierin duidelijkheid creëren. Ten behoeve hiervan wordt hieronder aangegeven hoe het DB het ziet.

Uniforme taken zijn structurele taken van de GGD, die voor elke gemeente gelijk wordt vormgegeven (qua uitvoering en kwaliteit). Voor de OGGZ zijn Maasdriel en Zaltbommel uitgezonderd.
Verrekening/financiering gebeurt veelal naar rato van inwoneraantallen. Hierbij ligt een solidariteitsprincipe aan ten grondslag. Andere vormen van verrekening zijn:

- op basis van afname (P x Q). Voorbeeld: toezicht kinderopvang
- op basis van werkelijke lasten. Voorbeeld: huisvesting consultatiebureaus.

Facultatieve taken kunnen selectief door gemeenten worden afgenomen. De dienstverlening en de prijs wordt op maat afgestemd met de gemeenten.
Financiering gebeurt op basis van subsidieverlening.

Maatwerk taken zijn facultatieve taken van de afdeling JGZ. Deze term is afkomstig uit het vroegere basistakenpakket JGZ. Het DB heeft 7 november jl. besloten deze term niet meer te gebruiken en te schrappen uit de GR (zie agendapunt 10).

Voorstel te beslissen:

1. Kennis te nemen van de definities/omschrijvingen van de uniforme- en facultatieve taken en bijbehorende financieringswijze.
2. Kennis te nemen van het besluit van het DB om de term maatwerk te laten vervallen.

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	6.1
Onderwerp	Begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis

Korte samenvatting onderwerp:

Op 10 oktober jl. is de concept begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis (zie bijlage) voor zienswijze toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De zienswijzen worden door het Algemeen Bestuur betrokken bij de behandeling en vaststelling van de begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis in de vergadering van 12 december a.s.

De twee gepande raadsinformatieavonden (11 november in Nijmegen en 12 november in Tiel) zijn vanwege gebrek aan belangstelling niet doorgegaan.

Zienswijzen gemeenten
In de bijlage vindt u het overzicht van de binnengekomen zienswijzen van gemeenten. Ter vergadering wordt u een actueel overzicht van de zienswijzen aangereikt.

Voorstel te beslissen:
1. Vaststellen van de begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis ter grootte van € 700.241,-.

Gelderland-Zuid

Aan: raden van de deelnemende gemeenten aan de GR GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk:	GGD/DIR/2019/2203/MP	afdeling:	Directie
uw kenmerk:		contactpersoon:	Moniek Pieters
datum:	10 oktober 2019	doorkiesnummer:	088 - 1447102
onderwerp:	Begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis	e-mail:	GGDdirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte raad,

Overeenkomstig artikel 31 lid I van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid, zendt het Dagelijks Bestuur u bijgaand - voor zienswijze - een concept begrotingswijziging 2019 aangaande Veilig Thuis ter grootte van € 700.241,-. Hieronder en in de bijlage wordt toegelicht waar dit bedrag op gebaseerd is.

In de managementrapportage tot en met juni 2019 van de GGD[1] is een prognose van € 618.000,- tekort afgegeven voor Veilig Thuis. Na het opstellen van deze rapportage is duidelijk geworden dat de kosten, zoals deze zijn opgenomen in de managementrapportage, hoger zijn dan toentertijd geprognotiseerd voor 2019. De oorzaken liggen met name in de nog steeds stijgende aantallen meldingen en de daardoor ontstane achterstanden. Hiervoor is € 82.000 meer nodig dan het bovengenoemde prognose-bedrag; dit betreft met name personeelskosten.

In 2018 is een uitzetting aangevraagd voor Veilig Thuis van € 1.304.776,- voor 2019 (zie brief 26 april 2018; kenmerk GGD/DIR/2028/2018/MP) op basis van de verwachting dat de instroom bij Veilig Thuis zou toenemen en als gevolg van de nieuwe Meldcode, het nieuwe handelingsprotocol en de radarfunctie. Op 28 juni 2018 heeft het Algemeen Bestuur van GGD Gelderland-Zuid een toename van € 888.670,- goedgekeurd voor 2019. In de tweede helft van 2018 is met de begrotingswijziging 2018 Veilig Thuis € 230.566,- hieraan toegevoegd (= doorwerking begrotingswijziging 2018, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 13 december 2018).

Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van 27 juni 2019 besloten om:

- op basis van werkelijke ontwikkelingen van de aantallen meldingen en diensten Veilig Thuis in 2019 en de uitkomsten van een te houden kostprijsonderzoek, de inhoudelijke en financiële effecten voor 2019 inzichtelijk te maken en
- in het najaar 2019 met een begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis te komen die structureel doorwerkt naar 2020.

[1] Deze managementrapportage is op 10 oktober 2019 toegestuurd aan de raden (kenmerk brief: GGD/DIR/2019/2202).

GGD Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Bezoekadres regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
T 088 - 144 71 44
F 024 - 322 69 80

Bezoekadres regio Rivierenland
Kersenboogerd 2
4003 BW Tiel
T 088 - 144 73 00
F 088 - 144 73 99

In juli 2019 is onder begeleiding van het bureau Q-consult het kostprijsonderzoek van start gegaan, zoals afgesproken met het Algemeen Bestuur. Omdat de begrotingswijziging voor 2019 en daarmee de doorwerking naar 2020 al in september aangeleverd moest worden, kon Q-consult tijdschrijfcijfers meenemen van plusminus 5 weken. Bij een eerste evaluatie van het onderzoek van Q-consult is gebleken dat deze periode *te kort* is om valide gegevens hieruit te onttrekken, waardoor een nieuwe kostprijsberekening nu niet mogelijk is. Veilig Thuis gaat langer door met tijdschrijven (in totaal 3 maanden) waardoor aan het eind van het volledige onderzoek met reële uren een nieuwe kostprijs berekend kan worden. Dit betekent dat op dit moment *geen* nieuwe kostprijs gehanteerd kan worden voor deze begrotingswijziging voor 2019 inzake Veilig Thuis.

Vandaar dat het Dagelijks Bestuur besloten heeft om voor deze begrotingswijziging 2019 m.b.t. Veilig Thuis (nog) te werken met reëel benodigde kosten voor Veilig Thuis.

Deze begrotingswijziging geldt alleen voor 2019. In het voorjaar 2020 wordt een begrotingswijziging 2020 Veilig Thuis opgesteld. De verwachting is dat het ten minste gaat om een soortgelijk bedrag als deze begrotingswijziging. Gemeenten worden gevraagd om dit op te nemen in hun risicoparagraaf.

In bijgaande notitie wordt de (concept) begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis van € 700.241,- toegelicht. In de notitie is ook de bijdrage per gemeente bijgevoegd.

Om verdere toelichting te kunnen krijgen op de (concept) begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis en om eventuele vragen te kunnen stellen, nodigt het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid u graag uit voor een informatieavond in november over deze begrotingswijziging, te weten op:

- Maandag 11 november van 19.30 tot 21.00 uur
  Locatie: GGD, vestiging Nijmegen (Groenewoudseweg 275, 6524 TV Nijmegen)
- Dinsdag 12 november van 19.30 tot 21.00 uur
  Locatie: GGD, vestiging Tiel (Kersenboogerd 2, 4003 BW Tiel).

U ontvangt hiervoor nog een separate uitnodiging met mogelijkheid om u aan te melden.

Wij leggen de concept begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis nu aan u voor en verzoeken u om uw zienswijze over deze begrotingswijziging <u>vóór 14 november 2019</u> aan ons kenbaar te maken, zodat over deze begrotingswijziging in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 december 2019 besloten kan worden.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,

Drs. Grete Visser
Voorzitter

Dr. Ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlage: Notitie begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis (dd. 10 oktober 2019)

Gelderland-Zuid

Begrotingswijziging op basis van werkelijke kosten voor Veilig Thuis 2019 (behorende bij brief GGD/DIR/2019/2203/MP)

10 oktober 2019

Inleiding

In 2018 is een uitzetting aangevraagd voor Veilig Thuis van € 1.304.776,- voor 2019 op basis van de verwachting dat de instroom bij Veilig Thuis zou toenemen en als gevolg van de nieuwe Meldcode, het nieuwe handelingsprotocol en de radarfunctie. Destijds heeft het AB een toename van € 888.670,- goedgekeurd.
In de tweede helft van 2018 is met de begrotingswijziging VT 2018 € 230.566,- hieraan toegevoegd (= doorwerking begrotingswijziging 2018). Voor de begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis op basis van de verwachte stijging van diensten is door het Algemeen Bestuur gevraagd in 2019 een kostprijsonderzoek te doen, en op basis van de nieuwe kostprijzen een begrotingswijziging in te dienen.

Kostprijsonderzoek

In juli 2019 is onder begeleiding van Q-consult het kostprijsonderzoek van start gegaan, zoals afgesproken met het Algemeen Bestuur. We lopen hierbij voorop in Nederland. Dat maakt dat de 'tijdschrijfcijfers' van medewerkers nog niet kunnen worden vergeleken met die van andere Veilig Thuis-organisaties. Omdat de begrotingswijziging voor 2019 en daarmee de doorwerking naar 2020 al in september aangeleverd moest worden, kan Q-consult tijdschrijfcijfers meenemen van plusminus 5 weken.
Bij een eerste evaluatie van het onderzoek van Q-consult is gebleken dat deze periode te kort is om valide gegevens hieruit te onttrekken, waardoor een nieuwe kostprijsberekening nu niet mogelijk is. Veilig Thuis gaat langer door met tijdschrijven (in totaal 3 maanden) waardoor aan het eind van het volledige onderzoek met reële uren een nieuwe kostprijs berekend kan worden. Dit betekent dat op dit moment geen nieuwe kostprijs gehanteerd kan worden voor deze begrotingswijziging voor 2019.

Begrotingswijziging op basis van reëel benodigde kosten

Het Dagelijks Bestuur heeft besloten om voor deze begrotingswijziging voor 2019 te werken met reëel benodigde kosten voor Veilig Thuis. Dit betekent een aanvraag voor € 700.241. In de managementrapportage van de GGD van juni 2019[1] is een prognose van € 618.000 tekort afgegeven voor Veilig Thuis. Na het opstellen van deze rapportage is duidelijk geworden dat de kosten, zoals deze zijn opgenomen in de managementrapportage, hoger zijn dat toentertijd geprognotiseerd voor 2019. De oorzaken liggen met name in de nog steeds stijgende aantallen meldingen en de daardoor ontstane achterstanden. Hiervoor is € 82.000 meer nodig dan in bovenstaande prognose opgenomen bedrag. Dit betreft met name personeelskosten.
Deze begrotingswijziging geldt alleen voor 2019. In het voorjaar 2020 wordt een begrotingswijziging 2020 Veilig Thuis opgesteld. De verwachting is dat het ten minste gaat om een soortgelijk bedrag als deze begrotingswijziging. Gemeenten worden gevraagd om dit op te nemen in hun risicoparagraaf.

Prognose

Uit de managementrapportage van GGD Gelderland-Zuid januari t/m juni 2019[2] blijkt dat Veilig Thuis op basis van de toename van de meldingen (58% meer dan eerste halve jaar 2018) meer personeel had mogen inzetten dan dat de prognose laat zien. Op basis van het aantal meldingen had het tekort € 938.000,- kunnen zijn. Veilig Thuis heeft ervoor gekozen minder nieuw personeel in te zetten en eerst meer te focussen op het efficiënter inrichten van het proces. De invoering van

[1] Deze managementrapportage is op 10 oktober 2019 toegestuurd aan de raden (kenmerk brief: GGD/DIR/2019/2202).
[2] Zie voetnoot 1.

de nieuwe Meldcode en het Handelingsprotocol per 1 januari jl. heeft een flinke wijziging van het primaire proces betekend. De impact hiervan voor de huidige medewerkers is wat onderschat. Daarnaast kost het veel tijd om nieuwe medewerkers in te werken. Gekozen is om de organisatie van werkprocessen eerst meer te bestendigen.
De gevolgen van de extra werkzaamheden die het afschaffen van routeeroverleg met zich meebrengt, is hierbij meegenomen.

Bovenstaande betekent dat Veilig Thuis minder aanvraagt dan op grond van het Dienstenoverzicht Veilig Thuis[3] (p x q) zou mogen verwachten, omdat de reële kosten lager worden ingeschat.

Per gemeente bedraagt deze begrotingswijziging:

Gemeenten	**Inwoners**		**Bedrag per gemeente**
Berg en Dal	34.790	€	43.353
Beuningen	25.424	€	31.682
Buren	26.374	€	32.866
Culemborg	28.050	€	34.954
Druten	18.710	€	23.315
Heumen	16.478	€	20.534
Maasdriel	24.350	€	30.344
Neder-Betuwe	23.303	€	29.039
Nijmegen	176.000	€	219.322
Tiel	42.250	€	52.650
West-Betuwe	50.516	€	62.950
West Maas en Waal	18.945	€	23.608
Wijchen	40.900	€	50.967
Zaltbommel	28.060	€	34.967
Mook en Middelaar	7.775	€	9.689
Totaal inwoners/bijdrage	**561.925**	**€**	**700.240**

[3] Opgenomen in de Managementrapportage t/m juni 2019 van GGD Gelderland-Zuid; deze Marap is op 10 oktober 2019 toegestuurd aan de raden (kenmerk brief: GGD/DIR/2019/2202).

Zienswijzen gemeenten - Begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis
Overzicht d.d. 26 november 2019

Gemeente	Zienswijze	Door gemeente gemaakte opmerkingen betreffende Veilig Thuis
Berg en Dal		
Beuningen	Akkoord	Verzoekt voor de toekomst een duidelijke kostprijsberekening en begroting op basis van Q-consult-onderzoek Met zorg is kennisgenomen van ontstaan en voortbestaan van wachtlijsten VT.
Buren		
Culemborg		
Druten		
Heumen		
Maasdriel	Akkoord (voorlopig)	Verzoekt VT tbv de begrotingswijziging 2020 VT een voorstel te doen met minimaal twee scenario's, die inzicht geven in: a) normen voor de inzet van verschillende diensten, b) normen voor het aantal uren per dienst, c) doelstellingen voor het halen van de wettelijke termijnen, d) de consequenties per scenario.
Neder-Betuwe		

Zienswijzen gemeenten - Begrotingswijziging 2019 Veilig Thuis
Overzicht d.d. 26 november 2019

Gemeente	Zienswijze	Door gemeente gemaakte opmerkingen betreffende Veilig Thuis
Nijmegen		
Tiel		
West Betuwe	Akkoord (voorlopig)	
West Maas en Waal	Akkoord (voorlopig)	Verzoekt VT tbv de begrotingswijziging 2020 VT een voorstel te doen met minimaal twee scenario's, die inzicht geven in: a) normen voor de inzet van verschillende diensten, b) normen voor het aantal uren per dienst, c) doelstellingen voor het halen van de wettelijke termijnen, d) de consequenties per scenario.
Wijchen		
Zaltbommel	Akkoord (voorlopig)	Verzoekt VT tbv de begrotingswijziging 2020 VT een voorstel te doen met minimaal twee scenario's, die inzicht geven in: a) normen voor de inzet van verschillende diensten, b) normen voor het aantal uren per dienst, c) doelstellingen voor het halen van de wettelijke termijnen, d) de consequenties per scenario.

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	6.2
Onderwerp	Mogelijkheden voor besparingen GGD

Korte samenvatting onderwerp:

Op 24 juni 2019 hebben de portefeuillehouders uit Rivierenland GGD Gelderland-Zuid verzocht "om actief voorstellen te doen om de invulling van de vaste taken om te buigen, af te stoten, facultatief te maken en/of anders te organiseren (inbegrepen een bepaalde schaal van kwaliteit)". De portefeuillehouders uit Rivierenland willen gelegenheid bieden voor gemeenten om keuzes te maken.

Het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid heeft dit verzoek besproken in verschillende vergaderingen.

Naast mogelijkheden voor besparingen in het uniform gedeelte van de begroting GGD en de overhead (zie onder en bijlage) heeft de GGD ook mogelijkheden aangedragen die efficiency-voordelen met zich meebrengen voor gemeenten, te weten:

- *Uitvoering van de integrale JGZ (0-18 jaar) door de GGD in Rivierenland*
  De GGD levert in het Rijk van Nijmegen, gemeenten West Maas en Waal en Neder-Betuwe integrale JGZ (0-18 jaar). Door over te gaan op integrale JGZ heeft Neder-Betuwe een structurele besparing van €110.000 per jaar gerealiseerd. Hiertoe heeft de GGD het personeel van toenmalig STMG (thuiszorg) overgenomen. Op basis van de inkoopgegevens van gemeente Tiel is de globale inschatting dat gemeenten in Rivierenland circa 30% (€ 5,- per inwoner; 2 ton besparing voor Tiel) kunnen besparen op de structurele kosten van JGZ. N.B.: Rekening moet worden gehouden met frictiekosten.
- *Combineren van consultatiebureaus*
  Efficiencyvoordeel voor gemeenten is te verkrijgen door het deels sluiten van consultatiebureaus door deze onder te brengen cq slim te combineren in bestaande gemeentepanden waar ruimte over is. Het combineren van consultatiebureaus met scholen, gezondheidscentra of wijkcentra kan ook tot inhoudelijke meerwaarde leiden.
- *Schrappen van facultatieve taken (per gemeente)*
  Deze worden uitgevoerd op de werkvelden JGZ, Gezond Leven en OGGZ.
  Facultatieve taken beslaan circa een derde van de begroting van de GGD. Daarmee is het schrappen in facultatieve taken het meest voor de hand liggende scenario voor gemeenten om te besparen. Bij fors schrappen in facultatieve taken, zal rekening moeten worden gehouden met frictiekosten, aangezien het personeelsbestand is afgestemd op de stabiele omvang van additionele middelen.

DB ziet mogelijkheden voor kostenbesparingen
De conclusie van de besprekingen in het DB is dat het DB mogelijkheden ziet tot kosten-besparingen op onderdelen in het uniform deel van de GGD-begroting en t.a.v. de overhead, waarbij het DB op een aantal onderdelen een hoger risicoprofiel en lager kwaliteitsniveau accepteert, waaronder langere wachtlijsten.

Het DB biedt het AB bijgaande notitie aan, waarin beschreven is op welke taken of onderdelen ombuigingen kunnen plaatsvinden.

Het AB wordt uitgenodigd inhoudelijk over de notitie in gesprek te gaan.

Voorstel te beslissen:

1. Bespreken van de notitie 'Mogelijkheden voor besparingen bij GGD Gelderland-Zuid'.

Mogelijkheden voor besparingen bij GGD Gelderland-Zuid

Inleiding
Op 24 juni 2019 hebben de portefeuillehouders uit Rivierenland GGD Gelderland-Zuid verzocht om actief voorstellen te doen om de invulling van de vaste taken om te buigen, af te stoten, facultatief te maken en/of anders te organiseren. In deze notitie geeft het DB invulling aan bovenstaande opdracht. Daarnaast is vanuit de adviesfunctie regio Nijmegen voorgesteld om 1% in 2021 op de uniforme bijdrage te bezuinigen oplopend tot 2% in 2022 en 3% in 2023.

De voorstellen die hierna worden beschreven zijn tot stand gekomen tegen de achtergrond dat de GGD garant wil staan voor een organisatie die kwalitatief goede dienstverlening biedt. Daarnaast is het "speelveld" voor het zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden die het kwaliteitsniveau niet raken beperkt, omdat de GGD weinig laaghangend fruit meer heeft door de diverse bezuinigingen in de afgelopen jaren. Ook kiest het DB er niet voor om taken die beleidsmatig bij de GGD zijn belegd terug te nemen c.q. anders te organiseren omdat dit onder aan de streep geen besparing oplevert voor gemeenten.
Rekening houdend met deze drie elementen is het geen eenvoudige opgave gebleken de hierna genoemde besparingsmogelijkheden te vinden die gemeenten helpen tekorten terug te dringen binnen het sociaal domein.

Voorstellen
Het DB ziet mogelijkheden tot kostenbesparingen op de onderstaande onderdelen waarbij we op een aantal onderdelen een hoger risicoprofiel en lager kwaliteitsniveau accepteren waaronder langere wachtlijsten. Daarnaast geeft het DB het AB mee dat het kostenniveau van de GGD hoger uit kan vallen indien bijvoorbeeld de instroom en de daaraan gerelateerde dienstverlening van Veilig Thuis of Bijzondere Zorg (in het kader van de Wvggz) toeneemt.
Daarnaast is het waarschijnlijk dat diverse voorstellen frictiekosten met zich meebrengen. Daar is in onderstaand overzicht nog geen rekening mee gehouden omdat deze op dit moment nog niet goed in te schatten zijn. De GGD probeert deze lasten vanzelfsprekend zoveel als mogelijk te voorkomen.

De maatregelen die worden voorgesteld zijn in onderstaande tabel weergegeven en worden puntsgewijs op de volgende pagina's toegelicht.

		2021	2022	2023
Kwaliteit en normering				
1	PSHi	65.000	65.000	65.000
2	Overbruggingszorg	25.000	50.000	75.000
3	Monitorfunctie GGD	40.000	40.000	40.000
4	VT - Monitoring en overdracht lokale veld	50.000	150.000	250.000
5	Infectieziekten bestrijding	35.000	35.000	35.000
Anders organiseren taken				
6	Forensische geneeskunde	-25.000	50.000	50.000
Bedrijfsvoering en versobering				
7	Huisvesting Tiel	0	0	75.000
8	Management en ondersteuning	60.000	80.000	80.000
9	Facilitair	45.000	45.000	45.000
		295.000	**515.000**	**715.000**

Uitgangspunt
Het uniforme deel van de vastgestelde begroting 2020 is als uitgangspunt genomen voor deze notitie.

Ter overweging
Het DB geeft gemeenten ter overweging mee dat indien de genoemde maatregelen voor een individuele gemeente niet afdoende zijn, er een keuze gemaakt kan worden door de betreffende

gemeente in de facultatieve diensten die afgenomen worden van de GGD. Ook hierbij geldt dat frictiekosten niet uitgesloten zijn. Daarnaast zal een krimp van de GGD een kostenverhogend effect hebben op de overige dienstverlening omdat een deel van de vaste lasten over minder diensten verdeeld kunnen worden.

Gemeenten in Rivierenland die een deel van de jeugdgezondheidszorg (0 tot 4 jarigen) niet bij de GGD afnemen kunnen waarschijnlijk besparen door dit juist wel bij de GGD af te nemen. Door integrale JGZ bij de GGD af te nemen heeft de gemeente Neder-Betuwe structureel bespaard. Eerste berekeningen (zonder vergaande analyse) laten een besparingspotentieel van 30% zien.

Kwaliteit en Normering

Ad 1 - PSHi (Psychosociale hulp bij incidenten) **– Bijzondere Zorg**

Soms krijgen we als samenleving plotseling te maken met een ingrijpende gebeurtenis. Deze gebeurtenissen laten een diepe indruk achter. Denk aan zedenzaken. In dergelijke situaties coördineert Psychosociale Hulp (PSH) bij incidenten de verschillende hulpverleners om te zorgen dat slachtoffers de juiste hulp krijgen en maatschappelijke onrust zo beperkt mogelijk blijft. Binnen het uniforme deel ontvangt de GGD een beschikbaarheidsvergoeding voor coördinatie. In de praktijk pakken gemeenten vaak zelf de regie en heeft Bijzondere Zorg een ondersteunende rol. Er kan bezuinigd worden door het beschikbaarheidsbudget te verwijderen. Indien bij een incident de expertise van de GGD gewenst is, dan kan deze facultatief (op factuurbasis) worden afgenomen. De aanname is dat deze facultatieve inzet in de praktijk beperkt zal zijn (circa €15.000,- op factuurbasis).

Verlaging uniforme inwonerbijdrage: € 65.000;

Ad 2 - Overbruggingszorg - JGZ

Een deel van de capaciteit van JGZ lekt weg doordat kinderen en gezinnen die hulp nodig hebben, niet naar Jeugdzorg of Jeugd GGZ kunnen worden doorverwezen in verband met de wachtlijsten bij Jeugdzorg en de Jeugd GGZ. Gevolg is dat kinderen daardoor soms te lang door de GGD worden ondersteund (overbruggingszorg). Deze overbruggingszorg is formeel geen wettelijke taak van de JGZ. Als gevolg van deze maatregel vallen kinderen en gezinnen tijdelijk tussen wal en schip, daar waar de GGD nu de kinderen en gezinnen nog monitort teneinde de situatie stabiel te houden. Het risico is dat de situatie verslechtert zonder dat dit wordt opgemerkt.

Besparing € 75.000.

Ad 3 - Monitorfunctie GGD – Gezond Leven

Schrappen van de periodieke panel-onderzoeken, waarin we burgers extra bevragen op specifieke topics van de monitors om de kwantitatieve gegevens te kunnen verdiepen. De advisering en mogelijk de interventies van de GGD zal door mindere diepgang minder goed aansluiten bij de lokaal specifieke situatie. Deze maatregel levert een besparing op van de inwonerbijdrage van € 40.000. Deze taak kan facultatief worden gemaakt indien een individuele gemeente hier behoefte aan heeft.

Besparing € 40.000.

Ad 4 - Veilig Thuis

Veilig Thuis zet in op de eigen processen efficiënter in te richten, en de basis beter op orde te krijgen. Met onze ketenpartners willen we afspraken maken over waar we nog efficiency kunnen bereiken. Denk hierbij aan meldingen waar andere (zorg) partijen al inzetten. Met de politie zullen

we werkafspraken maken over zorgmeldingen die nu allemaal bij VT binnen komen en die noch bij VT (kindermishandeling en huiselijk geweld) noch bij BZ thuishoren.
Verder blijven we investeren in het sneller overdragen naar het lokale veld. Dit vereist goede en efficiënte samenwerking met de wijkteams. Hier kunnen nog slagen in gemaakt worden. Medewerkers van VT zijn nu veel tijd kwijt met overdracht. Door gezamenlijk efficiënter te werken kunnen we de stijging van de kosten door toename van meldingen zoveel mogelijk beperken. Veilig Thuis wil in de eerste plaats inzetten in het verlagen van het aantal uren monitoring van 15 naar 12 uur. Dit doen we bijvoorbeeld door monitoring meer op afstand (telefonisch) uit te voeren en niet naar de cliënten toe te gaan. En waar mogelijk afspraken te maken met het sociale wijkteam dan wel andere organisaties die betrokken zijn bij het betreffende gezin. Met het verlagen van de monitoringsuren wordt € 200.000 bespaard, de overige maatregelen leveren naar verwachting € 50.000 op.

Besparing €250.000.

Ad 5 – Infectieziekten bestrijding - AGZ
Jaarlijks wordt een marge aangehouden van € 35.000 binnen het beschikbare IZB-budget voor onverwachte kosten bij een grote IZB-uitbraak. Meestal blijft zo'n uitbraak gelukkig uit en is het uitbraak-budget niet nodig; deze middelen worden bij de jaarafsluiting dan meegenomen in de saldoafwikkeling. Op IZB-middelen kan € 35.000 per jaar worden bezuinigd als dit uitbraak-budget vervalt.
Het risico is indien er zich in een jaar toch een grote uitbraak voordoet die niet binnen het IZB-budget kan worden opgevangen, zal de GGD een rekening aan gemeenten sturen. Overige risico's zijn dat de formatie van IZB van de GGD volgens de landelijke benchmark lager is dan het landelijk gemiddelde. De VISI-norm die de landelijke minimale IZB-formatie aangeeft, komt voor onze GGD op 30% onder de norm voor de infectieziekteartsen; de overige formatie is conform de norm of licht lager. Door het uitbraakbudget te laten vervallen zal dit nog lager worden.

Besparing € 35.000.

Anders organiseren van taken
Ad 6 - Forensische geneeskunde - AGZ
Uniforme taak die niet wettelijk verplicht bij de GGD belegd hoeft te worden. De kosten voor de GGD zijn niet te reduceren omdat grotendeels gewerkt wordt met steeds schaarser wordende ZZP'ers. Elders in Nederland vindt organisatie plaats door private aanbieders.
Ook is er een sterke ontwikkeling om de forensische geneeskunde op grotere schaal te organiseren (gebied Politieregio) en zou de taak bij andere GGD'en kunnen worden belegd.
De GGD kan deze taak inkopen bij een externe partij of bij een andere GGD die door schaalgrootte deze dienst goedkoper aan kan bieden. De kosten voor het uitbestedingstraject (inclusief eventuele aanbesteding) worden ingeschat op € 25.000 (eenmalig). Daarna kan naar verwachting € 50.000 worden bespaard.

Besparing € 50.000.

Bedrijfsvoering en versobering
Ad 7 - Huisvesting Tiel - overhead
De GGD zal onderzoeken op welke wijze herhuisvesting Tiel vormgegeven kan worden (incl. mogelijkheid voor poli's voor seksuele gezondheidszorg, TBC en Reizigersvaccinatie; veilige werkruimten voor het team Meldpunt Bijzondere Zorg Rivierenland; werkruimten voor medewerkers die in Rivierenland werken), zonder dat daar een eigen huisvesting Tiel tegenover staat. Dit scenario vergt een uitgebreide analyse omtrent de gevolgen voor de hierboven genoemde punten. Hierbij kan gedacht worden aan de uitbreiding van de huisvesting in Nijmegen

en samenwerken en samenwonen met lokale partners. Dit laatste sluit aan bij de netwerkaanpak van de GGD. Ook zal in kaart gebracht moeten worden of en zo ja, wat de kosten zijn van extra reisbewegingen van medewerkers. Een eerste inschatting is dat er € 75.000 per jaar structureel bespaard kan worden. Risico is een eventueel verkoopverlies van het pand (incidenteel) en een verlies van de zichtbaarheid van de GGD in Rivierenland. Dit besparingspotentieel kan pas gerealiseerd worden vanaf het moment dat de nieuwbouw in Nijmegen gerealiseerd is (eind 2022 naar verwachting).

Besparing € 75.000.

Ad 8 - Management en ondersteuning – overhead

- De GGD gaat managementfuncties op een andere wijze invullen, mede ingegeven doordat een van de managers in 2021 met pensioen gaat. De span of control wordt hierdoor vergroot met bijbehorende risico's.
- Daarnaast heeft in het organisatieontwerp advies en control gestalte gekregen door een nieuwe controllersfunctie. De GGD kiest ervoor om de invulling hiervan op te schorten. Consequentie hiervan is dat terwijl het risicoprofiel van de GGD toeneemt de omvang van de controlfunctie geconsolideerd wordt.
- De GGD zal striktere keuzes maken ten aanzien van het verstrekken van informatie en rapportages en ingaan op verzoeken tot informatieavonden.

Ten aanzien van dienstverlening vanuit de VRGZ merken we op dat deze meegroeit en krimpt met de GGD. Dit is reeds opgenomen in de voorstellen uit deze notitie.

Besparing totaal € 80.000.

Ad 9 - Facilitair – overhead

In 2020 gaat een medewerker facilitaire dienstverlening met pensioen. De taken zullen bij andere medewerkers belegd worden waardoor deze functie niet meer opgevuld gaat worden.

Besparing € 45.000.

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	6.3
Onderwerp	P&C-cyclus GGD / jaarkalender 2020

Korte samenvatting onderwerp:

Het Dagelijks Bestuur heeft verzocht om de P&C-cyclus van de GGD, incl. de relevante data (voor DB, AB en raden) in 2020 inzichtelijk te maken. Hieronder wordt deze uitgeschreven en in schema neergezet.

Concept-jaarrekening/jaarverslag 2019
De concept-jaarrekening GGD 2019 wordt besproken en vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 12 maart 2020.

Vóór 1 april 2020 krijgen de raden van de deelnemende gemeenten (conform de GR) de conceptjaarstukken/jaarverslag 2019 voor zienswijze van het Dagelijks Bestuur toegestuurd. Daarin wordt gevraagd om uiterlijk 28 mei 2020 de zienswijzen toe te sturen; op deze manier kunnen de zienswijzen besproken worden in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 4 juni 2020.
De planning is dat het Algemeen Bestuur de jaarstukken/jaarverslag 2019 vaststelt in de AB-vergadering van 25 juni 2020.

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde jaarstukken/jaarverslag 2019 wordt vóór 15 juli 2020 (conform de GR) gezonden aan Gedeputeerde Staten van de Provincie.

Concept-programmabegroting GGD 2021
De concept-programmabegroting GGD 2021 wordt besproken en vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 12 maart 2020.

Vóór 1 april 2020 krijgen de raden van de deelnemende gemeenten (conform de GR) de conceptbegroting 2021 voor zienswijze van het Dagelijks Bestuur toegestuurd.
Daarin wordt gevraagd om uiterlijk 28 mei 2020 de zienswijzen toe te sturen; op deze manier kunnen de zienswijzen besproken worden in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 4 juni 2020.

De planning is dat het Algemeen Bestuur de begroting 2021 vaststelt in de AB-vergadering van 25 juni 2020.

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde begroting 2021 wordt vóór 15 juli 2020 (conform de GR) gezonden aan Gedeputeerde Staten van de Provincie en aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Kwartaalrapportages / Managementrapportage
Het Dagelijks Bestuur bespreekt in de vergadering van:
- 21 nov. 2019: de managementrapportage t/m september 2019
- 4 juni 2020: de managementrapportage t/m maart 2020
- 10 sept. 2020: de managementrapportage t/m juni 2020
- 19 nov. 2020: de managementrapportage t/m september 2020.

De managementrapportage t/m juni 2020 wordt besproken en vastgesteld in de AB-vergadering van 1 oktober 2020.

Vóór 15 oktober 2020 krijgen de raden van de deelnemende gemeenten de, door het Algemeen Bestuur vastgestelde, managementrapportage t/m juni 2020 toegestuurd.

Kaderbrief 2021 en 2022
De concept-Kaderbrief 2021 wordt besproken en vastgesteld in de DB-vergadering van 7 nov. 2019. Hierin staat beschreven de hoofdlijnen van beleid en majeure beleidsvoornemens c.q. beleidswijzigingen van de GGD voor het jaar 2021 met inbegrip van op hoofdlijnen de financiële consequenties daarvan.
Vóór 15 november 2019 krijgen de raden van de deelnemende gemeenten de Kaderbrief/kadernota 2021 toegestuurd van het Dagelijks Bestuur voor reactie/standpunt .

De concept-Kaderbrief 2022 wordt besproken en vastgesteld in een nog te plannen DB-vergadering.
Vóór 15 oktober 2020 krijgen de raden van de deelnemende gemeenten de Kaderbrief/kadernota 2022 toegestuurd van het Dagelijks Bestuur voor reactie/standpunt .

Meerjarenstrategie 2020-2023
De meerjarenstrategie 2020-2023 beschrijft de leidende principes en de strategische thema's/speerpunten, waar de GGD in de jaren 2020 t/m 2023 extra aandacht aan wil besteden. Het geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD.
De concept meerjarenstrategie 2020-2023 wordt besproken in de DB-vergadering van 21 nov. 2019. Na instemming wordt het (evt. aangepaste) concept - voor toetsing – gestuurd naar het Algemeen Bestuur (12 dec. 2019). Na deze AB-vergadering wordt het (evt. aangepaste) concept – voor zienswijze – medio december toegestuurd naar de raden. Vaststelling van de meerjaren-strategie 2020-2023 vindt plaats in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 2 april 2020.

GR GGD Gelderland-Zuid
De GR van de GGD Gelderland-Zuid wordt herzien, mede n.a.v. het rapport van de gezamenlijke Rekenkamers 'Grip op Veilig Thuis'.
In het DB van 21 november wordt een concept besproken en vastgesteld, dat vervolgens ter vaststelling wordt doorgezonden naar het AB van 12 december.

In de bijlagen wordt de P&C-cyclus GGD / jaarkalender in 2019 en 2020 in schema weergegeven.

Voorstel te beslissen:
1. Kennis te nemen van de P&C-cyclus GGD / jaarkalender DB in 2019 en 2020.

In schema:

Onderwerp	**DB**	**Toesturen aan raden voor zienswijze**	**Retour zienswijze van de raden**	**AB**
Begrotingswijziging 2019 VT	3 oktober 2019	10 oktober 2019	Voor 14 nov. 2019	12 december 2019
Lidmaatschap GGD van de werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties	3 oktober 2019	8 oktober 2019	Voor 15 nov. 2019	12 december 2019
Kaderbrief 2021	7 nov. 2019	Voor 15 nov. 2019	Voor 15 jan. 2020	
Notitie besparingen	7 en 21 nov. 2019			12 december 2019
Concept meerjarenstrategie 2020-2023	21 november 2019	Medio dec. 2019	Voor 4 maart 2020	2 april 2020
Concept herziene GR	21 november 2019			12 december 2019 (daarna sturen naar de colleges, die vervolgens instemming vragen van de raden)
Marap t/m sept. 2019	21 november 2019			
Heidag DB	Januari 2020			
Jaarrekening 2019	12 maart 2020	Voor 1 april 2020	Voor 27 mei 2020	25 juni 2020
Begroting 2021	12 maart 2020	Voor 1 april 2020	Voor 27 mei 2020	25 juni 2020
Begrotingswijziging 2020 VT	12 maart 2020	Voor 1 april 2020	Voor 27 mei 2020	25 juni 2020
Begrotingswijziging 2020 Wvggz	12 maart 2020	Voor 1 april 2020	Voor 27 mei 2020	25 juni 2020
Marap t/m maart 2020	4 juni 2020			
Marap t/m juni 2020	10 sept. 2020	Voor 15 oktober (tkn)		1 oktober 2020
Kaderbrief 2022	Nog te plannen	Voor 15 okt. 2020	Voor 15 jan. 2021	
Marap t/m sept. 2020	19 nov. 2020			

Op een andere wijze in schema:

2019

Vergadering DB	Onderwerp
7 november	- Vaststellen Kaderbrief 2021 - Bespreken notitie besparingen
21 november	- Vaststellen concept meerjarenstrategie 2020-2023 - Vaststellen Marap t/m sept. 2019 - Vaststellen concept (herziene) GR GGD - Bespreken en vaststellen notitie besparingen (voor bespreking in AB)

Vergadering AB	Onderwerp
12 december	- Vaststellen begrotingswijziging 2019 VT - Vaststellen concept (herziene) GR GGD (daarna sturen naar de colleges, die vervolgens instemming vragen van de raden) - Vaststellen of GGD lid mag worden van de werkgeversvereniging Samen-werkende Gemeentelijke Organisaties - Bespreken notitie besparingen

Toesturen naar de raden	Onderwerp	Retour zienswijze van de raden
Vóór 15 november l	- Kaderbrief 2021 (voor zienswijze)	Voor 15 jan. 2020
Medio dec.	- Concept meerjarenstrategie 2020-2023 (voor zienswijze)	Voor 4 maart 2020

2020

Vergadering DB	Onderwerp
Januari?	Heidag DB
12 maart	- Vasstellen concept jaarrekening 2019 - Vaststellen concept begroting 2021 - Vaststellen concept begrotingswijziging 2020 VT - Vaststellen concept begrotingswijziging 2020 Wvggz
4 juni	- Vaststellen Marap t/m maart 2020
10 september	- Vaststellen Marap t/m juni 2020
Nog plannen	- Vaststellen Kaderbrief 2022
19 november	- Vaststellen Marap t/m sept. 2020

Vergadering AB	**Onderwerp**
2 april	- Vaststellen meerjarenstrategie 2020-2023
25 juni	- Vaststellen jaarrekening 2019 - Vaststellen programmabegroting 2021 - Vaststellen begrotingswijziging 2020 VT - Vaststellen begrotingswijziging 2020 Wvggz
1 oktober	- Vaststellen Marap t/m juni 2020

Toesturen naar de raden	**Onderwerp**	**Retour zienswijze van de raden**
Vóór 1 april	- concept jaarrekening 2019 - concept begroting 2021 - concept begrotingswijziging 2020 VT - concept begrotingswijziging 2020 Wvggz (voor zienswijze)	Voor 27 mei 2020
Vóór 15 oktober	- Marap t/m juni 2020 (ter kennisname) - Kaderbrief 2022 (voor zienswijze)	Voor 15 jan. 2021

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	6.4
Onderwerp	Opzet Programmabegroting GGD 2021

Korte samenvatting onderwerp:

Bij de vaststelling van de begroting 2020 is door het Algemeen Bestuur (AB) besloten dat de GGD een voorstel maakt voor de indeling van de Programmabegroting GGD 2021, zodat de begroting beter aansluit bij de behoeften van gemeenten, waaronder het inzicht in verschillende taken. Dit zou gerealiseerd moeten worden door een andere indeling van de begroting.
In bijgaande notitie wordt hiervoor een voorstel gedaan.

Dit voorstel is ambtelijk getoetst in het RAO van 24 september jl. Hier bleek draagvlak voor het voorstel.
In het betreffende RAO is ook de optie besproken dat de indeling 'gekanteld' kan worden. Op deze manier wordt de afdeling leidend en niet de grondslag van de taken. Omdat het AB graag de indeling terug wil zien in de onderscheidende taken van de GGD, heeft het DB voorgesteld om de bijgaande indeling voor te leggen aan het AB.

Voorstel te beslissen:

1. Instemmen met de bijgevoegde nieuwe indeling van de programmabegroting GGD 2021.

Opzet indeling Programmabegroting GGD 2021

1. Inleiding
Bij de vaststelling van de begroting 2020 is door het Algemeen Bestuur besloten dat de GGD een voorstel maakt voor de indeling van de Programmabegroting GGD 2021, zodat de begroting beter aansluit bij de behoeften van gemeenten, waaronder het inzicht in verschillende taken. Dit zou gerealiseerd moeten worden door een andere indeling van de begroting. In deze notitie wordt een voorstel hiervoor gedaan.

2. Opbouw begroting
De huidige opbouw van de begroting kent een hoofdindeling van uniforme bijdragen, facultatieve bijdragen, interne dienstverlening en algemene dekkingsmiddelen (zie bijlage I). Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in taken die bij wet zijn opgedragen aan de GGD en taken die als gevolg van beleidsmatige keuzes bij de GGD belegd zijn.

Voorgesteld wordt om de huidige indeling te wijzigen in de volgende indeling:

1. Taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD. Voorbeelden hiervan zijn: het verwerven van inzicht in de gezondheidssituatie (monitoring), infectieziektebestrijding, het bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's, met inbegrip van programma's voor de gezondheidsbevordering, preventieve gezondheidszorg voor ouderen, toezicht kinderopvang etc.

2. Taken (afkomstig uit andere wetten) die door de gemeenten (in Gelderland-Zuid) vanwege beleidsmatige keuzes zijn opgedragen aan de GGD. Voorbeelden hiervan zijn: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Oggz), Toegang Beschermd Wonen, Veilig Thuis, Toezicht Wmo, Forensische geneeskunde.

3. Facultatieve taken op grond van bepaalde wensen/behoeften van de gemeenten. Deze taken worden dan uitgevoerd op grond van een opdrachtbrief van gemeenten op basis van een offerte van de GGD. Voorbeelden hiervan zijn de programma's 'Voorzorg' en 'Nu Niet Zwanger'.

4. Interne dienstverlening. Conform wet- en regelgeving uit het BBV (Besluit begroting en verantwoording) is het verplicht om een aparte paragraaf Bedrijfsvoering op te nemen.

De uniforme bijdragen worden op dit moment apart verantwoord onder de algemene dekkingsmiddelen. In de nieuwe situatie ligt het voor de hand om deze toe te rekenen aan de taken zoals benoemd in onderdeel 1 en 2 van bovenstaande indeling. Dit geldt ook voor het GGD-brede product. Een overzicht van de nieuwe indeling is opgenomen in bijlage II. Een onderverdeling van de taken is opgenomen in bijlage III.

3. Indeling tabellen
In de financiële tabellen, die opgenomen zijn in de begroting behorende bij de indeling uit bijlage I, wordt in de huidige situatie alleen het begrotingsjaar (t) en de drie opvolgende jaren (meerjarenraming) opgenomen (zie bijlage IV). Voorstel is om hieraan toe te voegen de voorgaande begroting (t-1) en de realisatie van de meest recente jaarrekening (t-2).

4. Taakvelden
Conform wet- en regelgeving uit het BBV is de GGD verplicht te rapporteren naar taakvelden. Gemeenten hebben deze informatie nodig voor eigen rapportages. In de huidige begroting wordt dit overzicht in de bijlage op totaalniveau van de GGD opgenomen (zie bijlage V). Gemeenten moeten daardoor het aandeel zelf berekenen. Voorstel is om dit overzicht op te nemen per gemeente zodat gemeenten dit niet meer zelf hoeven te berekenen.

Instemmen met
- het wijzigen van de programma indeling met ingang van begrotingsjaar 2021 zoals beschreven in paragraaf 2;
- het uitbreiden van de genoemde tabellen in paragraaf 3;
- het uitbreiden van de genoemde tabellen in paragraaf 4.

Bijlage I: Indeling vastgestelde begroting 2020

Uniform

GGD-breed programma (uniform)

- Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA)

GGD-breed product (uniform)

- Publieke gezondheid bij crises en rampen

Werkveld specifiek (uniform)

- Algemene gezondheidszorg
- Bijzondere Zorg
- Gezond Leven
- Jeugdgezondheidszorg
- Veilig Thuis

Facultatief

Werkveld specifiek (facultatief)

- Algemene gezondheidszorg
- Bijzondere Zorg
- Gezond Leven
- Jeugdgezondheidszorg

Interne dienstverlening

- Arbo
- Communicatie
- Informatiemanagement
- Kwaliteit
- Bedrijfsvoering

Algemene dekkingsmiddelen

Bijlage II: voorstel indeling begroting 2021

Uniform

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD

- OIA (Onderzoek, informatie en advies)
- Algemene gezondheidszorg
- Bijzondere Zorg
- Gezond Leven
- Jeugdgezondheidszorg
- Veilig Thuis

Wettelijke taken beleidsmatig belegd bij de GGD

- Algemene gezondheidszorg
- Bijzondere Zorg
- Gezond Leven
- Jeugdgezondheidszorg
- Veilig Thuis

Facultatief

Werkveld specifiek (facultatief)

- Algemene gezondheidszorg
- Bijzondere Zorg
- Gezond Leven
- Jeugdgezondheidszorg
- Veilig Thuis

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

- Arbo
- Communicatie
- Informatiemanagement
- Kwaliteit
- Ondersteunende diensten

Bijlage III: Onderverdeling taken

Taken	Taken opgedragen aan de GGD vanuit de WPG of andere wetgeving	Taken beleidsmatig belegd bij de GGD
OIA		
Onderzoek, Informatie en Advies	X	
Algemene gezondheidszorg		
Infectieziektebestrijding	X	
Tuberculosebestrijding	X	
Technische hygiënezorg	X	
Seksuele gezondheid	X	
Toezicht inspectie kindercentra	X	
GGD Rampenopvangplan (GROP)	X	
Toezicht WMO		X
Forensische geneeskunde		X
Medische milieukunde	X	
Jeugdgezondheidszorg		
Preventieve Logopedie		X
Jeugdgezondheidszorg	X	
Bijzondere Zorg		
Bijzondere Zorg / Oggz		X
Toegang Beschermd Wonen		X
Gezond Leven		
Gezondheisbevordering	X	
Veilig Thuis		
Veilig Thuis		X

Bijlage IV: Indeling tabellen

Voorbeeld tabel uit de vastgestelde begroting 2020.

Publieke gezondheid bij crisis en rampen	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Lasten				
Personeelskosten	123	123	123	123
Materiële kosten	14	14	14	14
Kapitaallasten	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	60	60	60	60
Baten				
Subsidie gemeenten	0	0	0	0
Bijdrage rijk	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-92	-92	-92	-92
Resultaat				
Mutatie reserve	0	0	0	0
Resultaat				
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**105**	**105**	**105**	**105**

Bijlage V: Overzicht taakvelden opgenomen in vastgestelde begroting 2020

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2018	Gew. begr. 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0.4 Overhead	8.612	8.183	8.413	8.384	8.356	8.356
Baten	-903	-605	-620	-715	-839	-837
Lasten	9.515	8.787	9.032	9.099	9.195	9.193
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	-244	-213	-191	-191	-191	-191
Baten	-554	-510	-478	-478	-478	-478
Lasten	310	297	287	287	287	287
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-384	-305	-310	-310	-310	-310
Baten	-1.093	-1.046	-1.102	-1.102	-1.102	-1.102
Lasten	709	741	791	792	792	792
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-37	-37	-25	-25	-25	-25
Baten	-204	-167	-171	-171	-171	-171
Lasten	166	130	146	146	147	147
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-194	-180	-157	-157	-157	-157
Baten	-696	-737	-734	-734	-734	-734
Lasten	502	557	577	577	577	577
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-32	-66	-24	-24	-24	-24
Baten	-142	-108	-79	-79	-79	-79
Lasten	111	42	55	55	55	55
6.81/6.82 Geëscaleerde zorg 18- / 18+	-1.269	-1.438	-1.883	-1.881	-1.878	-1.878
Baten	-5.425	-6.147	-6.328	-6.328	-6.328	-6.328
Lasten	4.156	4.709	4.444	4.447	4.450	4.450
7.1 Volksgezondheid	-6.180	-5.944	-5.822	-5.797	-5.771	-5.771
Baten	-27.057	-26.455	-27.337	-27.247	-27.152	-27.152
Lasten	20.877	20.511	21.515	21.450	21.381	21.381
Totaal	**272**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	6.5
Onderwerp	Consequenties van de verhuizing van GGD uit het pand aan de Groenewoudseweg t.a.v. investeringen en onderhoudsvoorziening

---

In dit voorstel is uitgegaan van positieve besluitvorming door gemeente Nijmegen.

Korte samenvatting onderwerp:

Indien de gemeenteraad van Nijmegen besluit akkoord te gaan met het voorstel omtrent de nieuwbouw van de GGD veranderen per direct een aantal waarderingsgrondslagen voor het huidige pand aan de Groenewoudseweg. Hieruit volgen financiële consequenties.

Investeringen
Gedane investeringen in het pand kunnen niet meer conform gebruikelijke termijnen worden afgeschreven omdat nu reeds bekend is dat de levensduur naar verwachting tot maximaal 2022 duurt. In wet- en regelgeving staat het volgende:

> *Een wijziging van een verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. gebruiksintensiteit is een schattingswijziging. De bestaande (rest)boekwaarde wordt niet herrekend, maar over de langere, dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.*

Voor de gedane investeringen in het pand aan de Groenewoudseweg betekent dit dat € 234.000 per einde 2022 versneld dient te worden afgeschreven. Dit is een extra (niet begrote) last van € 58.500 per jaar met ingang van 2019. Vanzelfsprekend geldt voor de komende jaren dat investeringen tot een minimum beperkt blijven.

Onderhoudsvoorziening
In de afgelopen jaren heeft de GGD een onderhoudsvoorziening opgebouwd op basis van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) dat is opgesteld door een externe partij in opdracht van de eigenaar van het pand (gemeente Nijmegen). Deze voorziening is gevormd om toekomstige groot onderhoud projecten te financieren. Met het besluit van de gemeente Nijmegen komt dit te vervallen omdat de planningshorizon van het onderhoud zich zal beperken tot de komende jaren en niet meer op de lange termijn. De stand van de voorziening is naar verwachting eind 2019 circa € 500.000 (een opgave van uitgevoerde werkzaamheden wordt in januari 2020 verwacht). Het resultaat 2019 valt hierdoor incidenteel circa € 500.000 positiever uit.

Per saldo
Bovenstaande mutaties t.a.v. de investeringen en onderhoudsvoorziening zijn niet in eerdere rapportages verwerkt. Per saldo zal het resultaat in 2019 circa € 450.000 positiever uitvallen.

Advies
Beide genoemde consequenties zijn onontkoombaar en zullen plaatsvinden per einde 2019.
Het Dagelijks Bestuur adviseert om:

- per jaar aan het einde een bestemde reserve te vormen voor de extra lasten als gevolg van de verkorte afschrijftermijnen. Dit betreft 3 jaren (2020 – 2022) in totaal € 175.500;
- het restant bedrag (€ 450.000 minus € 175.500) in 2019 toe te voegen aan een bestemde reserve voor de dekking van lasten die gaan ontstaan in de laatste fase voordat de GGD verhuist. Hierbij kan gedacht worden aan dubbele schoonmaakkosten, energielasten en heffingen.

N.B.:
Bovengenoemd voorstel heeft alleen betrekking op de periode tussen het moment van besluitvorming door de gemeente Nijmegen en het moment dat de GGD daadwerkelijk zal verhuizen. In de loop van 2020 zal het tijdspad en de exacte (financiële) consequenties van de nieuwbouw duidelijk worden. Het bestuur zal hier, zo als dat ook in 2019 is gebeurd, over geïnformeerd worden. Naar verwachting kan in de tweede helft van 2020 een gedetailleerd plaatje voorgelegd worden.

Voorstel te beslissen:

1. Kennis nemen van de consequenties van de verhuizing van de GGD uit het pand aan de Groenewoudseweg.
2. In te stemmen om:
   a. per jaar aan het einde een bestemde reserve te vormen voor de extra lasten als gevolg van de verkorte afschrijftermijnen. Dit betreft 3 jaren (2020 – 2022) in totaal €175.500;
   b. het restant bedrag (€ 450.000 minus € 175.500) in 2019 toe te voegen aan een bestemde reserve voor de dekking van lasten die gaan ontstaan in de laatste fase voordat de GGD verhuist.

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	7.1
Onderwerp	Informatievoorziening vanuit VT (periodieke rapportages)

Korte samenvatting onderwerp:

Informatievoorziening van Veilig Thuis

Met ingang van juli 2017 levert Veilig Thuis de VT monitor aan. Zodat de gemeenten in Gelderland-Zuid zicht houden op de uitvoering van de wettelijke taken van Veilig Thuis Gelderland-Zuid. Toen is afgesproken om maandelijks op gemeenteniveau op hoofdlijnen te rapporteren (aantal meldingen, adviezen en onderzoeken, doorlooptijden).
Verder brengt Veilig Thuis vanaf het voorjaar van 2018 het halfjaarrapport uit. Met hierin meer duiding en nadere informatie, bijvoorbeeld over de aard van geweld en de hoedanigheid van de melder. Bij aanvang is nadrukkelijk aangegeven dat het gaat om groeidocumenten.

We zijn nu een paar jaar verder. Onze rapportages zijn in de loop van de tijd verder ontwikkeld, omdat ook Veilig Thuis een ontwikkeling heeft doorgemaakt. Sinds de invoering van de verbeterde Meldcode Huiselijk Geweld en kindermishandeling werken we met een nieuw Handelingsprotocol, en met nieuwe diensten (Veiligheidsbeoordeling, voorwaarden & vervolg en Monitoring)[1].

Bij deze doet Veilig Thuis een voorstel voor aanpassing van onze informatievoorziening. Het doel is onveranderd: met behulp van de rapportages voldoende zicht houden op onze wettelijke taken. Alle definities die we gebruiken in de rapportages die we hieronder voorstellen zijn afkomstig uit de BUR, oftewel de Basisset Uniforme Registratie van Veilig Thuis. Per 1 januari van dit jaar is de BUR het uitgangspunt, zodat alle Veilig Thuis-organisaties uniform registreren en dus ook eenduidige cijfers kunnen aanleveren aan het CBS.

Het voorstel van het Dagelijks Bestuur is om met ingang van 1 januari 2020 de volgende rapportages aan te leveren aan het Algemeen Bestuur (waar mogelijk gebundeld):

1. <u>Kwartaalrapportage VT</u>

Deze rapportage bevat onderstaande onderdelen, met op de voorlegger de duiding van de belangrijkste cijfers.

- Aantal zorgmeldingen VT per gemeente (waaronder politiemeldingen)
- Aantal advies/ondersteuning per gemeente
- Aantal veiligheidsbeoordelingen per gemeente (wettelijke termijn)
- Aantal overdracht na veiligheidsbeoordeling
- Aantal afgeronde onderzoeken (wettelijke termijn en monitoring)
- Aantal voorwaarden en vervolg (wettelijke termijn en monitoring)

2. <u>MARAP en jaarrekening/jaarverslag</u>

De MARAP t/m juni van de GGD (incl. Veilig Thuis) en de jaarrekening/het jaarverslag worden standaard geleverd aan de gemeenten. De MARAP t/m juni en de jaarrekening/het jaarverslag geven inhoudelijke duiding aan wat we zien aan instroom. Verder wordt uiteraard ook de stand van zaken van de financiën/begroting weergegeven.

3. <u>CBS cijfers</u>

Het CBS brengt 2x per jaar spiegelrapportages uit die een beeld geven van onze regio versus de landelijke cijfers. Deze benchmark laat zien hoe onze positie/prestatie is ten opzichte van andere Veilig Thuis-organisaties. De eerste CBS-benchmark is gevoegd in de halfjaarrapportage VT jan. – juni 2019 (zie hiervoor mededeling 1 - agendapunt 4 van deze vergadering).

[1] Zie Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019.

Voorstel te beslissen:

1. In te stemmen om de cijfers van Veilig Thuis per kwartaal te versturen.
2. In te stemmen om aan het AB 2x per jaar een uitgebreid overzicht te geven, in de Marap t/m juni en in de jaarrekening, waarin de belangrijkste tabellen van de halfjaarcijfers van VT zijn opgenomen.
3. In te stemmen dat in de toekomst 2x per jaar een spiegelrapportage aan het AB wordt gegeven met de CBS-cijfers.
4. Indien het AB hiermee instemt, akkoord te gaan dat er een brief naar de Raden wordt verstuurd met daarin het overzicht van de jaarcyclus 'rapportages VT'.

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	7.2
Onderwerp	(Geactualiseerde) Bestuurlijke Samenwerkingsafspraken Veilig Thuis – gemeenten Gelderland-Zuid

Korte samenvatting onderwerp:

Bijgevoegd treft u aan de geactualiseerde samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en de regiogemeenten. De eerste versie is in juni 2017 opgeleverd, met als uitgangspunt dat deze afspraken geen eindproduct, maar een startpunt vormen voor een betere samenwerking.

In het gremium 'Samen Doen' zijn alle partners blijvend met elkaar in gesprek over de samenwerking in de praktijk en zijn de Samenwerkingsafspraken inmiddels geëvalueerd. Bovendien is per 1 januari 2019 de aangescherpte Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling in werking getreden en het nieuwe Handelingsprotocol van Veilig Thuis van kracht geworden. In 2019 is Toezicht Sociaal Domein (TSD) van start gegaan met een onderzoek naar de hulp die door het lokale netwerk ingezet wordt na eigen onderzoek door Veilig Thuis. Het onderzoek is verricht in zes Veilig Thuis regio's, waaronder onze regio (gemeenten Nijmegen, Wijchen en Zaltbommel). Dit alles heeft geleid tot deze update van de Bestuurlijke Samenwerkingsafspraken tussen de regiogemeenten en Veilig Thuis Gelderland-Zuid.

Bijgaande concept-samenwerkingsafspraken zijn vastgesteld door het Dagelijks Bestuur op 21 november jl. Met betrekking tot de informatievoorziening vanuit Veilig Thuis (zie agendapunt 7.1) moeten de genomen besluiten door het AB nog opgenomen en verwerkt worden in de samenwerkingsafspraken. Hierna worden de definitieve samenwerkingsafspraken ter vaststelling aangeboden aan de deelnemende colleges. De vaststelling wordt verzocht uiterlijk 1 maart 2020.

Op 2 april 2020 wordt de stand van zaken m.b.t. de Samenwerkingsafspraken teruggekoppeld aan het Algemeen Bestuur.

Vanuit gemeente Nijmegen wordt een concept-collegevoorstel voorbereid dat iedere gemeente ter besluit kan voorleggen aan het eigen college.

Voorstel te beslissen:

1. Kennisnemen van de geactualiseerde samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en de deelnemende gemeenten en dat deze voor vaststelling zullen worden aangeboden aan de deelnemende colleges.

Bestuurlijke Samenwerkingsafspraken

Veilig Thuis – gemeenten

Gelderland-Zuid 2.0

Versie:	2.0
Datum:	28 november 2019

Gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen, Zaltbommel, en Mook en Middelaar.

VEILIG THUIS

GGD Gelderland-Zuid

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
1. Inleiding 3
2. Wettelijke taken Veilig Thuis 4
2.1 Wettelijke taken Veilig Thuis 4
2.2 Bovenwettelijke taken Veilig Thuis 4
3. Het eerste contact van de professional met Veilig Thuis 5
3.1 Besluit advies of melding 6
4. Proces advies en ondersteuning bij Veilig Thuis 7
4.1 Adviesvragen Veilig thuis 7
4.2 Ondersteuning 7
5. Proces melding bij Veilig Thuis 9
5.1 Zorgmeldingen politie 9
5.2 Zorgmeldingen politie Mook en Middelaar 11
5.3 Meldingen burgers en professionals Veilig Thuis 12
6. Samen optrekken in voorwaarden & vervolg en onderzoek 14
6.1 Voorwaarden & vervolg 14
6.2 Onderzoek 14
6.3 Jeugdbeschermingstafel 15
7. Overdracht casussen 16
7.1 Overdracht vanuit Veilig Thuis na veiligheidsbeoordeling 16
7.2 Overdracht vanuit Veilig Thuis na onderzoek 17
7.3 Overdracht vanuit Veilig Thuis na voorwaarden en vervolg 17
7.4 Bereikbaarheid lokale teams voor overdracht 17
7.5 Afspraken na overdracht 18
7.6 Escalatiemodel 18
8. Kennis en kwaliteit lokale teams 20
9. Monitoring 22
9.1 Monitoring op casusniveau 22
9.2 Beleidsmonitoring huiselijk geweld en kindermishandeling 23

10. Overige samenwerkingsafspraken 24
11. Evaluatie en aanpassing samenwerkingsafspraken 25

Bijlagen 26
1. Aangescherpte Meldcode en onderliggende visie van Arum 26
2. Proces Veilig Thuis (Handelingsprotocol pag. 16) 28
3. Overdrachtsprotocol 29
4. Escalatiemodel 31
5. Opdracht werkgroep Samen Doen, versie december 2018 34
6. MDA++ 35
7. Samenwerkingsafspraken met Moviera 39
8. Afsluitbrief na directe overdracht 43
9. Afsluitbrief na overdracht dienst onderzoek 44
10. Afsluitbrief na overdracht dienst voorwaarden & vervolg 46
11. Begrippenlijst 48

1. Inleiding

Veilig Thuis Gelderland-Zuid (in dit stuk verder aangeduid als: Veilig Thuis) is het regionale advies- en meldpunt bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling in Gelderland-Zuid[1] en de gemeente Mook en Middelaar (in dit stuk verder aangeduid als: regiogemeenten). Veilig Thuis maakt deel uit van de ketensamenwerking bij de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Veilig Thuis heeft zich doorontwikkeld naar een organisatie met een drietal kerntaken:

- een toegankelijk meldpunt dat bij signalen snel zicht op veiligheid krijgt en – zo nodig - hulp voor het betrokken cliëntsysteem organiseert;
- een advies-, ondersteunings- en expertisefunctie voor burgers en professionals die in aanraking komen of aan de slag gaan met huiselijk geweld en kindermishandeling;
- een onderzoeksfunctie met verregaande wettelijke bevoegdheden om in complexe casuïstiek een doorbraak te forceren.

In deze overeenkomst worden de geactualiseerde samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en de regiogemeenten bestuurlijk vastgelegd.
De eerste versie is in juni 2017 opgeleverd, met als uitgangspunt dat deze afspraken geen eindproduct, maar een startpunt vormen voor een betere samenwerking. In het gremium Samen Doen zijn alle partners blijvend met elkaar in gesprek over de samenwerking in de praktijk, en zijn de Samenwerkingsafspraken inmiddels geëvalueerd. Bovendien is per 1 januari 2019 de aangescherpte Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling in werking getreden en het nieuwe Handelingsprotocol van Veilig Thuis van kracht geworden. Dit alles met als onderliggende visie 'Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risico gestuurde zorg' (zie bijlage).

In 2018 is Toezicht Sociaal Domein (TSD) van start gegaan met een onderzoek naar de hulp die door het lokale netwerk ingezet wordt na eigen onderzoek door Veilig Thuis. Het onderzoek is verricht in zes Veilig Thuis regio's, waaronder onze regio (gemeenten Nijmegen, Wijchen en Zaltbommel). Inmiddels is dit onderzoek afgerond en heeft het geleid tot een aantal aanbevelingen voor onze regio.

Dit alles heeft geleid tot deze update van de Bestuurlijke Samenwerkingsafspraken regiogemeenten – Veilig Thuis Gelderland-Zuid.

Aanvullend op deze samenwerkingsafspraken werken gemeenten in Gelderland-

[1] Gelderland-Zuid bestaat uit de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.

Zuid op dit thema samen volgens het beleidskader Regionale Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

2. Wettelijke taken Veilig Thuis

2.1 Wettelijke taken Veilig Thuis

In de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 zijn de taken en bevoegdheden van Veilig Thuis geregeld. De Wmo 2015 (hierna de wet) legt de verantwoordelijkheid voor het inrichten van Veilig Thuis bij het gemeentebestuur (art. 4.1.1.). Het gemeentebestuur moet ervoor zorgen dat Veilig Thuis zijn/haar taken ten behoeve van de inwoners kan uitvoeren. Regionale Samenwerking daarbij is mogelijk.

Bij de inrichting van Veilig Thuis zijn de gemeentebesturen gebonden aan de wettelijke taken en bevoegdheden (zie par. 14.2 en 14.3) van Veilig Thuis. Anders gezegd: iedere Veilig-Thuisorganisatie moet alle wettelijke taken uitvoeren. Daarnaast kan een gemeentebestuur Veilig Thuis verzoeken om aanvullend ook andere taken op te pakken (Bron: Handelingsprotocol Veilig Thuis, pag. 52).

2.2 Bovenwettelijke taken Veilig Thuis

Veilig Thuis Gelderland-Zuid voert twee bovenwettelijke taken uit:

1. *Uitvoering Wet Tijdelijk Huisverbod*

De uitvoering van het casemanagement in het kader van de Wet Tijdelijk Huisverbod wordt vanaf 2017 uitgevoerd door de afdeling Bijzondere Zorg, ondergebracht bij de GGD Gelderland-Zuid.

2. *Voorlichting*

De voorlichting die Veilig Thuis geeft wordt afgestemd op de wensen van de betreffende ketenpartner. Onderwerpen die in ieder geval aan bod komen zijn de aangescherpte Meldcode, de werkwijze van Veilig Thuis, en de samenwerking met de ketenpartner(s).

3. Het eerste contact van de professional met Veilig Thuis

Het eerste contact met Veilig Thuis kent twee doelen: *(Handelingsprotocol Veilig Thuis, pag. 17)*

- Veilig Thuis heeft een beeld van de actuele veiligheid van alle direct betrokkenen en van de (on)mogelijkheden van degene die contact opneemt voor het herstellen van de directe veiligheid.
- Veilig Thuis neemt een besluit om over te gaan tot het geven van advies of het in ontvangst nemen van een melding.

Veilig Thuis bespreekt in het eerste contact:

- de relatie van degene die contact opneemt tot het gezin of huishouden;
- de samenstelling van het gezin/huishouden;
- bedoelingen en verwachtingen van degene die contact opneemt;
- de werkwijze en mogelijkheden van Veilig Thuis;
- consequenties van de verschillende vervolgtrajecten voor anonimiteit; verantwoordelijkheidsverdeling, registratie en informatieplicht;
- anonimiteit ten opzichte van gezin of huishouden;
- beroepsgeheim en de Wet verplichte Meldcode (zie ook bijlage over de aangescherpte Meldcode): indien van toepassing verstrekt Veilig Thuis hierover informatie.

Professionals die vallen onder de wet Meldcode (Bijlage 1) zijn verplicht bij het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling de vijf stappen van de Meldcode te volgen. Vanaf 1 januari 2019 hanteert de professional het afwegingskader in stap 4 en 5. Het afwegingskader bevat vragen die de professional ondersteunen bij het wegen van de casus en het nemen van een beslissing of melden bij Veilig Thuis noodzakelijk is. De professional beantwoordt de vragen 3 tot en met 5 altijd in overleg met Veilig Thuis. Over beantwoording van de vragen 1 en 2 kan hij/zij desgewenst ook met Veilig Thuis overleggen.

1. Blijft het vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling bestaan?

2. Is er sprake van (een vermoeden van) acute of structurele onveiligheid?

3. Ben ik in staat passende hulp te bieden of organiseren?

4. Werken de directbetrokkenen mee aan de geboden of georganiseerde hulp?

5. Leidt deze hulp tot stabiele veiligheid?

Over beantwoording van de vragen 1 en 2 kan de professional desgewenst met Veilig Thuis overleggen. Indien het antwoord op vraag 2 'ja' is, beantwoordt de professional de vragen 3 tot en met 5 samen met Veilig Thuis *(Handelingsprotocol Veilig Thuis, pag. 18)*.

3.1 Besluit advies of melding

Bij de keuze tussen een advies of een melding is de wens van degene die contact opgenomen heeft met Veilig Thuis bepalend. Wanneer hij of zij een melding wil doen wordt de melding door Veilig Thuis altijd in ontvangst genomen en vastgelegd. Veilig Thuis adviseert bij het maken van deze afweging, waarbij Veilig Thuis de volgende richtlijnen hanteert: (*Handelingsprotocol Veilig Thuis, pag. 18*)

- Wanneer een professional contact opneemt: zou hij/zij op basis van de wet Meldcode en volgens zijn afwegingskaders een melding moeten doen?
- Is degene die contact heeft opgenomen in staat om de stappen te zetten die nodig zijn voor herstel van directe en stabiele veiligheid?

Wanneer een professional besluit niet te melden terwijl Veilig Thuis dit wel adviseert, kan Veilig Thuis een ambtshalve melding doen. Zij besluiten dan handelend op te treden zonder toestemming van de adviesvrager. Veilig Thuis besluit tot een ambtshalve melding in het geval dat:

- Het veiligheidsrisico voor de directbetrokkene of anderen hoog en acuut is en/of;
- De adviesvrager ook met ondersteuning van Veilig Thuis de veiligheid van de directbetrokkenen niet of onvoldoende kan of wil vergroten;
- Na opschaling tussen Veilig Thuis en de adviesvrager geen overeenstemming is bereikt over het doen van een melding;
- Veilig Thuis beschikt over persoonsgegevens van de directbetrokkenen.

4. Proces advies en ondersteuning bij Veilig Thuis

4.1 Adviesvragen Veilig thuis

In sommige gevallen willen burgers en professionals geen melding doen, maar advies inwinnen hoe met een bepaalde situatie of casus moet worden omgegaan. Bij dergelijke signalen vervult Veilig Thuis een adviesfunctie. De adviesvrager blijft zelf verantwoordelijk voor het zicht op de veiligheid in het betreffende cliëntsysteem. Ten aanzien van de adviesfunctie worden de volgende afspraken gemaakt: *(Handelingsprotocol Veilig Thuis pag. 19-20)*.

A. Alle inwoners en professionals in de regiogemeenten kunnen (al dan niet anoniem) Veilig Thuis benaderen voor advies over (een vermoeden van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
B. Veilig Thuis geeft bij afsluiting van het contact richting de adviesvrager duidelijk aan dat:
    - Het contact een adviesgesprek was;
    - Er vanuit Veilig Thuis geen verdere actie wordt ondernomen tot door de adviesvrager opnieuw contact wordt opgenomen met Veilig Thuis;
    - Van ieder advies volgens een vast format gegevens worden vastgelegd. Deze registratie staat op naam van de adviesvrager, in dit geval de directbetrokkene, tenzij hij/zij daar geen toestemming voor geeft. In het geval dat een vervolgadvies wordt gegeven, worden de contactgegevens van de adviesvrager vastgelegd, met daarbij de afspraken die zijn gemaakt over een vervolg op het adviesgesprek.

4.2 Ondersteuning

Veilig Thuis kan vanuit de adviesvraag kortdurende ondersteuning bieden bij het doorbreken van geweld. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen directbetrokkenen en omstanders/professionals.

De ondersteuning aan directbetrokkenen kan op verschillende manierenvormgegeven worden, onder andere door:

- het leggen van contact tussen directbetrokkene en hulpverlener(s);
- het deelnemen aan een of meer gesprekken van directbetrokkene met een hulpverlener of de politie.

In de contacten met directbetrokkenen is Veilig Thuis outreachend en zo nodig vasthoudend. Veilig Thuis rondt het contact af wanneer er voldoende waarborgen zijn dat de nodige stappen worden gezet gericht op herstel van de veiligheid. Veilig Thuis kan de directbetrokkene adviseren een melding te doen in het geval herstel van de veiligheid een meer actieve bemoeienis van Veilig Thuis vraagt.

Veilig Thuis meldt de directbetrokkene expliciet dat Veilig Thuis geen verantwoordelijkheid draagt voor de besproken situatie en dat de directbetrokkenen nog steeds zelf de regie heeft over zijn veiligheidssituatie.

De ondersteuning aan *omstanders/professionals* kan bestaan uit:

- het ondersteunen in de voorbereiding van gesprekken met directbetrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling;
- het ondersteunen tijdens gesprekken met directbetrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling;
- het ondersteunen in het opstellen en/of bespreken van een veiligheidsplan;
- het bijwonen van een lokaal teamoverleg ter bespreking van de te nemen stappen in geval van huiselijk geweld of kindermishandeling.

5. Proces melding bij Veilig Thuis

Veilig Thuis honoreert altijd de wens van burgers en professionals om een melding te doen en deze vast te leggen in het registratiesysteem op voorwaarde dat: *(Handelingsprotocol Veilig Thuis pag. 26-29)*.

- de melding betrekking heeft op (een vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling;
- de melder zichzelf en zijn contactgegevens kenbaar maakt aan Veilig Thuis.

Het doel van de functie is:

- De verantwoordelijkheid voor het zicht op de veiligheid van de directbetrokkenen is overgedragen van de melder naar Veilig Thuis.
- Veilig Thuis komt in de positie om signalen uit verschillende bronnen te verbinden met de melding en kan zodoende een inschatting maken van de actuele en structurele onveiligheid.

Veilig Thuis is verantwoordelijk voor de afhandeling van de volgende meldingen:

- Zorgmeldingen politie ten aanzien van cliëntsystemen afkomstig uit de regio Gelderland-Zuid;
- Zorgmeldingen politie ten aanzien van cliëntsystemen afkomstig uit de gemeente Mook en Middelaar;
- Meldingen van professionals en burgers ten aanzien van cliëntsystemen afkomstig uit de regiogemeenten.

Tijdens de samenwerking tussen Veilig Thuis en de lokale teams staat partnerschap voorop. Dit houdt in dat professionals waar mogelijk samen optrekken, in contact met elkaar blijven en elkaar ondersteunen.

Tijdens de betrokkenheid van Veilig Thuis is Veilig Thuis verantwoordelijk voor het zicht op veiligheid. Waar nodig trekt Veilig Thuis hierbij samen op met het lokale team en/of andere professionals om actie te ondernemen ten aanzien van de veiligheid van het huishouden.

5.1 Zorgmeldingen politie

Per 1 juli 2019 is het zogenaamde routeeroverleg in onze regio beëindigd en vervangen door de nieuwe werkwijze politiemeldingen Veilig Thuis[2]. Daartoe heeft

[2] Zie notitie De landelijke doorontwikkeling bij Veilig Thuis en de consequenties voor het Routeeroverleg (april 2019, Veilig Thuis). Op 27 juni 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten om het routeeroverleg te beëindigen

Veilig Thuis het team politiemeldingen opgericht. De nieuwe werkwijze wordt regelmatig geëvalueerd (zowel intern als met de ketenpartners), en indien nodig bijgesteld. De werkwijze van het team politiemeldingen Veilig Thuis is nog volop in ontwikkeling, zowel landelijk als op regionaal niveau. Via het Algemeen Bestuur van de GGD worden de bestuurders hiervan op de hoogte gebracht.

De politiemeldingen komen nog steeds binnen via CORV. Vervolgens lopen een medewerker van Veilig Thuis en een medewerker van Bijzonder Zorg van de GGD samen alle politiemeldingen door. De politiemeldingen die betrekking hebben op verwarde personen worden direct doorgezet naar de afdeling Bijzondere Zorg.

Veilig Thuis gaat met alle overige meldingen aan de slag en verrijkt per mail bij de volgende partijen: Jeugdbescherming Gelderland[3], lokale teams, regieteams, het Veiligheidshuis en de Raad voor de Kinderbescherming. Op deze manier weten de lokale teams dat er een melding loopt en weet Veilig Thuis dat het een actieve casus is bij de lokale teams.

Vervolgens wordt de veiligheidsbeoordeling uitgevoerd. Dit hoeft, tenzij de urgentie van de melding hierom vraagt, niet perse op dezelfde dag te gebeuren waarop de melding is binnengekomen. Wél binnen 5 werkdagen, conform het Handelingsprotocol. Ten aanzien van deze meldingen worden de volgende afspraken gemaakt:

A. Veilig Thuis handelt meldingen van burgers en professionals af conform het Handelingsprotocol Veilig Thuis (*pag. 26-29)*.

B. Als er sprake is van spoed en crisis dan gaat Veilig Thuis altijd dezelfde dag er nog op af. Indien nodig zet Veilig Thuis de benodigde specialistische zorg in en wordt achteraf door het lokale team een beschikking afgegeven. Indien mogelijk wordt dit vooraf afgestemd met het lokale team. Als er geen sprake is van spoed en crisis, dan kan Veilig Thuis niet rechtstreeks hulpverlening inzetten, maar adviseert Veilig Thuis het lokale team[4].

C. Bij een melding volgt Veilig Thuis de procedure van de Veiligheidsbeoordeling *van een melding; informatieverzameling, beoordeling en besluitvorming (Handelingsprotocol Veilig Thuis pag. 30-34)*. Waarbij er sprake is van in ieder geval:
    - Tijdens de Veiligheidsbeoordeling stemt Veilig Thuis, afhankelijk van de inhoud van de casus, af met het betrokken wijkteam of regieteam.
    - Een korte screening op direct gevaar en structurele ernstige onveiligheid. Daarbij wordt een afweging gemaakt of een casus

---

en van start te gaan met de nieuwe werkwijze politiemeldingen. Zie notitie 27 juni Nieuwe werkwijze poltiemeldingen.

[3] Op een later moment zal geëvalueerd worden of ook verrijking bij de andere GI's gewenst is.

[4] Zie *Overdrachtsprotocol van Veilig Thuis Naar het lokale team*

besproken moet worden in het praktijkexperiment Aanpak structurele onveiligheid, voorheen MDA++ (zie bijlage);
- Verrijking op basis van diverse bronnen en bij verschillende partners;
- Afstemming met politie en/of OM indien strafrechtelijke componenten aanwezig zijn.

D. Besloten wordt of er wordt overgedragen naar het lokaal team, de betrokken hulpverlener, de direct betrokkenen, of dat Veilig Thuis de dienst Voorwaarden&Vervolg of Onderzoek of inzet. De direct betrokkenen worden hierover geïnformeerd door Veilig Thuis[5].
   - Als Veilig Thuis beslist tot het inzetten van de vervolgdienst Voorwaarden&vervolg of onderzoek dan informeren zij ook altijd het lokale team.
   - Veilig Thuis kan ook besluiten om direct na de veiligheidsbeoordeling over te dragen naar het lokale teams. In dit geval hoeft Veilig Thuis alleen schriftelijk over te dragen.
   - Veilig Thuis draagt over aan een hulpverlener die reeds betrokken is indien:
     - er aanwijzingen zijn voor acute of structurele onveiligheid én een hulpverlener/professional reeds betrokken is die de gemelde problematiek op een adequate manier kan en wil aanpakken en die daar naar het oordeel van Veilig Thuis toe in staat is (*Handelingsprotocol pag. 34)*.
     - In dit geval wordt het lokale team altijd geïnformeerd per mail. Indien nodig stemt Veilig Thuis persoonlijk of telefonisch af met het lokale team.
     - Veilig Thuis is geen wettelijke verwijzer en mag alleen hulp inzetten bij spoed of crisis.

5.2 Zorgmeldingen politie Mook en Middelaar

De gemeente Mook en Middelaar is geen onderdeel van de politieregio Gelderland-Zuid, maar van de politieregio Limburg-Noord. Ten aanzien van deze politiemeldingen is de volgende afspraak gemaakt:

A. Politiemeldingen die betrekking hebben op casussen afkomstig uit de gemeente Mook en Middelaar worden door Veilig Thuis volgens de werkwijze Zorgmeldingen Politie afgehandeld.

[5] Landelijk wordt gekeken naar een light versie van de veiligheidsbeoordeling.

5.3 Meldingen burgers en professionals Veilig Thuis

Veilig Thuis ontvangt ook meldingen van overige professionals (alle professionals behalve de politie) en van burgers. Bij meldingen door overige professionals wordt het Meldformulier van Veilig Thuis gebruikt[6]. In geval van een crisissituatie kunnen professionals ook telefonisch melden. Ten aanzien van deze meldingen worden de zelfde afspraken gemaakt als bij de politiemeldingen (zie paragraaf 5.1):

A. Veilig Thuis handelt meldingen van burgers en professionals af conform het Handelingsprotocol Veilig Thuis (*pag. 26-29)*.

B. Als er sprake is van spoed en crisis dan gaat Veilig Thuis altijd dezelfde dag er nog op af. Indien nodig zet Veilig Thuis de benodigde specialistische zorg in en wordt achteraf door het lokale team een beschikking afgegeven. Indien mogelijk wordt dit vooraf afgestemd met het lokale team. Als er geen sprake is van spoed en crisis, dan kan Veilig Thuis niet rechtstreeks hulpverlening inzetten, maar adviseert Veilig Thuis het lokale team[7].

C. Bij een melding volgt Veilig Thuis de procedure van de Veiligheidsbeoordeling *van een melding; informatieverzameling, beoordeling en besluitvorming (Handelingsprotocol Veilig Thuis pag. 30-34)*. Waarbij er sprake is van in ieder geval:
   - Tijdens de Veiligheidsbeoordeling stemt Veilig Thuis, afhankelijk van de inhoud van de casus, af met het betrokken wijkteam of regieteam.
   - Een korte screening op direct gevaar en structurele ernstige onveiligheid. Daarbij wordt een afweging gemaakt of een casus besproken moet worden in het praktijkexperiment Aanpak structurele onveiligheid, voorheen MDA++ (zie bijlage);
   - Verrijking op basis van diverse bronnen en bij verschillende partners;
   - Afstemming met politie en/of OM indien strafrechtelijke componenten aanwezig zijn.

D. Besloten wordt of er wordt overgedragen naar het lokaal team, de betrokken hulpverlener, de direct betrokkenen, of dat Veilig Thuis de dienst Voorwaarden&Vervolg of Onderzoek of inzet. De direct betrokkenen worden hierover geïnformeerd door Veilig Thuis[8].
   - Als Veilig Thuis beslist tot het inzetten van de vervolgdienst Voorwaarden&vervolg of onderzoek dan informeren zij ook altijd het lokale team.

---

[6] https://veiligthuisgelderlandzuid.nl/professionals/meldformulier/

[7] Zie *Overdrachtsprotocol van Veilig Thuis Naar het lokale team*

[8] Landelijk wordt gekeken naar een light versie van de veiligheidsbeoordeling.

- Veilig Thuis kan ook besluiten om direct na de veiligheidsbeoordeling over te dragen naar het lokale teams. In dit geval hoeft Veilig Thuis alleen schriftelijk over te dragen.
- Veilig Thuis draagt over aan een hulpverlener die reeds betrokken is indien:
    - er aanwijzingen zijn voor acute of structurele onveiligheid én een hulpverlener/professional reeds betrokken is die de gemelde problematiek op een adequate manier kan en wil aanpakken en die daar naar het oordeel van Veilig Thuis toe in staat is (*Handelingsprotocol pag. 34)*.
    - In dit geval wordt het lokale team altijd geïnformeerd per mail. Indien nodig stemt Veilig Thuis persoonlijk of telefonisch af met het lokale team.
    - Veilig Thuis is geen wettelijke verwijzer en mag alleen hulp inzetten bij spoed of crisis.

6. Samen optrekken in voorwaarden & vervolg en onderzoek

6.1 Voorwaarden & vervolg

De dienst Voorwaarden en vervolg is vanaf 1 januari 2019 een nieuwe dienst binnen Veilig Thuis. Veilig Thuis kiest voor het inzetten van deze dienst in het geval dat: (*Handelingsprotocol Veilig Thuis pag. 37-39)*

- Er aanwijzingen zijn voor acute en/of structurele onveiligheid en/of multi problematische leefsituatie;
- Het niet noodzakelijk of wenselijk is een vermoeden van kindermishandeling en/of huiselijk geweld te bevestigen of te weerleggen;
- De directbetrokkene(n) voldoende bereid en in staat is (zijn) om samen te werken aan het herstel van de veiligheid en zo nodig hierbij hulp te accepteren.

Wanneer deze dienst wordt ingezet stelt Veilig Thuis veiligheidsvoorwaarden op. In deze voorwaarden wordt beschreven waaraan ten minste moet worden voldaan om te komen tot directe en stabiele veiligheid. Deze veiligheidsvoorwaarden worden zo veel mogelijk in samenwerking met de overdrachtspartij en directbetrokkenen opgesteld. Indien er een overdrachtspartij betrokken is stelt de overdrachtspartij veiligheidsafspraken of een veiligheidsplan op. Wanneer nodig kan Veilig Thuis hierbij ondersteuning bieden. Als er geen overdrachtspartij betrokken is en het voor herstel van de directe veiligheid noodzakelijk is, stelt Veilig Thuis een veiligheidsplan op.

6.2 Onderzoek

Veilig Thuis kiest voor het doen van onderzoek in het geval dat: (*Handelingsprotocol Veilig Thuis pag. 40-44)*

- Er aanwijzingen zijn voor acute en/of structurele onveiligheid en/of multi problematische leefsituatie én
- Het voor het zetten van vervolgstappen noodzakelijk is de gemelde vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling te bevestigen of te weerleggen;
- Én/of directbetrokkenen onvoldoende meewerken of onvoldoende voorbereid zijn hulp te accepteren.

Veilig Thuis vraagt voor het onderzoek relevante informatie bij professionals uit het lokale veld. In het geval dat Veilig Thuis tot de conclusie komt dat er sprake is van

huiselijk geweld of kindermishandeling, stelt Veilig Thuis veiligheidsvoorwaarden op. In deze voorwaarden wordt beschreven waaraan ten minste moet worden voldaan om te komen tot directe en stabiele veiligheid. Deze veiligheidsvoorwaarden worden zo veel mogelijk in samenwerking met de overdrachtspartij en directbetrokkenen opgesteld. Indien er een overdrachtspartij betrokken is stelt de overdrachtspartij veiligheidsafspraken of een veiligheidsplan op. Wanneer nodig kan Veilig Thuis hierbij ondersteuning bieden. Als er geen overdrachtspartij betrokken is en het voor herstel van de directe veiligheid noodzakelijk is, stelt Veilig Thuis veiligheidsafspraken of een veiligheidsplan op.

6.3 Jeugdbeschermingstafel

Zowel Rijk van Nijmegen[9] als Rivierenland[10] kent een Jeugdbeschermingstafel. Veilig Thuis kan bij een *lopend onderzoek of voorwaarden en vervolg* een gesprek aanvragen bij de jeugdbeschermingstafel als er zorgen zijn over de ontwikkeling en/of de veiligheid van het kind. Op het moment dat het lokale team al betrokken is bij de betreffende casus worden zij hierover altijd geïnformeerd.

In het gesprek aan de overlegtafel bespreken hulpverleners en ouder(s) en/of verzorger(s) samen de zorgen. En wat er moet gebeuren om deze zorgen weg te nemen. Kinderen ouder dan 12 jaar mogen meedoen aan dit gesprek. Er wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn om (niet vrijblijvende) hulpverlening te continueren en/of in te zetten, of dat een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming nodig is.

Indien de casus is *overgedragen naar het lokale team*, en het lokale team het noodzakelijk vindt dat de situatie besproken wordt bij de beschermtafel, dan nemen zij de regie en vragen zij een gesprek aan bij de jeugdbeschermingstafel. Veilig Thuis kan daarbij ondersteunen in de vorm van een telefonisch advies.

[9] website jeugdbeschermingstafel Rijk van Nijmegen: https://robregionijmegen.nl/overlegtafels/

[10] website jeugdbeschermingstafel Rivierland: https://www.rivierenlandkanmeer.nl/nl-NL/Sociaal-domein-Rivierenland/beschermingstafel

7. Overdracht casussen

Een signaal over huiselijk geweld en/of kindermishandeling kan leiden tot een zorgmelding door de politie of tot een melding door een burger of professional. De werkwijze die gevolgd wordt, bestaat uit een aantal stappen, welke in het zogeheten *Overdrachtsprotocol*[11] zijn uitgewerkt.

Op drie momenten kan er overdracht plaatsvinden naar het lokale team: (*Handelingsprotocol Veilig Thuis pag. 45-47)*[12]

A. na veiligheidsbeoordeling door Veilig Thuis (na maximaal 5 werkdagen);
B. na onderzoek door Veilig Thuis (na maximaal 70 dagen);
C. na voorwaarden en vervolg door Veilig Thuis (na maximaal 70 dagen).

7.1 Overdracht vanuit Veilig Thuis na veiligheidsbeoordeling

Veilig Thuis:

- organiseert een snelle interventie bij acuut gevaar;
- informeert het betrokken cliëntsysteem *schriftelijk en – indien nodig – telefonisch* over het feit dat een melding is doorgezet naar het lokale team;
- informeert het lokale team (schriftelijk en indien nodig ook telefonisch of via persoonlijk contact) als een casus wordt overgedragen;
- biedt desgewenst telefonische ondersteuning aan de professional bij het oppakken van een vervolgtraject door het lokale team;
- verstrekt aan het lokale team de in het *Overdrachtsprotocol* beschreven overdrachtsinformatie;
- is verantwoordelijk voor zicht op veiligheid vanaf het moment dat Veilig Thuis de veiligheidsbeoordeling heeft uitgevoerd, tot het moment dat de casus is overgedragen naar het lokale team;
- Indien er door Veilig Thuis wordt overgedragen aan reeds betrokken hulpverlening dan wordt het lokale team hier altijd van op de hoogte gebracht (zie ook paragraaf 5.1 onderdeel B).

[11] Zie (*Overdrachtsprotocol van Veilig Thuis naar de lokale teams*).
[12] De procedure bij deze drie momenten van overdracht geldt voor zowel de politiemeldingen als de overige meldingen.

7.2 Overdracht vanuit Veilig Thuis na onderzoek

Veilig Thuis:

- organiseert een snelle interventie bij acuut gevaar;
- informeert het betrokken cliëntsysteem *schriftelijk* over het feit dat een melding is doorgezet naar het lokale team;
- informeert het lokale team over de start van een onderzoek en over de uitkomsten van een onderzoek;
- informeert het lokale team *via persoonlijk contact (warme overdracht)* als een casus wordt overgedragen. De warme overdracht vindt plaats in het huishouden, tenzij er redenen zijn om dit niet te doen.
- Verstrekt aan het lokale team de in het *Overdrachtsprotocol* beschreven overdrachtsinformatie;
- is verantwoordelijk voor zicht op veiligheid vanaf het moment dat Veilig Thuis de veiligheidsbeoordeling van een melding heeft uitgevoerd, tot het moment dat de casus is overgedragen naar het lokale team en Veilig Thuis hier een bevestiging van heeft ontvangen.

7.3 Overdracht vanuit Veilig Thuis na voorwaarden en vervolg

Veilig Thuis:

- organiseert een snelle interventie bij acuut gevaar;
- informeert het betrokken cliëntsysteem *schriftelijk* over het feit dat een melding is doorgezet naar het lokale team;
- informeert het lokale team over de start van voorwaarden en vervolg en wat dit oplevert;
- informeert het lokale team *via persoonlijk contact (warme overdracht)* als een casus wordt overgedragen. De warme overdracht vindt plaats in het gezin, tenzij er redenen zijn om dit niet te doen.
- Verstrekt aan het lokale team de in het *Overdrachtsprotocol* beschreven overdrachtsinformatie;
- is verantwoordelijk voor zicht op veiligheid vanaf het moment dat de veiligheidsbeoordeling van een melding is uitgevoerd tot het moment dat de casus is overgedragen naar het lokale team en dat Veilig Thuis hier een bevestiging van heeft ontvangen.

7.4 Bereikbaarheid lokale teams voor overdracht

De lokale teams zijn tijdens kantoortijden (van 9 tot 17 uur), inclusief de

vakantieperiode, bereikbaar zijn voor de overdracht vanuit Veilig Thuis. Idem dito moet Veilig Thuis tijdens kantoortijden bereikbaar zijn als er vanuit de lokale teams nog vragen zijn met betrekking tot de overdracht.

7.5 Afspraken na overdracht

A. Het lokale team maakt op basis van het advies vanuit Veilig Thuis afspraken met het cliëntsysteem met als doel herstel van de veiligheid.

B. Veilig Thuis informeert betrokkene(n) over vervolgstappen. In ieder geval beide ouders met gezag (in geval van aanwezigheid van minderjarige kinderen). De afspraken worden vastgelegd in een overdrachtsbrief. Deze brief wordt ook verstuurd aan de relevante betrokken professionals[13].

C. Casuïstiek wordt opgepakt binnen de door Veilig Thuis geadviseerde termijn, tenzij het lokale team een beargumenteerd besluit neemt waarom de casus niet binnen de geadviseerde termijn kan worden opgepakt.

D. Vanaf het moment dat het lokale team de overdracht bevestigt (zie afspraak C), is het lokale team verantwoordelijk voor (het bepalen en organiseren van) het proces- en casemanagement.

E. Het lokale team:
   a. organiseert of maakt op basis van input vanuit Veilig Thuis een veiligheidsplan;
   b. organiseert of biedt zelf ambulante ondersteuning of hulpverlening;
   c. verwijst door naar een zorgaanbieder door middel van een beschikking.

F. Als het lokale team na overdracht vanuit Veilig Thuis het niet lukt om te komen tot duurzaam herstel van de veiligheid, dan neemt het lokale team contact op met Veilig Thuis.

7.6 Escalatiemodel

In het escalatiemodel (zie bijlage) wordt aangegeven wat de route is als de samenwerking in Gelderland-Zuid rondom Veiligheid vastloopt. Wat doen we als de Samenwerkingsafspraken niet afdoende zijn en de samenwerking tussen Veilig Thuis en het sociaal wijkteam stagneert, de route vastloopt en de

[13] Indien de biologische vader actief onderdeel uitmaakt van de opvoedingssituatie van de biologische kinderen dan wordt hij ook geïnformeerd.

samenwerkingsafspraken niet meer afdoende zijn?

In het model staan de drie vormen van escalatie beschreven.
a. De eerste route is overleg op managementniveau.
b. De tweede route is de ambtelijke escalatie.
c. De derde route is de bestuurlijke escalatie.

Samen Doen houdt zicht op de escalaties, bewaakt de opvolging en maakt de inschatting of er eventuele consequenties zijn voor de Samenwerkingsafspraken.

8. Kennis en kwaliteit lokale teams

De lokale teams hebben een belangrijke rol in de keten van huiselijk geweld en kindermishandeling. Van belang is dat lokale teams beschikken over voldoende competenties, kennis en vaardigheden op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Eind 2019 wordt het nieuwe kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor Lokale (wijk)teams en Gemeenten vastgesteld door de VNG. De genoemde kwaliteitsstandaarden zijn grotendeels meegenomen in deze Bestuurlijke Samenwerkingsafspraken.

In de regionale aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling zijn afspraken opgenomen over wat er regionaal aan deskundigheidsbevordering voor lokale teams wordt aangeboden. De projectleider Huiselijk Geweld en Kindermishandeling van Gelderland Zuid is verantwoordelijk voor het ophalen van de behoefte en het organiseren van aanbod.

De gemeenten hanteren de onderstaande uitgangspunten met betrekking tot kennis- en kwaliteit van de lokale teams:

A. Er wordt gewerkt volgens het kwaliteitskader jeugd en de norm verantwoorde werktoedeling.
B. In het lokale team wordt gewerkt met vakbekwame professionals op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling.
C. Het lokale team beschikt over voldoende personeel om overgedragen casuïstiek op te pakken conform de eisen van het overdrachtsprotocol.
D. Er wordt gewerkt met aandachtsfunctionarissen die lid zijn van de landelijke vereniging (LVAK).
E. Het lokale team heeft een eigen meldcodeprotocol vastgesteld en geïmplementeerd binnen de organisatie.
F. Alle medewerkers van het lokale team kunnen het stappenplan van de meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling toepassen.
G. Alle medewerkers van het lokale team zijn in staat om de onveiligheid met het gezin/huishouden te bespreken, waar nodig vragen zij ondersteuning van de aandachtsfunctionaris.
H. Binnen het lokale team werken professionals die in staat zijn een veiligheidsplan en hulpverlenings- en herstelplan op te stellen en uit te voeren.
I. Een veiligheidsplan wordt altijd opgesteld in afstemming met de leden van het huishouden, diens netwerk en betrokken professionals. Hierbij wordt zo

veel mogelijk ingezet op het inzetten van eigen kracht en het geven van netwerkondersteuning.

J. Binnen het lokale team wordt gewerkt volgens het uitgangspunt 1Gezin,1Plan, 1Regisseur. Het veiligheidsplan maakt onderdeel uit van dit integrale plan.
K. De regisseur is verantwoordelijk voor het zicht houden op de veiligheid en contact houden met betrokken professionals en het huishouden over het actuele beeld van de veiligheid.
L. Als de regie binnen een casus wordt overgedragen worden de gemaakte veiligheidsvoorwaarden en het veiligheidsplan daarmee ook expliciet overgedragen.
M. Alle medewerkers van het lokale team kunnen een goede inschatting maken van de veiligheid van alle leden van het gezin/huishouden (risicotaxatie) en zijn in staat aan vraagverheldering te doen.
N. Binnen het lokale team werken professionals die weten welke specialisten zij voor specifieke vormen van huiselijk geweld, zoals eergerelateerd geweld, seksueel geweld, complexe echtscheidingsproblematiek en ouderenmishandeling kunnen inschakelen.
O. In het opleidings- en scholingsplan van het lokale team wordt vastgelegd hoe geborgd wordt dat de medewerkers over voldoende competenties, kennis en vaardigheden beschikken om noodzakelijke hulp/of ondersteuning te kunnen bieden op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling.
P. De gemeenten in de regio stimuleren het werken volgens de uitgangspunten van Vögtlander en Van Arum ‘Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risico gestuurde zorg (zie bijlage).

9. Monitoring

9.1 Monitoring op casusniveau

De doelen van monitoren zijn:
(*Handelingsprotocol Veilig Thuis pag. 50-51)*

- directe veiligheid, en later stabiele veiligheid voor alle directbetrokkenen;
- Veilig Thuis heeft inzicht in de stappen die zijn gezet tot herstel van de opgelopen schade als gevolg van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Veilig Thuis gaat in het monitoren na of:

- aan de veiligheidsvoorwaarden is voldaan;
- of deze hebben geleid tot directe veiligheid en later stabiele veiligheid;
- of er aandacht is voor het werken aan herstel van opgelopen schade.

Veilig Thuis vormt zich een beeld over deze onderdelen door:

- contacten met professionals van de overdrachtspartijen;
- individueel contact met alle directbetrokkenen;
- het scoren en het onderbouwen van de veiligheid door professionals en directbetrokkenen.

Over de monitoring zijn de volgende afspraken gemaakt:

A. Bij overdracht van casussen vanuit Veilig Thuis:
    - Direct na veiligheidsbeoordeling vindt alleen monitoring plaats in gevallen waarin door Veilig Thuis hiertoe wordt besloten;
    - Na onderzoek vindt monitoring plaats, met uitzondering van de situatie dat het vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling is weerlegd[14].
    - Na voorwaarden & vervolg vindt altijd monitoring plaats[15].

B. Wanneer monitoring wordt ingezet zal Veilig Thuis in overleg met directbetrokkenen en de overdrachtspartij vastleggen hoe vaak, met wie, op welke tijdstippen en op welke wijze contacten worden gelegd. Veilig Thuis

[14] Of er moeten (andere) gegronde redenen zijn om niet te kiezen voor monitoring. Dit moet altijd genoteerd worden in REGAS.
[15] Of er moeten (andere) gegronde redenen zijn om niet te kiezen voor monitoring. Dit moet altijd genoteerd worden in REGAS.

monitort ten minste na 3 en 12 maanden, en zo veel vaker en langer als nodig is.

C. Het lokale team verleent medewerking aan het monitoren door het aanleveren van relevante informatie op casusniveau en de gemaakte afspraken voorafgaand aan de monitoring na te leven. Op het moment dat de casusregie overgaat van het lokale team naar een andere partij brengt het lokale team hier Veilig Thuis van op de hoogte.

D. Veilig Thuis rapporteert in de beleidsmonitoring (zie paragraaf 9.2 Beleidsmonitoring) periodiek over bovenstaande afspraken.

9.2 Beleidsmonitoring huiselijk geweld en kindermishandeling

Veilig Thuis heeft een voorstel ingediend bij het Algemeen Bestuur van de GGD om met ingang van 1 januari 2020 de volgende rapportages aan te leveren aan het Algemeen Bestuur[16]:

1. Kwartaalrapportage. Deze rapportage bevat onderstaande onderdelen, met op de voorlegger de duiding van de belangrijkste cijfers.
    a. Aantal zorgmeldingen VT per gemeente
    b. Aantal advies/ondersteuning per gemeente
    c. Aantal veiligheidsbeoordelingen per gemeente (wettelijke termijn)
    d. Aantal overdracht na veiligheidsbeoordeling
    e. Aantal afgeronde onderzoeken (wettelijke termijn en monitoring)
    f. Aantal voorwaarden en vervolg (wettelijke termijn en monitoring)

2. MARAP en jaarrekening/jaarverslag. De MARAP t/m juni van de GGD (incl. Veilig Thuis) en de jaarrekening/het jaarverslag worden standaard geleverd aan de gemeenten. De MARAP t/m juni en de jaarrekening/het jaarverslag geven inhoudelijke duiding aan wat we zien aan instroom. Verder wordt uiteraard ook de stand van zaken van de financiën/begroting weergegeven.

3. CBS cijfers. Het CBS brengt 2x per jaar spiegelrapportages uit die een beeld geven van onze regio versus de landelijke cijfers. Deze benchmark laat zien hoe onze positie/prestatie is ten opzichte van andere Veilig Thuis-organisaties[17].

[16] Het gaat hier om een voorstel; in december 2019 wordt dit besproken met het Algemeen Bestuur.

[17] De eerst spiegelrapportage verschijnt in november 2019. Deze zal ook gestuurd worden aan het AB.

10. Overige samenwerkingsafspraken

Veilig Thuis en de regiogemeenten hebben aanvullend nog de volgende samenwerkingsafspraken gemaakt:

A. Veilig Thuis is verantwoordelijk voor het opstellen, actualiseren en beschikbaar stellen van een contactpersonenlijst lokale teams (inclusief bereikbaarheidsgegevens).
B. De contactpersonenlijst wordt tenminste ieder kwartaal geactualiseerd.
C. Er is regelmatig overleg tussen Veilig Thuis, vertegenwoordiging uit het lokale veld, en andere relevante ketenpartners, genaamd Samen Doen. Hier worden de samenwerkingsafspraken gemonitord en zo nodig bijgesteld (zie Bijlage opdracht Samen Doen).
D. Vertegenwoordigers van het lokale team c.q. de gemeente in het Samen Doen overleg zijn verantwoordelijk voor het controleren, aanvullen, wijzigen en actualiseren van de lijst voor de eigen gegevens.
E. Samen Doen maakt een inventarisatie van de gebruikte risico-taxatie instrumenten in de regio.
F. Veilig Thuis heeft binnen de eigen organisatie aandachtsfunctionarissen voor onder andere de thema's:
    - seksueel misbruik;
    - eergerelateerd geweld;
    - ouderenmishandeling;
    - complexe scheidingen;
    - stalking.
G. Veilig Thuis biedt op aanvraag van ketenpartners (groepsgerichte) voorlichtingsactiviteiten aan. Veilig Thuis coördineert dit en houdt bij hoeveel voorlichtingen zij geven.

11. Evaluatie en aanpassing samenwerkingsafspraken

Deze Bestuurlijke Samenwerkingsafspraken zijn in overleg tussen uitvoerende professionals in de lokale teams, beleidsadviseurs en de werkgroep Samen Doen ontwikkeld. Ten aanzien van evaluatie en aanpassing van deze afspraken zijn de volgende afspraken gemaakt:

A. Deze samenwerkingsafspraken worden in Samen Doen continu gemonitord. Indien nodig doet Samen Doen een voorstel voor bijstelling / aanscherping aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.
B. Het vaststellen van (eventueel gewijzigde) samenwerkingsafspraken is een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur van de GGD.
C. De bijlagen bij deze samenwerkingsafspraken worden gemonitord in Samen Doen en verder uitgewerkt, aangepast en door vertaald naar de behoefte van de uitvoerende professionals.
D. De voorzitter van de werkgroep Samen Doen is bevoegd om na consultatie van de werkgroep deze bijlagen aan te passen.

Bijlagen

1. Aangescherpte Meldcode en onderliggende visie van Arum

Figuur Aangescherpte Meldcode

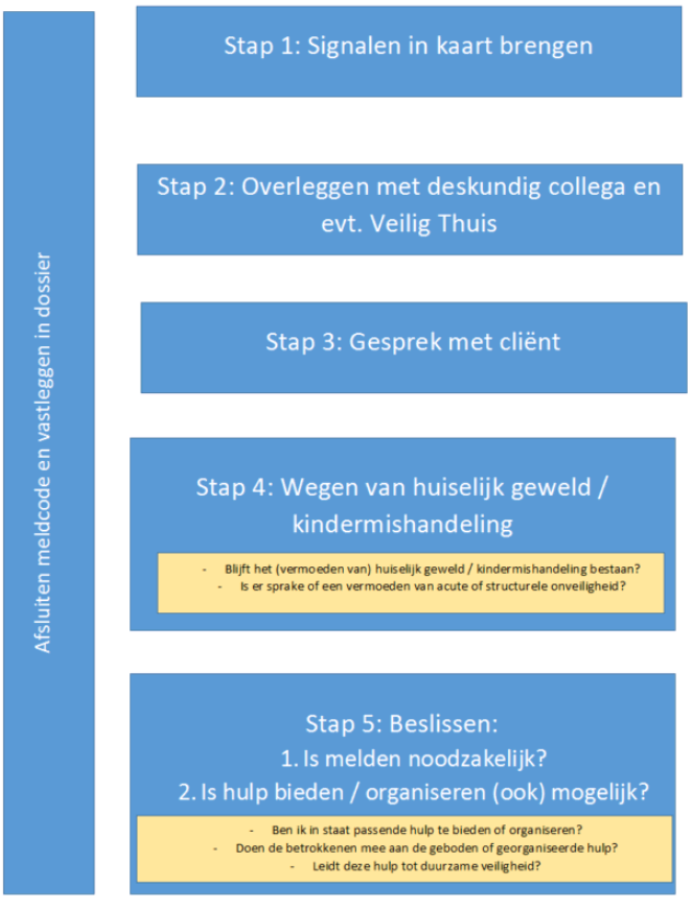

Meer informatie: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode

Samenvatting Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risico gestuurde zorg

Waar we ook zitten in de keten, rondom een huishouden met lichte of met complexe veiligheidsproblemen, we werken altijd samen aan twee achtereenvolgende doelen: eerst directe veiligheid en pas als dat gerealiseerd en beproefd is werken we aan stabiele veiligheid. Voor stabiele veiligheid is risico-gestuurde zorg nodig. Deze aanpak noemen we gefaseerde ketenzorg[18].

[18] https://vng.nl/files/vng/201605_visiedocument_gefaseerde_ketensamenwerkingvogtlander_van_Arum_0.pdf

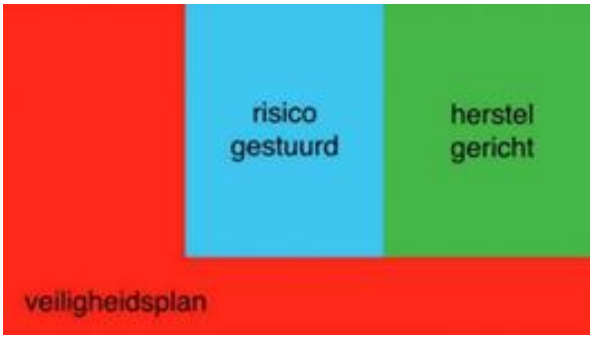

Gefaseerde ketenzorg gaat uit van de volgende fases:

- Eerst samenwerken voor veiligheid aan de hand van een veiligheidsplan
- Dan samenwerken voor risico gestuurde zorg aan de hand van een hulpverleningsplan
- En samenwerken voor trauma-geïnformeerde en herstelgerichte zorg aan de hand van een herstelplan

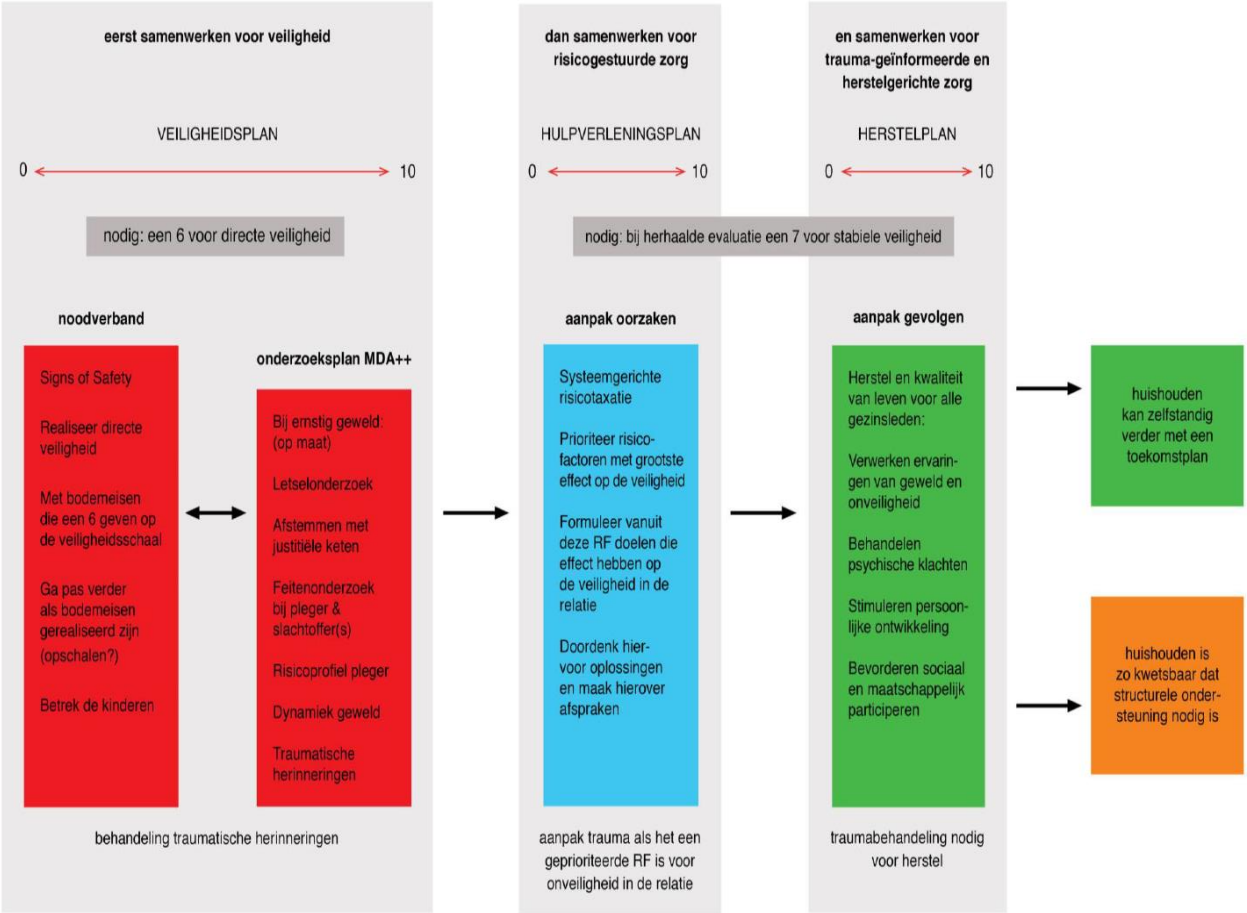

2. Proces Veilig Thuis (Handelingsprotocol pag. 16)

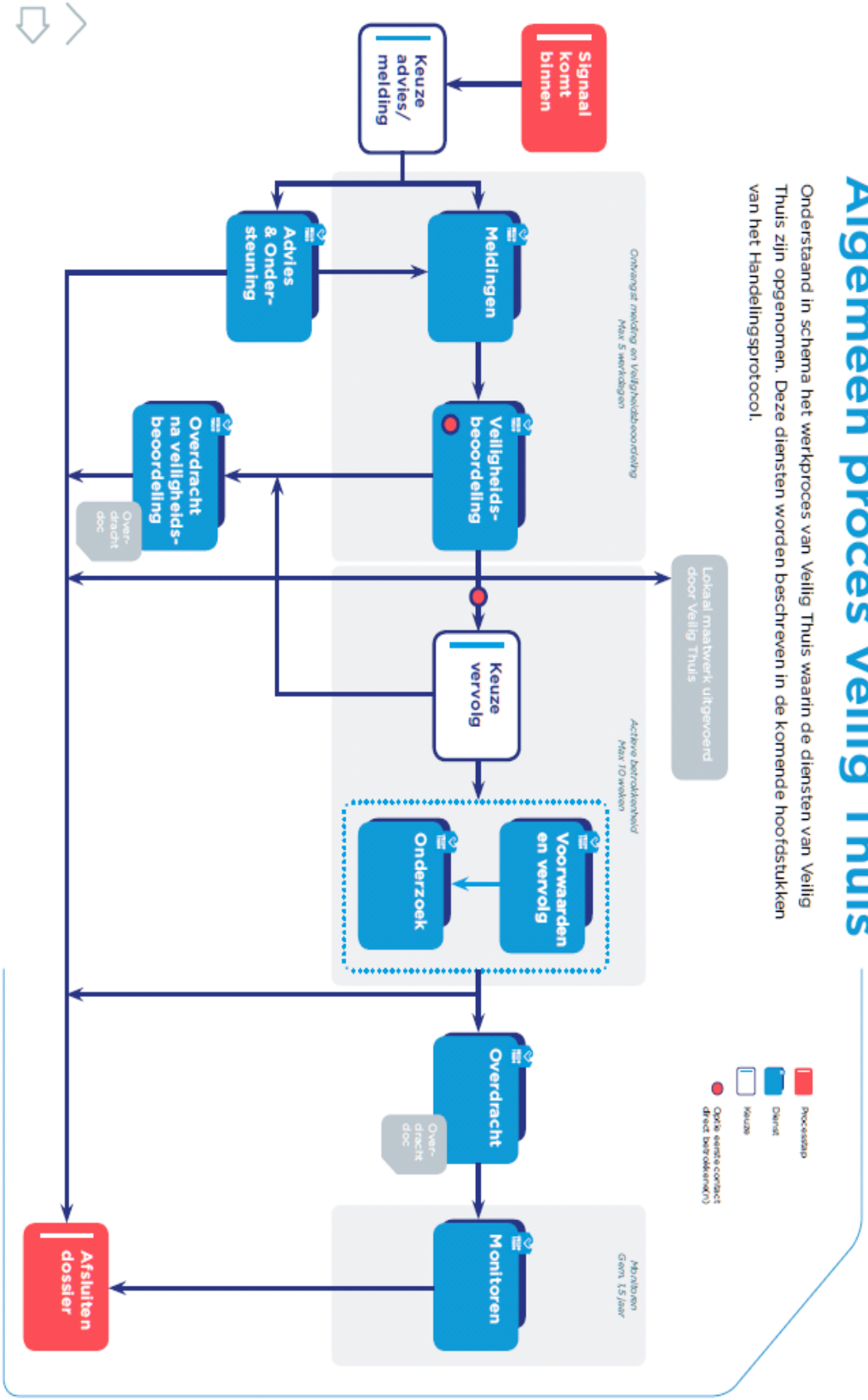

3. Overdrachtsprotocol

Overdrachtsprotocol van Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Versie 2.0 dd. 14 nov 2019

Na veiligheids-beoordeling	Na onderzoek	Na voorwaarden & vervolg	Wat wordt aangeleverd bij overdracht aan de lokale teams?
■	■	■	❑ Betrokkene(n) is geïnformeerd over vervolgstappen. In ieder geval beide ouders met gezag (in geval van aanwezigheid van minderjarige kinderen).
■			❑ Lokale teams zijn geïnformeerd door Veilig Thuis (VT) (schriftelijk en indien nodig ook telefonisch of via persoonlijk contact): desgewenst inhoud zorgmelding, onderbouwing veiligheidsbeoordeling, reactie van betrokkenen op de zorgmelding**.
	■	■	❑ Persoonlijk contact tussen lokale teams en Veilig Thuis. Het is van belang om zo vroeg mogelijk samen op te trekken.
■	■	■	❑ NAW gegevens betrokkenen.
	■	■	❑ VT heeft veiligheidsvoorwaarden opgesteld (waar mogelijk samen met het lokale team).
	■	■	❑ Wanneer er geen overdrachtspartij betrokken is, of wanneer het lokale teams niet meer binnenkomt/niet meer in beeld is, maar dit voor herstel van de directe veiligheid wel noodzakelijk is: VT stelt Veiligheidsvoorwaarden en/of veiligheidsafspraken op.
	■	■	❑ Aangeven wat de hulp- en ondersteuningsvragen en onderliggende problematiek zijn.
	■	■	❑ Veilig Thuis spreekt samen met het lokale team een concreet overdrachtsmoment af (met de direct betrokkenen, tenzij er redenen zijn om dit niet te doen). Er is altijd sprake van een warme overdracht.
■	■	■	❑ Overdrachtsbrief aan direct betrokkene(n)/betrokken professionals. Met daarin:
■	■	■	❑ Verslag van de gemelde zorgen, uitkomst veiligheidsbeoordeling, reactie betrokkenen (staat in ieder geval open voor hulpverlening).
	■		❑ Uitkomst van het onderzoek.
	■	■	❑ Overzicht van de betrokken hulpverleners.
	■	■	❑ Kopie van de afsluitbrief.
	■	■	❑ Door Veilig Thuis opgestelde veiligheidsvoorwaarden
	■	■	❑ Afspraken mbt de monitoring
	■	■	❑ Monitoring door VT, ten minste na 3 en 12 maanden, en zo veel vaker en langer als nodig is en gedurende maximaal 1,5 jaar. Met als doel directe en stabiele veiligheid voor alle direct betrokkenen.

Lokale teams* gaan aan de slag

Het lokale team maakt op basis van het advies van Veilig Thuis, (al dan niet) samen met VT afspraken met de directbetrokkenen ten behoeve van de inzet van hulpverlening en duurzaam herstel van de veiligheid. Aan hulpverlening en herstel wordt gewerkt door zelf (lichte) ondersteuning te bieden of door te verwijzen naar een zorgaanbieder.

1. Zodra alle items in de checklist, behorende bij het type overdracht, kunnen worden aangevinkt, neemt het lokale team de overdracht aan en bevestigt dit aan VT. Indien er geen warme overdracht heeft plaatsgevonden na onderzoek en Voorwaarden & Vervolg mag het lokale team de overdracht weigeren.
2. De daartoe aangewezen persoon in het lokale team ontvangt de overdracht(sbrief) en maakt een plan (waar de veiligheidsafspraken onderdeel van uit maken).
3. Casuïstiek wordt opgepakt binnen de termijn die VT adviseert ten aanzien van te nemen vervolgstappen; of het lokale team beargumenteert waarom dat advies wordt losgelaten.
4. Delen van informatie over betrokkene(n) met andere professionals gebeurt conform wet- en regelgeving rondom privacy (AVG) en de beroepscode (BPSW en SKJ), die voorschrijven over het handelen van een professional. Zie handreiking gegevensdeling in het zorg- en veiligheidsdomein.
5. Indien het lokale team onverhoopt geen opvolging kan geven aan de gemaakte afspraken, zijn er twee mogelijkheden. Bij nieuwe feiten wordt opnieuw een melding gedaan bij Veilig Thuis. In alle andere gevallen (bijvoorbeeld als er geen contact kan worden gelegd met de betrokkenen) meldt het lokale veld opnieuw bij Veilig Thuis.
6. Het lokale team neemt contact op met Veilig Thuis wanneer de ingezette hulp stopt of wanneer men niet openstaat voor hulp.
7. Indien de casus is overgedragen, en het lokale team het noodzakelijk vindt dat de situatie besproken wordt bij de beschermtafel, dan nemen zij de regie. VT kan daarbij ondersteunen in de vorm van een telefonisch advies.

Als de overdracht tussen VT en het lokale team stagneert dan moet worden geëscaleerd volgens het escalatiemodel.
Belangrijk om daarbij concrete voorbeelden te noemen. Zie hoofdstuk Escalatiemodel in de Bestuurlijke Samenwerkingsafspraken.

* Definitie lokale teams: alle gemeentelijke teams onder de diverse namen. Te weten: sociale (wijk)teams, kernteams, buurtzorg jong, gebiedsteams en regieteams.
** VT informeert de directbetrokkenen over de melding en over de stappen die worden gezet, of spreekt met de overdrachtspartij af dat deze namens VT aan de informatieplicht zal voldoen (Handelingsprotocol 2019, pag. 46)
*** VT is verantwoordelijk voor het zicht op veiligheid zodra VT kennis heeft genomen van het spoedeisende karakter van een melding. In alle andere gevallen draagt VT die verantwoordelijkheid vanaf het moment dat een veiligheidsbeoordeling heeft plaatsgevonden (Handelingsprotocol 2019, pag. 30)

ATTITUDE

- Alle professionals werken samen aan veiligheid. Eerst wordt er gefocust op de directe veiligheid. Pas als dat gerealiseerd is werken we ook aan stabiele veiligheid.
- Tijdens de samenwerking staat partnerschap voorop. Dit houdt in dat professionals waar mogelijk samen optrekken, in contact blijven met elkaar en elkaar ondersteunen.
- De vaste contactpersoon VT stemt af met (de aandachtsfunctionaris HGKM) de lokale teams om elkaar tijdens het uitvoeren van de diensten van VT op de werkvloer te ontmoeten en het zoeken van contact te vergemakkelijken.
- VT is te allen tijde beschikbaar voor advies en vragen.
- Wanneer na overdracht blijkt dat de situatie opnieuw onveilig is, nemen lokale teams contact op met Veilig Thuis.
- Als er in de samenwerking problemen worden geconstateerd waardoor de samenwerking stagneert, wordt er geëscaleerd volgens het escalatiemodel.
- De medewerker van VT en het lokale team maken voorafgaand aan de monitoring afspraken over de duur, frequentie en wijze van monitoring. Tijdens de monitoring: A. Zijn de lokale teams aan zet. Zij voeren regie. Veilig Thuis blijft zicht houden op de monitoringsafspraken. B. Of de lokale teams dragen de regie over aan een andere partij. In dat geval brengen de lokale teams Veilig Thuis op de hoogte van de overdracht en geven zij door aan wie is overgedragen en wat de contactgegevens zijn.

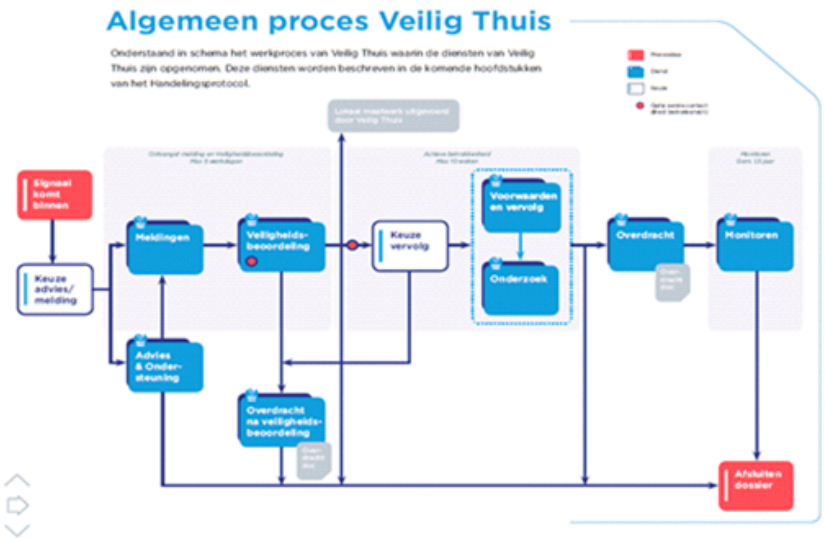

Algemeen proces Veilig Thuis. Bron: Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019, pagina 16

VEILIG THUIS

Wat doet Veilig Thuis?

- Heeft zicht op veiligheid *** en stelt (na onderzoek en voorwaarden en vervolg) veiligheidsvoorwaarden op en zorgt voor herstel van de veiligheid, tot het moment van overdracht.
- Weegt af en besluit tot overdracht zodra er zicht is op veiligheid en/of de inzet van hulpverlening passend is.
- Informeert lokale teams over de mate waarin uitvoering wordt gegeven aan afspraken die in de overdracht staan.
- Houdt zich zo veel mogelijk aan de wettelijke termijn die er staat voor de veiligheidsbeoordeling, onderzoek en voorwaarden & vervolg.
- Stelt veiligheidsvoorwaarden op na onderzoek en voorwaarden & vervolg.
- Wanneer er geen overdrachtspartij betrokken is en dit voor herstel van de directe veiligheid noodzakelijk is, stelt Veilig Thuis de veiligheidsvoorwaarden en/of veiligheidsafspraken op.
- Monitort na onderzoek en voorwaarden & vervolg.
- Staat te allen tijde open voor advies.

Wat doet Veilig Thuis niet?

- Geen hulpverlening.
- Geen wettelijk toeleider
- Veilig Thuis adviseert in geval van uithuisplaatsingen, maar plaatst zelf geen kinderen uit huis.

LOKALE TEAMS

Wat doen lokale teams?

- Verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren (met andere professionals) van de veiligheidsafspraken.
- Stelt (eventueel in overleg met VT) veiligheidsafspraken op wanneer dit voor herstel van de directe veiligheid noodzakelijk is.
- Organiseren en/ of uitvoeren van (lichte) hulpverlening .
- Leidt toe naar (specialistische) zorg, en indien nodig naar het Veiligheidshuis. Lokale teams kunnen ook gebruik maken van de gecertificeerde instellingen.
- Bepaalt wie procesregie en casusregie voert na overdracht door Veilig Thuis.
- Start van hulp zo snel mogelijk of eventueel al tijdens onderzoek en/of voorwaarden & vervolg.
- Zicht houden op- en werken aan herstel van veiligheid na overdracht door VT.

Wat doen lokale teams niet?

- Geen uitvoering van specialistische zorg.
- Geen uitvoering van acute crisis, tenzij de casus al actief is bij lokale teams én er afstemming is geweest hierover met de casushouder. In dit laatste geval wordt indien nodig ook contact gezocht met SEZ en/of VT.

4. Escalatiemodel

1. Inleiding
In dit model wordt aangegeven wat de route is als de samenwerking in Gelderland-Zuid rondom Veiligheid vastloopt. Er zijn Samenwerkingsafspraken vastgesteld (Bestuurlijke Samenwerkingsafspraken Veilig Thuis – gemeenten Gelderland-Zuid, juni 2017). Maar wat als de samenwerking tussen Veilig Thuis en het sociaal wijkteam stagneert, de route vastloopt en de samenwerkingsafspraken niet meer afdoende zijn?

2. Wat houdt escaleren in?
Escaleren betekent letterlijk: het probleem opschalen naar een hoger verantwoordelijkheidsniveau. Dit kan zowel bij Veilig Thuis als bij de sociale wijkteams/regiogemeenten plaatsvinden.
Zie ook: VNG: Gemeentelijke escalatiemodellen bij vastlopende jeugdcasuïstiek (november 2016).

3. Wat zijn de criteria om te escaleren?
Het gaat hierbij om escalatie op casuïstiek-niveau. Het kan gaan om een combinatie van onderstaande criteria, of één van de criteria.

- De veiligheid van een persoon/systeem is in gevaar.
- Bij een concrete casus worden de afspraken zoals deze in de Samenwerkingsafspraken staan omschreven niet nagekomen.

4. Welke routes worden gevolgd bij escalatie op casuïstiek-niveau?
Hieronder staan de drie vormen van escalatie beschreven. Samen Doen houdt zicht op de escalaties, bewaakt de opvolging en maakt de inschatting of er eventuele consequenties zijn voor de Samenwerkingsafspraken.

a. De eerste route is overleg op managementniveau met Veilig Thuis (teamleider) en het betreffende sociaal wijkteam (coördinator). De situatie wordt besproken, samen met de betreffende medewerker van Veilig Thuis en het sociaal wijkteam. Als dit overleg geen afdoende resultaat oplevert wordt geëscaleerd volgens route b (en eventueel route c).

b. De tweede route is de ambtelijke escalatie.
Met de beleidsmedewerker in de betreffende gemeente wordt de situatie besproken en wordt bepaald wat er moet gebeuren. Dit zal in de meeste

gevallen een gesprek zijn met de betrokken medewerkers van Veilig Thuis, het sociaal wijkteam en de betrokken beleidsmedewerker van de gemeente. Vervolgens zal de beleidsmedewerker van de gemeente zijn/haar eigen wethouder informeren.

Uitkomst I: Er wordt een oplossing gevonden.
Uitkomst II: Er wordt geen oplossing gevonden en er wordt vervolgens bestuurlijk geëscaleerd.

c. De derde route is de bestuurlijke escalatie.
De directeur Veilig Thuis bespreekt de situatie met de aangewezen wethouder in de betreffende gemeente, zij bepalen wat er moet gebeuren.

Uitkomst I: Er wordt een oplossing gevonden.
Uitkomst II: Er wordt geen oplossing gevonden. De wethouder bepaalt (in overleg met de betrokkenen) wat de vervolgstap moet zijn.

5. Escalatie bij structurele problemen

Herhaaldelijke escalatie van casussen kan wijzen op een structureel probleem in de keten. Bijvoorbeeld dat de overdracht van Veilig Thuis naar het sociaal wijkteam in een bepaalde gemeente niet goed verloopt of dat er wachtlijsten zijn bij een bepaalde aanbieder zodat een inwoner niet tijdig geholpen kan worden bij het herstel van de veiligheid. Daarnaast kunnen ook signaleren van medewerkers van Veilig Thuis en sociale teams over knelpunten aanleiding zijn om te escaleren.

Deze escalatie wordt door de directeur van Veilig Thuis goed afgestemd met de manager van het sociaal wijkteam en de betrokken beleidsmedewerker. Vervolgens bespreekt de directeur Veilig Thuis indien nodig de situatie met de betreffende wethouder. Het knelpunt wordt zoveel mogelijk – en voor zover mogelijk – verduidelijkt door middel van concrete voorbeelden.

Uitkomst I: Er wordt een oplossing gevonden.
Uitkomst II: Er wordt geen oplossing gevonden. Het probleem wordt vervolgens geagendeerd in het eerstvolgende AB, in overleg met de betrokken wethouder van de gemeente.

6. Verslaglegging

De escalatiegesprekken die gevoerd worden, worden vastgelegd en voorgelegd ter goedkeuring aan de aanwezigen. Bij ambtelijke en bestuurlijke escalatie, en bij escalatie bij structurele problemen wordt het verslag altijd verstuurd naar Samen Doen en tijdens de eerstvolgende Samen Doen vergadering besproken. De verslaglegging is beknopt en volgt het volgende format:

- Wat was de aanleiding?
- Wie heeft geëscaleerd?

- Wie waren aanwezig bij het escalatiegesprek?
- Welke afspraken zijn gemaakt?
- Zijn dit afspraken op casusniveau of zijn er ook structurele afspraken gemaakt?

Ook in de Marap van Veilig Thuis zal het onderwerp escalatie aan de orde komen (bijvoorbeeld aantal, aanleiding, uitkomst).

5. Opdracht werkgroep Samen Doen, versie december 2018

Opdracht
Het monitoren van de samenwerkingsafspraken Veilig Thuis en lokale teams, dit houdt in: het zicht houden op en het vormgeven van het implementatietraject van de samenwerkingsafspraken. Samen Doen geeft hierbij gevraagd en ongevraagd advies over het door ontwikkelen van verschillende onderdelen van de samenwerkingsafspraken en heeft het mandaat om wijzigingen aan te brengen in de bijlagen van de samenwerkingsafspraken (mits dit geen consequenties heeft voor de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst). Samen Doen kan voorstellen doen voor het aanpassen van de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst. Het aanpassen van de bestuurlijke samenwerkingsafspraken loopt via het Algemeen Bestuur van de GGD en de colleges van de regiogemeenten.

Frequentie
Eens in de 6 weken.

Voorstel leden
- Vertegenwoordiging coördinatoren 4 sub regio's: Rivierenland, Rijk van Nijmegen, Nijmegen en Bommelerwaard. Voorstel 1 per sub regio (sub regio's kiezen zelf een afvaardiging)
- Veiligheidshuis
- Regionaal projectleider aanpak HGKM
- Directeur Veilig Thuis (voorzitter)

Werkwijze
- Alle coördinatoren van de lokale teams en beleidsmedewerkers (RAO leden) zijn agenda lid en krijgen standaard de vergaderstukken;
- Agendaleden kunnen input meegeven aan de vertegenwoordiger vanuit eigen sub regio;
- Agenda wordt opgesteld in overleg met de leden van Samen Doen;
- Een agenda lid kan in bepaalde gevallen er voor kiezen om zelf aan te schuiven, bijvoorbeeld wanneer het punt dat ze in willen brengen dermate specifiek is voor de eigen gemeente. Dit wordt vooraf afgestemd met de vertegenwoordiger van de eigen sub regio;
- Veilig Thuis is voorzitter van het overleg en bereidt de vergaderingen voor;
- De projectleider aanpak HGKM Gelderland-Zuid kan op basis van signalen in Samen Doen opschalen naar de diverse overlegvormen in de regio;
- Samen Doen wordt ook benut om regionale werksessies en andere communicatiemomenten voor te bereiden i.v.m. de implementatie van de samenwerkingsafspraken.

6. MDA++

Praktijk-experiment Aanpak Structurele Onveiligheid (MDA++)

Aanleiding
Vanuit Veilig Thuis Gelderland Zuid komen veelvuldig signalen dat het bij sommige huishoudens lastig is om de cirkel van geweld duurzaam te doorbreken. Het aantal meldingen en hermeldingen in (een) geweldsituatie(s) neemt toe en de maatschappelijke kosten worden geschat op vele miljarden euro's per jaar[19]. En tot slot is het zo dat slachtoffers van huiselijk geweld later vaak teruggezien worden als pleger en/of slachtoffer van huiselijk geweld en/of andere delicten[20]. Uit recent onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut blijkt dat in gezinnen die bekend zijn bij Veilig Thuis gemiddeld 71 geweldincidenten per jaar plaatsvinden. Armoede, werkloosheid en alcohol spelen vaak een rol bij huiselijk geweld[21].
In 2018 hebben de burgemeesters en wethouders in Gelderland Zuid de prioriteiten geformuleerd in de samenwerking tussen zorg en veiligheid. MDA++ is een van de drie thema's. Het thema is tevens opgenomen in de Regionale Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid 2017-2020.

In de zomer van 2019 is gestart met een praktijk-experiment, de werkwijze wordt op basis van de praktijk verder vormgegeven. Een belangrijk onderdeel hierbij is de inzet van intensief casemanagement door Moviera naast versterking van de samenwerking tussen betrokken professionals en het onderzoeken van mogelijkheden om ervaringsdeskundigheid in te zetten. De pilot loopt in het Rijk van Nijmegen. Het praktijk-experiment loopt in 2019 en 2020. In die periode willen we minimaal 5 casussen volgens de nieuwe aanpak oppakken.

Projectresultaten
Eind 2020 willen we het volgende hebben bereikt:

1. Er is een versterking van de samenwerking van partners binnen de MDA++ aanpak. De vaste partners weten wie waarvoor aan zet is en afhankelijk van de casuïstiek kan de benodigde expertise van andere professionals ingevlogen worden; er is een beschrijving van het proces en van rollen, taken en verantwoordelijkheden van betrokken professionals bij casussen structurele onveiligheid.

---

[19] Steketee, M. - De Olifant in de (kinder)kamer. Intergenerationele overdracht van geweld in gezinnen: hoe doorbreken we de cirkel? Oratie van Majone Steketee bij haar benoeming tot bijzonder hoogleraar Intergenerationele overdracht van geweld in gezinnen bij de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam (13 oktober 2017).

[20] Speentjes, P., Thiele, F., Have, M. ten, Graaf, R. de, Smit, F. - Kindermishandeling: economische gevolgen op lange termijn - in: Tijdschrift voor Psychiatrie 58 (2016)10, 706-711.

[21] Majone Steketee, Reneé Romkens, Trees Pels, Katinka Lünnemann, Eliane Smits van Waesberghe, Jodi Mak, Jamila Mejdoubi en Hanna Harthoorn - Preventie van intergenerationeel geweld in Nederland en EU. Verkenning van wat werkt - een publicatie van Atria Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis en het Verwey-Jonker Instituut, maart 2016.

2. Er is inzicht wat er extra nodig is in het kader van traumascreening en traumaverwerking;
3. Er is inzicht in de mogelijkheden van de inzet van ervaringsdeskundigen bij de trajecten;
4. Er is een beschrijving van de werkzame elementen bij de aanpak van structurele onveiligheid beschikbaar o.a. effecten inzet van een casemanager en inzet van ervaringsdeskundigen.
5. Op casusniveau zijn de volgende gegevens beschikbaar:
   - Is de feitelijke onveiligheid afgenomen/zijn er geen nieuwe geweldsincidenten geweest na een half jaar, na een jaar en na twee jaar?
   - Is het gevoel van onveiligheid afgenomen?
   - Wat/welke interventie(s) heeft/hebben voor een doorbraak gezorgd of waarom is het in deze casus niet gelukt om een doorbraak te realiseren ?
   - Welke interventie(s) heeft/hebben gezorgd voor duurzame veiligheid of waarom is het niet gelukt dit te bewerkstelligen ?

Borging van het praktijk-experiment
Uitkomsten van de evaluatie worden benut voor de bestuurlijke besluitvorming over de borging van de aanpak vanaf 2021 en voor de nieuwe regionale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling vanaf 2021.

Korte beschrijving van het praktijk-experiment
Veilig Thuis Gelderland selecteert tijdens de veiligheidsbeoordeling een MDA++ casus.

VT legt de casus voor aan de procesregisseur van het Veiligheidshuis (VHH). Er wordt een afweging gemaakt of een huisbezoek gewenst is en wie daarvoor dan de meest aangewezen organisatie(s)/perso(o)n(en) is (zijn).

Tijdens het huisbezoek worden de leden van het huishouden geïnformeerd, gehoord en uitgenodigd voor een vervolggesprek, daarbij wordt het belang hierop in te gaan, helder gecommuniceerd.

De procesregisseur van het VHH heeft vooroverleg met betrokken partners. In het vooroverleg wordt er met de betrokken professionals een *goede analyse gemaakt van de huidige situatie en van het verleden*. Mocht er nog bepaalde informatie ontbreken dan worden er afspraken gemaakt en/of extra expertise ingezet om deze informatie alsnog te verkrijgen.

De procesregisseur plant vervolgens een multidisciplinair overleg (MDO) in met het huishouden en de betrokken professionals.

Beoogd wordt om tijdens het MDO met de leden van het huishouden:

- Een score te geven aan de veiligheid (zowel door het huishouden als door de professionals);

- Tot het benoemen van drie acties te komen om het geweld duurzaam te doorbreken;
- De casemanager te benoemen.

Aanstelling van een casemanager met begeleidingsrol
De casemanager stelt op basis van de afspraken in het MDO samen met het huishouden *een plan van aanpak* op. De veiligheidsafspraken zijn een integraal onderdeel van het plan van aanpak. Bij stagnatie kan er opgeschaald worden naar de procesregisseur. De casemanager heeft formatieve ruimte voor begeleiding van het huishouden. Wij zien dit als een belangrijke meerwaarde voor herstel en borging.

Uitgangspunt is dat het traject met een casemanager van Moviera bij aanvang een intensief karakter zal hebben. Bij de start is het nodig om veel aanwezig en zichtbaar te zijn, patronen van geweld in kaart te brengen, de gevolgen van geweld in beeld te brengen, risicofactoren in samenspraak met de gezinsleden en ketenpartners in kaart te brengen en *zorg te dragen voor een multidisciplinair gedragen en gedeeld herstelplan*. Het herstelplan maakt onderdeel uit van het bredere plan van aanpak en wordt uitgevoerd door verschillende betrokken ketenpartners met de daarvoor benodigde expertise. De casemanager voert de regie op dit proces om een doorbraak naar duurzame veiligheid vorm te geven. Uit onderzoek van Verwey-Jonker is geconcludeerd dat het stoppen van geweld en zorg dragen van veiligheid een kwestie is van een lange adem. Dat vormt de reden dat er in het experiment een borgingsfase met 'waakvlam' begeleiding is toegevoegd.

In schema: Fasen + ingeschatte inzet per casus gedurende het gehele traject van 3 jaar

Stoppen en Duurzaam *Oplossen* *Borging*

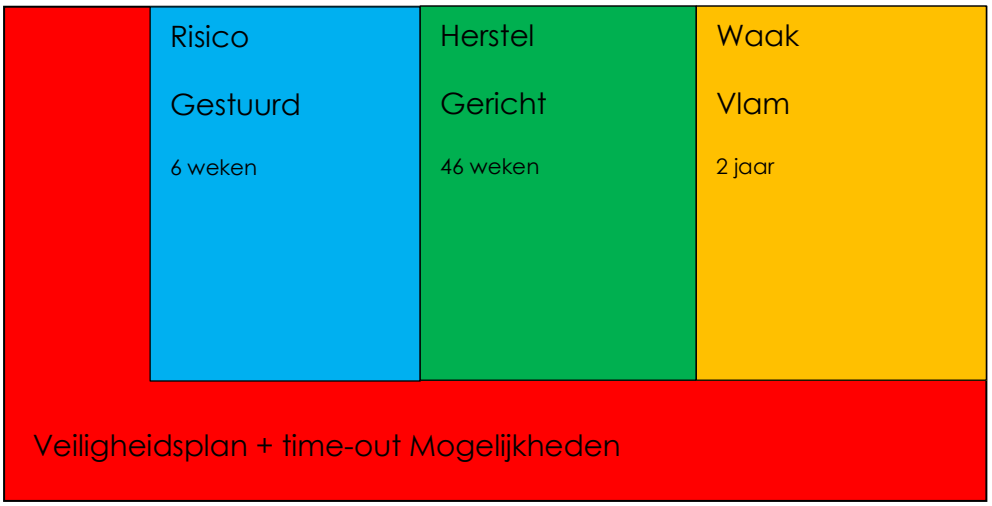

Opgemerkt zij, dat het werken aan herstel - daar waar nodig - doorloopt tijdens het waakvlam traject. Uitgangspunt en verwachting van ons is dat de begeleiding het eerste jaar intensiever nodig is dan in de twee jaar daarna.

Inzet ervaringsdeskundigen
We kijken in dit project ook of de inzet van ervaringsdeskundigen in verschillende fasen kan bijdragen aan een succesvolle aanpak van structurele onveiligheid. Binnen het werkveld van huiselijk geweld wordt nog niet lang met ervaringsdeskundigen gewerkt. Er is enigszins ervaring opgedaan met ervaringsdeskundigen als voormalig 'slachtoffer' van huiselijk geweld. De inzet van ervaringsdeskundigen als 'pleger' van huiselijk geweld is nog relatief nieuw. Deze insteek is nog niet ontwikkeld, we willen hier extra op inzetten.

Ervaringsdeskundigheid bij zowel 'slachtoffers' als 'plegers' kan op meerdere manieren ingezet worden. Zo kunnen ervaringsdeskundigen ingezet worden ter verdieping van de kennis van hulpverleners. Zij kunnen zo het perspectief van de 'pleger' en 'het slachtoffer' van binnenuit leren kennen. Dit zorgt voor meer kennis hoe 'plegers' en 'slachtoffers' het beste benaderd kunnen worden. Anderzijds kunnen ervaringsdeskundigen zelf veel bijdragen in het contact met de cliënten. Zij zetten ervaringskennis in om de drempel te verlagen om hulp te zoeken. Een ervaringsdeskundige kan een bron van hoop zijn voor een cliënt, omdat die ziet dat de spiraal van geweld doorbroken kan worden. De ervaringen van een ervaringsdeskundige kunnen helpend zijn voor cliënten om zich begrepen te voelen, erkenning te voelen.
Met inzet van ervaringsdeskundigen, zowel vanuit het perspectief van 'plegers' als vanuit het perspectief van 'slachtoffers', draagt dit project op een laagdrempelige manier bij aan het verder ontwikkelen van effectieve hulp in het systemisch werken.

7. Samenwerkingsafspraken met Moviera

Samenwerkingsafspraken Veilig Thuis- lokale teams – Moviera
Regio Gelderland Zuid[22]

1. Inleiding

Aanleiding voor deze samenwerkingsafspraken is dat het van belang is dat, daar waar sprake is van huiselijk geweld, de verschillende partners elkaar goed weten te vinden zodat de juiste hulp zo spoedig mogelijk ingezet kan worden. Deze samenwerkingsafspraken beschrijven hoe de drie partijen samenwerken om duurzaam te interveniëren bij huiselijk geweld.

Alle samenwerkende organisaties werken volgens de volgende uitgangspunten:

- één gezin - één plan – één hulpverlener / regievoerder
- vernieuwde meldcode
- ambulant indien mogelijk, opvang indien noodzakelijk

2. Regiefunctie

Daar waar verschillende organisaties samenwerken moet altijd vastgesteld worden wie de regiefunctie heeft. De organisatie, die de regiefunctie heeft, organiseert samenhangende en passende hulp. Dat betekent dat er gewerkt wordt met overkoepelende doelen waar verschillende organisaties subdoelen voor haar rekening nemen.

Taken die onder deze regiefunctie vallen zijn:

- De regie-voerende organisatie is verantwoordelijk voor het organiseren van structurele overleggen om met alle betrokkenen (de voortgang van) de hulp op elkaar af te stemmen.
- Organisaties informeren de organisatie die regie voert als de hulp niet goed loopt of beëindigd wordt. De organisatie die regie voert onderneemt actie als de zorg niet voldoende op elkaar afgestemd is of als er signalen zijn dat het niet goed verloopt.

3. Samenwerkingsafspraken start en beëindiging

- Melding komt binnen bij Veilig Thuis. Er volgt altijd een veiligheidsbeoordeling.
- Indien noodzakelijk gaat de piketdienst van Veilig Thuis naar de locatie om de veiligheidsbeoordeling uit te voeren.
- De piketdienst kan Moviera verzoeken om mee te gaan naar de locatie om een ambulante geweldsanalyse uit te voeren.
- De ambulante geweldsanalyse van Moviera is een direct toegankelijke korte interventie op geweld en veiligheid. Moviera gaat naar de locatie toe.

[22] Maasdriel en Zaltbommel behoren niet tot het werkgebied van Moviera.

- Moviera bepaalt aan de hand van een landelijk instrument[23] de mate van onveiligheid in de thuissituatie en in de opvang. De code rood is landelijk erkend[24] voor uitstroom naar een andere regio.

- Bij acute onveiligheid biedt Moviera 24-7 toegankelijke noodbedden.
- Het lokale team heeft de regiefunctie.

- Bij acute en structurele onveiligheid biedt Moviera (crisis- en vervolg-) opvang.
- Moviera heeft de regiefunctie.

- Bij structurele onveiligheid biedt Moviera, na advies van de politie in het Veiligheidshuis, AWARE-trajecten in de eigen woning aan.
- Het lokale team / Moviera / derde partij leggen volgens regioafspraken de regiefunctie vast in het dossier van de cliënt.

- Moviera biedt ambulante hulp in de thuissituatie aan bij structurele onveiligheid.
- Het lokale team heeft regie, tenzij zij de regiefunctie bij een andere aanbieder hebben belegd
- Als de cliënt niet bekend is bij het lokale team, stemmen partijen onderling af wie regievoerder is voor cliënten.

[23] De Geïntegreerde Risico Screening is ontwikkeld door Verwey-Jonker en biedt vrouwenopvangvoorzieningen een gedeeld instrument om te kunnen bepalen of ambulante hulp geëigend is, opvang in de eigen regio mogelijk is of dat doorverwijzing naar een andere regio noodzakelijk is.

[24] Beleidskader landelijke in-, door- en uitstroom crisisopvang & opvang in acute crisissituaties van slachtoffers huiselijk geweld in de vrouwenopvang, VNG

Samenwerking Veilig Thuis – Lokaal Veld - Moviera

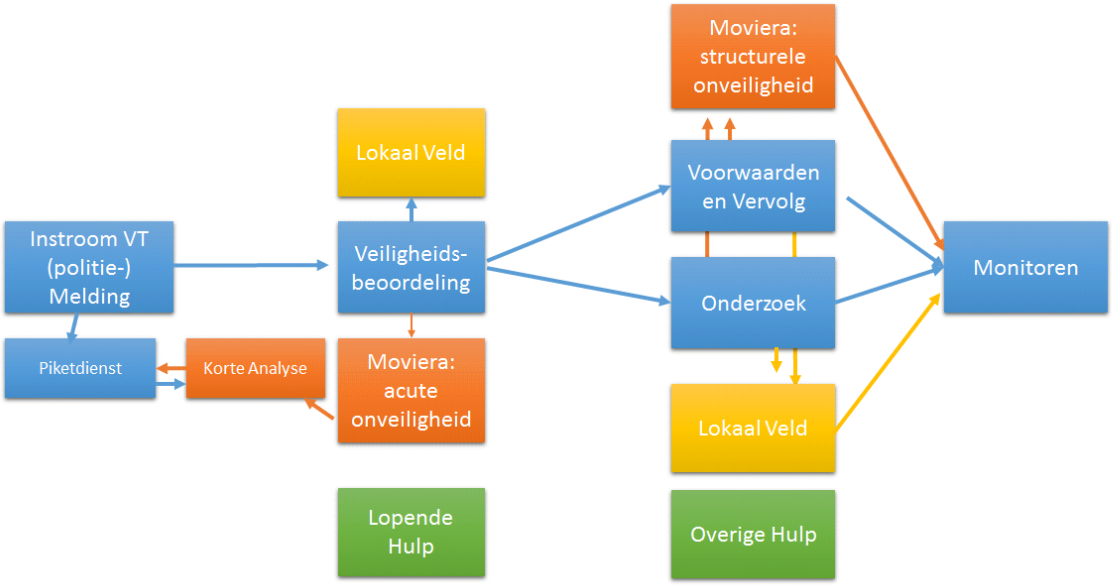

Acute Onveiligheid

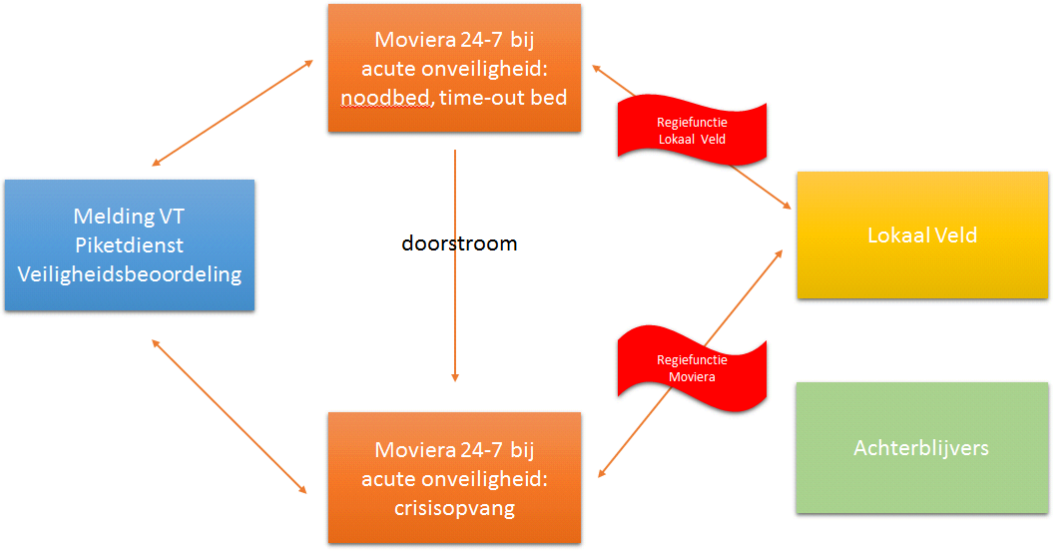

Structurele Onveiligheid

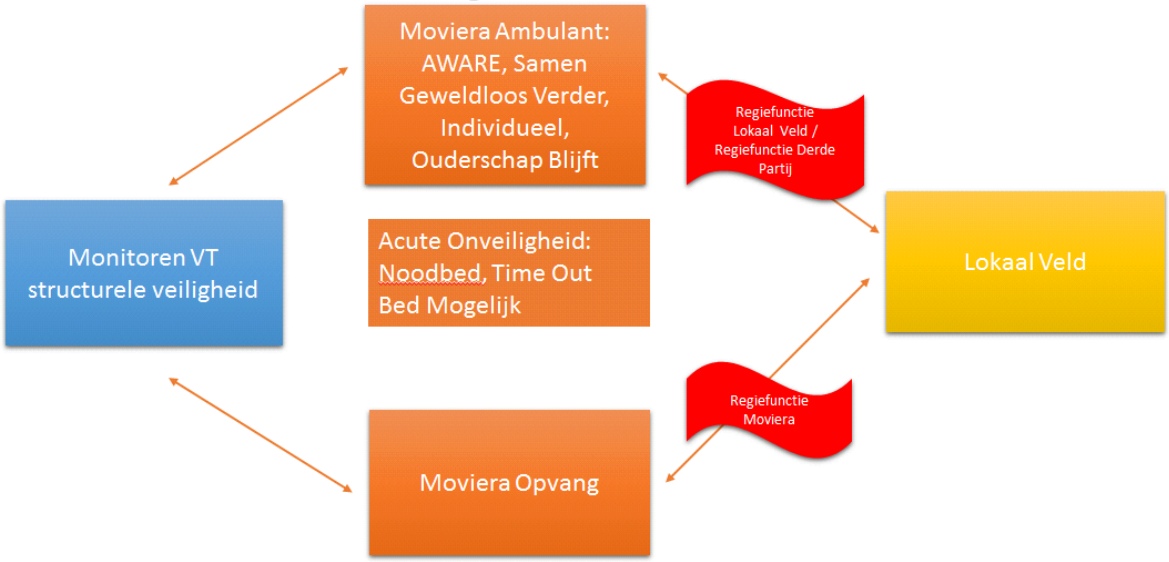

8. Afsluitbrief na directe overdracht

VEILIG THUIS

GGD Gelderland-Zuid

[adresgegevens]

ons kenmerk: VT/…..
datum: …….

telefoonnummer: 0800-2000
onderwerp: overdracht politiemelding aan derden
e-mail: secretariaatveiligthuis@veiligthuisgz.nl

Geachte mevrouw/heer ……., beste collega,

Veilig Thuis heeft op ……*(datum)* een melding ontvangen van …… *(politie: plaats).*
Samenvatting melding: *(korte feitelijke beschrijving)*

In de melding staat dat de directbetrokkene(n), ……
open staat/n voor hulpverlening en/of dat er hulpverlening aanwezig is, namelijk ……

Op basis hiervan heeft Veilig Thuis besloten dat deze melding aan u, …… *(naam organisatie, en contactpersoon)* kan worden overgedragen. Veilig Thuis vraagt u de melding met de directbetrokkenen te bespreken, afspraken te maken over herstel van veiligheid en over de ondersteuning die hierbij nodig is. Bij onvoldoende herstel van veiligheid wordt u gevraagd dit opnieuw te melden bij Veilig Thuis.

Contactgegevens van de directbetrokkenen:

- ……..
- ……..

U ontvangt deze brief per mail. Hierdoor is het mogelijk dat u eerder geïnformeerd bent dan de …….. (*naam directbetrokkenen*) . Zij ontvangen hun brief per post.

Bij vragen over deze brief kunt u met ons contact opnemen: tel 0800-2000.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw/heer ……..
Medewerker Veilig Thuis

9. Afsluitbrief na overdracht dienst onderzoek

VEILIG THUIS

GGD Gelderland-Zuid

[adresgegevens]

ons kenmerk: VT/…..
datum: …….

telefoonnummer: 0800-2000
onderwerp: afronding onderzoek
e-mail: secretariaatveiligthuis@veiligthuisgz.nl

Geachte mevrouw/heer ……., beste……
(noem hier de directbetrokkene(n), voor wie deze brief bestemd is)

(Indien directbetrokkenen verschillende huisadressen hebben)
Deze zelfde brief is ook gestuurd aan mevrouw/heer ……., noem soort relatie ……

Veilig Thuis heeft op ……een melding ontvangen van *(naam, functie en organisatie van melder)*. De melder gaf de volgende informatie…… *(korte feitelijke beschrijving van melding)*

Het is de taak van Veilig Thuis om een melding met een vermoeden van Kindermishandeling/Huiselijk Geweld *(verwijder wat niet van toepassing is)* te onderzoeken. De melding, waarin u genoemd bent, is in multidisciplinair teamverband onderzocht. Een samenvatting van het onderzoek met de uitkomst leest u in deze brief.

Situatieschets
(geef een korte beschrijving van de omstandigheden waarin de directbetrokkenen verkeerden en hoe zij zich tot elkaar verhielden bij de start van de procedure VT. De typerende kenmerken, die voor het onderzoek relevant zijn)

Verloop onderzoek
(concreet en feitelijk, blijf alert op de relatie met de melding/veiligheid van betrokkenen, noem de relevante VT-acties en de acties van derden)

Uitkomst onderzoek
(Noem de uitkomst van het onderzoek: wel/niet sprake van Kindermishandeling/Huiselijk Geweld? Benoem de afspraken: concreet (vermeld opgestelde veiligheidsvoorwaarden en eventuele veiligheidsafspraken of stuur deze mee in een bijlage). Afspraken zijn een antwoord op de melding. Indien er afspraken worden gemaakt, die niet direct te maken hebben met de melding, dan aangeven wat de aanleiding en de reden zijn om deze hier te vermelden).

Monitoring vervolg onderzoek
(Wanneer en doel vermelden. Afvragen of monitoren wel/niet nodig is).

Tot slot
Voor het onderzoek was het nodig om informatie te vragen bij de volgende personen en instanties: *(naam, functie en instanties).*
Zij ontvangen ook (een of deze) brief, zodat zij weten wat de gemaakte afspraken zijn.
(de onderzoeker bepaalt of de informant deze versie van de brief krijgt of een lichte versie. Bij dit laatste kun je denken aan een leerkracht, die gedeeltelijk betrokken is bij de vervolgafspraken).

datum: ....
kenmerk: .....
pagina 2 van 2

Het onderzoek is uitgevoerd met medewerking van de vertrouwensarts Veilig Thuis mevrouw .....*(is dit niet zo, verwijder dan de tekst)*

Bij vragen over deze brief kunt u met ons contact opnemen: tel 0800-2000.

Met vriendelijke groet,
Ook namens teammanager Veilig Thuis, ... *(naam)*

Mevrouw/heer .....
Medewerker Veilig Thuis

Bijlage (n): (verwijderen bij geen bijlagen)
.....

10. Afsluitbrief na overdracht dienst voorwaarden & vervolg

VEILIG THUIS

GGD Gelderland-Zuid

[adresgegevens]

ons kenmerk: VT/….
datum: …….

telefoonnummer: 0800-2000
onderwerp: afronding onderzoek
e-mail: secretariaatveiligthuis@veiligthuisgz.nl

Geachte mevrouw/heer ……., beste…….
(noem hier de directbetrokkenen, voor wie deze brief bestemd is)

(Indien directbetrokkenen verschillende huisadressen hebben)
Deze zelfde brief is ook gestuurd aan mevrouw/heer ……., noem soort relatie ……

Veilig Thuis heeft op ……een melding ontvangen van…… *(naam, functie en organisatie/relatie van melder)*. De melder gaf de volgende informatie ……..*(korte feitelijke beschrijving van melding: wie, wat, waarover, wanneer)*

Naar aanleiding van deze melding heeft Veilig Thuis besloten samen met u (*indien dit zo is: en de aanwezige betrokkenen)* een veiligheidsplan op te stellen, dat voldoet aan hierna genoemde veiligheidsvoorwaarden.

Situatieschets
(geef een korte beschrijving van de omstandigheden waarin de directbetrokkenen verkeerden en hoe zij zich tot elkaar verhielden bij de start van de procedure VT. Typerende kenmerken, die voor de veiligheidsvoorwaarden en -afspraken relevant zijn)

Betrokkenen
In verband met de melding heeft Veilig Thuis bij de volgende person(en) informatie opgevraagd
(Naam, functie/ organisatie of relatie)

Veiligheidsvoorwaarden
(Benoem concreet de veiligheidsvoorwaarden)

Veiligheidsafspraken
Volgend uit de veiligheidsvoorwaarden zijn met met u en ……. *(benoem de organisatie en contactpersoon)* de onderstaande afspraken gemaakt: …….
(Benoem concrete afspraken)

Monitoring
Veilig Thuis zal nagaan of de gestelde voorwaarden voldoende leiden tot herstel van veiligheid. Hierover zal met u en betrokkenen na 3 en 12 maanden contact worden opgenomen.
(aanpassen wanneer er een andere frequentie wordt afgesproken)

Betrokkenen ontvangen een afschrift van deze brief en zijn daarmee ook op de hoogte van de gestelde veiligheidsvoorwaarden.

datum: .....
kenmerk: .....
pagina 2 van 2

Bij vragen over deze brief kunt u met ons contact opnemen: tel 0800-2000.

Met vriendelijke groet,
Ook namens teammanager Veilig Thuis, ... *(naam)*

Mevrouw/heer .....

Medewerker Veilig Thuis

Bijlage(n):
.....

11. Begrippenlijst

Aandachtsfunctionaris	Binnen een organisatie de deskundige persoon op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Taken van de aandachtsfunctionaris zijn onder te verdelen in: Uitvoerende taken: ondersteunen, adviseren, begeleiden, motiveren en informeren van collega's. Beleidsmatige taken: invullen, bijstellen en evalueren van de meldcode, het informeren van collega's over ontwikkelingen, het geven of organiseren van scholing, en het uitwerken van beleid over het zorgvuldig vastleggen en documenteren van de stappen van de meldcode. In kleine organisaties combineert meestal één persoon deze taken, terwijl grotere organisaties er vaker voor kiezen om de uitvoerende en beleidsmatige taken te verdelen over twee of meerdere personen. De norm is 1 aandachtsfunctionaris op 20 medewerkers.
Advies	Een op de behoefte van de adviesvrager afgestemde set van aanwijzingen, raadgevingen en tips met als doel de adviesvrager in staat te stellen zelf verder te kunnen handelen in situaties van huiselijk geweld of kindermishandeling of bij een vermoeden daarvan (Handelingsprotocol 2019 Veilig Thuis[25])
Cliëntsysteem	De direct betrokkene (op wie het signaal of adviesvraag betrekking heeft) en de leden van het huishouden of gezin van deze betrokkene.
Drang	De vooraf besproken gevolgen voor een of meer directbetrokkenen bij het niet nakomen van afspraken in het kader van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling (Handelingsprotocol 2019).
Dwangmaatregelen	Maatregelen die zonder instemming van de directbetrokkene door de rechter, de officier van justitie of de burgemeester kunnen worden opgelegd (Handelingsprotocol 2019).
Eén gezin, één plan	Een plan waarin de verschillende problemen van alle leden van het gezin of huishouden in hun onderlinge samenhang worden bezien en waarbij

[25] https://vng.nl/files/vng/publicaties/2019/veiligthuis-interactief-protocol_v3.pdf

	directbetrokkenen en professionals zich committeren aan een aanpak vanuit een gezamenlijk gedeelde visie en een nauw op elkaar afgestemde uitvoering (Handelingsprotocol 2019).
Herstelplan	Een beschrijving van de wijze waarop gewerkt wordt aan herstel van de (ontwikkelings-) schade die directbetrokkenen hebben geleden als gevolg van het huiselijk geweld of de kindermishandeling (Handelingsprotocol 2019).
Huiselijk geweld	Lichamelijk, geestelijk of seksueel misbruik of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring (definitie artikel 1 Wmo 2015). Met 'huiselijke kring' worden (ex-) partners, familieleden en huisvrienden bedoeld. Het woord huiselijk verwijst niet naar de plaats van het delict (het kan zowel binnenshuis als buitenshuis plaatsvinden) maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Bij huiselijk geweld kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel misbruik. Het kan de vorm aannemen van (ex-)partnergeweld, eergerelateerd geweld, huwelijksdwang, kindermishandeling, geweld tegen of verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders.
Hulpverleningsplan	Een beschrijving van de wijze waarop gewerkt wordt aan risicofactoren die bijdragen aan het ontstaan en het in stand houden van de onveiligheid (Handelingsprotocol 2019).
Lokale teams	Alle gemeentelijke teams in Gelderland-Zuid die onder diverse namen functioneren (sociaal wijkteams, regieteams, kernteams, buurtzorg jong, gebiedsteams, regieteams) én organisaties die door gemeenten zijn aangewezen als aanspreekpunt voor de overdracht van casussen vanuit Veilig Thuis. Deze teams leiden zo nodig toe naar geïndiceerde vormen van hulp en ondersteuning.
Kindermishandeling	Vorm van - voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige - interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Het gaat hierbij om: seksuele mishandeling, fysieke mishandeling, emotionele/psychische mishandeling, fysieke verwaarlozing, emotionele/psychische verwaarlozing en

	getuige zijn van partnergeweld (Definitie artikel 1 Jeugdwet).
Monitoren	Nagaan of aan de veiligheidsvoorwaarden wordt voldaan, of directe en stabiele veiligheid wordt hersteld en of gewerkt wordt aan herstel van schade als gevolg van huiselijk geweld of kindermishandeling (Handelingsprotocol 2019).
Onderzoek Veilig Thuis	Het verzamelen, analyseren en beoordelen van feiten en professionele oordelen over een gemeld (vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling met het doel te komen tot de vaststelling of er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling en welke stappen dienen te worden gezet om het geweld en de veiligheid en de schade te herstellen (Handelingsprotocol 2019).
Risicotaxatie	Een inschatting van het toekomstige risico op huiselijk geweld en kindermishandeling. Het kan gaan om de kans op het ontstaan van huiselijk geweld en kindermishandeling maar ook op de kans op herhaling. Een inschatting van de mogelijke risico's is altijd gebaseerd op een goede analyse van de huidige situatie. Een risicotaxatie geeft antwoord op de vragen: wat kan er gebeuren? Hoe groot is de kans dat dit gebeurt? Hoe ernstig is het als dit gebeurt? Terwijl veiligheidstaxatie zich richt op de huidige situatie (wat gebeurt er nu in het gezin?), richt risicotaxatie zich op een mogelijke toekomstige situatie (wat zou er kunnen gebeuren?)[26].
Spoed en crisis(melding)	De situatie van direct betrokkenen is dermate onveilig dat direct handelen vereist is door Veilig Thuis[27].
Veiligheidsplan	Een beschrijving van de wijze waarop gewerkt wordt aan de veiligheidsvoorwaarden en aan herstel van directe en stabiele veiligheid (Handelingsprotocol 2019).
Veiligheidsbeoordeling	Besluitvorming door Veilig Thuis over de vervolgstappen die naar aanleiding van de melding gezet worden en over de vraag aan welke professional of instelling de verantwoordelijkheid voor de verdere aanpak van de melding wordt toebedeeld (Handelingsprotocol 2019).
Veiligheidsvoorwaarden	Veiligheidsvoorwaarden zijn voorwaarden waarin wordt vastgelegd waar tenminste aan voldaan moet worden om te komen tot directe veiligheid en stabiele veiligheid.

[26] https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Veiligheid-en-risicos-inschatten-wat-helpt.pdf

[27] De definitie van spoed en crisis is nog in ontwikkeling.

Deze worden overgedragen (schriftelijk) aan de directbetrokkenen en overdrachtspartij.

Het is aan de overdrachtspartij om deze veiligheidsvoorwaarden als leidraad te nemen/vermelden in het veiligheidsplan en hierover veiligheidsafspraken te maken met de directbetrokkenen, netwerk en/of betrokken hulpverlening. Veilig Thuis maakt afspraken met direct betrokkenen en de overdrachtspartij over contacten die in het kader van monitoren zullen worden gelegd. Als er nog geen overdrachtspartij is dan maakt Veilig Thuis veiligheidsafspraken of een veiligheidsplan.

Veiligheidsvoorwaarden beschrijven *wat* er moet gebeuren, veiligheidsafspraken beschrijven *hoe* het moet gebeuren (Handelingsprotocol 2019).

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	8
Onderwerp	Meerjarenstrategie GGD 2020-2023

Korte samenvatting onderwerp:

Om tot een gedragen Meerjarenstrategie GGD 2020-2023 te komen, hebben we conform plan van aanpak een Bouwstenennotitie geschreven. Deze is besproken in het RAO, DB en AB. Vervolgens is de feedback uit voornoemde gremia verwerkt en is de herziene Bouwstenennotitie toegestuurd aan de raden (febr. 2019). Twee bijeenkomsten voor raadsleden zijn georganiseerd (april 2019), waarin feedback kon worden gegeven op de Bouwstenennotitie en input voor de te ontwikkelen Meerjarenstrategie. Ook zijn raden uitgenodigd om een reactie te sturen (formeel in de vorm van een zienswijze of informeel). Door raden is hier goed gebruik van gemaakt.

Daarnaast was een onderdeel van het proces om de Bouwstenennotitie te bespreken 'in verschillende tafels' met gemeenten (ambtenaren van verschillende inhoudelijke terreinen) en externe samenwerkingspartners, zoals lokale/regionale zorg- , welzijn- , onderwijs-, sport- en veiligheidspartners. Er zijn aan de hand van praatpapieren 8 verschillende tafels georganiseerd over: gezonde leefomgeving, jeugd, preventieve infrastructuur, migranten/diversiteit, Veilig Thuis, ouderen, Toegang beschermd wonen en Toezicht Wmo. De tafels zijn goed bezocht door de samenwerkingspartners.

In de juli-vergadering van het DB heeft het DB – n.a.v. de bovengenoemde tafels en raadsbijeenkomsten – ingestemd met een aantal geformuleerde 'rode draden' (verkregen inzichten) en met de opzet voor een raamwerk t.b.v. de meerjarenstrategie 2020-2023.

Met al deze input is in de zomermaanden een concept Meerjarenstrategie geschreven; deze is op 24 september jl. besproken in het RAO en op 3 oktober jl. in het Dagelijks Bestuur. Na verwerking van de opmerkingen van RAO en DB is de concept Meerjarenstrategie 28 okt. jl. gestuurd naar het Algemeen Bestuur voor bespreking op de AB-heidag van 4 november jl.

De impressies van de AB-heidag zijn bijgevoegd. Het AB kan zich vinden in de twee leidende principes en in de vier strategische thema's. Het AB heeft verschillende nuanceringen en opmerkingen gemaakt over de concept-meerjarenstrategie; deze zijn opgenomen in de impressies en zijn verwerkt in bijgaande versie van de meerjarenstrategie (versie 14 november 2019).

Het Dagelijks Bestuur heeft 21 november jl. ingestemd:
- met bijgaande versie van de Meerjarenstrategie GGD 2020-2023.
- dat bijgaande versie van de concept Meerjarenstrategie GGD 2020-2023 – ter toetsing – kan worden doorgezonden naar het Algemeen Bestuur van 12 december.

Na de AB-vergadering van 12 dec. kan het DB het definitieve concept (voor zienswijze) sturen naar de raden van de deelnemende gemeenten. De planning is dat in april 2020 de Meerjarenstrategie GGD 2020-2023 kan worden vastgesteld door het AB.

<u>Vraag aan het AB:</u>
1. Heeft het AB nog – op grote lijnen en concrete – suggesties voor de bijgaande conceptversie van de Meerjarenstrategie GGD 2020-2023?

Voorstel te beslissen:
1. Bespreken van de concept Meerjarenstrategie 2020-2023.
2. Instemmen dat het DB de concept Meerjarenstrategie GGD 2020-2023 – voor zienswijze – stuurt naar de raden van deelnemende gemeenten.

Hoofdlijnen Heidag Algemeen Bestuur
Toets Meerjarenstrategie GGD 2020-2023
De Berendonck, Wijchen, 4 november 2019

Schot voor de boeg (Mentimeter)

Hoofdlijn in de reacties op de Meerjarenstrategie 2020-2023

- De grote lijnen en de strategische thema's worden onderschreven:
    - Organiseren van preventie in sociale domein en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg
    - Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid
    - Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein.
- Bij het thema 'Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven' wordt gezegd: moet dat ook een rode draad zijn door de thema's heen, in plaats van alleen een strategisch speerpunt? De informatiegestuurde aanpak is van belang op alle werkvelden, en sluit ook aan op de andere rode draden: (1) aansluiting bij de lokale situatie in de gemeenten, en (2) de netwerkaanpak.
- De strategische thema's kunnen concreter worden uitgewerkt; geef aan wat binnen de thema's de grootste prioriteiten zijn van de GGD.
- Maak duidelijker dat je *keuzes* maakt, de opsomming van speerpunten en activiteiten kan overkomen als aanbodgericht, in plaats van vraaggericht. Maak duidelijk dat de GGD aansluit bij gemeenten en de lokale situatie.
- Organisatie van preventie zien gemeenten als hun taak. Wat is daarbij de rol van de GGD? Adviseren en faciliteren van gemeenten.

- In het stuk zou expliciet moeten worden opgenomen dat de GGD Gelderland-Zuid opereert in een context waarin de noodzaak voor kostenbeheersing een gegeven is, ook om het stuk beter te laten landen bij de raden.
- In het kader van lokaal maatwerk: er is behoefte om nog duidelijker te krijgen wat het maatwerk-aanbod is van de GGD GZ, dwz transparantie over het aanbod en de kosten ('cafetariamodel'). Verduidelijking ook van het onderscheid tussen uniforme en facultatieve taken.

Proces/afspraken

- Proces aanpassingen conceptvoorstel: nieuw concept MJS naar DB van 21 november; DB beslist 21 november over het nieuwe concept; hierna naar het AB van 12 december voor toetsing; na 12 december voor zienswijze naar de Raden.
- Context kostenbeheersing toevoegen.
- Toelichtende informatiebijeenkomsten voor de Raden organiseren in januari/februari 2020.

Gelderland-Zuid

Meerjarenstrategie 2020 -2023

Concept 14 november 2019

Inhoudsopgave

1 Samenvatting 3

2 Publieke gezondheid 4

3 Brede maatschappelijke opgave 5

4 Gezondheidssituatie inwoners 6

5 Relevante inhoudelijke ontwikkelingen 7

6 Terugblik Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019 9

7 Meerjarenstrategie GGD 2020 – 2023 10

7.1 Leidende principes 10

7.2 Strategische thema's 2020 – 2023 11

7.3 Ambities aanvullend op basistaken 13

Bijlage 1 Missie, taken en rollen van de GGD 16

Bijlage 2 Meerjarenstrategie GGD 2020 – 2023 17

1 Samenvatting

De maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan is fors. Gemeenten staan voor de uitdaging om goede zorg en maatschappelijke ondersteuning in samenhang te organiseren voor haar inwoners. Dit doen zij in een context van veranderende wetgeving, stijgende zorgkosten en beperkte budgetten, toenemende vergrijzing, meer kwetsbare mensen en (complexe) zorg in de wijk en mondiger inwoners. De meeste gemeenten hebben het momenteel financieel zwaar in het sociaal domein. Er is vanaf 2015 een aantal taken vanuit het Rijk aan de gemeenten overgedragen zonder voldoende budget. Hierdoor is kostenbeheersing van belang. Daarnaast bestaat er een steeds groter besef van het belang van preventie en een integrale aanpak voor een gezonde leefstijl en leefomgeving met aandacht voor onderliggende factoren, zoals armoede, werk en inkomen, en laaggeletterdheid. Ook staan vraagstukken rond zorg en sociale veiligheid steeds prominenter op de agenda.

De GGD is als gemeentelijke gezondheidsdienst van de 14 gemeenten in Gelderland-Zuid het gezicht van de publieke gezondheid in onze regio. De publieke gezondheidszorg richt zich op het bevorderen van gezond en vitaal leven van haar inwoners, het verminderen van risico's, het bieden van zorg en bescherming aan kwetsbare groepen. Deze taken sluiten aan bij de maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan. De GGD is van en voor de gemeenten. De GGD is regionaal georganiseerd en lokaal aanwezig en voert een breed palet van taken uit.

Voor de uitvoering van de taken, werkt de GGD vanuit twee leidende principes:
1. Aansluiting bij de gemeenten, waarbij de GGD zijn lokale nabijheid verder versterkt door per gemeente 'dedicated' teams van professionals te vormen die zich richten naar de lokale context.
2. Netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, op lokaal, regionaal en landelijk niveau, centraal staat. De netwerkaanpak kan leiden tot het samen organiseren van dienstverlening (netwerkorganisatie) om kwaliteit en integraliteit voor de inwoners te verhogen en/of dienstverlening te kunnen borgen.

De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en het takenpakket van de GGD vormen de uitgangspunten voor de meerjarenstrategie 2020 – 2023.

De strategische thema's waar de GGD in de periode 2020 - 2023 op inzet zijn:
1. Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven
2. Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg
3. Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid
4. Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein.

De meerjarenstrategie geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD. De operationalisering van de meerjarenstrategie zal worden bepaald door prioritering binnen de budgettaire mogelijkheden, die momenteel onder druk staan. Deze budgettaire mogelijkheden bepalen de mate waarin resultaten kunnen worden behaald.

2 Publieke gezondheid

Gemeenten hebben volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) een taak in het bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van hun inwoners. De publieke gezondheidszorg richt zich op het bevorderen van gezond en vitaal leven van haar inwoners, het verminderen van risico's, het bieden van zorg aan kwetsbare groepen en het bieden van bescherming, waar inwoners dat niet zelf kunnen. Deze taken sluiten aan bij de maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan: het in samenhang organiseren van goede zorg en maatschappelijke ondersteuning voor haar inwoners. De taken, zoals benoemd in de Wpg, zijn onlosmakelijk verbonden met andere beleidsterreinen zoals wonen, werk en inkomen, zorg, welzijn, onderwijs, sport en veiligheid. Dit sluit aan bij de veranderde kijk op gezondheid, waarbij gezondheid wordt gerelateerd aan aanpassingsvermogen en weerbaarheid.

De GGD is van en voor de gemeenten. Het is de gemeentelijke gezondheidsdienst van de 14 gemeenten in Gelderland-Zuid en het gezicht van de publieke gezondheid in onze regio. De missie van de GGD luidt: "Het ondersteunen van gemeenten om de publieke gezondheid te helpen bewaken, beschermen en bevorderen. Dit in samenhang met zorg, welzijn, onderwijs en veiligheid en met speciale aandacht voor kwetsbare groepen".
De GGD voert taken uit op basis van de Wpg en overige taken, die aan haar opgedragen zijn. Primair gaat het daarbij om de taken gezondheidsbescherming, gezondheidsmonitoring, publieke gezondheid bij rampen en crises en toezichthouden, die door het ministerie van VWS de 4 pijlers van de GGD worden genoemd. Overige belangrijke taken betreffende de jeugdgezondheidszorg, OGGz, Veilig Thuis, gezondheidsbevordering en forensische geneeskunde.

De GGD is regionaal georganiseerd en lokaal aanwezig. Als uitvoerder van onder andere de jeugdgezondheidszorg en gezonde school, is zij zichtbaar en nabij voor inwoners en gemeenten. De GGD onderzoekt, adviseert en ondersteunt de gemeenten bij het gemeentelijk gezondheidsbeleid en sluit aan op de lokale behoefte en gemeentelijke prioriteiten. Op regionaal niveau bundelt de GGD kennis en expertise en zet deze gericht in. De GGD voert vangnettaken uit voor de meest kwetsbare inwoners en leidt toe naar de juiste zorg. Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor kindermishandeling en huiselijk geweld, is door de gemeenten bij de GGD belegd. In geval van crisis vervult de GGD haar taak als crisisorganisatie. De GGD is ook toezichthouder namens de gemeenten voor de Wmo, kinderopvang en technische hygiënezorg en namens het Rijk voor tatoeage en piercing. Bij al deze taken en rollen is de GGD gericht op een netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, zowel op lokaal, (sub)regionaal, bovenregionaal als landelijk niveau, centraal staat. Een verdergaande vorm van samenwerking leidt tot het gezamenlijk organiseren van dienstverlening (netwerkorganisatie), waarbij kwaliteit en integraliteit voor de inwoners wordt verhoogd en/of dienstverlening kan worden geborgd.

De bijdrage van de GGD / Publieke gezondheidszorg
- Inzicht bieden in de gezondheidssituatie van inwoners, door onderzoek en monitoring.
- Bevorderen van gezondheid, door advies en uitvoering, zodat inwoners kunnen meedoen.
- Organiseren van preventie in het sociaal domein, door verbindingen te leggen tussen domeinen, netwerken te versterken, doelstellingen te formuleren en samenwerkingsafspraken te maken.
- Inzet voor een gezonde jeugd, waaronder uitvoering jeugdgezondheidszorg.
- Inzet op kwetsbare doelgroepen.
- Beschermen en bewaken van gezondheid door infectieziektebestrijding en medische milieukunde.
- Vangnettaken.
- Veilig Thuis.
- Toezichthouder.
- Netwerkaanpak zorg en veiligheid.
- Netwerkaanpak veilige en gezonde leefomgeving.

Bijlage 1 geeft de taken, rollen en missie van de GGD in een infographic weer.

3 Brede maatschappelijke opgave

De maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan is fors. De meeste gemeenten hebben het momenteel financieel zwaar in het sociaal domein. Er is vanaf 2015 een aantal taken vanuit het Rijk aan de gemeenten overgedragen zonder voldoende budget. Hierdoor is het lastig voor gemeenten om goede dienstverlening aan hun inwoners te (blijven) bieden en hierdoor is kostenbeheersing van belang. Na een periode van transitie van taken van Rijk naar gemeenten, staan zij momenteel voor een transformatie van het sociaal domein om inwoners vanuit een integrale aanpak zorg en ondersteuning te bieden. Makkelijk is dit niet; de financiering in het sociale domein is krap.

De vergrijzing leidt tot een hogere consumptie van zorg en een groter beroep op mantelzorg. De ambulantisering van de zorg (minder bedden), leidt tot meer kwetsbare inwoners in de wijk met complexe casuïstiek. Het betreft zowel kwetsbare ouderen als mensen met een verstandelijke beperking en personen met verward gedrag. Daarbij komt dat zowel in de jeugdzorg als de (jeugd)GGZ sprake is van overschrijdingen en wachtlijsten. Dit geldt ook voor beschermd wonen. Om structurele onveiligheid beter in beeld te krijgen, is de meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling aangescherpt. Hierdoor is het aantal meldingen bij Veilig Thuis gestaag gestegen. De druk op het totale systeem is groot. Ook sociale teams in gemeenten hebben te maken met een hoge werkdruk en de doorstroom stagneert.

Vraagstukken rond zorg en sociale veiligheid en rond de beschikbaarheid van ondersteunende gemeentelijke voorzieningen worden door toenemende krapte geïntensiveerd. De aandacht voor zorg en sociale veiligheid wordt verder versterkt door de op handen zijnde implementatie van de wet verplichte GGZ, en de doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Maatschappelijk ontstaat een steeds groter besef van het belang van een integrale aanpak voor een gezonde leefstijl en samenleving met aandacht voor onderliggende factoren, zoals armoede, werk en inkomen, en laaggeletterdheid. Gezond en veilig opgroeien en aandacht voor preventie is van belang om maatschappelijk leed, ziekte en zorg zoveel mogelijk te voorkomen, maar ook om een goed herstel van ziekte te bevorderen. Mensen met een hoge opleiding leven gemiddeld 7 jaar langer en 20 jaar langer in goede gezondheid dan mensen met een lage opleiding. Recente cijfers in het Verenigd Koninkrijk laten zien dat we weliswaar nog steeds ouder worden, maar dat de toename van de gemiddelde leeftijd vertraagt en voor de lagere SES-groepen neemt zelfs afneemt. Dit zou te maken hebben met een versobering van het publieke domein, waar juist de kwetsbaren in de samenleving het meest last van hebben. Terwijl een groter beroep wordt gedaan op eigen kracht en redzaamheid, signaleert de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid (WRR) dat druk door stress en armoede, het vermogen van mensen om in actie te komen vermindert.

De aanpak van gezondheidsverschillen en het verbeteren van leefstijlaspecten als een gezond gewicht, roken of mentale gezondheid zijn ingewikkelde problemen. Daarvoor is een integrale strategie met meerdere typen interventies nodig, die aansluit op de complexiteit van de problemen. Belangrijk onderdeel van de strategie is het versterken van een betere sociale en fysieke omgeving, en het stimuleren en ondersteunen van gedrag en vaardigheden.

De inrichting van de leefomgeving heeft invloed op onze gezondheid en gedrag. De nieuwe Omgevingswet vereenvoudigt de regelgeving om te komen tot een gezonde en veilige leefomgeving. De uitdaging van gemeenten is om in de omgevingsvisie aspecten rond ruimtelijke ordening, fysieke en sociale veiligheid, gezondheid, klimaat en mobiliteit samen te brengen.

Door samen met partners en bewoners te bouwen aan een steviger gezondheids-bevorderend systeem, kan meer ‘kwaliteit van leven’ tegen lagere maatschappelijke kosten worden gerealiseerd. Dit is echter niet gemakkelijk. Het vraagt om een lange adem, visie over hoe over domeinen heen organisaties elkaar kunnen versterken, het bouwen aan onderling vertrouwen en door daadwerkelijk te doen, elkaar wat te gunnen en samen te leren, voortgang te boeken.

4 Gezondheidssituatie inwoners

Met de meeste inwoners van Gelderland-Zuid gaat het goed. Ze voelen zich gezond en gelukkig. Dit neemt wel af met de leeftijd. Onze kinderen en jongeren groeien over het algemeen gezond op. De levensverwachting in Gelderland-Zuid stijgt nog steeds. Door de toenemende vergrijzing neemt het aantal ouderen met chronische ziekten en beperkingen toe. De regie over het eigen leven neemt af met de leeftijd. Van de 65-plussers heeft 14% onvoldoende regie over het eigen leven.

Binnen Gelderland-Zuid zijn de verschillen in gezondheid groot. Het is een regio met een grote diversiteit. Dit betreft diversiteit qua verstedelijking (van plattelandsdorpen tot universiteitsstad) maar ook diversiteit qua religie, politieke kleur en opleidingsniveau.

De algemene ontwikkelingen die zich voordoen in Nederland gelden ook voor Gelderland-Zuid: toename van vergrijzing, een hogere etnische diversiteit, kwetsbare groepen en het verschil in kansen afhankelijk van je achtergrond en positie in de maatschappij. De gezondheidsverschillen tussen mensen met een hoge en een lage opleiding zijn groot. Er zijn zorgen over maatschappelijke en mentale druk, vooral bij jongvolwassenen.

Opvallende verschillen tussen Rivierenland en regio Nijmegen betreft het voorkomen van overgewicht bij volwassenen en kinderen (hoger in Rivierenland), de consumptie van groente en fruit (lager in Rivierenland) en de vaccinatiegraad (lager in Rivierenland). In de steden Nijmegen en Tiel zien we hogere scores op moeite met rondkomen, huiselijk geweld, eenzaamheid en psychische problematiek dan in de andere gemeenten.

Jeugd en gezondheid
De ervaren gezondheid van de jeugd in Gelderland-Zuid is zeer goed (97%). Een kleine 10% van de kinderen van 5/6 jaar en ongeveer 15% van de 10/11-jarigen heeft overgewicht. 16% van de kinderen drinkt gemiddeld minstens 3 suikerhoudende drankjes per dag. 18% drinkt nooit water of thee zonder suiker. De gezondheid van jongens is iets minder goed; zij hebben vaker klachten/aandoeningen, zoals astma, ADHD/ADD etc. Het risico op psychosociale problemen is bij kinderen uit lage sociaaleconomische status (ses) groter dan bij kinderen uit een hoog ses-milieu. Eén op de drie kinderen wordt weleens gepest, meestal op school. Zo'n 7% van de kinderen (4 tot 12 jaar) is (meestal) niet weerbaar. Van de 4- tot 12-jarigen in Gelderland-Zuid eet 44% iedere dag groente en 64% iedere dag fruit. Hier zien we dat in Rivierenland duidelijk minder groente en fruit gegeten wordt dan in Rijk van Nijmegen. Het beeldschermgebruik van de 4- tot 12-jarigen neemt toe. We zien een toename van het mediagebruik: ongeveer 50% van de kinderen van 8 t/m 11 jaar kijkt meer dan 2 uur per dag tv of gamet of computert. Daarnaast gaat 1 op de 4 kinderen nooit te voet of zelf fietsend naar school.
De vaccinatiegraad (2 jarigen) varieert van 51% in Neder-Betuwe tot 96% in Beuningen.

Volwassenen: roken, alcohol, overgewicht
Op het gebied van leefstijl zien we een lichte daling van roken en alcoholgebruik bij volwassenen. In 2016 rookte 21% van de volwassenen; het overmatig alcoholgebruik daalde naar 18%. Van de jongeren in de leeftijd van 13-16 jaar rookt 4%. Er is een duidelijke daling van alcoholgebruik en roken door de moeders tijdens de zwangerschap. Maar met name voor zwangeren met een laag opleidingsniveau blijkt het moeilijk om te stoppen met roken.
Minder mensen roken, meer mensen bewegen. Daar staat tegenover dat circa de helft van de volwassenen kampt met overgewicht (Rivierenland 53% overgewicht waaronder 15% obesitas; regio Nijmegen 45% overgewicht waaronder 12% obesitas).

Bij volwassenen heeft 6% een hoog risico op angst en depressie en 9% is te beschouwen als (ernstig) eenzaam.

5 Relevante inhoudelijke ontwikkelingen

Investeren in preventie
Zowel in het sociaal domein als in de gezondheidszorg groeit het inzicht dat een verschuiving van specialistische zorg naar lichtere zorg en het voorkómen van zorg van belang is. Meer en meer ontstaat het maatschappelijk besef dat investeren in preventie van belang is, waarbij oog is voor onderliggende problematiek zoals armoede, schulden en laaggeletterdheid. De Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid (WRR) waarschuwt hierbij om de mate van zelfredzaamheid niet te overschatten. Onder druk van armoede en stress, neemt het 'doe-vermogen' van mensen af, waardoor zij veel minder in staat zijn om in actie te komen om hun situatie te verbeteren. De WRR pleit er voor om in te zetten op de groep met het grootste gezondheidspotentieel (lage SES), aangezien daar de grootste winst te halen is.

Bij het versterken van de sociale omgeving is participatie en zoveel mogelijk eigen regie van belang. Dit komt ook tot uiting in het concept *positieve gezondheid* van Machteld Huber. Dit gaat uit van dat een mens meer is dan zijn ziek zijn, van regie over het eigen leven en aandacht voor wat (voor het individu) betekenisvol is, om zo de eigen veerkracht te benutten en te versterken.

Ook in de gezondheidszorg zien we een verschuiving van ziekte en zorg, naar gezondheid en gedrag. Er wordt meer ingezet op de patiënt centraal, persoonsgerichte preventie, en aandacht voor de leefstijl en leefwijze van patiënten.

Eind 2018 presenteerde staatsecretaris Blokhuis het Nationaal Preventieakkoord, ondertekend door 70 partijen waaronder de VNG en de GGD'en. Het Preventieakkoord zet op het terugdringen van overgewicht, roken en problematisch alcoholgebruik. Doelstellingen (voor 2040) betreffen een rookvrije generatie, een kwart minder mensen met overgewicht en een halvering van het aantal mensen met problematisch alcoholgebruik. Het sluiten van regionale en lokale preventie-akkoorden wordt aangemoedigd.

Kansrijke Start
De gezondheid van een kind rondom de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn van problemen – zowel fysiek als mentaal – op latere leeftijd. Het actieprogramma 'Kansrijke Start' zet in op de eerste 1000 dagen, van kinderwens tot 2-jarige peuter. Kansrijke Start biedt met name kwetsbare ouders passende ondersteuning en is gericht op het wegnemen van stress en het bevorderen van sensitief ouderschap (Voorzorg). Het actieprogramma omvat o.a. voorkomen van onbedoelde zwangerschappen (Nu niet Zwanger en keuzehulpgesprekken) en het verbeteren van samenwerking tussen wijkteams, geboortezorg en jeugdgezondheidszorg (JGZ). Het programma heeft aandacht voor preventie, opvoedondersteuning en het ontwikkelen van lokale zorgpaden.

Gezonde leefomgeving: Omgevingswet
De directe woon en leefomgeving heeft grote invloed op de gezondheid. Een gezonde en veilige leefomgeving nodigt uit tot naar buiten gaan, ontmoeten en bewegen voor jong en oud en heeft voldoende voorzieningen in de buurt zoals winkels, sport- en ontmoetingscentra, groen en scholen. De Omgevingswet koppelt het sociale en fysieke domein aan elkaar. Met de invoering van de Omgevingswet per 2021 staan gemeenten voor de uitdaging om een omgevingsvisie op te stellen voor een veilige en gezonde leefomgeving, waar ook ontwikkelingen rond klimaat en mobiliteit worden meegenomen.

Gezondheidsbescherming
Klimaatverandering, zoönosen en antibioticaresistentie zorgen voor een sterk stijgend risico op infectieziekten. Infectieziekten vormen het grootste risico op verstoring van de maatschappij, en vragen daarbij meer aandacht bij de voorbereiding op rampen en crises.
Door een mix van maatregelen wordt ingezet om verspreiding van resistente micro-organismen te voorkomen en uitbraken in te dammen. Hierbij is de verbinding tussen publieke gezondheidszorg (GGD) en de zorg (o.a. huisartsen, VVT, ziekenhuizen) essentieel. Vanwege de zorgen om de lage vaccinatiegraad (RVP), heeft VWS een actieplan opgesteld om beter aan te sluiten met onderzoek,

voorlichting en communicatie, onjuiste informatie tegen te gaan en de rol van de professionals te versterken.

Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg
Per 1 januari 2020 zal de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) worden ingevoerd. In de Wvggz staat dat verplichte zorg meer op maat gegeven moet kunnen worden. Bijvoorbeeld door iemand buiten een instelling verplichte begeleiding te geven, aan huis of in een polikliniek. Het is een wet die uitgaat van *behandeling*, daar waar de BOPZ uitging van *gedwongen opname*. De inzet hierbij is om verplichte zorg en dwang zoveel mogelijk te voorkomen. Het college van B&W dient binnen een termijn van 14 dagen een verkennend onderzoek uit te voeren naar de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg, die mogelijk zou moeten worden verleend met verplichte zorg.

Doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang
De doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang van de centrumgemeente naar individuele gemeenten is voorzien per 1 januari 2022. Op dit moment is Nijmegen centrumgemeente voor heel Gelderland-Zuid (excl. de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel). Beschermd wonen stelt mensen met psychische beperkingen in staat om, met begeleiding en behandeling in de thuissituatie, zoveel mogelijk hun eigen leven te leiden. Uitgangspunt hierbij is dat ook zij dezelfde wensen en levensbehoeften hebben als ieder ander.

Geweld hoort nergens thuis
Geweld hoort nergens thuis is het nationaal meerjarenprogramma in opdracht van de ministeries VWS en J&V en VNG. Het heeft als doel om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen door een veilig netwerk te vormen rondom de slachtoffers, (potentiële) daders en hun sociale omgeving. De meldcode verwacht van professionals dat eerder overleg wordt gezocht met Veilig Thuis. Veilig Thuis blijft langer betrokken en vervult een radarfunctie, gericht op het voorkomen van hermeldingen. Binnen het programma ‘Geweld hoort nergens thuis’, ligt de focus op het samenwerken in de regionale/lokale ketens van zorgpartners, Veilig Thuis, justitie, Raad voor de kinderbescherming, reclassering en politie.

6 Terugblik Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019

In de Meerjarenstrategie 2016-2019 stonden de volgende uitgangspunten centraal:
1. Aansluiten bij de behoeften van inwoners.
2. Oog voor kwetsbare mensen.
3. Versterken van de rol van verbinder en makelaar: netwerkontwikkeling.

Tijdens de periode 2016 tot en met 2019 heeft de GGD geïnvesteerd en geïnnoveerd, in samenwerking met gemeenten en ketenpartners, op de volgende terreinen:
1. Partner op het gebied van een gezonde jeugd.
2. Het organiseren van preventie in het sociaal domein.
3. Samenwerken aan sociale veiligheid.
4. Betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving.

Dit heeft onder andere geleid tot:
- het uitbouwen van de samenwerking op scholen (succesvolle aanpak ziekteverzuim, gezonde school, de ontwikkeling van schoolprofielen);
- de samenwerking rond Groen, gezond en in beweging Nijmegen;
- Rivierenland op gezond gewicht;
- Maas en Waal in beweging;
- goede samenwerking m.b.t. doelgroep ouderen en 'ouderen in veilige handen';
- regionale netwerk- aanpak rond mensen met verward gedrag;
- de vormgeving van het meldpunt niet-acute zorg;
- de doorontwikkeling van Veilig Thuis en de samenwerking met lokale teams (Samen Doen);
- de netwerkaanpak rond vluchtelingen en gezondheid;
- het Gelders zorgnetwerk antibioticaresistentie;
- de ondersteuning van gemeenten voor een gezonde en veilige leefomgeving.

De netwerkaanpak in het kader van seksuele gezondheid is zeer succesvol, blijkend uit het hoge bereik en de innovaties die zijn doorgevoerd. De inzet werd gepleegd vanuit de basistaken en/of vanuit additioneel gefinancierde projecten (door gemeenten, Rijk, fondsen).

De inzet voor een dekkend netwerk van gezondheidsmakelaars en gezonde school adviseurs in de regio, heeft de rol van lokale verbinder en makelaar versterkt. Hierdoor is de GGD in staat om effectief preventie in het sociaal domein vorm te geven. Vanuit gemeenten merken we een toenemend appel op de gezondheidsmakelaars en op deze netwerkaanpak.

De inzet op preventieve ouderengezondheidszorg kende een beperkte financiering, maar werd zeker gewaardeerd door de gemeenten.

Op het gebied van zorg en sociale veiligheid hebben de ontwikkelingen op het terrein van Bijzondere Zorg en Veilig Thuis de samenwerking met gemeenten en partners in de zorg en in de veiligheid/strafketen versterkt. Met Samen Doen is de aansluiting van Veilig Thuis op de sociale teams en regieteams sterk verbeterd. Nog steeds heeft Veilig Thuis te maken met (landelijke) ontwikkelingen en stijgende aantallen, waardoor het moeilijk is een stabiele basis te creëren.

Het project 'Sluitende aanpak van personen met verward gedrag' heeft onder andere geleid tot de (voorzichtige) ontwikkeling van wijkgerichte GGZ, de training van professionals in mental health first aid, en heeft de inzet van het multidisciplinaire interventieteam versterkt. De inrichting van het meldpunt niet-acute zorg bij Bijzondere Zorg, lijkt een goede basis voor de voorbereiding op gemeentelijke taken met betrekking tot de Wet verplichte GGZ.

Resultaten, inzichten en werkwijzen uit de Meerjarenstrategie 2016-2019 zijn werkenderwijs geïncorporeerd in de huidige werkwijzen van de GGD en samenwerkingspartners.

7 Meerjarenstrategie GGD 2020 – 2023

De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en de geformuleerde uitgangspunten en ambities in de vorige meerjarenstrategie vormen voor de GGD de basis voor de speerpunten voor de periode 2020 - 2023. Als professionele organisatie staan we voor geborgde kwaliteit en een doelmatige en doeltreffende organisatie. De bestuursopdracht om een ondernemende GGD te zijn, uit zich in oog hebben voor ontwikkelingen, innovatie en kansen.

In de praktijk van alledag is juist over de grenzen heen werken met andere organisaties belangrijk om daadwerkelijk (gezamenlijk) effect te kunnen bereiken. Het inzicht dat de GGD kan leveren op basis van (gezondheids)gegevens, en de goede samenwerkingsrelaties en -afspraken met lokale, regionale en landelijke partners, zorgen voor een infrastructuur die van belang is voor het oppakken van integrale vraagstellingen. De inzet van de academische werkplaats om gegevens te duiden en te verrijken met (wetenschappelijke) inzichten, is hierbij van groot belang.

7.1 Leidende principes

Voor de uitvoering van onze werkzaamheden werken we vanuit twee leidende principes:

Leidend principe 1: Aansluiting bij gemeenten

De GGD voert voor de gemeenten een breed palet van taken uit. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden werken we lokaal als dat kan, en regionaal als dat moet. Om nog beter aan te sluiten bij de gemeenten, zal de GGD zijn lokale nabijheid verder versterken door per gemeente 'dedicated' teams van professionals te vormen. Deze zullen bestaan uit een vaste kern van gezondheidsmakelaar, gezonde school adviseur en jeugdgezondheidszorg, aangevuld met inzet van de aandachts-functionarissen met expertise op het gebied van seksuele gezondheid, veilig thuis (samen doen), bijzondere zorg en medische milieukunde.

- GGD gemeenteteam kent en maakt onderdeel uit van lokale netwerk.
- Aandachtsfunctionarissen per expertiseveld.
- Verbindt, is zichtbaar en aanspreekbaar voor gemeenten en netwerkpartners.

Leidend principe 2: Netwerkaanpak

De GGD werkt met partners op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn, onderwijs, sport en (sociale en fysieke) veiligheid. Dat is ook noodzakelijk gezien de aard van de vraagstukken die de beleidsterreinen met elkaar verbindt. Ook de inwoners zelf zijn partner van de GGD. Zij worden op verschillende wijzen betrokken, als klankbord, meedenker/meewerker, vrijwilliger en/of ervaringsdeskundige. Voor de uitvoering van onze taken hanteren we een netwerkaanpak, waarbij we uitgaan van daadwerkelijke samenwerking en elkaar versterken.

Om een gezamenlijke impact te kunnen hebben, zijn nodig:

- een gemeenschappelijke agenda, visie op probleem en strategie van aanpak.
- gemeenschappelijke monitoring; meten van resultaten en een lerende aanpak.
- elkaar versterkende activiteiten; partners stemmen hun specifieke kracht en expertise slim op elkaar af, vullen elkaar aan en versterken elkaar, zorgen voor collectieve regie.
- communicatie en relaties; aandacht voor onderlinge communicatie, opbouw van wederzijds vertrouwen en duurzame samenwerking.
- ondersteunende en robuuste organisatievorm, die de verandering gaat dragen.

De netwerkaanpak gaat voor alle taken op. De omvang en aard van de netwerkaanpak is afhankelijk van het werkveld en de taak die de GGD op dit werkveld vervult. Een verdergaande vorm van de netwerkaanpak is dienstverlening samen te organiseren (netwerkorganisatie), waarbij de onderlinge afhankelijkheid is vergroot. Door dienstverlening gezamenlijk te organiseren kan de kwaliteit en integraliteit voor de inwoners worden verhoogd en/of dienstverlening worden geborgd. Bij het

uitvoeren van toezicht (kinderopvang, Wmo, Technische hygiënezorg), houdt de GGD een gepaste afstand, om zodoende de onafhankelijkheid van de toezichtsrol te kunnen waarborgen.

7.2 Strategische thema's 2020 – 2023

1. Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven

Regionale en lokale cijfers zijn van belang voor gemeenten om hun gezondheidsbeleid op te baseren. Het monitoren van de gezondheid van de inwoners is één van de wettelijk verplichte taken (Wpg) die de GGD vormgeeft. Hiertoe voeren GGD'en de gezondheidsmonitors kinderen, schoolgaande jeugd en volwassenen/ouderen uit. In samenwerking met het CBS en het RIVM worden regionale cijfers verwerkt tot een landelijk beeld. Vanuit de wettelijke taak zal de GGD, samen met CBS en RIVM, een doorontwikkeling van gezondheidsmonitors inzetten, waarbij gebruikmakend van nieuwe technieken en aanpakken, het vergaren van gezondheidsinformatie kan worden versterkt en geborgd.

Naast de doorontwikkeling van de gezondheidsmonitors kan de GGD in de toekomst in samenwerking met andere organisaties, waaronder huisartsen en ziekenhuizen, verschillende data koppelen en bewerken. Aangezien gezondheidsopgaven steeds integraler worden benaderd, biedt het analyseren van gekoppelde data kansen om het overstijgend werken in netwerken te ondersteunen met gegevens die verbanden tussen domeinen inzichtelijk maken.
In landelijk verband hebben GGD'en toegang tot veel soorten landelijke gegevens en databanken, verzameld in een databuffet. Ook de samenwerking met Onderzoek & Statistiek van de gemeente Nijmegen en partners binnen de zorg (huisartsen, ziekenhuizen) en de universiteit bieden mogelijkheden om gegevens uit verschillende bronnen op een veilige manier en binnen de wettelijke mogelijkheden, aan elkaar te koppelen.

De GGD voert haar takenpakket uit op basis van actuele informatie en onderzoek; dit zijn belangrijke randvoorwaarden. Informatie-gestuurde aanpak wordt op deze manier gezien als ondersteuning van het primaire proces. De GGD wil inzetten op een informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven. Gedeeltelijk zal deze inzet vanuit onze basistaken worden uitgevoerd. We zullen verkennen op welke thema's draagvlak (en financiering) is om tot vernieuwende inzichten te komen.

Vanwege het strategische belang van gezondheidsinformatie, het koppelen en ontsluiten van gegevens en het ontwikkelen van methodieken en werkwijzen om te komen tot zinvolle informatie, zal de GGD de verschillende disciplines samenbrengen in een Programma 'Onderzoek Informatie & Advies' .

2. Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg

Gezondheidsmakelaars en gezonde school adviseurs zijn dé adviseurs en vormgevers van het gezondheidsbevorderende systeem binnen wijken en gemeenten. Op basis van gegevens en informatie (wijkprofielen, *monitoring*), adviseren en faciliteren ze gemeenten bij gemeentelijk beleid en over handelingsopties (*doel en agenda*), coördineren en geven projecten vorm die preventie, zorg en welzijn met elkaar verbinden (*versterking*). Ze sluiten aan bij wat er speelt en kennen de lokale partners (*relaties*). Academische kennis en onderzoeksvaardigheden zijn van belang om te komen tot een effectieve, samenhangende aanpak. De grootste gezondheidswinst is hierbij te behalen bij de meest kwetsbare (kansarme) groepen. De GGD wil met een samenhangende aanpak met name die inwoners bereiken en zet hiervoor *kennis en kunde* in.

Samen met de collega's van de jeugdgezondheidszorg vormen gezondheidsmakelaars en gezonde school adviseurs een sterke preventieve basis in de wijken en gemeenten. Professionals die bekend zijn met de mensen en hun leefomstandigheden. De jeugdgezondheidszorg heeft een groot bereik, is laagdrempelig, werkt normaliserend en demedicaliserend door ouders te ondersteunen in het 'normaal' gezond en veilig op laten groeien van hun kinderen. Als het nodig is, dan verwijst de jeugdgezondheidszorg door.

In opdracht van gemeenten kan de GGD de samenwerking met onderwijs en kinderopvang versterken om te komen tot een gezamenlijke, collectief preventieve aanpak en een doorgaande lijn van geboorte tot volwassenheid. De kinderopvang en later de school hebben namelijk een grote, vormende waarde en nemen in het leven van kinderen een vooraanstaande plaats in.

De huisarts en andere eerstelijns professionals vormen de basisvoorzieningen van de verzekerde zorg. De zorg is gericht op ziekte van het individu. Om de gezondheid en herstel na ziekte in de eigen leefomgeving te verhogen is een koppeling tussen persoonsgerichte eerste- en tweedelijnszorg (ziekenhuizen) en de collectieve preventie noodzakelijk.

Speerpunten:
- Collectieve aanpak van GGD, onderwijs en kinderopvang in belang van een gezonde jeugd.
- Aandacht voor de meest kwetsbare wijken en buurten en kwetsbare groepen, zoals jeugd, ouderen, LVB en migranten.
- Aansluiten van collectieve preventie in sociaal domein met persoonsgerichte zorg geleverd door huisartsen, geboortezorg, (jeugd)GGZ, etc.

3. Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid

De twee domeinen zorg en veiligheid raken elkaar steeds meer binnen gemeenten. Ambulantisering, ketensamenwerking (onder andere bij Veilig Thuis) en de ontwikkelingen rond personen met verward gedrag en de Wet verplichte GGZ hebben de domeinen zorg en veiligheid dichter bij elkaar gebracht.

De openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) van Bijzondere Zorg richt zich op kwetsbare volwassenen, vaak met multiproblematiek (verslaving, schulden, beperkingen etc.). Klanten van Bijzondere Zorg kunnen door hun gedrag overlast veroorzaken voor hun directe omgeving en/of zorgmijdend zijn. De aanpak van Bijzondere Zorg kenmerkt zich door ‘erop af’ te gaan en inwoners te ondersteunen in het vinden van de juiste zorg. Per gemeente heeft Bijzondere Zorg vaste aanspreekpunten; deze zijn bekend met de gemeente en hun kwetsbare doelgroep. Bijzondere Zorg werkt veel samen met de politie, crisisdienst (GGZ), verslavingszorg, beschermd wonen, maatschappelijk werk en de sociale teams van gemeenten.

Sinds de start van Veilig Thuis (2015) is het aantal meldingen explosief gegroeid. Hierdoor is onveiligheid van kinderen, maar ook ouderen, beter in beeld. De grote instroom van meldingen, de continue wijzigingen in het landelijke werkproces zorgen echter voor een grote druk op de organisatie van Veilig Thuis met groeiende werkvoorraden. Dit wordt versterkt door de wachtlijsten bij jeugdzorg, en sociale teams, waardoor de overdracht van Veilig Thuis naar het veld wordt belemmerd en noodzakelijke zorg niet geleverd kan worden. Extern is blijvende investering nodig in de samenwerking en afspraken in de zorg-straf keten, met politie, justitie, jeugdzorg, veiligheidshuis, reclassering en gemeentelijke sociale teams.
De maatschappelijke opgave om structurele onveiligheid zoveel mogelijk te voorkomen moet nog met netwerkpartners daadwerkelijk worden opgepakt. Binnen de GGD willen we hiertoe ook de samenwerking tussen JGZ en Veilig Thuis versterken, om de preventieve aanpak vanuit de JGZ te benutten om onveiligheid in gezinnen te voorkomen.

Speerpunten:
- Borgen aanpak personen verward gedrag, waaronder meldpunt niet-acuut en de ‘erop af’-functie (interventieteam).
- Vormgeven taken i.h.k.v. Wvggz in synergie met taken Meldpunt Bijzondere Zorg.
- Doorontwikkeling Bijzondere Zorg tot een stabiele organisatie voor gemeenten en cliënten.
- Doorontwikkeling Veilig Thuis tot een stabiele organisatie met de basis op orde.
- Samen met Veiligheidshuis starten met aanpak structurele onveiligheid.

4. Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein

Gezondheidsbeschermende maatregelen zoals vaccineren, het gebruik van PreP ter voorkoming van HIV, het opsporen en behandelen van aandoeningen (o.a. soa's) en het voorkómen van infecties door preventie, zijn van groot belang voor de volksgezondheid. Ten aanzien van vaccinaties voert de GGD zowel public health taken (RVP en andere rijks-vaccinaties) als de reizigers-vaccinatie (markttaak) uit. De GGD zet in op versterking van de samenwerking met het Radboudumc en andere regionale partijen om het bereik te vergroten, het vaccinatie-netwerk te verstevigen en daarmee de gezondheid van risicogroepen beter te beschermen.
Vanwege het toenemend risico op infectieziekten door zoönosen, klimaatverandering en antibioticaresistentie, wordt ingezet op versterking infectieziekten bestrijding.

Daarnaast wordt ingezet op de advisering van gemeenten in het kader van de gezonde leefomgeving. De Omgevings-wet richt zich op de inrichting van een veilige en gezonde leefomgeving. Gezondheid dient een volwaardige rol te krijgen bij de toepassing van de bevoegdheden van gemeenten op grond van de Omgevingswet. Doordat taken worden gedecentraliseerd krijgen gemeenten meer ruimte voor lokaal maatwerk. Zo is het aan gemeenten om een omgevingsvisie en -plan op te stellen. Hierop kan de GGD aansluiten; de GGD zet in op een volwaardige samenwerking met Omgevingsdienst en Veiligheidsregio om de gemeenten integraal te adviseren over een veilige en gezonde leefomgeving.

Speerpunten:
- Verstevigen vaccinatienetwerk.
- Borgen inzet GGD t.a.v. infectiepreventie, antibioticaresistentie en technische hygiënezorg.
- Doorontwikkeling en integrale advisering gemeenten over gezonde leefomgeving.

7.3 Ambities aanvullend op basistaken

Het werkveld van de GGD is breed. Zo ook de vraagstukken die er liggen. Aanvullend op de basistaken kunnen gemeenten specifieke vraagstellingen aan de GGD voorleggen en werkzaamheden facultatief afnemen op basis van additionele financiering. Deze facultatieve taken worden in samenhang met de basistaken van de GGD uitgevoerd. Dit is mogelijk op het gehele werkveld van de GGD. Ook zet de GGD zich in voor het verwerven van middelen via fondsen, om externe financiering voor (landelijke) prioriteiten te kunnen benutten. Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen, willen we graag voor een aantal thema's extra aandacht vragen.

1. Extra investeren in de lokale preventie infrastructuur, evt. via een lokaal/regionaal preventieakkoord met aandacht voor specifieke, lokaal urgente thema's.
2. Inzet op specifieke groepen. Gezien de vergrijzing, zou meer aandacht voor ouderen en gezond en vitaal ouder worden op zijn plaats zijn. Een preventieve aanpak waarbij collectieve en persoonsgerichte zorg elkaar versterken, kan onder andere het voorkomen van dementie beperken, de kans op botbreuken verkleinen en eenzaamheidsklachten verlichten.
3. De eerste 1000 dagen zijn sterk bepalend voor de ontwikkeling van een kind. Het programma Kansrijke Start, omvat onder andere Nu Niet Zwanger (uitstel van (onbedoelde) zwangerschap bij vrouwen met een verhoogde kwetsbaarheid) en Voorzorg (begeleiding van kwetsbare ouders). Beide interventies zijn zeer (kosten)effectief en besparen veel maatschappelijk leed en ongezondheid.
4. De maatschappelijke en mentale druk is hoog. Zorgelijk zijn de verschijnselen van stress bij jonge kinderen en burn-out bij jongvolwassenen. De GGD wil zich in samenwerking met de jeugd-GGZ, het onderwijs en andere relevante netwerkpartners inzetten om de mentale gezondheid te versterken.

Lijst met afkortingen

ADD	'Attention Deficit Disorder'
ADHD	'Attention Deficit Hyperactivity Disorder'
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
HIV	'Human immunodeficiency virus'
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
J&V	Ministerie van justitie en veiligheid
LVB	Licht verstandelijke beperking
Oggz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OIA	Onderzoek, informatie en advies
PrEP	Pre-expositie profylaxe; middel om besmetting met HIV te voorkomen
SES	Sociaaleconomische status
Soa	Seksueel overdraagbare aandoeningen
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
VWS	Ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport
Wikk	Wet innovatie kwaliteit kinderopvang
Wko	Wet kinderopvang
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wpg	Wet publieke gezondheid
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
Wvr	Wet veiligheidsregio’s
WRR	Wetenschappelijke raad voor regeringsbeleid

Bijlage 1 Missie, taken en rollen van de GGD

GGD: van en voor gemeenten

GGD Gelderland-Zuid

Missie

Het ondersteunen van gemeenten om de publieke gezondheid te helpen bewaken, beschermen en bevorderen.
Dit in samenhang met zorg, welzijn, onderwijs en veiligheid en met speciale aandacht voor kwetsbare groepen.

Kernwaarden

- Omgevingsbewust
- Ondernemend
- Kwaliteitsgericht

Maatschappelijke opgave van gemeenten

Goede zorg en maatschappelijke ondersteuning in samenhang organiseren voor inwoners.

Gezondheidssituatie inwoners

- Vergrijzing
- Gezondheidsverschillen
- Mentale druk (bij jongvolwassenen)
- Leefstijlfactoren, waaronder overgewicht

Taken GGD

Vanuit de Wet publieke gezondheid (Wpg):
- Epidemiologie, preventie en gezondheidsbevordering
- Jeugdgezondheidszorg, uitvoering rvp
- Ouderengezondheidszorg
- Infectieziektebestrijding
- Technische hygiënezorg
- Medische milieukunde
- Psychosociale hulpverlening bij rampen

Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- Toezicht Wmo
- Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz)
- Toegang beschermd wonen
- Veilig Thuis

Andere wettelijke kaders
- Toezicht op de kinderopvang (Wko, Wikk)
- Lijkschouw, forensische geneeskunde (Wet op lijkbezorging)
- Ondersteunen bij rampen en crises (Wvr)

Rollen GGD

- Uitvoerder
- Kennis- en expertise
- Monitoring en advies
- Toezichthouder

Relevante ontwikkelingen

- Veranderende wetgeving
- Stijgende zorgkosten en beperkte budgetten
- Meer kwetsbare mensen en (complexe) zorg in de wijk
- Belang van preventie en een integrale aanpak voor een gezonde leefstijl en leefomgeving
- Aandacht voor zorg en sociale veiligheid
- Aandacht voor Kansrijke start

Bijlage 2 **Meerjarenstrategie GGD 2020 – 2023**

Meerjarenstrategie 2020 - 2023

GGD Gelderland-Zuid

Uitgangspunten Meerjarenstrategie 2020-2023

- De maatschappelijke opgave van gemeenten.
- De gezondheidssituatie van onze inwoners.
- De lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen.
- De missie en het takenpakket van de GGD.

Uitvoering meerjarenstrategie 2020-2023

Voor de uitvoering werkt de GGD vanuit twee leidende principes:

1: Aansluiting bij gemeenten
- GGD gemeente-team kent en maakt onderdeel uit van lokale netwerk.
- Aandachtsfunctionarissen per expertiseveld.
- GGD die verbindt, zichtbaar en aanspreekbaar voor gemeenten en netwerkpartners.

2: Netwerkaanpak
- Verbinden en leren
- Samen werken in ketens en netwerken (efficiency)
- netwerkorganisatie (doel centraal, samen organiseren)

Strategische thema's

De strategische thema's waar de GGD in de periode 2020-2023 op inzet zijn:

1. Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven.
2. Organiseren van preventie in sociale domein en verbinden van collectieve preventie met persoons-gerichte zorg.
3. Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid.
4. Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein.

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
agendapunt	9
onderwerp	Voortgang Wet Verplichte GGZ - inzet GGD

Korte samenvatting onderwerp:

I. Besluitvorming gezamenlijk AB 3 oktober 2019

In de gezamenlijke vergadering van de besturen van GGD Gelderland-Zuid en VRGZ op 3 oktober jl. is ingestemd met het beleggen van de uitvoering van enkele taken in het kader van de Wvggz bij GGD Gelderland-Zuid. De GGD voert deze taken vanaf 1 januari 2020 uit voor alle gemeenten in Gelderland-Zuid, exclusief Zaltbommel en Maasdriel, inclusief Mook en Middelaar.

In deze vergadering is onder andere besloten om:
1. Het Horen bij de GGD te beleggen en de taakscheiding te monitoren;
2. In te stemmen met de eenmalige implementatiekosten in 2019 o.b.v. middelen Centrumgemeente Beschermd Wonen (€101.000);
3. In te stemmen met de bijdrage per gemeente o.b.v. de landelijk beschikbare middelen Wvggz, in 2020 aangevuld met €130.000 o.b.v. middelen Centrumgemeente Beschermd Wonen;
4. In te stemmen met de uitgangspunten en keuzes die samenhangen met de voorgestelde begroting 2020 en volgende jaren.

Een besluit om de taken in het kader van de Zorgmachtiging (Melden en Verkennend Onderzoek) bij de GGD te beleggen is niet expliciet genotuleerd.
De instemming met de financiering voor deze taken en besluitvorming inzake de Zorgmachtiging impliceren weliswaar een dergelijk besluit, maar het is niet expliciet bevestigd.
Voorgesteld wordt om alsnog expliciet te besluiten dat de uitvoering van deze Wvggz-taken bij de GGD wordt belegd.

II. Voortgang inhoudelijk

<u>Personeel</u>
De wervingsprocedure voor nieuwe medewerkers loopt. De eerste sollicitatiegesprekken hebben plaatsgevonden. Op basis van de reacties is er vertrouwen dat de vacatures goed en tijdig kunnen worden ingevuld. Daarnaast krijgen de huidige medewerkers extra ruimte om zich voor te bereiden op de nieuwe taken en om te borgen dat de Wvggz-taakuitvoering kan starten tot de nieuwe medewerkers kunnen worden ingezet. Om dit mogelijk te maken worden tijdelijk extra medewerkers aangetrokken voor het ondersteunen van de bijzondere zorg-trajecten. Er wordt een interne training op maat ontwikkeld, die begin december van start gaat.

<u>Kwaliteit</u>
De werkprocessen voor de nieuwe taken zijn zo goed als gereed en met de ketenpartners afgestemd in de testsessies voor de zorgmachtiging en de crisismaatregel. De formats voor het melden, horen en het verkennend onderzoek zijn in concept gereed en zijn medio november besproken in de intergemeentelijke- en ketenwerkgroep. In de ketenwerkgroep wordt gewerkt aan een gezamenlijk ketenplan, waarin de werkprocessen van de verschillende partners op elkaar worden aangesloten. Onderdeel hiervan is bijvoorbeeld dat na de afronding van het verkennend onderzoek door de GGD, de gemeente borgt dat juiste bestuurlijke besluitvorming hierover plaatsvindt en dat het OM en de GGz binnen gestelde termijnen conform het verkennend onderzoek en genomen besluiten daadwerkelijk handelen.
De GGD vindt dit een positieve ontwikkeling omdat aan de voorkant helder wordt wat er nodig is om gezamenlijk goed uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe wet. De GGD gebruikt dit ketenplan ook om de medewerkers Bijzondere Zorg op de Wvggz-taakuitvoering voor te bereiden.

ICT
Voor de uitvoering van het horen wordt Khonraad gebruikt. De gemeenten hebben nog geen besluit genomen over de keuze van de ICT voor het proces van de zorgmachtiging: Khonraad of Apollo. Wij verzoeken de gemeenten om zo snel mogelijk een besluit te nemen, zodat de ICT voor beide processen tijdig kan worden ingericht. Om er zeker van te zijn dat er op 1 januari 2020 een systeem is voor de uitvoering en monitoring van de zorgmachtiging, heeft de GGD hiervoor een dossier laten bouwen in Apollo.

Monitoring
De voorbereidingstijd voor de invoering van de nieuwe taken is kort. Daarom heeft de GGD met gemeenten afgesproken om de monitoring bij de start in januari 2020 beperkt in te richten en in de loop van het jaar verder uit te bouwen. De GGD start met het monitoren van:
- De uren per product (P);
- De aantallen per product (Q);
- De doorlooptijd van de producten;
- Het aantal keer dat een medewerker die het horen uitvoert, in het afgelopen half jaar bij de cliënt/patiënt betrokken is geweest bij een Bijzondere zorg-traject of een Verkennend Onderzoek (zie bijlage).

Deze informatie is van belang om de uitvoering na het eerste kwartaal te kunnen evalueren met gemeenten.

Communicatie
De gemeenten en GGD zorgen er gezamenlijk voor dat bij ketenpartners (sociale teams, zorgaanbieders, politie, huisartsen, etc.) bekend is waar de nieuwe taken in het kader van de Wvggz zijn belegd, wat die taken inhouden en wie welke verantwoordelijkheid heeft. Daarbij is er ook aandacht voor (veilige) informatie-uitwisseling tussen ketenpartners. De informatie voor inwoners wordt opgenomen op de websites van de GGD en de gemeenten.

III. Voortgang financieel
Met Centrumgemeente Nijmegen is afgesproken om een subsidieaanvraag in te dienen ten behoeve van de implementatiekosten 2019. Deze aanvraag is bij brief d.d. 28 oktober 2019 bij Centrumgemeente Nijmegen ingediend.

Wijziging GGD-begroting 2020
De gezamenlijke besturen hebben besloten om de financiering van de taken in 2020 op te nemen in de GGD-begroting 2020. In het voorjaar van 2020 zal hiervoor een begrotingswijziging worden voorbereid en voorgelegd aan gemeenten, tezamen met de begrotingswijziging Veilig Thuis. Gemeente Nijmegen heeft aangegeven dat ook de middelen Centrumgemeente Beschermd Wonen in deze begrotingswijziging moeten worden meegenomen.

Ten aanzien van de financiering 2020 moet worden opgemerkt dat de uitgevoerde taken voor iedere deelnemende gemeenten gelijk c.q. uniform worden vormgegeven.
In het verslag van de gezamenlijke AB-vergadering wordt echter gesproken over het 'maatwerk-deel' van de begroting. 'Maatwerk' is een benaming voor een deel van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ)-taken, die in 2015 na de invoering van de Jeugdwet en de aanpassing van het Besluit Publieke Gezondheid als zodanig is komen te vervallen. Besloten is om deze term niet meer te hanteren om verwarring te voorkomen.
Bestuurlijk wordt voorgesteld om de taken in het kader van de Wvggz vooralsnog te beschouwen als facultatieve taak tot na evaluatie(s) bestuurlijk wordt vastgesteld dat er een stabiele situatie is bereikt en er sprake is van een vaste uniforme taak.
In de begrotingswijziging 2020 wordt derhalve uitgegaan van Wvggz als een 'facultatieve taak' waarbij de bijdrage per gemeente plaatsvindt o.b.v. de landelijk per gemeente beschikbaar gestelde middelen Wvggz, in 2020 aangevuld met €130.000 o.b.v. middelen Centrumgemeente Beschermd Wonen.
In de loop van 2020 kan uit monitoring en/of evaluatie blijken dat de begroting moet worden aangepast, bijvoorbeeld omdat besloten is om beheersmaatregelen te nemen als de praktijk anders blijkt te zijn dan de Wvggz-aannames.

Begroting 2021
De gezamenlijke besturen hebben eveneens besloten om de financiering van de Wvggz-taken in 2021 te laten lopen via de reguliere begroting 2021 van de GGD. De begroting wordt in de eerste maanden van 2020 opgesteld, als er nog geen of slechts beperkte praktijkgegevens beschikbaar

zijn. De begroting voor 2021 is derhalve vooralsnog indicatief. Indien in de loop van 2020/2021 uit monitoring en/of evaluatie blijkt dat de begroting moet worden aangepast zal, na bestuurlijke bespreking, een begrotingswijziging aan gemeenten worden voorgelegd.
Voorgesteld wordt om de financiering voor de Wvggz-taken in 2021 als facultatieve taak op te nemen in de concept-GGD-begroting 2021, uitgaande van de indicatieve begroting 2021 zoals besproken in de gezamenlijke bestuursvergadering op 3 oktober jl.

IV. Interne projectleider/beleidsmedewerker Wvggz

De gezamenlijke besturen hebben niet ingestemd met de financiering van de interne projectleider/beleidsmedewerker Wvggz bij de GGD. De inzet van de projectleider/beleidsmedewerker is structureel nodig om de Wvggz-taken te kunnen organiseren, monitoren, evalueren, etc. Gestart wordt derhalve met de inzet van een projectleider/beleidsmedewerker Wvggz zonder financiering. In het kader van de inhoudelijke en financiële monitoring in 2020 zal worden aangegeven welke overschrijding van kosten plaatsvindt mede door de inzet van de Wvggz-projectleider/beleidsmedewerker. Bestuurlijk kan vervolgens worden bezien op welke wijze met deze situatie wordt omgegaan.

Voorstel te beslissen:

1. Kennis nemen van de voortgang van de GGD t.a.v. de Wvggz-taken.
2. De taken in het kader van de Zorgmachtiging (Melden en Verkennend Onderzoek) bij de GGD te beleggen.
3. Instemmen om in de GGD-begrotingswijziging 2020 voor de Wvggz uit te gaan van een 'facultatieve taak' waarbij de bijdrage per gemeente plaatsvindt o.b.v. de landelijk per gemeente beschikbaar gestelde middelen Wvggz, in 2020 aangevuld met €130.000 o.b.v. middelen Centrumgemeente Beschermd Wonen.
4. Instemmen om de financiering voor de Wvggz-taken 2021 begin 2020 als facultatieve taak op te nemen in de concept-GGD-begroting 2021.
5. Kennis nemen van de inzet van de projectleider/beleidsmedewerker Wvggz in 2020 zonder financiering.
6. In 2020 monitoren welke overschrijding van kosten plaatsvindt mede door de inzet van de Wvggz-projectleider/beleidsmedewerker.

Gelderland-Zuid

Bijlage

Verdeling taken Wvggz over frontoffice en backoffice MBZ

MBZ is voornemens om een frontoffice en een backoffice te vormen. De frontoffice van MBZ is dagelijks bereikbaar van 8.30 tot 22.00 uur. In de frontoffice worden in samenhang de volgende MBZ-taken ondergebracht:

- Aannemen en uitvragen signaal
- Lichte triage Wvggz (Ernstig Nadeel, Psychische Stoornis, Kan zorg nog in vrijwillig kader?)
- Informatie en advies
- Bepalen vervolgtraject (verkennend onderzoek, overdracht lokaal veld/sociaal team, traject bijzondere zorg/interventieteam, Wet Tijdelijk Huisverbod)
- Aannemen melding Wet Tijdelijk Huisverbod (en mogelijk in de toekomst meegaan met Hulpofficier van Justitie)
- Horen Wvggz. Om de 24/7 bereikbaarheid voor het horen te garanderen, zoals de wet voorschrijft, wordt de piketdienst van de frontoffice uitgebreid met een nachtelijke bereikbaarheid van 22.00 tot 8.30 uur.

Vanuit de backoffice MBZ worden de volgende trajecten ingezet:

- Verkennend onderzoek Wvggz (termijn: maximaal 14 dagen)
- Bijzondere zorg en/of interventieteam (termijn: maximaal 9 maanden)
- Tijdelijk huisverbod (termijn: maximaal 10 dagen)

Gezien de begroting Wvggz 2020 en de beschikbare formatie is het niet haalbaar om de front- en backoffice te verdelen in twee aparte teams. Uitgangspunt is dat alle medewerkers MBZ zowel front- als backoffice taken uitvoeren. Daarbij is het streven om het horen zoveel mogelijk te laten uitvoeren door medewerkers die niet bij de betreffende cliënt betrokken zijn in een Bijzondere zorg-traject of een Verkennend Onderzoek. De verwachting is dat MBZ dit tijdens kantoortijden in het algemeen goed kan realiseren vanwege de beschikbaarheid van meerdere medewerkers. Tijdens de piketdiensten in de avond en nacht kan dit niet worden gegarandeerd.

Met de gemeenten is afgesproken dat de GGD het aantal keer dat een medewerker die het horen uitvoert, in het afgelopen half jaar bij de cliënt/patiënt betrokken is geweest bij een Bijzondere zorg-traject of een Verkennend Onderzoek monitort. Deze informatie is van belang om de uitvoering na het eerste kwartaal te kunnen evalueren met gemeenten.

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	10
Onderwerp	Voorstel aanpassing GR GGD Gelderland-Zuid

Korte samenvatting onderwerp:

In het rapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis' van de gezamenlijke Rekenkamers[1] (april 2018) wordt geadviseerd om de GR van GGD Gelderland-Zuid aan te passen. Daartoe hebben de raden van de verschillende gemeenten (opdrachtgever) een ambtelijke werkgroep ingesteld. Deze werkgroep heeft een voorstel gedaan voor aanpassing van de GR; de wijzigingsvoorstellen vinden hun oorsprong met name in de aanbevelingen van de gezamenlijke Rekenkamers. Dit voorstel van de werkgroep is besproken in het AB van 3 oktober jl.

In de AB-vergadering van 3 oktober jl. is het volgende besloten:

1. Het AB besluit in te stemmen met het voorstel van de werkgroep om de GR op een aantal punten aan te passen, conform het voorstel van de werkgroep, met uitzondering van een aantal punten; deze volgen hieronder.
2. Het AB stemt in met het voorstel van het DB ten aanzien van de geformuleerde taken in de GR, te weten:
   a. De uniforme taken te onderscheiden in:
   - taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD
   - taken (afkomstig uit andere wetten) die door de gemeente vanwege beleidsmatige keuzes zijn opgedragen aan de GGD

   b. Ouderengezondheidszorg handhaven in de GR bij de taken die vanwege de Wpg of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD
   c. In de artikelsgewijze toelichting de facultatieve taken te benoemen.
3. Het AB besluit in te stemmen met een rooster van aftreden voor het extra lid van het Dagelijks Bestuur volgens een rooster van 4 jaar, waarbij de periode niet gelijk loopt met het rooster van de wethouders. De aanstelling geldt voor maximaal twee termijnen.
4. Het AB stemt in met:
   a. het voorstel om de Kaderbrief te zenden voor 15 november voorafgaand aan het jaar waarin de ontwerpbegroting voor het daarop volgende jaar moet worden vastgesteld
   b. het voorstel de gemeenten de gelegenheid te bieden om hun zienswijze over de Kaderbrief ter kennis te brengen van het Dagelijks Bestuur, dat vervolgens wordt betrokken bij het opstellen van de concept-begroting.
5. Het AB geeft de DPG de opdracht om, in afstemming met de werkgroep, de bovengenoemde besluiten, de artikelsgewijze toelichting en de gevolgen van de Wvggz en de Wnra te verwerken in een volgende conceptversie van de GR en deze voor te leggen aan het AB op 12 december 2019.

De bovengenoemde beslispunten zijn door een jurist van de GGD verwerkt in een volgende conceptversie van de GR. Deze is 5 november jl. besproken met twee vertegenwoordigers van de hierboven genoemde ambtelijke werkgroep. De resultante van het overleg van 5 nov. jl. is verwerkt in een volgende conceptversie en deze is besproken in het DB van 21 november jl.

Het DB heeft besloten om de taken in het kader van de Wvggz (vooralsnog) niet in de GR op te nemen, waarbij een tweetal aspecten een rol spelen:

a. De keuze voor het facultatieve karakter van de taken (alhoewel de taken i.h.k.v. de Wvggz grotendeels de kenmerken hebben van uniforme taken; zie agendapunt 5).
   De facultatieve taken hoeven niet opgenomen te worden in de GR omdat deze niet behoren tot de kern van de GR (dat zijn immers de uniforme taken).
b. De huidige activiteiten in het kader van de Wvggz hebben (vooralsnog) een 'tijdelijk' karakter.

[1] Het onderzoeksrapport is op basis van een gezamenlijk onderzoek opgesteld door rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen.

Wanneer uit de monitoring en evaluatie blijkt dat deze taakuitvoering door de GGD 'levensvatbaar' is en structureel wordt, zou dit kunnen leiden tot een voorstel aan het (Algemeen) Bestuur tot hernieuwde aanpassing van artikel 5 van de GR met expliciete vermelding van de betreffende taken; dan zouden de taken per 1 januari 2021 in de GR moeten komen (onder artikel 5 lid 3 GR).

N.B.: de raden stemmen op deze manier niet *expliciet* in met de toegevoegde taken aan de GGD. In het bovengenoemde rapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis' (april 2018) van de gezamenlijke rekenkamers was het impliciet toevoegen van de taak Veilig Thuis aan de GR van de GGD, zonder dat dit aan de raad werd voorgelegd, een groot kritiekpunt. Een van de conclusies van het rapport destijds was: "De gemeenteraden zijn onvoldoende betrokken bij en geïnformeerd over de besluitvorming en zijn daardoor niet in staat geweest hun kaderstellende en controlerende rol goed te vervullen". Wanneer taken in het kader van de Wvggz aan de GGD worden toebedeeld en door de GGD worden verricht, zonder dat deze taken als zodanig duidelijk zijn aangegeven in de GR, zou het verwijt kunnen zijn dat de gemeenteraden niet in positie worden/zijn gebracht om hun taak goed te kunnen vervullen.

Vraag aan het AB:
Op basis van de bespreking in het DB van 21 november jl. legt het DB bijgaande conceptversie van de GR (versie 20191121) ter instemming voor aan het AB.

Na instemming wordt het voorstel met bijgevoegde begeleidende brief (waarin de achtergrond van de belangrijkste wijzigingen in de GR wordt toegelicht) gestuurd aan colleges en raden van de deelnemende gemeenten ten behoeve van besluitvorming in de colleges en raden,.

Voorstel te beslissen:

1. In te stemmen met bijgevoegde conceptversie van de GR.
2. In te stemmen met het indienen van bijgevoegd voorstel met bijgevoegde begeleidende brief) aan de colleges en raden van alle deelnemende gemeenten om de tekst en toelichting van de GR op onderdelen aan te passen.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING GEMEENTELIJKE GEZONDHEIDSDIENST GELDERLAND-ZUID

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
    a. GGD Gelderland-Zuid: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 lid 1 van deze regeling;
    b. deelnemende gemeenten: de aan deze regeling deelnemende gemeenten;
    c. Gedeputeerde Staten: het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland;
    d. regeling: de onderhavige gemeenschappelijke regeling;
    e. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
    f. Gemeentewet: de huidige Gemeentewet.
    g. Directeur Publieke Gezondheid: de functionaris zoals bedoeld in artikel 14, derde lid, van de Wet Publieke Gezondheid.
2. Waar in deze regeling artikelen van de Gemeentewet of van enige andere wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komen in die artikelen in de plaats van de gemeente, het gemeentebestuur, de raad, het college, de burgemeester en de secretaris onderscheidenlijk de GGD, het bestuur van de GGD, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter en de Directeur Publieke Gezondheid.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is door de colleges van Burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten ingesteld op grond van artikel 14, tweede lid, van de Wet Publieke Gezondheid.
2. De GGD Gelderland-Zuid is een regionaal samenwerkingsverband van de gemeenten Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Berg en Dal, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
3. De GGD Gelderland-Zuid is gevestigd in Nijmegen.

Artikel 3 Bestuursorganen

De GGD Gelderland-Zuid kent, onverminderd de mogelijkheid van het instellen van bestuurscommissies als bedoeld in artikel 17, de volgende bestuursorganen:

1. het algemeen bestuur;
2. het dagelijks bestuur;
3. de voorzitter.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Belangen

De GGD Gelderland-Zuid behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, zulks met inachtneming van hetgeen in deze regeling nader is bepaald tot de taken en bevoegdheden.

Artikel 5 Taken

1. De GGD Gelderland-Zuid draagt zorg voor het uitvoeren van taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD Gelderland-Zuid alsmede taken (afkomstig uit Wpg of andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het algemeen bestuur zijn opgedragen aan de GGD. Deze taken tezamen worden aangeduid als uniforme taken.
2. Taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD Gelderland-Zuid betreffen:
   a. monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid;
   b. infectieziektebestrijding;
   c. technische hygiënezorg;
   d. medische milieukunde;
   e. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub e van de Wpg);
   f. ouderengezondheidszorg;
   g. gezondheidsbevordering en leefstijl;
   h. bevorderen van psychosociale hulp bij incidenten, rampen en crises;
   i. toezicht op organisaties voor kinderopvang.
3. Taken (afkomstig uit Wpg of andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het algemeen bestuur zijn opgedragen aan de GGD betreffen:
   a. reizigersadvisering en vaccinaties;
   b. openbare geestelijke gezondheidszorg;
   c. forensische geneeskunde;
   d. het voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling;
   e. toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015;
   f. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub a tot en met d van de Wpg);
   g. advisering in het kader van toegang tot beschermd wonen;
4. De GGD Gelderland-Zuid kan op verzoek facultatieve taken verrichten voor één of meerdere gemeenten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 7 van deze regeling.

Artikel 6 Bevoegdheden

1. Voor zover hiervan niet in deze regeling is afgeweken, en onverminderd het bepaalde in artikel 30 van de wet, komen aan de bestuursorganen van de GGD Gelderland-Zuid ter behartiging van de in artikel 4 genoemde belangen en ter uitvoering van de in artikel 5 genoemde taken alle bevoegdheden toe, die aan de bestuursorganen van de deelnemende gemeente behoren, met dien verstande dat het algemeen bestuur in de plaats treedt van de raad, het dagelijks bestuur in de plaats treedt van het college van burgemeester en wethouders en de voorzitter in de plaats van de burgemeester. De bestuursorganen van de deelnemende gemeenten oefenen hun bevoegdheden tot regeling en bestuur ten aanzien van deze taken niet zelf uit.
2. Voorts wordt expliciet aan de GGD Gelderland-Zuid opgedragen de bevoegdheid tot oprichting van of deelname in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming, zulks overeenkomstig artikel 31a van de Wet.
3. Ten slotte komen aan de bestuursorganen van de GGD Gelderland-Zuid alle bevoegdheden toe die in wet- en regelgeving rechtstreeks zijn opgedragen aan (het bestuur van) de gemeentelijke gezondheidsdienst.

Artikel 7 Aanvullende diensten

1. De GGD Gelderland-Zuid kan voor een of meerdere gemeenten, alsmede voor derden, ook andere of aanvullende taken op het terrein van de gezondheidszorg uitoefenen, onder de voorwaarde dat de diensten moeten passen binnen de doelstellingen van de GGD en daarmee in het verlengde liggen van de taken vermeld in artikel 5.
2. De aanvullende diensten zullen op basis van een daaraan ten grondslag liggende schriftelijke overeenkomst (dienstverleningsovereenkomst) worden uitgevoerd.

Artikel 8 Wijziging van ondergeschikt belang
(vervallen)

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden

1. Aan het algemeen bestuur behoren de taken en bevoegdheden toe die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen, alsmede alle bevoegdheden die niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn opgedragen.
2. Het algemeen bestuur is bevoegd tot het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming, als dat noodzakelijk is ter behartiging van het algemeen belang, zulks overeenkomstig artikel 31a van de wet.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur of aan een bestuurscommissie bevoegdheden overdragen, met uitzondering van de bevoegdheid tot:
    a. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
    b. het vaststellen van de jaarrekening;
    c. het vaststellen van verordeningen;
    d. het vaststellen van het beleidsplan en het beleidsprogramma;
    e. het instellen van bestuurscommissies;
    f. het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming;
    g. het aanwijzen van een accountant.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur

1. Het algemeen bestuur van de GGD Gelderland-Zuid bestaat uit 1 lid namens elke deelnemende gemeente.
2. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen elk een lid aan – bij voorkeur de portefeuillehouder die verantwoordelijk is voor volksgezondheid – als lid van het algemeen bestuur.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan niet tevens zijn medewerker in dienst van of op grond van een overeenkomst van opdracht werkzaam zijn voor de GGD Gelderland-Zuid.
4. De leden van het algemeen bestuur hebben, onverminderd het bepaalde in artikel 20, derde lid, van deze regeling zitting gedurende de zittingsduur van de gemeenteraad. Indien zij in de nieuwe zittingsperiode opnieuw als wethouder of burgemeester deel uitmaken van het college kunnen zij terstond opnieuw worden aangewezen.
5. Het lidmaatschap eindigt zodra een lid geen onderdeel meer uitmaakt van het college van B&W van zijn gemeente.
6. De leden van het algemeen bestuur, die tussentijds ontslag nemen, stellen de voorzitter van het algemeen bestuur, alsmede de raad die hen heeft aangewezen hiervan op de hoogte. Het ontslag gaat in zodra onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.
7. Elk lid van het algemeen bestuur heeft een plaatsvervanger. Bepalingen in deze regeling geldende voor de leden van het algemeen bestuur zijn mede van toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 11 Vergaderorde en besloten vergaderingen

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of als ten minste vier leden van het algemeen bestuur daar om verzoeken.
2. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.
3. Tot het sluiten van de deuren en het vergaderen in beslotenheid kan worden overgegaan met inachtneming van het bepaalde in artikel 22 van de wet.
4. In een besloten vergadering van het algemeen bestuur kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
    a. het beleidsplan en het beleidsprogramma;
    b. de begroting, de wijzigingen daarvan en de jaarrekening;
    c. het liquidatieplan.
    d. een voorstel tot het wijzigen van deze regeling.
5. Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. De besluiten worden genomen op basis van gewogen stemrecht, waarbij elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
6. Het stemgewicht voor elke gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar zoals dit is opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden

Aan het dagelijks bestuur is in elk geval opgedragen:

a. het dagelijks bestuur van de GGD Gelderland-Zuid;
b. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter beraadslaging en besluitvorming wordt voorgelegd;
c. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur;
d. het voorstaan van de belangen van de GGD Gelderland-Zuid bij andere overheden, instellingen en diensten waarmee, of personen met wie contact met de GGD Gelderland-Zuid van belang is;
e. het beheer van activa en passiva van de GGD Gelderland-Zuid;
f. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding;
g. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht en eigendom;
h. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de GGD Gelderland-Zuid;
i. (vervallen)
j. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de GGD Gelderland-Zuid te besluiten, waaronder het sluiten van arbeidsovereenkomsten na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 31a van de wet;
k. te besluiten namens de GGD Gelderland-Zuid rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
l. het houden van voortdurend toezicht op al hetgeen de GGD Gelderland-Zuid aangaat; en voorts de overige taken en bevoegdheden die in deze regeling, dan wel door een besluit van het algemeen bestuur, aan het dagelijks bestuur worden opgedragen;

en voorts de taken en bevoegdheden die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen.

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en minimaal vier andere leden, aan te wijzen door en uit het algemeen bestuur. Zij treden, onverminderd het bepaalde in 18, vierde lid, af op de dag van aftreden van de leden van het algemeen bestuur. Zij kunnen, indien zij opnieuw zijn aangewezen tot lid van het algemeen bestuur, terstond opnieuw worden benoemd.
2. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het dagelijks bestuur, niet zijnde de voorzitter, door het algemeen bestuur worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur.
3. De zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die geen onderdeel uitmaken van het algemeen bestuur is vier jaar. Deze leden kunnen na de eerste zittingsperiode een keer worden herbenoemd.
4. Het algemeen bestuur kan over de volgorde van aftreden regels vastleggen in een schema.
5. Degene die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt of tenminste twee leden van het dagelijks bestuur zulks schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen verzoeken, in welk laatste geval de vergadering binnen twee weken plaatsvindt.
2. Het dagelijks bestuur beslist bij meerderheid van stemmen, waarbij elk lid in de vergadering één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
3. De artikelen 54, 56, 58 en 59 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Voor zover deze regeling niet anders bepaalt, kan het dagelijks bestuur zijn werkzaamheden verdelen over zijn leden. Het dagelijks bestuur deelt zijn besluiten ter zake mee aan het algemeen bestuur.
5. Voorafgaand aan de vergadering van het dagelijks bestuur wordt de agenda van deze vergadering verzonden aan de leden van het algemeen bestuur.
6. De besluitenlijst van het dagelijks bestuur wordt toegezonden aan de leden van het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken voorzitter

1. De voorzitter wordt door het algemeen bestuur uit zijn midden aangewezen.
2. Hij is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
3. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt hij vervangen door een lid van het dagelijks bestuur, door dat bestuur aan te wijzen.
4. Hij tekent de stukken, die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan.
5. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen besluiten dat een ander lid van het bestuur of de directeur Publieke Gezondheid de stukken die uitgaan ondertekenen of medeondertekenen.
6. De voorzitter vertegenwoordigt de GGD Gelderland-Zuid in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.

HOOFDSTUK 6 DE COMMISSIES

Artikel 16 Commissies van advies
Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter kunnen commissies van advies instellen, met inachtneming van artikel 24 van de wet.

Artikel 17 Bestuurscommissies

1. Het algemeen bestuur kan commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen.
2. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.
3. Het algemeen bestuur regelt, met inachtneming van artikel 25 van de wet, hun bevoegdheden en samenstelling.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Artikel 18 Het dagelijks bestuur en de voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur

1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.
2. Zij geven ongevraagd aan het algemeen bestuur alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur te voeren en gevoerde bestuur nodig is.
3. Zij geven – tezamen dan wel afzonderlijk – aan het algemeen bestuur, wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen.
4. Een lid van het dagelijks bestuur kan door het algemeen bestuur worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. In dit geval zijn de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.
5. Het bepaalde in het eerste tot en met het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op de voorzitter, voor het door hem gevoerde bestuur.

Artikel 19 Het algemeen en dagelijks bestuur ten opzichte van de raden

1. Het algemeen en het dagelijks bestuur geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd.

Artikel 20 De leden van het algemeen bestuur ten opzichte van de raden

1. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van artikel 16 van de wet alle inlichtingen, die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
2. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van artikel 16 van de wet, verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan, onverminderd het bepaalde in artikel 10 van deze regeling, door de raad die hem heeft aangewezen worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van die raad niet meer bezit.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 21 Reglement van orde algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur stelt met inachtneming van de artikelen 22 en 23 van de wet voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.
2. In het reglement van orde worden onder meer regels gegeven omtrent:
    a. het horen van belanghebbenden ten aanzien van door het algemeen bestuur te nemen besluiten;
    b. de wijze van het verstrekken van inlichtingen en het afleggen van verantwoording als bedoeld in de artikelen 19 en 20 van deze regeling.

Artikel 22 Reglement van orde dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur kan een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vaststellen, dat aan het algemeen bestuur wordt overgelegd.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 23 Personeel

1. Ten behoeve van de GGD Gelderland-Zuid kan personeel in dienst worden genomen. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 gebeurt dit op basis van het aangaan van arbeidsovereenkomsten.
2. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 geldt het private arbeidsrecht, met inachtneming van het overgangsrecht zoals opgenomen in de Wnra.

Artikel 24 Directeur Publieke Gezondheid

1. De Directeur Publieke Gezondheid van de GGD Gelderland-Zuid geeft leiding aan de organisatie en is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter in alles dat de hun opgedragen taak aangaat, behulpzaam.
2. Het algemeen bestuur beslist over zijn benoeming en ontslag en stelt zijn taken vast, in overeenstemming met het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

HOOFDSTUK 10 KLACHTEN

Artikel 25 Klachtenregeling

1. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van hoofdstuk 9, titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht en – voor zover van toepassing – de Wet kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg (Wkkgz), een klachtenregeling vast.
2. De Nationale ombudsman is bevoegd om klachten, als bedoeld in hoofdstuk 9, titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht, af te handelen.

Hoofdstuk 11 Vergoedingen

Artikel 26 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden

1. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van de artikelen 21 en 25 van de wet voor de leden van een commissie als bedoeld in artikel 17 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder of secretaris vervullen in een deelnemende gemeente, een regeling inzake de vergoeding van hun werkzaamheden, respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen een tegemoetkoming in de kosten vaststellen.
2. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 24 van de wet bepalen dat de leden van een commissie als bedoeld in artikel 16 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder, raadslid of secretaris vervullen in een deelnemende gemeente, een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen ontvangen.
3. Het bepaalde in de vorige leden is niet van toepassing op ambtenaren die als zodanig tot lid van een commissie zijn benoemd.

HOOFDSTUK 12 HET BELEIDSPLAN EN HET BELEIDSPROGRAMMA

Artikel 27 Beleidsplan

1. Het algemeen bestuur stelt een beleidsplan vast waarin het beleid dat het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid voornemens is uit te voeren, in grote lijnen wordt aangegeven. Het algemeen bestuur kan een of meer onderdelen van het beleidsplan afzonderlijk vaststellen.
2. Het beleidsplan beslaat een periode van vier jaar. Jaarlijks kan het algemeen bestuur besluiten over bijstelling van het beleidsplan.

Artikel 28 Beleidsprogramma

Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een beleidsprogramma vast, waarin de activiteiten van de GGD Gelderland-Zuid worden aangegeven. Het beleidsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële middelen en de te behalen doelen en te bereiken resultaten.

Artikel 29 Totstandkoming

Bij de totstandkoming van het beleidsplan en het beleidsprogramma worden de raden in gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 30 Administratie en controle

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. Artikel 212 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
2. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst. Artikel 213 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 30a Kaderbrief

1. Het dagelijks bestuur zendt middels een kaderbrief de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten, vóór 15 oktober van het jaar voorafgaande aan het jaar waarin de ontwerpbegroting voor het daarop volgende jaar wordt vastgesteld. In de kaders wordt in ieder geval ingegaan op de wijze waarop wordt omgegaan met de jaarlijkse loonontwikkeling en de prijsontwikkeling, en worden de belangrijkste te verwachten begrotings-ontwikkelingen opgenomen.
2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze op de kaderbrief, zoals bedoeld in het eerste lid, naar voren brengen. De ingekomen zienswijzen worden door het dagelijks bestuur betrokken bij het opstellen van de begroting.

Artikel 31 Begrotingsprocedure

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 1 april een ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.
2. Het dagelijks bestuur houdt bij het opstellen van de ontwerpbegroting rekening met begrotingsrichtlijnen.
3. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor eenieder ter inzage gelegd en tegen betaling van de kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede lid en derde lid, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
5. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de begroting moet dienen.
6. Terstond na de vaststelling zendt het algemeen bestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
7. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli aan Gedeputeerde Staten.
8. Het bepaalde in dit artikel is, met uitzondering van de genoemde termijnen, van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. Bij begrotingswijzigingen is het echter niet noodzakelijk om aan de raden van de deelnemende gemeenten naar hun zienswijze te vragen, indien een begrotingswijziging niet leidt tot wijzigingen van het saldo van baten en lasten per programma of tot gevolgen voor de hoogte van de individuele gemeentelijke bijdragen.

Artikel 32 Bijdragen van de gemeenten

1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke afzonderlijke gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. Daarbij zal voor de uniforme taken een verdeelsleutel worden gehanteerd, die uitgaat van het aantal inwoners volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is.
2. Voor de berekening van de bijdragen van de gemeenten wordt rekening gehouden met bijdragen van het Rijk en van anderen.
3. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari en 16 juli telkens de helft van de verschuldigde bijdrage.
4. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de GGD Gelderland-Zuid te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
5. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat een deelnemende gemeente weigert de in de vorige leden van dit artikel bedoelde bijdragen in zijn begroting op te nemen, doet het algemeen bestuur aan Gedeputeerde Staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 van de Gemeentewet.
6. In afwijking van het eerste lid kan het algemeen bestuur besluiten tot het hanteren van een andere verrekenings- of financieringswijze, naar gelang de wijze van uitvoering en de soort taak.

Artikel 33 Jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur biedt de jaarrekening over het afgelopen jaar en het jaarverslag, met daarbij gevoegd de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 213, derde lid van de Gemeentewet, jaarlijks vóór 1 april ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan onder gelijktijdige toezending aan de besturen van de gemeenten.
2. De raden van de gemeenten kunnen binnen twee maanden na toezending bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de jaarrekening naar voren brengen.
3. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast vóór 1 juli, volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
4. Zij wordt binnen twee weken, doch in ieder geval vóór 15 juli, met alle bijbehorende stukken en het jaarverslag aan Gedeputeerde Staten aangeboden.
5. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot decharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.
6. In de jaarrekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
7. De kosten worden, rekening houdende met andere inkomsten, over de deelnemende gemeenten verdeeld conform de bij de begroting vastgestelde systematiek.

8. Verrekening van het verschil tussen het op grond van artikel 33 van deze regeling bepaalde en het werkelijk verschuldigde, vindt plaats terstond na de mededeling van de vaststelling van de jaarrekening.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 34 Zorgplicht archiefbescheiden

1. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van de GGD Gelderland-Zuid.
2. Het dagelijks bestuur stelt regels vast betreffende de wijze waarop de in het eerste lid bedoelde zorg dient te worden verricht. Deze regels worden aan Gedeputeerde Staten medegedeeld.
3. Gedeputeerde Staten oefenen toezicht uit op de in het eerste lid bedoelde zorg.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 35 Toetreding en uittreding

1. Toetreding van gemeenten tot de gemeenschappelijke regeling of uittreding van gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling is slechts mogelijk voor zover de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Veiligheidsregio's dit toelaten.
2. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding of uittreding.

Artikel 36 Wijziging en opheffing

1. De regeling kan worden gewijzigd of – indien de wet dat toelaat – opgeheven door een daartoe strekkend besluit van de besturen van twee derden van het aantal deelnemende gemeenten.
2. Elke deelnemende gemeente en het algemeen bestuur is bevoegd een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging te geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt het voorstel van het algemeen bestuur toe aan de besturen van de deelnemende gemeenten.
3. De bij de wet voorgeschreven toezending van de wijziging aan Gedeputeerde Staten geschiedt door de zorg van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen. Ook de besluiten tot wijziging of opheffing van deze regeling, dan wel tot toetreding of uittreding van deelnemende gemeenten, worden door dit college bekend gemaakt in alle deelnemende gemeenten, door kennisgeving van de inhoud daarvan in de Staatscourant.
4. De meest recente versie van de regeling wordt door de GGD Gelderland-Zuid op haar website gepubliceerd.

Artikel 37 Liquidatie

1. Ingeval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regelen. Hierbij kan van de bepalingen van deze regeling worden afgeweken.
2. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de raden van de gemeenten gehoord, vastgesteld.
3. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel.
4. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorg dragen voor de nakoming van de verplichtingen van de GGD Gelderland-Zuid.
5. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie.
6. Zo nodig blijven de organen van de GGD Gelderland-Zuid ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie is voltooid.

Artikel 38 Geschillencommissie

1. Voordat over een geschil als bedoeld in artikel 28 van de wet de beslissing van Gedeputeerde Staten wordt ingeroepen, legt het algemeen bestuur het geschil voor aan een daartoe door partijen in te stellen geschillencommissie.
2. De geschillencommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden, die niet werkzaam zijn voor of bestuurder zijn van een van de betrokken partijen. Een lid wordt aangewezen door het algemeen bestuur en een lid door de andere bij het geschil betrokken partij(en), , alsmede een door deze vertegenwoordigers gezamenlijk aan te wijzenonafhankelijke voorzitter.
3. De geschillencommissie hoort de bij het geschil betrokken besturen.
4. De geschillencommissie onderzoekt de mogelijkheden om partijen tot overeenstemming te brengen en brengt – indien dit niet mogelijk is – aan het algemeen bestuur advies uit over de wijze waarop het geschil afgehandeld zou moeten worden.

HOOFDSTUK 17 SLOTBEPALINGEN

Artikel 39 Duur van de regeling

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 40 Inwerkingtreding

Deze gewijzigde regeling treedt, na een daartoe strekkend besluit van de besturen van twee derden van het aantal deelnemende gemeenten, in werking op 1 januari 2020.

Artikel 41 Citeertitel

De regeling wordt aangehaald als Gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
In dit artikel zijn enkele termen die in de gemeenschappelijke regeling regelmatig terugkomen, uiteen gezet. De begripsomschrijvingen a t/m e en h spreken voor zich.

Met de komst van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen – waarin alsnog is gekozen voor het doorwerken van duale verhoudingen – zijn artikelen herschreven en verduidelijkt. Verwijzingen naar de oude Gemeentewet (van voor 2002) zijn niet meer nodig. Het geheel is daardoor leesbaarder geworden.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 2 Openbaar lichaam
In dit artikel wordt het openbaar lichaam geïntroduceerd. Ingevolge artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) is het openbaar lichaam rechtspersoon. Hierdoor beschikt de GGD Gelderland-Zuid van rechtswege over de privaatrechtelijke bevoegdheden die nodig zijn om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer (bijv. sluiten van overeenkomsten, huren van kantoorruimte, lenen van geld).

Tevens is expliciet tot uitdrukking gebracht dat, in lijn met artikel 14 Wet publieke gezondheid, de colleges besluiten tot het instellen van deze regeling. Er is dus sprake van een collegeregeling. In de regeling worden geen bevoegdheden van de raad overgedragen. Op grond van artikel 1 lid 2 Wgr kan een college overigens pas instemmen met het instellen of wijzigen van een gemeenschappelijke regeling, als zij toestemming heeft verkregen van de gemeenteraad. Deze toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Artikel 3 Bestuursorganen
In artikel 12 van de Wgr is bepaald dat het bestuur van het openbaar lichaam uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter bestaat. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam. Zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur wordt voorgezeten door de voorzitter.

Indien er een bestuurscommissie wordt ingesteld, ontstaat er een vierde bestuursorgaan. In artikel 17 van de regeling wordt daartoe de mogelijkheid geboden.

Artikel 4 Belangen
In artikel 10 lid 1 van de Wgr is bepaald dat de regeling het belang waarvoor zij is getroffen vermeldt. Voor de GGD Gelderland-Zuid betreft dit de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidzorg. Dat is het deel van de gezondheidszorg dat zich richt op de (collectieve) preventie.

Artikel 5 Taken
De in artikel 4 genoemde belangen worden behartigd door uitvoering te geven aan de in dit artikel genoemde taken.

Artikel 5 lid 2 sub a
Onder monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid valt ook de epidemiologische taak.

Artikel 5 lid 2 sub e
De Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) noemt de jeugdgezondheidszorg in Hoofdstuk 2, paragraaf 2, artikel 5 lid 2 van die wet. Van belang is om hier onderscheid te maken tussen taken die wel en taken die niet kunnen worden opgedragen aan een ander dan de GGD. De taak zoals vermeld in artikel 5 lid 2 **sub e** Wpg (het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen) kan, gelet op het bepaalde in artikel 14 lid 4 van de Wpg, niet worden opgedragen aan een ander dan de GGD en staan daarom in lid 2 sub e van artikel 5 van deze GR vermeld.

Artikel 5 lid 2 sub i
In de Wet kinderopvang zijn voorschriften opgenomen over de taak genoemd in artikel 5i. De DPG wordt formeel als toezichthouder zoals genoemd in de Wet kinderopvang aangewezen. Nadere bepalingen omtrent de werkwijze van de toezichthouder kinderopvang zijn opgenomen in de Beleidsregel werkwijze toezichthouder kinderopvang.

Artikel 5 lid 3 sub a
De taak die is genoemd in artikel 5 sub k (reizigersadvisering en vaccinaties) wordt traditioneel door de GGD verricht, omdat deze taak nauw samenhangt met de preventie van infectieziekten. Het betreft een markttaak, die (minimaal) kostendekkend dient te zijn, met inachtneming van de Wet markt en overheid.

Artikel 5 lid 3 sub b
Onder de openbare geestelijke gezondheidszorg wordt in ieder geval verstaan bemoeizorg en de Wet tijdelijk huisverbod.

Artikel 5 lid 3 sub d en e
De taken genoemd in artikel 5 lid 3 sub d (het voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling) en artikel 5 lid 3 sub e (toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015) zijn toegevoegd door besluit van het algemeen bestuur d.d. 11 december 2014 ten behoeve van de uitoefening van deze taken door de GGD met ingang van 2015.

Artikel 5 lid 3 sub f
De Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) maakt als het gaat om jeugdgezondheidszorg onderscheid tussen taken die wel en taken die niet kunnen worden opgedragen aan een ander dan de GGD. De taken zoals vermeld in artikel 5 lid 2 **sub a tot en met d** Wpg kunnen, gelet op het bepaalde in artikel 14 lid 4 van de Wpg, worden opgedragen aan een ander dan de GGD en staan daarom in lid 3 sub f van artikel 5 van deze GR vermeld. Het betreft de navolgende taken uit de Wpg op het gebied van jeugdgezondheidszorg:
(a) het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren;
(b) het ramen van de behoeften aan zorg;
(c) de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, met uitzondering van het perinatale onderzoek op phenylketonurie, congenitale hypothyroïdie en adrenogenitaal syndroom;
(d) het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.

Facultatieve taken (artikel 5 lid 4)
GGD Gelderland-Zuid kan extra taken of taken op een hoger dienstverleningsniveau verrichten voor één of meerdere gemeenten wanneer daarom wordt verzocht. Deze zogenaamde facultatieve dienstverlening betreft derhalve diensten die de GGD Gelderland-Zuid verricht voor die afzonderlijke gemeente(n), naast de uniforme taken vermeld in de leden 2 en 3 van artikel 5 van deze regeling die reeds bij GGD Gelderland-Zuid zijn ondergebracht.

Artikel 6 Bevoegdheden
In dit artikel wordt duidelijk gemaakt dat de gemeenten alle bevoegdheden die relevant zijn voor de uitoefening van de in artikel 5 genoemde taken overdragen aan de GGD Gelderland-Zuid. Het algemeen bestuur kan overigens besluiten om haar bevoegdheden over te dragen aan het dagelijks bestuur, tenzij dit expliciet is verboden in deze regeling.

Bevoegdheden die noodzakelijk zijn om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer, zoals privaatrechtelijke bevoegdheden (o.a. sluiten overeenkomsten) zijn niet genoemd, omdat elke rechtspersoon die van rechtswege bezit.

Het oprichten van of deelnemen in o.a. stichtingen of vennootschappen is expliciet opgenomen, omdat dit anders – gelet op artikel 31a Wet gemeenschappelijke regelingen – niet tot de mogelijkheden zou behoren. Op grond van het bepaalde in dat artikel dient een dergelijk besluit in het bijzonder aangewezen te worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Bovendien kan zo'n besluit niet worden genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. De bevoegdheid is ook uitdrukkelijk opgenomen in artikel 9 lid 2 als bevoegdheid van het algemeen bestuur.

Artikel 7 Aanvullende diensten
De GGD Gelderland-Zuid levert haar diensten voor alle gemeenten op hetzelfde kwaliteitsniveau. Het is mogelijk dat gemeenten het wenselijk achten dat daarnaast ook andere diensten worden verricht, dan wel dat de dienstverlening op bepaalde onderdelen op een hoger kwaliteitsniveau wordt verricht. Artikel 7 maakt duidelijk dat de GGD Gelderland-Zuid de mogelijkheid heeft om met een gemeente een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten, waarin concrete afspraken worden gemaakt over dit soort facultatieve dienstverlening. In de praktijk kan een gemeente ook kiezen voor de mogelijkheid om een (project)subsidie te verstrekken aan de GGD. Ook met andere openbare lichamen, zoals een andere gezondheidsdienst of de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, kan een dienstverleningsovereenkomst worden afgesloten.

Bij het uitvoeren van activiteiten voor derden is van belang dat niet meer dan 20% van de werkzaamheden worden verricht ten behoeve van organisaties buiten het rechtsgebied van de GGD. Als dit percentage wordt overschreden ontstaat strijd met de Europese en nationale aanbestedingsregels (zie artikel 2.24c, lid 1 sub c van de Aanbestedingswet 2012).

Artikel 8 Wijziging van ondergeschikt belang
Vervallen.

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden
Ingevolge artikel 12 lid 2 Wgr staat het algemeen bestuur aan het hoofd van het openbaar lichaam. Bevoegdheden die niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn overgedragen, behoren het algemeen bestuur toe. Dat geldt uiteraard ook voor bevoegdheden die in de regeling expliciet aan het algemeen bestuur zijn opgedragen.

Uit artikel 31a Wet gemeenschappelijke regelingen blijkt dat een GR alleen lid kan worden van een vereniging, als de GR in die mogelijkheid voorziet. Het besluit daartoe wordt niet genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen (zienswijze) kenbaar te maken aan het algemeen bestuur. Deze bevoegdheid (om lid te worden van een vereniging) staat nu nadrukkelijk in het tweede lid vermeld in verband met de noodzaak om in het kader van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) lid te worden van een werkgeversvereniging voor GR-en. Deze bevoegdheid is tevens vermeld in artikel 6 lid 2 waar de bevoegdheid aan de GGD wordt overgedragen.

Om het voor niet-gemeenten mogelijk te maken de arbeidsvoorwaardenregeling van de VNG toe te passen, heeft de VNG gekozen voor het oprichten van een aparte Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Het lidmaatschap van deze vereniging staat open voor onder meer gemeenschappelijke regelingen, waaronder de GGD Gelderland-Zuid. De Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties sluit met de vakbonden een Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties af, die inhoudelijk overeenkomt met de Cao Gemeenten. Door het lidmaatschap van deze vereniging zijn niet-gemeenten gebonden aan die Cao en ontstaat dezelfde situatie als bij gemeenten.

In het derde lid is opgenomen dat het algemeen bestuur – naast de gebruikelijke voorbehouden – ook de bevoegdheid om het beleidsplan en het beleidsprogramma vast te stellen, niet kan delegeren aan het dagelijks bestuur. Hiervoor is gekozen omdat in deze plannen de algemene beleidslijnen worden bepaald, waardoor het van belang is dat alle leden van het algemeen bestuur zich hierover kunnen uitspreken.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur
In dit artikel wordt duidelijk gemaakt op welke wijze het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid is samengesteld. Het bestuur wordt ingevuld door collegeleden van de deelnemende gemeenten, bij voorkeur door de wethouder die verantwoordelijk is voor de portefeuille volksgezondheid.

Artikel 11 Vergaderorde en besloten vergaderingen
Dit artikel beschrijft de werkwijze van het algemeen bestuur. De meeste bepalingen spreken voor zich.

Uit artikel 11 lid 5 van de regeling blijkt dat het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. De besluitvorming vindt plaats op basis van gewogen stemrecht, zodat het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten meeweegt voor het stemgewicht. Evenals het geval is bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, waarin dezelfde gemeenten participeren, is ervoor gekozen dat elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft.

De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar (artikel 22 lid 3 Wgr). Het derde en vierde lid van artikel 22 Wgr regelen de procedure die moet worden gevolgd om een vergadering in beslotenheid te laten plaatsvinden. Artikel 11 lid 4 bevat een lijst van onderwerpen waarover in ieder geval niet in beslotenheid vergaderd of besloten mag worden. Deze lijst is gebaseerd op artikel 24 Gemeentewet.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden
De inhoud van dit artikel spreekt voor zich. De inhoud van dit artikel is redactioneel aangepast in lijn met artikel 33b van de Wgr.

In het kader van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) vindt op grond van de Aanpassingswet Wnra een wijziging plaats van onder meer artikel 33b van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Kamerstukken EK, nr. 35.073; artikel 2.13; zie ook de toelichting in paragraaf 4.2 van de bijbehorende Memorie van toelichting nr. 35.073-3).

De bevoegdheid van het dagelijks bestuur tot het (éénzijdig) benoemen, schorsen en ontslaan wordt geschrapt. Daarmee komt ook de bevoegdheid zoals opgenomen in artikel 12 onder i te vervallen als het gaat om het éénzijdig benoemen, schorsen en ontslaan, omdat artikel 33b van de Wet gemeenschappelijke regelingen de grondslag daarvoor vormt.

Met de inwerkingtreding van de Wnra voor de GGD Gelderland-Zuid op 1 januari 2020 worden ambtenaren in dienst genomen door de GGD Gelderland-Zuid als rechtspersoon op grond van privaatrechtelijke arbeidsovereenkomsten. De bevoegdheid om privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten is thans reeds geduid in artikel 33b lid 1 sub e van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 12 onderdeel j van deze regeling.

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur
In dit artikel is geregeld hoe het dagelijks bestuur wordt samengesteld. Het dagelijks bestaat dient te bestaan uit minimaal vijf personen, inclusief de voorzitter, die tevens lid zijn van het algemeen bestuur.

Daarnaast kan het algemeen bestuur er voor kiezen om maximaal drie externe leden te benoemen in het dagelijks bestuur, bijvoorbeeld om te borgen dat specifieke deskundigheid op bepaalde beleidsterreinen (bijvoorbeeld financiën) rechtstreeks in het dagelijks bestuur aanwezig is. De zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die geen onderdeel uitmaken van het algemeen bestuur loopt niet gelijk aan de zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die aangewezen zijn uit het algemeen bestuur aangezien leden van het dagelijks bestuur op elk moment door het algemeen bestuur kunnen worden benoemd (en ontslagen).

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde
In dit artikel wordt de werkwijze van het dagelijks bestuur globaal beschreven. De bepalingen spreken voor zich.

Het vijfde lid in dit artikel is opgenomen in navolging van het besluit van het algemeen bestuur in oktober 2018.

Het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) adviseerde het publiceren van de besluitenlijst van het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur heeft echter een informatieplicht richting het algemeen bestuur en niet richting de raden. Vandaar dat dit in aangepaste vorm is overgenomen uit het voornoemde rekenkamerrapport in lid 6.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken voorzitter
De voorzitter wordt volgens de Wgr door en uit het algemeen bestuur aangewezen. Een extern lid van het dagelijks bestuur kan deze functie dus niet bekleden. Voor de voorzitter gelden dezelfde regels als voor de overige DB-leden ten aanzien van aftreden, tussentijds ontslag, incompatibiliteit etc.

HOOFDSTUK 6: DE COMMISSIES

Artikel 16 Commissies
In artikel 24 van de Wgr is bepaald dat het algemeen bestuur van het openbaar lichaam commissies van advies kan instellen. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling. In het tweede lid van bedoeld artikel is bepaald dat de instelling van vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter eveneens geschiedt door het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur dan wel de voorzitter dienen hiertoe voorstellen in.

Anders dan ten tijde van het oprichten van de GGD Gelderland-Zuid werd voorzien, blijkt binnen het algemeen bestuur tot op heden geen behoefte te bestaan aan twee vaste commissies van advies die zich specifiek richten op de Regio Rivierenland of de Regio Nijmegen. De verplichting om deze twee adviescommissies in te stellen is dan ook geschrapt per 1-1-2016.

Andere commissies van advies (ad hoc commissies) aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter worden, volgens artikel 24 lid 3 van de Wgr door het dagelijks bestuur, onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld.

Artikel 17 Bestuurscommissies
In dit artikel wordt de mogelijkheid geboden om bestuurscommissies in te stellen. Aan dergelijke commissies kunnen bevoegdheden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur worden overgedragen, met uitzondering van de bevoegdheden die op grond van artikel 9 lid 2 ook niet aan het dagelijks bestuur overgedragen mogen worden.

Bij het inwerkingtreden van deze regeling wordt overigens geen gebruik gemaakt van bestuurscommissies. Omdat niet valt uit te sluiten dat dit in de toekomst wel gewenst kan zijn, is in de regeling toch de mogelijkheid geopend om bestuurscommissies in te stellen.

De bevoegdheden van het dagelijks bestuur kunnen niet dan op voorstel van het dagelijks bestuur worden overgedragen. Voordat het algemeen bestuur overgaat tot het instellen van een bestuurscommissie dienen de raden van de deelnemende gemeenten – op grond van het gewijzigde artikel 25 lid 2 Wgr – van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en de gelegenheid krijgen om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. In de oude Wgr moest aan de raden om een verklaring van geen bezwaar te worden verzocht,

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Intergemeentelijke samenwerking is verlengd lokaal bestuur. De doelstelling van de Wgr is daarom het aanhalen van de bestuurlijke en financiële banden tussen het samenwerkingsverband en de deelnemende gemeenten. Onderdeel hiervan vormt de politieke controle. De artikelen 16 en 17 van de Wgr bepalen dat de regeling bepalingen inhoudt met betrekking tot het verstrekken van inlichtingen, het afleggen van verantwoordelijkheid en over de terugroepingsmogelijkheid. In hoofdstuk 7 van de regeling zijn deze artikelen opgenomen.

Artikel 18 DB en voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur
Dat de leden van het dagelijks bestuur, zowel tezamen als ieder afzonderlijk, desgevraagd verantwoording dienen af te leggen over het door hen gevoerde bestuur, vloeit voort uit artikel 16 lid 1 van de Wgr.

Hoewel de wet hiertoe niet verplicht, bepaalt de regeling dat de leden van het dagelijks bestuur ongevraagd alle informatie aan het algemeen bestuur geven die nodig is voor een juiste beoordeling van het te voeren en gevoerde bestuur.

In de regeling is tevens bepaald dat de leden van het dagelijks bestuur kunnen worden ontslagen, indien een lid niet langer het vertrouwen bezit van het algemeen bestuur. Aansluiting is gezocht bij de vertrouwensregel en de procedure tot opzeggen van het vertrouwen van wethouders zoals vastgelegd in de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet.
Artikel 19 AB en DB ten opzichte van de raden

Ook in artikel 19 is ervoor gekozen – ondanks dat de Wgr daartoe niet verplicht – dat het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur de raden ongevraagd alle informatie verstrekken die nodig is voor een juiste beoordeling van het te voeren en gevoerde bestuur.
In geval van een verzoek om informatie wordt er naar gestreefd om de informatie binnen één maand na een verzoek om inlichtingen te verstrekken. Afwijking van deze termijn is mogelijk door daarvan schriftelijk mededeling te doen onder opgaaf van de redenen die tot de vertraging hebben geleid.

Artikel 20 Leden ten opzichte van raden
Ter uitwerking van het bepaalde in artikel 16 lid 1 van de Wgr geeft een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur de raad, die dit lid of plaatsvervangend lid heeft aangewezen, alle inlichtingen, die door de raad of één of meer leden van die raad worden verlangd.

Ter uitwerking van het bepaalde in artikel 16 lid 3 van de Wgr legt een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan de raad, die dit lid of plaatsvervangend lid heeft aangewezen, verantwoording af over het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 21 Reglement van orde algemeen bestuur
In artikel 22 lid 1 Wgr is geregeld dat het algemeen bestuur voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststelt.

Artikel 22 Reglement van orde dagelijks bestuur
Ook het dagelijks bestuur kan een reglement van orde vaststellen. Daartoe bestaat echter geen verplichting.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 23 Personeel
Dit artikel biedt de GGD Gelderland-Zuid de mogelijkheid om personeel in dienst te nemen. Tot inwerkingtreding van de Wnra gebeurde het in dienst nemen van personeel op basis van een (éénzijdige) ambtelijke aanstelling. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 gebeurt dat op basis van het aangaan van (privaatrechtelijke) arbeidsovereenkomsten met medewerkers.

Op het personeel van de GGD Gelderland-Zuid was een vooraf aan te wijzen rechtspositie-regeling van toepassing tot inwerkingtreding van de Wnra. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 geldt het private arbeidsrecht, met inachtneming van het overgangsrecht zoals opgenomen in de Wnra. Zie ook de toelichting op artikel 9 en artikel 12 van deze regeling.

Artikel 24 Directeur Publieke Gezondheid
Uit dit artikel blijkt dat de Directeur Publieke Gezondheid wordt aangesteld door het algemeen bestuur. Dit is vereist op grond van artikel 14, derde lid, van de Wet Publieke Gezondheid. Omdat de Directeur Publieke Gezondheid op grond van artikel 32 Wet Veiligheidsregio's ook leiding geeft aan de GHOR, dient over deze benoeming overeenstemming te worden bereikt met het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Logischerwijs is ervoor gekozen dat het algemeen bestuur ook beslist over het ontslag van de Directeur Publieke Gezondheid. Overige rechtspositionele maatregelen worden genomen door het Dagelijks Bestuur, dat ook bevoegd is om de overige medewerkers aan te stellen.

HOOFDSTUK 10 Klachten

Artikel 25 Klachtenregeling
Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (klachtbehandeling) is ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. Dit betekent dat in een klachtenregeling moet worden geregeld hoe omgegaan wordt met klachten over de GGD Gelderland-Zuid en haar personeel.

Op grond van Stb. 1999, 241 zijn de Awb-bepalingen over het intern klachtrecht (titel 1 van hoofdstuk 9) niet in werking getreden, ten aanzien van klachten die zien op een beleidsterrein dat thans wordt bestreken door de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Dit zal met name het geval zijn als wordt geklaagd over de medische hulpverlening door GGD-artsen of -verpleegkundigen. De afhandeling van dit soort klachten moet plaatsvinden met inachtneming van de bepalingen in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Is deze wet niet van toepassing op de gedraging waarover wordt geklaagd, dan is het hoofdstuk over intern klachtrecht in de Awb wel van toepassing.

Titel 9.2 van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht gaat over klachtbehandeling door een ombudsman (extern klachtrecht). Deze titel is van toepassing op alle ingediende klachten, dus ook op klachten die zijn afgehandeld met toepassing van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz).

In artikel 25 wordt ervoor gekozen dat de Nationale ombudsman bevoegd is om klachten als bedoeld in hoofdstuk 9, titel 2, af te handelen. De GGD Gelderland-Zuid kiest er niet voor om aan te sluiten bij een ombudsman- of commissie van één van de deelnemende gemeenten, omdat die mogelijk niet over de benodigde expertise beschikt inzake de beleidsterreinen waarin de GGD Gelderland-Zuid opereert. Van de Nationale ombudsman mag deze expertise wel verwacht worden.

HOOFDSTUK 11 VERGOEDINGEN

Artikel 26 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden
Dit artikel biedt de mogelijkheid een regeling vast te stellen op grond waarvan aan de leden van commissies van advies en bestuurscommissies voor hun werkzaamheden, respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen, een vergoeding kan worden verleend en een tegemoetkoming in de kosten kan worden verleend. De hoogte van de vergoeding dient in redelijke verhouding te staan tot de aan het lidmaatschap verbonden werkzaamheden,
In overeenstemming met de vaste praktijk in deze regio, is bepaald dat slechts commissieleden die niet de functie van burgemeester, wethouder of (gemeente)secretaris vervullen voor een vergoeding in aanmerking komen.

HOOFDSTUK 12 HET BELEIDSPLAN EN HET BELEIDSPROGRAMMA

Artikelen 27, 28 en 29
Het is belangrijk dat de GGD Gelderland-Zuid tijdig duidelijk maakt welk beleid zij voornemens is te voeren, zodat de deelnemende gemeenten daar rechtstreeks invloed op kunnen uitoefenen. In hoofdstuk 12 is voorzien in een procedure voor een beleidsplan (het beleid op hoofdlijnen, welk plan binnen de GGD de meerjarenstrategie wordt genoemd) met daaraan gekoppeld een beleidsprogramma (de in enig jaar voorgenomen concrete activiteiten en benodigde middelen).

De procedure is identiek aan de begrotingsprocedure. Aldus kunnen desgewenst beleid en begroting tegelijk in een en dezelfde procedure worden behandeld. In deze opzet is het echter ook mogelijk om het beleidsprogramma geheel los te koppelen van de begrotingsprocedure. Evenzeer denkbaar is een regeling, waarin het beleidsprogramma onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van de begroting.

HOOFDSTUK 13 FINANCIELE BEPALINGEN

Artikelen 30, 30a, 31, 32, 33
Artikel 30a
Het advies uit het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) om te werken met een kadernota is overgenomen in artikel 30a waarbij is gekozen voor de term 'kaderbrief'. Hier is begin 2019 al mee gestart.

Gezien de wens van raden om hun kaderstellende rol beter in te vullen is het wenselijk hier een zienswijze-procedure mogelijk te maken. Dat vraagt om een ruime termijn voor zienswijze, aangezien de GGD de input uit de zienswijze uiterlijk 15 januari moet hebben om dit te kunnen verwerken in de begroting.

Het gaat hier echter niet om een reguliere zienswijze-procedure conform de Wgr, aangezien de kaderbrief niet definitief wordt gemaakt. De bedoeling van deze zienswijze-procedure is om het voor de raden mogelijk te maken hun standpunten kenbaar te maken aan de GGD ten behoeve van het opstellen van de begroting. Bij het opstellen van de begroting worden de ingekomen standpunten van de raden betrokken.

Begrotingsprocedure
De artikelen 34 en 35 van de Wgr bevatten een regeling met betrekking tot de vaststelling van de begroting. In artikel 31 is een procedure opgenomen die voldoet aan de door deze wet gestelde eisen. In artikel 31 lid 2 staat opgenomen dat rekening moet worden gehouden met begrotingsrichtlijnen.

De datum van 1 juli voor het vaststellen van de begroting is bewust gekozen, omdat de gemeenten daardoor in hun eigen begroting rekening kunnen houden met de bijdrage aan de GGD Gelderland-Zuid.

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen omtrent de ontwerpbegroting het dagelijks bestuur van hun zienswijze doen blijken. In verband hiermee bepaalt de Wgr dat het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting, (minimaal) 8 weken voor de aanbieding aan het algemeen bestuur, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Doordat de volledige ontwerpbegroting door het dagelijks bestuur zo vroeg aan de raden wordt aangeboden, wordt ruimschoots voldaan aan de (aanzienlijk minder vergaande) verplichting om voor 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende begrotingsjaar toe te zenden aan de gemeenteraden (artikel 34b Wgr).

In artikel 31 is bepaald dat deze toezending jaarlijks dient plaats te vinden voor 1 april. De raden van de deelnemende gemeenten krijgen vervolgens twee maanden de gelegenheid om op de ontwerpbegroting te reageren. Er blijft nog circa 1 maand over om de commentaren door het dagelijks bestuur bij de ontwerpbegroting te laten voegen en aan het algemeen bestuur toe te zenden en om de begroting vast te stellen.

De Wgr schrijft voor dat de begroting binnen twee weken na vaststelling, dus bij de GGD voor 15 juli, aan Gedeputeerde Staten moet worden toegezonden Met het oog daarop bepaalt artikel 31, vijfde lid, dat de vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur jaarlijks uiterlijk 1 juli van het voorafgaande jaar dient plaats te vinden.

Ook voor besluiten tot wijziging van de begroting geldt op grond van artikel 35 Wgr dat de raden eerst in de gelegenheid gesteld moeten worden om daarover hun zienswijze te geven. Dit artikel biedt echter de mogelijkheid om voor bepaalde categorieen begrotingswijzigingen een uitzondering te maken. Dit is uitgewerkt in artikel 31 lid 8 van de regeling, waaruit blijkt dat begrotingswijzigingen die niet leiden tot verschuivingen tussen de vastgestelde programma's binnen de begroting of tot een wijziging in de financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten, het vragen van een zienswijze aan de raden niet nodig is.

Bijdragen van de gemeenten
Uit de begroting van de GGD Gelderland-Zuid moet voorts duidelijk blijken hoe de verdeling van de kosten over de gemeenten plaatsvindt. Voor wat betreft de uniforme taken zal op basis van het inwonertal van de deelnemende gemeenten een verdeelsleutel gehanteerd worden. Daarbij is het voor het algemeen bestuur mogelijk om voor gemeenten in de subregio Rivierenland en Nijmegen niet dezelfde inwonerbijdrage vast te stellen, omdat de uitgangspositie en het takenpakket afwijkend is.

Daarnaast is in artikel 32 lid 6 voor het algemeen bestuur de mogelijkheid opgenomen om in afwijking van het eerste lid van artikel 32 een andere verrekenings- of financieringswijze te hanteren, naar gelang de wijze van uitvoering en de soort taak. Verrekening / financiering gebeurt veelal naar rato van inwoneraantallen. Hieraan ligt het solidariteitsprincipe ten grondslag. Andere vormen van verrekening / financiering die thans (november 2019) worden gehanteerd zijn:
- op basis van afname (P x Q). Bijvoorbeeld: werkzaamheden in het kader van toezicht kinderopvang;
- naar rato van een (rijks)bijdrage. Bijvoorbeeld: werkzaamheden in het kader van de Wet verplichte GGZ;
- op basis van werkelijke lasten. Bijvoorbeeld: huisvesting consultatiebureaus.

Daarnaast is het mogelijk voor de deelnemende gemeenten om de GGD Gelderland-Zuid te verzoeken om specifieke taken te laten uitvoeren (de zogenaamde facultatieve taken) of aanvullende diensten af te nemen, naast de uniforme taken zoals genoemd in artikel 5 van deze regeling die reeds aan de GGD Gelderland-Zuid zijn opgedragen. De dienstverlening en de prijs wordt op maat afgestemd met de betreffende gemeenten. Financiering kan ook gebeuren op basis van subsidieverlening.

Bij circulaire van 8 juli 19991 (kenmerk FO99/U59111)heeft de Minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties er voor gepleit om de gegoedheid van openbare lichamen ten behoeve van hun kredietwaardigheid te accentueren, door vast te leggen dat de gemeenten te allen tijde zullen voorzien in de middelen die het openbaar lichaam nodig heeft om zijn schulden te voldoen. Formeel gesproken is dit overbodig, zoals de minister in zijn circulaire aangeeft. Niettemin is besloten om dit expliciet op te nemen in artikel 32 lid 6 van de regeling, omdat in de praktijk is gebleken dat banken soms terughoudend zijn in het verstrekken van leningen aan gemeenschappelijke regelingen, omdat zij niet bekend zijn met het vereiste dat gemeenten te allen tijde dienen te voorzien in de middelen die nodig zijn om de schulden te voldoen.

De Wgr bevat een summiere regeling met betrekking tot de vaststelling van de jaarrekening. De wet bepaalt alleen dat de vaststelling van de jaarrekening door het algemeen bestuur geschiedt in het jaar volgend op dat waarop deze betrekking heeft, en dat het dagelijks bestuur de rekening binnen twee weken na vaststelling, doch uiterlijk op 15 juli, naar Gedeputeerde Staten stuurt. In artikel 33 lid 2 van de regeling is aanvullend opgenomen dat de raden van de deelnemende gemeenten twee maanden de gelegenheid hebben om hun zienswijze over de jaarrekening naar voren te brengen.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 34 Zorgplicht archiefbescheiden
In die gevallen waarin gemeenten en/of waterschappen en provincies op grond van de Wgr een samenwerking aangaan, dient op grond van artikel 40, eerste lid, van de Archiefwet 1995 in de samenwerkingsregeling een voorziening te worden opgenomen omtrent de zorg voor de archiefbescheiden van bij die regeling ingestelde openbare lichamen of gemeenschappelijke organen. Deze voorziening dient ingevolge het tweede lid van artikel 40 zoveel mogelijk in overeenstemming met de Archiefwet 1995 te worden getroffen. Artikel 34 lid 2 schrijft voor dat het algemeen bestuur daartoe de regels moet vaststellen.

Er is niet voor gekozen om in de regeling op te nemen dat de archiefverordening van de gemeente Nijmegen wordt gevolgd. Het algemeen bestuur kan daartoe alsnog besluiten in de op grond van artikel 34 lid 2 vast te stellen regeling. Voortaan bestaat echter ook de mogelijkheid om – indien gewenst – de archiefverordening van een andere deelnemende gemeente te volgen of om zelf een archiefverordening vast te stellen.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 35 Toetreding en uittreding
In artikel 9 lid 1 van de Wgr is bepaald dat de voor een onbepaalde tijd getroffen regeling bepalingen inhoudt omtrent wijziging, opheffing, toetreding en uittreding. Omdat de territoriale congruentie van GGD-en met veiligheidsregio's bij wet is bepaald, is in artikel 35 opgenomen dat toetreding en uittreding slechts is toegestaan als de wet dat toelaat. Het is aan het algemeen bestuur om daarvan in een concreet geval de gevolgen te regelen.

Artikel 36 Wijziging en opheffing
In artikel 36 is opgenomen dat de regeling kan worden gewijzigd of opgeheven bij daartoe strekkend besluit van de besturen van twee derden van het aantal deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur kan een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt dit voorstel toe aan de besturen van de deelnemende gemeenten. Een deelnemende gemeente kan ook zelf een voorstel tot wijziging doen. In dat geval kan een overeenkomstige procedure gevolgd worden als beschreven in artikel 36, tweede lid.

Dit artikel beschrijft verder dat het college van Nijmegen besluiten tot wijziging of opheffing van deze regeling, dan wel tot toetreding of uittreding van deelnemende gemeenten, in de Staatscourant bekend maakt in alle deelnemende gemeenten. Door dit expliciet op te nemen in de regeling kan hierover geen onduidelijkheid bestaan.

In het vierde lid is conform het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) opgenomen dat de GGD Gelderland-Zuid in het kader van duidelijke informatievoorziening de meest recente versie van de gemeenschappelijke regeling op haar website publiceert.

Artikel 37 Liquidatie
Artikel 37 regelt de liquidatie. De tweede volzin van het eerste lid van dit artikel richt zich met name op afwijkingen van procedurebepalingen van de regeling. Het bij opheffing van de regeling vast te stellen liquidatieplan dient onder meer te voorzien in de gevolgen die de beëindiging voor het eventuele personeel heeft, alsmede in de vereffening van het vermogen en de daaruit voortvloeiende rechten en verplichtingen voor de deelnemende gemeenten.

Artikel 38 Geschillencommissie
Op grond van artikel 28 van de Wgr worden geschillen over de toepassing van een regeling door Gedeputeerde Staten beslist, voor zover die geschillen niet onder de competentie van de bestuursrechter of civiele rechter vallen. Het is daarnaast mogelijk en in voorkomende situaties aan te bevelen om een kwestie, voordat deze de formele fase van een geschil bereikt, via bijvoorbeeld arbitrage of mediation op te lossen. Artikel 38 voorziet in een algemene procedurebeschrijving die daarvoor wenselijk wordt geacht.

HOOFDSTUK 17 SLOTBEPALINGEN

Artikel 39 Duur van de regeling
De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 40 Inwerkingtreding
De gewijzigde regeling is aangenomen indien twee derden van het aantal gemeenten daarmee heeft ingestemd. Een gemeente heeft ingestemd met de wijzigingen, indien daartoe door het college is besloten. Op grond van artikel 1 lid 2 Wgr besluit het college echter niet tot wijziging, dan nadat zij toestemming heeft verkregen van de gemeenteraad. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Daarnaast is bepaald dat de gewijzigde regeling per 1 januari 2020 in werking treedt.

Artikel 41 Citeertitel
Dit artikel spreekt voor zich.

Gelderland-Zuid

Aan: de Colleges van burgemeester en wethouders en raden van de gemeenten die participeren in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

		afdeling:	Directie
ons kenmerk:	GGD/DIR/2236/2019/MP		
uw kenmerk:	--	contactpersoon:	Moniek Pieters
datum:	16 december 2019	doorkiesnummer:	(088) 144 7102
onderwerp:	Wijziging Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid	e-mail:	GGDdirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geacht College, geachte Raad,

Bijgaand sturen wij u een voorstel tot het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling (GR) van GGD Gelderland-Zuid. Het Algemeen Bestuur van GGD Gelderland-Zuid heeft in haar vergadering van 12 december 2019 met deze wijzigingen ingestemd.

Aanleiding
De achtergrond van deze voorgestelde wijzigingen van de GR is tweeledig. Allereerst is dat het rapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis' van de gezamenlijke Rekenkamers[1] (april 2018). Hierin wordt geadviseerd om de GR van GGD Gelderland-Zuid aan te passen. Daartoe hebben de raden van de verschillende gemeenten (opdrachtgever) een ambtelijke werkgroep ingesteld. Deze werkgroep heeft recentelijk voorstellen gedaan voor aanpassing van de GR, die hun oorsprong met name vinden in de aanbevelingen van de gezamenlijke Rekenkamers in het voornoemde rapport.

Daarnaast zijn in de bijlage wijzigingen voorgesteld naar aanleiding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1 januari 2020. De kern van de Wnra betreft de overgang van het publieke arbeidsrecht naar het private arbeidsrecht. Dit heeft gevolgen voor de rechtsgang bij geschillen (van de bestuursrechter naar de civiele rechter) en de aard van het dienstverband. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan veranderingen als het gaat om het in dienst nemen van personeel. Dit gebeurt na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 op basis van een (tweezijdige) arbeidsovereenkomst met de GGD, terwijl dat nu gebeurt middels een (eenzijdige) aanstelling door of namens het Dagelijks Bestuur.

Verzoek
Bijgevoegd treft u de voorgestelde GR aan, met daarin zichtbaar (geel gearceerd) aangegeven welke onderdelen (in tekst en toelichting) gewijzigd worden. Namens het Algemeen Bestuur van GGD Gelderland-Zuid verzoeken wij u vriendelijk om het voorstel vóór 1 maart 2020 vast te laten stellen door zowel het college van B&W als de gemeenteraad van uw gemeente.

[1] Het onderzoeksrapport is op basis van een gezamenlijk onderzoek opgesteld door rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen.

Na vaststelling door College en Raad van uw gemeente, ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk een afschrift van de genomen besluiten. U kunt deze afschriften toesturen aan de heer E.J.M. Berkhout LLM MSc. Mochten er nog vragen zijn, dan kunt u met hem contact opnemen, telefonisch bereikbaar via nummer 06 – 83 22 01 72 of per mail: eric.berkhout@vrgz.nl.

Met vriendelijke groet,
Namens het Algemeen Bestuur,

Drs. Grete Visser
Voorzitter

Dr.ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlage: 1

Gelderland-Zuid

Algemeen bestuur

Vergadering	12 december 2019
Agendapunt	11
Onderwerp	Lidmaatschap van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties

---

Korte samenvatting onderwerp:

Op 8 oktober jl. is bijgaande brief gestuurd naar de raden van de deelnemende gemeenten.

Per 1 januari 2020 treedt de Wet Normalisatie Rechtspositie Ambtenaren (Wnra) in werking. Een belangrijke verandering is dat de huidige van toepassing zijnde arbeidsvoorwaardenregeling CAR-UWO voor gemeenten wordt vervangen door de Cao Gemeenten. Die Cao is namens de werkgevers afgesloten door de VNG. Het lidmaatschap van de VNG staat alleen open voor gemeenten.
Om het voor niet-gemeenten mogelijk te maken de arbeidsvoorwaardenregeling van de VNG toe te passen, heeft de VNG gekozen voor het oprichten van een aparte Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Het lidmaatschap van deze vereniging staat open voor onder meer gemeenschappelijke regelingen, waaronder de GGD Gelderland-Zuid.

In bijgaande brief heeft het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid voorgesteld dat GGD Gelderland-Zuid lid wordt van de werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Conform artikel 31a van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) heeft het Dagelijks Bestuur van de GGD de raden verzocht om hierover een zienswijze af te geven.
De zienswijzen worden door het Algemeen Bestuur betrokken bij de behandeling en vaststelling van dit onderwerp in de vergadering van 12 december a.s.

Deelname aan de werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties kost de GGD € 2500 per jaar. Ter kennisname is bijgevoegd de informatiebrief en –brochure van de VNG over de werkgeversvereniging.

Zienswijzen gemeenten
In de bijlage vindt u een overzicht van de binnengekregen zienswijzen van gemeenten. Ter vergadering wordt u een actueel overzicht van de zienswijzen aangereikt.

Voorstel te beslissen:
1. Instemmen dat GGD Gelderland-Zuid lid wordt van de werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties.

Gelderland-Zuid

Aan: de raden van de deelnemende gemeenten van de GR GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk:	GGD/DIR/2019/2199/MP	afdeling:	Directie
uw kenmerk:		contactpersoon:	Moniek Pieters
datum:	8 oktober 2019	doorkiesnummer:	088 - 1447102
onderwerp:	Zienswijze lidmaatschap werkgeversvereniging	e-mail:	GGDdirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte raad,

Per 1 januari 2020 treedt de Wet Normalisatie Rechtspositie Ambtenaren (Wnra) in werking. Een belangrijke verandering is dat de huidige van toepassing zijnde arbeidsvoorwaardenregeling CAR-UWO voor gemeenten wordt vervangen door de Cao Gemeenten. Die Cao is namens de werkgevers afgesloten door de VNG. Het lidmaatschap van de VNG staat alleen open voor gemeenten.

Om het voor niet-gemeenten mogelijk te maken de arbeidsvoorwaardenregeling van de VNG toe te passen, heeft de VNG gekozen voor het oprichten van een aparte Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Het lidmaatschap van deze vereniging staat open voor onder meer gemeenschappelijke regelingen, waaronder de GGD Gelderland-Zuid. De Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties sluit met de vakbonden een Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties af, die inhoudelijk overeenkomt met de Cao Gemeenten. Door het lidmaatschap van deze vereniging zijn niet-gemeenten gebonden aan die Cao en ontstaat dezelfde situatie als bij gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid stelt voor dat GGD Gelderland-Zuid lid wordt van de werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Conform artikel 31a van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) verzoekt het Dagelijks Bestuur van de GGD u hieromtrent een zienswijze af te geven.

Wilt u uw zienswijze kenbaar maken vóór 15 november a.s., zodat het Algemeen Bestuur van GGD Gelderland-Zuid in de vergadering van 12 december a.s. hierover een besluit kan nemen?

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,
HET DAGELIJKS BESTUUR VAN GGD GELDERLAND-ZUID,

Drs. Grete Visser
Voorzitter

Dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

GGD Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Bezoekadres regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
T 088 - 144 71 44
F 024 - 322 69 80

Bezoekadres regio Rivierenland
Kersenboogerd 2
4003 BW Tiel
T 088 - 144 73 00
F 088 - 144 73 99

Aan alle aangesloten organisaties

Datum
21 oktober 2019
Kenmerk
SEC/U201900855
Telefoon
070-3738393
Bijlage(n)
1

College voor Arbeidszaken

Onderwerp
Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties in oprichting (WSGO)

Geacht bestuur, geachte directie,

Inleiding

Op 21 mei jl. bent u per brief geïnformeerd over de oprichting van een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen en de achtergrond daarvan.

In deze brief informeren wij u over:
- de naam van de werkgeversvereniging
- de lidmaatschapscriteria, dienstverlening en contributie
- lid worden van de WSGO
- lokale besluitvorming om lid te worden
- de tekst van de cao SGO
- de uitzondering voor Veiligheidsregio's
- de rol van de VNG

Werkgeversvereniging samenwerkende gemeenschappelijke organisaties

De officiële naam is *Werkgeversvereniging samenwerkende gemeentelijke organisaties*. Afgekort WSGO. De cao gaat "collectieve arbeidsovereenkomst samenwerkende gemeentelijke organisaties" heten, met als afkorting "cao SGO".

Lidmaatschapscriteria, dienstverlening en contributie

In de bijlage bij deze brief vindt u in een brochure meer informatie over de lidmaatschapscriteria, de dienstverlening en de contributie. Onderstaand een korte toelichting op deze brochure.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Lidmaatschapscriteria
In de statuten van de WSGO wordt omschreven welk soort organisaties lid kunnen worden. Dat is belangrijk omdat aan de hand van deze statuten in de cao wordt omschreven op welke organisaties de cao van toepassing is. De Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst vereist dat duidelijk uit de cao blijkt voor wie de cao is.

Dienstverlening
De dienstverlening op het vlak van arbeidszaken aan leden van de WSGO is dezelfde als die van de VNG aan de gemeenten. In de statuten van de WSGO staat dat zij bij arbeidsvoorwaardelijke onderwerpen zoveel mogelijk aansluit bij de arbeidsvoorwaardelijke regelingen van gemeenten. De WSGO vindt het namelijk van belang dat de arbeidsvoorwaarden van werknemers zowel bij gemeentelijke organisaties als bij gemeenten zoveel mogelijk hetzelfde zijn.

Organisaties in de gemeentelijke sector die geen lid worden van de WSGO kunnen geen gebruik maken van die dienstverlening. In de brochure vindt u informatie over de dienstverlening, zoals het Klantcontactcentrum en de Arbeidsvoorwaarden & Personeelsbeleid fora.

Contributie
Voor de hoogte van de contributie wordt een staffel gehanteerd op basis van de werknemersomvang van de organisatie. De contributie ligt tussen de 1.000 en 3.000 euro per kalenderjaar. In de brochure vindt u hierover ook meer informatie.

Lid worden van de WSGO
De planning is dat aanmelden voor het lidmaatschap van de WSGO kan vanaf 2 december 2019. Aanmelden kan dan via een aanmeldformulier op de website van de VNG. Zodra aanmelden mogelijk is, wordt dit bekend gemaakt op de VNG website en de VNG Arbeidsvoorwaarden & Personeelsbeleid fora.

Op dit moment aanmelden of aanmelden onder een opschortende voorwaarde (bijvoorbeeld indien u wacht op bestuurlijke goedkeuring) kan **niet**. Organisaties die zich vanaf 2 december 2019 nog niet kunnen aanmelden, bijvoorbeeld doordat de interne besluitvorming om lid te worden van de WSGO nog loopt, kunnen dat in de loop van het jaar 2020 doen.

Lokale besluitvorming om lid te worden
In onze brief van 21 mei jl. hebben wij u geadviseerd om in kaart te brengen hoe uw bestuurlijke besluitvorming verloopt om lid te kunnen worden van de WSGO. In dat licht adviseren wij u kennis te nemen van de tekst van uw gemeenschappelijke regeling. In de praktijk blijken regelingen niet altijd te voorzien in de bevoegdheid van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling om lid te worden van een vereniging. Dit zou kunnen betekenen dat artikel 31a (en soortgelijke artikelen verderop in de wet voor andere samenwerkingsvormen met gemeenten) van de Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing is.

In dat geval is het mogelijk dat:

- de regeling moet worden aangepast om in de mogelijkheid te voorzien om lid te worden van de vereniging;
- de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit moet worden toegezonden en in de gelegenheid moeten worden gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken;
- lid worden, moet worden besloten door het algemeen bestuur.

De doorlooptijd van deze procedure kan enige weken in beslag nemen.

Daarnaast attenderen wij u erop dat in gemeenschappelijke regelingen soms wordt aangegeven dat de CAR-UWO geldt voor het personeel in dienst van de gemeenschappelijke regeling. In dat geval is het raadzaam ook een wijzigingsvoorstel op te nemen over de arbeidsvoorwaarden van het personeel. U kunt dan verwijzen naar de cao SGO als de opvolger van de CAR-UWO.

De tekst van de cao SGO

De cao SGO is inhoudelijk zoveel mogelijk identiek aan de Cao gemeenten. Een beperkt aantal artikelen moet echter worden aangepast. Bijvoorbeeld de toepassing van de cao (reikwijdte), de citeer aanduiding en soortgelijke artikelen. De planning is om de tekst van de Cao SGO uiterlijk 4 december 2019 bekend te maken op de website van de VNG.

Er zijn dus nauwelijks veranderingen in de Cao SGO ten opzichte van de Cao Gemeenten. Toch adviseren wij u om in handboeken en personeelsregelingen waar mogelijk **niet** een verwijzing **op artikelniveau** naar de Cao SGO op te nemen. Een verwijzing naar de Cao SGO in het algemeen of een naam van een hoofdstuk is aan te raden.

Veiligheidsregio's uitgezonderd

Veiligheidsregio's kunnen nu géén lid worden van de WSGO. De inwerkingtreding van de normalisatie (Wnra) voor personeel van veiligheidsregio's is formeel tot een nader te bepalen moment uitgesteld. De aansluitingsovereenkomst met de VNG voor het volgen van de CAR-UWO blijft voor de Veiligheidsregio's vooralsnog bestaan.

Rol van de VNG in de oprichting van de WSGO

De WSGO wordt een zelfstandige werkgeversvereniging met een eigen bestuur. De WSGO wordt - conform de wettelijke eisen - opgericht door twee bestuurders van organisaties die ook meteen lid worden. In het bestuur komen ook twee bestuurders die momenteel in het College van Arbeidszaken zitting hebben. Daarmee wordt bestuurlijk voorzien in de ambitie om de arbeidsvoorwaarden zowel bij gemeenten als bij organisaties in de gemeentelijke sector uniform te houden.

De werkorganisatie van de VNG ondersteunt de oprichting van de werkgeversvereniging. Zodra de vereniging bestaat, zorgt de werkorganisatie van de VNG voor de inhoudelijke en praktische ondersteuning. De communicatie van de WSGO verloopt voorlopig via de communicatiekanalen van de VNG totdat de WSGO een eigen website, e-mailadres en communicatie voorzieningen heeft. Deze worden ook ondersteund door de VNG werkorganisatie.

Tot slot
Zodra meer informatie bekend is, wordt u daarvan op de hoogte gebracht. Vragen en/of opmerkingen kunt u doorgeven aan het Klantcontactcentrum van de VNG.
• Telefoon: 070-373 8393 (op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur)
• E-mail: info@vng.nl

Hoogachtend,
College voor Arbeidszaken van de VNG

Janine Jongepier
Secretaris van het College voor Arbeidszaken
Secretaris WSGO in oprichting

Bijlage: Brochure Werkgeversvereniging samenwerkende gemeentelijke organisaties

Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties

Lidmaatschapsbrochure

Voor u ligt de lidmaatschapsbrochure van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (verder WSGO). In deze brochure vindt u informatie over:
Het doel van de WSGO

- De lidmaatschapscriteria
- Het dienstverleningsaanbod
- De contributie

Het doel van de WSGO

De WSGO wordt opgericht om de gemeenschappelijke sociale en sociaal-economische belangen van de leden in de brede sector van gemeentelijke organisaties te behartigen. Concreet betekent dit dat de vereniging opkomt voor de belangen van gemeentelijke organisaties bij arbeidsvoorwaardelijke onderwerpen. Een van de belangrijkste activiteiten van de vereniging is daarbij het afsluiten van een cao en het geven van informatie over arbeidsvoorwaarden.

De WSGO legt in haar statuten vast dat zij bij arbeidsvoorwaardelijke onderwerpen zoveel als mogelijk aansluit bij de arbeidsvoorwaardelijke regelingen van gemeenten. De vereniging vindt het namelijk van belang dat de arbeidsvoorwaarden van werknemers bij zowel gemeentelijke organisaties als gemeenten zoveel mogelijk hetzelfde zijn.

De lidmaatschapscriteria

Welk type organisatie kan lid worden van de WSGO? In de statuten van de WSGO wordt omschreven welk soort organisaties lid kunnen worden. Dat is belangrijk omdat aan de hand van de statuten in de cao SGO wordt omschreven op welke organisaties de cao van toepassing is. De Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst vereist dat duidelijk uit de cao blijkt voor wie de cao is gemaakt (de zogenaamde reikwijdte of werkingssfeer). Zo staat in de Cao Gemeenten dat die cao alléén geldt voor gemeenten.

Welke soort organisaties kunnen lid worden van de WSGO?

Organisaties die lid willen worden, moeten passen binnen één van de drie onderstaande omschrijvingen (lidmaatschapscriteria). Daarnaast zijn er nog aanvullende lidmaatschapscriteria (zie verderop).

1. *Fusieorganisaties van gemeenten die alle uitvoeringstaken van gemeenten hebben overgenomen terwijl die gemeenten nog bestaan.*
   Hierbij gaat het om volledig ambtelijk gefuseerde organisaties.

2. *Organisaties die in opdracht van gemeenten delen van de uitvoeringstaken van een of meer gemeenten volledig hebben overgenomen.*
   Hierbij gaat het om organisaties die op onderdelen een ambtelijke fusie hebben uitgevoerd.
   Daarbij kan worden gedacht aan bedrijfsuitvoeringstaken zoals ICT, inkoop, financiën, HRM, juridische- en facilitaire taken die gemeenten gezamenlijk in bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling hebben vormgegeven.

3. *Organisaties die gemeenten op grond van de wet moeten oprichten, of organisaties die (mede) door de gemeente zijn opgericht om, al dan niet in een samenwerkingsverband, de taken van de gemeente uit te voeren die al dan niet bij wet aan gemeenten zijn opgedragen.*
   Hierbij gaat het om verschillende type organisaties die door gemeenten (mede) zijn opgericht. Onderstaand een aantal voorbeelden in alfabetische volgorde. De opsomming is **niet** limitatief.

Welke organisaties vallen onder de 3de categorie?
Onder deze categorie vallen verschillende organisaties, bijvoorbeeld:

- *Archieven:* Gemeentelijke archieven, regionale archieven of streek archieven die in de vorm van een gemeenschappelijke regeling tussen gemeenten zijn opgericht. Soms in samenwerking met provincies en Rijk.
- *Belastingsamenwerkingen:* samenwerkingen tussen gemeenten en/of gemeenten en waterschappen op het gebied van gemeentelijke belasting en waterschapsbelasting.
- *Gemeentelijke kredietbanken:* organisaties die schuldhulpverlening, inkomensbeheer, sociale kredietverlening en schuldpreventie regelen voor inwoners van gemeenten.
- *GGD' en:* Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst is een gezondheidsdienst op basis van een gemeenschappelijke regeling tussen meerdere gemeenten.
- *Omgevingsdiensten:* Gemeenschappelijke regelingen die in opdracht van gemeenten en provincies onder andere voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu zorgen.
- *Regionale samenwerkingen:* organisaties waarin gemeenschappelijke belangen van gemeenten worden behartigd op het gebied van bijvoorbeeld subsidies, grensoverschrijdende samenwerking, economische ontwikkeling en arbeidsmarkt, mobiliteit, ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting, leefbaarheid en voorzieningen, zorg en welzijn, jeugd en onderwijs, cultuur; - recreatie en toerisme, etc.
- *Reinigingsdiensten:* organisaties die de inzameling en verwerking van het huishoudelijk en grof afval verzorgen.
- *Wet sociale werkvoorziening en/of de Participatiewet:* organisaties die uitvoering geven aan de Wsw en/of de Participatiewet.

Aanvullende lidmaatschapscriteria
Naast de drie omschrijvingen gelden nog de volgende eisen om lid te kunnen worden:

1. In geval van een samenwerkingsverband dienen de deelnemende organisaties voor ten minste de helft of meer te bestaan uit gemeenten, dan wel dienen gemeenten in overwegende mate de kosten van de organisatie te dragen, **of**
2. In geval van rechtspersonen met aandeelhouders, dient ten minste de helft of meer van de aandelen in die rechtspersoon in eigendom toe te behoren aan één of meer gemeenten, **of**
3. In geval van rechtspersonen zonder aandeelhouders dient de bestuurlijke zeggenschap binnen de rechtspersoon in overwegende mate bij gemeentelijke bestuurders te liggen.

Aanmelden voor het lidmaatschap
Voordat een organisatie zich aanmeldt voor het lidmaatschap van de WSGO, moet de organisatie eerst zelf beoordelen of deze past binnen de hiervoor genoemde lidmaatschapscriteria.

Een organisatie kan zich alleen aanmelden als een daartoe bevoegde functionaris van de organisatie de aanmelding ondertekent. Aanmelden kan via een aanmeldformulier op de website van de VNG vanaf 2 december 2019. Zodra de website van de WSGO klaar is, kan het aanmelden daar plaatsvinden.

Organisaties die zich in 2019 nog niet kunnen aanmelden doordat bijvoorbeeld de interne besluitvorming om lid te worden van de WSGO nog loopt, kunnen dat in 2020 doen.

Het bestuur van de vereniging neemt een aanmelding voor lidmaatschap in behandeling en beslist vervolgens over de toelating of weigering als lid van de vereniging.

Het dienstverleningsaanbod

De WSGO is een zelfstandige werkgeversvereniging. Voor de ondersteuning maakt de vereniging gebruik van de werkorganisatie van de VNG. Daarmee heeft de vereniging een solide partner op het gebied van cao onderhandelingen, kennis, voorlichting, netwerken en inkoop.

Voordelen lidmaatschap

Het lidmaatschap van de WSGO geeft organisaties diverse voordelen. Zo worden de arbeidsvoorwaardelijke belangen behartigd en kunnen leden gebruikmaken van diensten waarvoor veelal geen bijkomende kosten hoeven te worden betaald. Het lidmaatschap van de WSGO biedt leden:

1. De Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
2. Beantwoording van vragen via het Klantcontactcentrum
3. Actuele informatievoorziening en ondersteuning werkgeverschap
4. Toegang tot de ALV en P&O netwerken
5. Toegang tot bijeenkomsten en informatie van het A&O fonds gemeenten
6. Mogelijkheid tot aansluiting bij het LKOG
7. Mogelijkheid tot aansluiting bij LAAC
8. Mogelijkheid tot aansluiting bij het collectieve zorgverzekeringscontract
9. Mogelijkheid tot aansluiting bij HR21

Onderstaand worden deze diensten uitgewerkt.

Welke diensten krijgt een lid van de WSGO?

Organisaties die lid worden van de WSGO kunnen gebruik maken van de volgende diensten:

1. *Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties*
   De WSGO sluit namens de leden de Cao SGO af met de vakbonden. De Cao SGO is inhoudelijk zoveel mogelijk identiek aan de Cao Gemeenten. Het doel van de vereniging is immers om op arbeidsvoorwaardelijk vlak aan te sluiten bij de regelingen van gemeenten.

   Als lid van de vereniging heeft u invloed op de koers van de Cao SGO en de arbeidsvoorwaarden. Zo wordt u door middel van ledenraadplegingen betrokken bij het gehele proces rondom de cao onderhandelingen voor de Cao SGO vanaf 1 januari 2021. De eerste Cao SGO die eindigt per 31 december 2020 is een gegeven. Daarover vindt geen ledenraadpleging meer plaats.

2. *Beantwoording van vragen via het Klantcontactcentrum*
   Vragen over de Cao SGO, HRM-onderwerpen, arbeids- en sociaalrechtelijke wetgeving in relatie tot de cao worden voor u beantwoord via het Klantcontactcentrum (KCC). Het KCC is doordeweeks van 8:30 uur tot 17:00 uur bereikbaar per telefoon en email. Zodra het telefoonnummer en het emailadres bekend zijn, worden deze gepubliceerd. Wordt u **géén** lid van de WSGO, dan kunnen vragen over de cao SGO en andere arbeidsvoorwaarden **niet** worden beantwoord.

3. *Actuele informatievoorziening en ondersteuning werkgeverschap*
   Als lid van de vereniging heeft u toegang tot actuele informatie over de arbeidsvoorwaarden in de sector. Zo wordt voor de vereniging een website ingericht: www.wsgo.nl . Op deze website komt ook informatie over de vereniging zelf, zoals de statuten, het bestuur, de leden en een aanmeldformulier. Het streven is om uiterlijk eind maart 2020 de website gereed te hebben. Tot die tijd kunt u actuele informatie over ontwikkelingen op het gebied van arbeidsvoorwaarden en de oprichting van de WSGO vinden op www.vng.nl .

   Via de website wordt zorggedragen voor goede informatievoorziening via koppelingen met de website van de VNG en www.caogemeenten.nl . Daarmee dragen we bij aan eenduidige informatievoorziening over arbeidsvoorwaarden die zowel voor gemeenten als gemeentelijke organisaties grotendeels hetzelfde zijn. Ook ontvangt u ledenbrieven over actuele onderwerpen omtrent de Cao SGO.

4. *Toegang tot de ALV en P&O netwerken*
   Als lid heeft u toegang tot de Algemene Ledenvergadering van de vereniging die minimaal één keer per jaar wordt gehouden. Daarmee beslist u mee over de begroting, de contributie, benoeming van bestuurders en de koers van de vereniging. Elke organisatie heeft daarbij één stem.

Daarnaast kan uw organisatie zich aansluiten bij de P&O netwerken die al in de gemeentelijke sector actief zijn. Zo krijgt u als lid van de WSGO toegang tot de VNG Arbeidsvoorwaarden en Personeelsbeleid fora:

- Lerend Werken
- Normalisering rechtspositie Ambtenaren
- Werkgeversforum gemeenten

Op deze wijze wordt kennis breed gedeeld tussen gemeenten en gemeentelijke organisaties.

5. *Toegang tot bijeenkomsten en informatie van het A&O fonds gemeenten*
   Als lid van de WSGO heeft u toegang tot bijeenkomsten en informatie van het A&O fonds gemeenten. Het A&O fonds Gemeenten is zowel partner van gemeenten als gemeentelijke organisaties bij organisatievraagstukken en de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. Het initieert en stimuleert initiatieven om gemeenten en gemeentelijke organisaties te versterken. Meer informatie kunt u vinden op www.aeno.nl.

6. *Mogelijkheid tot aansluiting bij het LKOG*
   Aansluiting bij de Landelijke Klachtencommissie Ongewenst Gedrag voor de Decentrale Overheid (LKOG) is kosteloos voor leden van de WSGO. De LKOG is een door het College voor Arbeidszaken van de VNG ingestelde externe commissie die als taak heeft het bevoegd gezag van gemeenten, gemeentelijke instellingen, provincies en waterschappen te adviseren in het kader van klachten over ongewenst gedrag in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet.
   De WSGO brengt **wel** de kosten die verbonden zijn aan de behandeling van een klacht door de LKOG in rekening bij de organisatie die is aangesloten bij de commissie. Meer informatie over de LKOG vindt u op www.vng.nl . Zodra de website van de WSGO gereed is, vindt u de informatie daar.

7. *Mogelijkheid tot aansluiting bij LAAC*
   Aansluiting bij de Lokale Advies- en Arbitrage Commissie (LAAC) is kosteloos voor leden van de WSGO. Voor het overleg tussen gemeentelijke organisaties en lokale vakorganisaties (Lokaal overleg) is een landelijk werkende lokale advies- en arbitragecommissie (LAAC) ingesteld. De LAAC kan advies uitbrengen of een bindende uitspraak doen in gevallen waarin het lokaal georganiseerd overleg niet tot de verplichte overeenstemming kan komen. Uw organisatie dient dan wel aangesloten te zijn bij de LAAC.
   Kosten van advies en de uitspraak komen **wel** voor rekening van het lid. Meer informatie over het LAAC vindt u op www.vng.nl. Zodra de website van de WSGO gereed is, vindt u de informatie daar.

8. *Mogelijkheid tot aansluiting bij het collectieve zorgverzekeringscontract*
   Als lid van de WSGO kunt u meeliften op het collectieve zorgaanbod dat door de VNG, IPO en UvW is uitgezocht. Dit wordt via de VNG geregeld aangezien veel organisaties eerder door middel van een aansluitingsovereenkomst bij de VNG binding hadden met het collectieve zorgcontract.
   Voor de collectieve zorgverzekering is met drie verzekeraars een contract afgesloten: CZ, IZA en Menzis. Meer informatie vindt u op www.collectiefzorgaanbod.nl .

9. *Mogelijkheid tot aansluiting bij HR21*
   HR21 is het sectorale functiewaarderingssysteem voor gemeenten en gemeentelijke organisaties. HR21 is eigendom van de VNG, die de exploitatie heeft gegund aan het samenwerkingsverband BuitenhekPlus en Leeuwendaal. Als lid van de WSGO wordt ook uw belang vertegenwoordigd bij inhoudelijke aanpassingen in de normfuncties en waarderingen. Meer informatie kunt u vinden op www.hr21.nl .

De contributie van de WSGO

In de statuten van de vereniging is bepaald dat de leden per kalenderjaar een contributie zijn verschuldigd. Ook is geregeld dat voor de hoogte van de contributie een staffel wordt gehanteerd op basis van de werknemersomvang van de leden.

Het bedrag van de verschuldigde contributie wordt, op voorstel van het bestuur van de WSGO, vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering. Totdat de contributie door de ALV is vastgesteld, geldt de contributie zoals deze door de oprichters van de vereniging wordt vastgesteld.
Dit betekent dat voor het lidmaatschap van de WSGO voor het jaar 2020 moet worden uitgegaan van de onderstaande werknemersstaffel met bijbehorende contributie. Organisaties die in de loop van 2020 lid worden, zijn vooralsnog het gehele contributiebedrag verschuldigd. In het huishoudelijk reglement van de WSGO kunnen hier nadere regels voor worden vastgesteld.

Werknemersstaffel en contributie hoogte

Werknemersomvang organisatie	Contributie in euro's in 2020
Van 1 tot 50 werknemers	1.000
Van 50 tot 100 werknemers	1.500
Van 100 tot 250 werknemers	2.000
Van 250 tot 500 werknemers	2.500
500 werknemers of meer	3.000

Waarom een werknemersstaffel?

Er is gekozen voor een contributiestelsel gekoppeld aan de werknemersomvang omdat dit voor organisaties een werkbaar criterium is. Bij aanmelding voor het lidmaatschap voor het jaar 2020 wordt organisaties gevraagd om de werknemersomvang op het moment van aanmelden. Voor de jaren 2021 en verder wordt een vast peilmoment gehanteerd om de werknemersomvang op te vragen voor de contributie.

Wat is een werknemer voor de contributie?

Een werknemer is een medewerker met een arbeidsovereenkomst met de werkgever.
Als werknemer telt **niet** mee voor de berekening van de contributie bijvoorbeeld:

- Een persoon met een werkervaringsplaats;
- Een stagiaire;
- Een payroll medewerker;
- Een uitzendkracht
- De buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand
- De onbezoldigd ambtenaar die is aangewezen op grond van artikel 1 lid 2 van de Ambtenarenwet 2017 en artikel 1, onder b tot en met f van het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017.
- De werknemer die een indicatie heeft of had voor de sociale werkvoorziening en op grond daarvan in dienst is van de werkgever (met uitzondering van de geïndiceerde die in dienst is van de werkgever in het kader van begeleid werken in artikel 7 van de Wet sociale werkvoorziening).
- Ingehuurde freelancers, ZZP'ers, vrijwilligers, etc.

Zienswijzen gemeenten - Lidmaatschap Werkgeversvereniging SGO
Overzicht d.d. 22 november 2019

Gemeente	Zienswijze	Door gemeente gemaakte opmerkingen
Berg en Dal		
Beuningen		
Buren		
Culemborg	Akkoord	Geen wensen en bedenkingen
Druten		
Heumen		
Maasdriel		
Neder-Betuwe		

Zienswijzen gemeenten - Lidmaatschap Werkgeversvereniging SGO
Overzicht d.d. 22 november 2019

Gemeente	Zienswijze	Door gemeente gemaakte opmerkingen
Nijmegen		
Tiel		
West Betuwe		
West Maas en Waal		
Wijchen		
Zaltbommel	Akkoord	Geen wensen en bedenkingen